

Yağmur Kokuyordu Karadeniz
(Karadeniz Anıları 1)

Yücel Balyeci

AramAnı

Editör: Ulaş GÜLDİKEN

Mizanpaj ve Kapak Tasarımı: Newal BULUT

Son Okuma: Kinem AYDIN

Baskı 1: Haziran 2016

Baskı ve Cilt:

Gün Matbaacılık

Reklam Film Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.

Beşyol Mah. Akasya Sok. No: 23/A

Küçükçekmece-İstanbul **Tel:** 0 (212) 580 63 81

ISBN: 978-605-9237-85-7

Aram Basım Reklam ve Yayıncılık

Huzurevleri Mah. Sıtkı G6ral Cad. Kurdi-Der Binası Kat3/3

Kayapınar / Diyarbakır **Tel:** 0 (412) 238 30 71

email: info@aramyayinevi.com

www.aramyayinevi.com

Yağmur Kokuyordu Karadeniz
(Karadeniz Anıları 1)

Yücel Balyeci

On sekiz bölümünden oluşan “Yağmur Kokuyordu Karadnız” romanını, yaşamını halkının özgürlük mücadelesine adanmış ve her anını güneşe olan sevdasıyla taçlandırmış yüreklerimizden biri olan Emrullah Mentş (FAİK)’e ithaf ediyorum.

KARADENİZ’İ DİNLEMEK

Şahin göz kapaklarını kaldırarak, hafifçe gözlerini araladı. Sırt üstü uzanmış vaziyette gökyüzüne bakındı. Hava aydınlanmış, güneş doğmak üzereydi. Uykuya yenik düştüğünü anımsadı. Haline şaşırdı, biraz da kızdı kendine. “Nasıl bu vakte kadar uykuda kalabildim, hayret!..” diye mırıldanarak sol kolunu kaldırıp ateş çanağına dönüşmüş gözlerine yanaştırdı. Saate baktı, akrep ile yelkovan beşin üzerinde birleşmişlerdi. Gecedен üzerine örtmüş olduğu yeşil renkli kefiyesini yana çekti. Geç kalmışlığın telaşıyla yerinden doğruldu. Biraz aşağısındaki Haki’yi gördü. Etrafı kolaçan ediyordu. Her sabah kendisinin titizlikle yaptığı işi bu sabah onun yaptığını görünce rahat bir nefes aldı. Bu arada Kemal de aynı hassasiyetle yukarıya doğru tırmanıyordu... Eşyalarını toplayıp çantasına yerleştirirken, İbrahim’in inleme sesini duydu. Ona taraf baktı, İbrahim yerinden doğrulmuş halde, koluna yavaş yavaş masaj yapıyordu. Toparlanıp çantasını bağladıktan sonra yanına vardı. Hafif bir tebessümle,

“Rojbaş heval İbrahim, kolun çok ağrıyor değil mi?” diye sordu.

İbrahim kolunu kaldırarak:

“Biraz ağrı da var ama kaşıntı çok fazla.”

Buna sevindi. Ne de olsa kaşıntı iyileşmenin belirtisiydi. İbrahim’e de bunu hatırlatıp, koluna davrandı. İncitmemeye özen göstererek, gömleğinin kolunu omzuna kadar sıyırdı. Daha incedi. Morluk azalmış, şişkinlik inmişti. Dün koluna baktığında ürkmüştü. Çünkü kolunu soba borusu gibi şişkin ve morarmış olarak görmüştü. Kaygılandığından gözüne uyku girmemişti. Her ne kadar Kemal, “Çatlama ve kırık yok,” dese de içi rahat etmemiş, gecenin

geç saatlerine kadar onun yanında kalıp ilgilenmişti. Sonra İbrahim'in ısrarı sonucu yan tarafa geçip dinlenmeye çekilmişti. Sadece İbrahim olsa! Mahir ayağını, Deniz göğsünü incitmişti. Durumu ağır olan İbrahim'di. Şimdi onun da kolu iyileşmeye başlıyordu.

Bunu fark etmenin rahatlığıyla:

“Sen ki karşılaştığın nice badireleri hayatın anlamlı yoluna meze yapmış birisin! Bir kol ağrısı, ne ki?” diye takıldı. İbrahim, “Yapma heval Şahin,” der gibi bakışlarını yere çevirip kulaklarına kadar kızardı. İbrahim biraz utangaçtı. Böyle sözler çabucak utandırıyorodu onu. Şahin bunu bildiğinden fazla üstelemedi.

Gömleğinin kolunu aynı titizlikle indirirken, İbrahim'in yüz hatlarının seğirttiğini fark etti. “Acı var mı acı? Orduya karşı koymuş, dağları fethetmeye kalkışmış bir cengâver için bir kol ağrısı ne ki?” diyerek, muzipçe takılmaktan alıkoyamadı kendini. İbrahim bu sefer çekingen bir bakışla, “Bir hiçtir!” dercesine Şahin'e baktı. Şahin ile İbrahim tam da sohbete başlamışken ansızın bir çam ağacının kozalağı İbrahim'in incinmiş kolunun üzerine düştü. İbrahim kolunu tutup oflayarak, yukarıya taraf baktığında ağacın dallarında sincapların, “ku, ku, ku” şeklinde çıkardıkları seslerle birbirlerine kur yaptıklarını gördü. “İmansızlar, bir siz eksiktiniz zaten...” diye seslendi. Şahin bir sincaplara, bir İbrahim'e baktı:

“Amma da iyi nişan aldılar hal!”

Kolunu ovmaya devam eden İbrahim:

“Zaten bir aksilik oldu mu diğer aksilikler de durmaksızın peşi sıra gelirler.”

Şahin yerinden doğrularak:

“Hele arkadaşlar sabah keşfinden gelsinler bir, olağandışı bir durum yoksa onları nasıl yakalayıp kızartacağımı bilirim. Aksilik nedir gösteririm onlara.”

“Yazıktır yahu, doğanın en güzel renklerindendirler. Baksana,” diye karşı çıktı İbrahim:

“Öyle mi! Hele onları şişe geçirip ateşe tuttuk mu, sen o zaman gör nar gibi de kızarıyorlar. Yenmesi ise tek kelimeyle nefis. Önüne getirdiğim zaman bakalım itiraz edecek misin?”

“Ederim!”

“Edemezsin!”

“Valla ederim!”

“Ederim-edemezsin...” diye, gülüşmeler arasında bahse girercesine birbirlerine takılıp konuşurlarken “Valla çaktırmadan yersin! Korkarım o esna da parmaklarını da yersin!” diye araya girdi Haki. Bu esprili yaklaşımın çevrede olağandışı herhangi bir durumun olmadığının da işaretiydi. Kemal de yanlarına gelince uyumakta olan Mahir ile Deniz’i de uyandırdılar.

Diğer arkadaşları da yanlarına gelmiş, aralarındaki konuşmanın akışı vücutlarındaki yaralara kaymıştı. Haki dışında her birinde küçük büyük mutlaka bir iz vardı. Haki arkadaşlarına küçük bir şaka yapmayı düşünerek, kendini onlara ortak etmenin yolunu bulmuştu. Ne de olsa, “Anca beraber kanca beraber” olma ilkesi vardı! Haki çaktırmadan dizini ovdu, cimcikledi. Derisini çekti, sıktı... Derken dizini morarttığını düşünerek hiç bakma gereksinimi bile duymadan, dizini göstermek için pantolonun paçasını yukarıya çekti.

“Allah aşkına halimize bakın hele! Sanki bizi meydan dayağından geçirmişler...” dediğinde yanındakiler doğal olarak dizine bakmış, hiçbir yara izi bulamayınca da numara çektiğini anlamışlardı da Haki’nin sözde acı çekiyormuşçasına yüzüne kondurduğu o ekşimsi ifade yok mu, onu fark ettikleri gibi yere serilircesine bastılar kahkahayı... Haki neye uğradığını şaşırmişti. Hiç bozuntuya vermeden pantolonunun paçasını indirdi. Suçüstü yakalanmanın mahcubiyetiyle etrafına bakındı.

Sesleri sabahın o serin sessizliğini jilet gibi kesiyordu. Bu, oldukça sakıncalı bir durumdu. Aynı zamanda güvenlik açısından da ciddi bir ihlaldı. Şahin’in bunu fark etmesiyle, sessiz olmaları için yüksek ve sert bir ses tonuyla uyarı yapması bir anda sessizliği sağladı. Bu uyarı onları içine düştükleri yanlışlığın farkına vardırarak, bir mahcubiyet yaşamalarına neden olmuştu. En çok da Haki mahcup olmuştu. Ortalığı alevlendiren kendisiydi. Sadece şaka yapmak istemişti ama adeta kaş yapmaya çalışırken göz çıkarır gibi, tehlike-

lere davetiye çıkarmıştı. Her ne kadar sabah keşfi yapılmış ve ortalıkta tehlike arz eden ciddi bir durumla karşılaşmamış olsalar da yine de kural kuraldı. Asla çiğnenmeye gelmezdi. Savaş koşullarında olanlar için, “ilk hata son hataydı.” Her biri bu genel geçer ilkeyi kendi yaşam deneyimleriyle de çok iyi biliyordu. Yine de içine girdikleri bu ciddiyetin ayırımına varmalarıyla, seslerini bıçakla keser gibi kesmiş, sessizliğe gömülmüşlerdi. Afrika’nın kıyı bölgelerindeki balta girmemiş muhteşem ormanları andıran arazinin örtüsü, ciddi tehlikelere sebebiyet verebilen birçok ayrıntının gözden kaçmasına yol açıyordu. Örneğin, bu ormanlar köylülerin tek ekmek kapısı olduğu için gizliden girebiliyorlardı. Köylüler kâbusları haline gelen ormancılara yakalanmadan ihtiyaçlarını karşılamak için ormanda en az onlar kadar gizli hareket ediyorlardı. Bu da adeta Şahingilin kâbusuydu.

Bir keresinde noktalandıkları yerde oturmuş kendi aralarında normal bir ses tonuyla sohbet ederlerken, sesleri çıra toplayan bir köylü tarafından duyuluyor. Köylü pür dikkat sese kulak veriyor. Sonrası malum, merak duygusuyla sese doğru dikkatlice ilerliyor. Kendisini fark ettirmemek için ağaçlıkların arasında titizlikle yürüyor. Sese yaklaşınca silahlı bir grupla karşılaşmasıyla tabanları yağlayıp tanrının kendisine bahsettiği tüm kuvvetini ayaklarına akıtarak karakola varması bir oluyor. Nöbetçi, kendilerini gören köylüyü fark etmiyor. Ansızın askeri araç seslerinin çoğalıp süreklileştiğini duyuyor. Gruba haber vermesiyle hemen toparlanıp yön değiştirerek etrafı görecektir yüksek bir yere hareket ediyorlar. Henüz bir dereyi aşmaya çalışırken, “Komutanım aha şuradaydılar,” diyen köylünün sesini duyuyorlar. O esnada koşar adımlarla oradan uzaklaşıp durumu küçük cep telsizlerinden takip ederek, işin neden ve sonucunu en ince ayrıntısına kadar anlamışlardı... O günden sonra gündüzleri fısıltıyla konuşma kararı almışlardı. Ya şimdiki konuşmaları nasıl olmuştu? Fısıltı bir yana, sabahın serinliğinde dalgalanan kahkahalarla kurallarını çiğnemişlerdi. Bu da güpegündüz her türlü tehlikeye kapı aralamaktı. İşte damdan düşercesine onları sessizliğe götüren de bu farkındalığı...

Haki aldığını almış, yerinde sessizce oturuyordu. Matem havasını andıran bu sessizliği dağıtmak yine şahin'e kalmıştı. İbrahim'e bakıp gülümseyerek,

"Baksana, sincaplar yine teyakkuza geçmiş, ona göre koluna dikkat et. Biliyorsun bunlar yaman nişancıdırlar. Hedeflerini ıskalamaz, tam on ikiden vururlar," diye takılınca, Haki İbrahim'e bakıp gayriihtiyarî bir şekilde ağız dolusu gülecekti ki son anda kendisine hâkim olup ağzını eliyle sıkıca kapatarak dişlerinin arasında, "Kıh kıh kıh" diye sessiz bir gülme ile yetindi. Haki'ydi bu, kabına sığmaz, cıva gibiydi. İçine düştüğu sessizlik kabuğundan sıyrılmış, canlanmıştı. İbrahim ise sadece tebessüm ederek sincapları seyre dalmıştı.

şahin, sevgi yüklü ve uyarıcı bakışıyla Haki'ye baktı:

"Gel gel, seninle etrafta biraz odun toplayalım."

Haki itirazsız onu takip etti.

Güneş doğmuştu. Aydınlığı ile doğayı kutsuyordu. Diğer yandan gecenin soğuşunda oluşan çiyyer güneşle birlikte parlıyordu.

Burası Karadeniz'di. Yazın gündüz sıcaklığı yakıcı olsa da, geceleri insana ceket giydirecek kadar soğuk oluyordu. Ağaçların yapraklarına ve yerdeki otların üzerine nemli havanın gecedan indirdiği çiyy, doğanın yüzeyini yağmur yağmışçasına tümnden ıslatıyordu. Güneş, bu çiyy damlalarının meydana getirdiği ıslaklığa vurunca ağu ağacı gibi geniş yapraklarının yüzeyi yakamozlaşıyor, göz kamaştırıcı bir güzelliik oluşturuyordu. Güneş yükseldikçe ve ısı arttıkça yerdeki çiyy damlacıkları buharlaşıp yoğun bir sis ve bulutlaşma oluşturuyordu. Yerdeki sıcaklığın oranına ve güneşin sıcaklık derecesine göre oluşan sisin durumu da değişiyordu. Bazen çok kalın bir perde olup havanın sıcaklığından yavaş yavaş derin vadilere çekilerek birikiyordu. Uzaktan bakanlara doğal su birikintisiyle oluşan göl görünümünü veriyordu.

Haki, bu durumla ilk karşılaştığında yepyeni bir şey keşfedilmiş de patenti kendisine aitmiş gibi bir edayla arkadaşlarına dönüp heyecanlı heyecanlı, "Hele bakın, bakın bulut vadiye inmiş," ve "biliyor musunuz bulutlar su buharlarının yoğunlaşmasıyla meydana gelen ve gökyüzünde niteliğine göre farklı yükseklikte bulunan

hava kütlesidir... Karadeniz'in yüksek dağlarının etkisi olmalı ki, gökyüzündeki bulutları sinesine çekmiş,” diyerek teorisini oluşturmuştu. O zaman kimseden itiraz veya destekleyecek bir görüş çıkmamıştı. Bu doğa harikası olan manzarayı görenler arasında Haki gibi düşünüp, bulutların yere indiğini sananlar da az değildi!

Bazen de çok ince bir sis tabakası halinde olup hava ısınca uçuyor, kısa bir süre sonra ortalık berrak bir hal alıyordu. İstisnaların dışında her sabah sis mutlaka bir biçimde yüzünü gösteriyordu. Bu yaşamın olağan bir olayı idi. Hele hele kaldıkları o yüksek yerlerde mekanik bir hal almış gibi daha dakik bir düzende işliyordu.

Haki, Şahin ile özene bezene kuru odunları toplarken çevrelerinde beliren sise bakıyordu. Sesi Şahin'e gidecek biçimde;

“Bu sis çöker mi, yoksa havanın ısınmasıyla dağılıp gider mi?” diye sordu. Şahin, onun ilk sisle karşılaşmasını anımsadı:

“Valla ne diyeyim ki! Sis kalkabilir de, bulut olup vadiye de inebilir. Hiç belli olmaz...” diye muzipçe cevap verdi.

Haki hiç oralı olmadı. Yanına geldiği çam ağacının gövdesindeki çırayı görür görmez, cebindeki bıçağı çıkardı ve parça parça koparmaya çalıştı. Şahin dikkatlice ona bakınca meşakkatli bir işe giriştiğini anladı. Bu Haki'ydi. Tekeden bile süt sağar, ondan yararlanmasını bilirdi! Oymaya çalıştığı ağacın gövdesinde bulduğu çıra rezervini kolay kolay bırakacağına benzemiyordu. Şahin bunu anlamıştı. Sorusuna karşılık verdiği ironik cevabına sessiz kalışının nedenini de... Koyulduğu işe konsantre olmuş yüksek bir eforla çalışıyordu.

Şahin, yanına varıp kopardığı çıralara baktı:

“Köylülerin rızkına da mı el koyacaksın yoksa?” diye sordu.

Haki hınzırca bir tebessümle:

“Yok canım sadece kendi rızkımız olanı alıyorum. Biraz fazla olmuş sanki ama sorun değil. Bu seferlik böyle olsun,” dedi.

Topladıkları kibrit misali kupkuru ağa ağaçlarının dallarını, Haki'nin kopardığı çıralarla birlikte kucaklayıp arkadaşlarının yanına vardılar. Çam ağacının dalları ne kadar kuru da olsa yine de duman

çıkartıyordu. Onun için genelde gürgen ile ağı ağaçlarının dallarını tercih ediyorlardı. Bunlar, kemik kadar sert olduğu gibi kolay kolay da duman çıkarmazlardı. Yeter ki, gerilla ateşi diye adlandırılan kurala göre yakılabilirdi. Gerilla ateşi, hiçbir zaman duman çıkarmayan sağlam kuru odunlarla yakılırdı. Ne kadar kuru da olsa çürümüş olanlar kullanılmazdı. Ağaç türüne göre değişse de genelde kabukları soyulur. Ateş yakılırken, yerde bir çukur açılır veya daire biçiminde dizilen taşların üzerine ızgara şeklinde odunlar dizilir. Sonra odunların üstüne tutuşturulan naylon damıtlarak yakılır. Ateş, alttan hava alarak üste doğru parlak, dumansız, canlı bir alev ortaya çıkarır. Bu konuda her biri birer uzman olmuştu. Operasyonların ortasında bile çoğu zaman ateşlerini yakmış, duman sorunu olmamıştı.

Haki, getirdikleri odunları ustalıklı dizerken, Mahir sağ tarafta nöbette olan Kemal'i, Çayan da sol tarafta nöbet tutan Sinan'ı değiştirdi. Kemal aşağıdaki dereden su almaya giderken, Sinan Haki'ye yardım etmeye koyuldu. Şahin de İbrahim'le ilgileniyordu. Deniz ile Mahir iyileşmişlerdi.

Kemal ortopedi doktoruydu. Her üçünü de aynı anda muayene etmiş ve endişe duyulacak bir durumun olmadığını belirtmişti. İlk kaygılandıkları gibi herhangi bir çatlama ve kırık da yoktu.

Bir süre önce nokta değiştirirken, ormanın içinde belli belirsiz patikayı bir yerden sonra kaybetmiş, kendilerini araziye vurmuşlardı. İbrahim gündüz gidecekleri güzergâhı üstünkörü keşfettiği için önde yürümüşü. Mehtap vardı ama neye yarardı? Görkemli çam ağaçlarının dalları iç içe geçmiş, kalın bir perde gibi yeri örtmüştü. Mehtap veremli bir çocuğun yüzü gibi sarımsı ışıyla bu kalın perdeyi aşabilir miydi? Mümkün gibi görünmüyordu. Zifiri karanlıkta göz gözü görmez olmuştu. Sıfır mesafeyle birbirlerini takip ederek yürümüşlerdi. İbrahim, bir ara kulağına pek de aşina olmayan garip bir sesle durmuştu. Henüz sese kulak kabartmışken arkasında yürüyen arkadaşı kendisine, onun arkasında yürüyen ona, diğeri önündekine derken birbirlerine çarpmış domino taşları gibi üst üste düşmüşlerdi. İbrahim durmak istediğinde önce arka-

dakilere fısıltıyla haber verir, kazasız belasız dururlardı. Ama son gece hesaplayamadıkları bir durumla karşılaşmışlardı.

Zifiri karanlıkta, ağı ile böğürtlen dallarının büyük bir özlemle vuslata ermiş sevgililer gibi birbiriyle sarmaş dolaş kucaklaştıkları yere geldiklerinde içlerinde zorlukla yürümüşlerdi. Böğürtlenlerin dalları maytap geçercesine bacaklarına dolanarak onları yere düşürmüştü. Bu çileli yürüyüş bitti bitecek derken, birden neye uğradıklarına şaşırıp kalmışlardı. İbrahim, ne kendini tutabilmiş ne de arkadakilere “Gelmeyin,” diyebilme fırsatını bulmuştu. Uçurumdan yuvarlanıp derin bir çukura düşmüştü. Hemen arkasında yürüyen Deniz üstüne, Deniz’in üstüne de Mahir... Birbirlerinin üzerine yığılmışlardı. Haki en arkada yürüdüğü için en son ve en üstte kalmıştı. Haliyle hiç zarar görmeyen bir o kalmıştı. Onun dışındakilerin hepsi, iyi kötü bir biçimde vücutlarının değişik yerlerinden nasiplenmişlerdi düşmekten.

Deniz ile Mahir, kendilerini toparlamışlardı. Ama İbrahim o kadar şanslı değildi. En alta kaldığı için kolu altında kalmış, üzerine düşenlerin ağırlığıyla da el bileği ile pazıları ciddi bir biçimde incinmişti.

Şahin, Kemal’in getirdiği suyu ısıtıp sabunla koluna masaj yapmasını söylese de İbrahim kabul etmedi. Avucunu açıp kapatarak yumruk haline getirip “İyileşiyor,” diyerek, hem kendisine hem de arkadaşlarına moral veriyordu. Bazen farkında olmadan ani hareket edince, gayriihtiyari oflamaları ve inlemeleri de devam ediyordu.

Kemal, dereden getirdiği suyu çaydanlığa koymuş, çaydanlığın kulpuna uzun bir dal geçirip dalın bir ucunu da Sinan’a vererek ateşin üzerine tutmuşlardı. Kısa bir sürede kaynayan çaydanlıktaki suya bir bardak kaçak çay atarak ateşin kenarına bıraktılar. Demlenen çay ile kahvaltılarını yapmaya koyuldular. Karadeniz’e geldiklerinden beri çantalarında çemen eksik olmuyordu. Lojistikçi Sinan zulasında mutlaka bir kutu çemen bulundururdu. Ama ona göre zula değil, işin gereği idi. Nöbetçileri değiştirip onlar da kahvaltı yaptıktan sonra çantalarını topladılar. Onlardan sonra oraya gelenler olursa orada konakladıklarına dair herhangi bir ize rastlamasınlar diye tedbir alırlardı. Ateş yerini kapatıp kamufle ettiler,

içtikleri sigara izmaritlerini de topladılar. Konaklayıp da terk ettikleri noktalarını titizlikle temizliyorlardı. Yerlerini böyle bir özenle temizleyip etrafa çeki düzen verdikten sonra, Şahin ile Haki önde, belli bir mesafeyle ikişerli yürümeye koyuldular. Haki, biraz düşündükten sonra Şahin'e yanaşarak, terk ettikleri noktaları hiç-bir iz bırakmayacak biçimde temizlemenin güvenlik açısından ne kadar gerekli olduğunu bir meseleyle anlatmaya başladı:

“Heval Şahin, babam onlar ovada bet* denilen kuşların avına çıktıklarında onları nasıl buluyorlardı biliyor musun?” diye sorup, Şahin’in cevap yerine dikkatlice dinlemeyi yeğlediğini görünce, konuşmasına devam etti. “Yanlarında götürdükleri tazılar koku alma yetkileriyle ya onları ya da onların kaldıkları yeri buluyorlardı. Orada olsalardı vururlar, değillerse de, dışkılarını, döktükleri tüylerine ve yere bakarak, ne kadar kaldıklarını, kaç tane olduklarını, orayı ne zaman terk ettiklerini hemen çıkarıyorlardı. Buna göre arazinin yapısı gözetilerek aramaya koyuluyorlardı. İstisnaların dışında pek de zaman geçmeden bulup avlıyorlardı...” diye söylerken, yan gözle çevreyi kolaçan ediyordu.

Şahin, Haki’nin anlattığı bu meseleyi anlamlı ve ilginç bulmuş, lafı nereye getirip neyle bağlantı kurduğunu gayet iyi anlamıştı. Hiç durmadan ve konuşmadan sevgi yüklü sıcak bakışla Haki’ye baktı. Omzunu babacan bir tavırla tapışladıktan sonra, elini kafasının üstüne götürüp gür saçlarını silkelercesine okşadı ve onu kendine doğru çekip başını koltuğunun altına alarak sıkıp bıraktı...

Gülümseyerek yürüyorlardı.

Alanda faaliyet yürüten grup bir araya geldiğinde gündüzleri en az üç sefer nokta değiştiriyorlardı. Karşılaştıkları olaylardan tecrübe edinerek, böyle bir tarza gereksinim duymuşlardı.

Günün birinde bir köylü onları görmüş, gördüğü gibi de tabanları yağlayıp soluğu karakolda almıştı. Nokta baskınına uğramış, dört taraflarının tutulduğu amansız bir çatışmanın içinde bulmuşlardı kendilerini. Allah’tan çam ağaçları gökyüzünü şemsiye gibi örtmüştü. Bu, helikopteri devre dışı bırakıyordu. Ağaçların çoğunun çıralı olması, yanıcı etki taşıyan lav türü silahların kullanımına el vermiyordu. Tank, panzer gibi zırhlı araçlar da çetin

*Bet (Toy Kuşu): Açık arazi ve tarlalarda yıl boyu görülür. Uzun, beyaz bıyıklı erkekler dişilerden çok daha büyüktürler. Yaşlı bir erkek 15 kg kadar gelebilir.

arazi yapısından dolayı çatışma alanına getirilmemişti. Çatışmaya gelen askerler ise Kürdistan’da savaşıklarına nazaran tecrübesizdi. Tüm bunlara karşın, grup Kürdistan’da çok daha zorlu koşullar da kalmış, deneyimli, niteliği yüksek, profesyonel gerillalardan oluşmuştu. Çemberi sıkı tutmalarına rağmen, çatışa çatışa yarıp çıkmasını bilmişlerdi. Hem de karşı tarafa kayıp verdirerek...

Karadeniz köylüsü arazinin içlerine yerleşmiş, onunla bütünleşmiş olduğundan çok yaman ve gözükaradır. Geçimini ağırlıklı olarak ormanda sağlar. Devlet dört bir tarafta orman işletmeleri kurmuş, sürekli devriyeler çıkararak denetliyordu. Köylü çareyi ormana gizli dalmakta bulmuştu. Kimsenin ruhu duymadan girip çıkabiliyordu. Köylünün bu hareket tarzı, grubun güvenliği için her an bir tehlike potansiyeliydi. Bunlara karşı tedbirli olmanın en iyi yöntemi sık sık nokta değıştirme taktiğiydi. Şimdi bile onları görüp rotasını en yakın garnizona kitlemiş kanatlı bir köylü olabilirdi.

On beş dakika yürüdükten sonra konakladılar. Kaldıkları yer, ormanlık bir sırttı. Gelirlerken yol üzerindeki dereden matara ile çaydanlıklarına su doldurmuşlardı. Şahin sırt çantasını indirip, özenerek düzelttiği yere bıraktı ve oturması için İbrahim’e yardıma koştu. Şahin’in bir özelliğiydi. Yaralı ve hasta olan arkadaşlarına çok hassas yaklaşıyor, ilgi gösteriyordu. İbrahim, tüm ihtiyaçlarını karşılayacak durumda olmasına rağmen, Şahin onun itirazlarına aldırmadan gözü kulağı olmuş, rahat olmasını sağlamak için çabalıyordu. Paketinden iki sigara çıkardı. Birini kendisi yakıp, diğerini İbrahim’e ikram etti. Önce onunkini, sonra kendi sigarasını yaktı:

“Nasıl, ağrısı dinmiş mi biraz?” diye koluna baktı. İbrahim, elini daha rahat oynatarak:

“Kemal hevalin verdiği ilaçlar çok iyi geldi. Şu an ağrısı dinmiş, şişkinliği de. Baksana!”

“Valla ne yalan söyleyeyim, kolunun kangren olmasından korkuyordum. Bu sabaha kadar da hem şişkinliği hem morluğu beni

kaygılandırıyordu. D n ak am hep bunu d    nd m. Uyku ile uyanıklık arasında mekik dokuyordum. Ama iyi iyi, bence de iyileşmeye doğru gidiyor.”

İbrahim güven dolu gözlerle  ahin’e baktı. İlgisini, güvenini daha da peki tirmi ti. İbrahim, sağ kolunu ovuyor, avucunu açıp kapatıyor, sigarasından bir iki yudum çektikten sonra yanı başındaki taşın üzerine bırakıyor, ovmaya devam ediyordu.

“Görürsün heval  ahin, iki güne kalmaz elim eski haline döner.”

“Doğrudur. Ama fazla zorlamasan iyi edersin.”

“Deniz, Mahir arkadaşlar ne çabuk iyileşti. Benimki...”

“Onlarınki ağır değildi ki! Hatırlasana hepimizin ağırlığı altında kalmıştı kolun. Şansımız yaver gitti de kırılma falan olmadı. Ucuz atlattık...” dedi.

İbrahim, ovmayı bırakmış, sırtını ağacın gövdesine yaslamı  sigarasını t tt r yordu.  ahin, silahını yerden aldı ve nöbetçilere taraf gitti. Her iki nöbetçinin yan yana olduğunu görünce biraz kızgınlıkla:

“Biriniz burada, biriniz de sol tarafta kalsaydı daha iyi olmaz mıydı?” diyerek yanlarına vardı.

Haki çevreyi ke fetmi  olmanın rahatlığıyla,

“Aşağı taraf uçurum olduğu için, ikimiz de buraya geldik.”

 ahin erken davranmayla içine düştüğü yanlışlığı düzeltmek istercesine:

“ yle mi? Güvenlik açısından iyi bir yeri se mi siniz desenize!” dedi ve Haki’den dürbünü isteyerek,

“Siz gidin, ben nöbette kalırım. Arkada lara söyleyin, hazırlıklarını yap ınlar, kısa bir toplantı yapacağız.”

Haki ile Sinan olur anlamında ba larını sallayarak, dürbünü  ahin’e verip gittiler.  ahin sağa sola bakarak ilerledi. Çevreyi dürbünle şöyle güzelce keşfetmek istiyordu. Ama ormanın sıklığı görüş mesafesini kısa erimli kılmı tı.   melip çevreyi dinlemeye koyuldu. Alanın bir özgünlüğü de gözlerden çok kulakların rolünü ön plana  ıkarmasıydı. Sık orman gözlerin işlevini sınırlandıran-

dırırken, çamların yıllarca yere döktüğü ve birikmiş kozalakları ile kuru çalı çırpıların yanı sıra, secdeye durmuşasına yere eğilen dallar, ormanda yryeni hemen işa ediyordu. Gezen birinin ayakları altında kırılan kuru çırpıların ıtırdamaları ile ağı dallarının hıştırtılarını iyi bir dinleyici birkaç kilometre öteden işitebiliyordu. Yağmur ve deli rzgrların hışmına uğrayan ormanın uğuldayıp durduğu günler dışında ortalık adeta l sessizliğine bürünürdü. Böyle si durgun bir günde nöbet tutmanın en iyi yöntemi pr dikkat çevreye kulak vermek olurdu. Dünyanın neresinde olursa olsun gerillanın kaderini biraz da arazi ile kurduğu ilişki çizer. Gerillanın sırrı ya da sanatı araziye uyumdur. Uyabilmek için ise, tanıyacaksın. Taş taş, ağı ağı, patika patika... dere tepe hafızana kaydedeceksin. Dilini öğreneceksin, sonra her hışırtı ve uğultunun ayrı bir şıfresi vardır. Dökülen yaprağın sinyali ile kırılan dalın ki başkadır. Ne ki, arazi de insan gibi sevilдикe sırlarını döker, bağrını açar. şahin, ilk başarı sızlıklarını arazi ile anlaşamamalarına da bağlıyordu. Gözle, bakmayla konuşulmuyordu. Karadeniz, arazi siyle dinlenmeyi istiyordu. İmkan ve tehlikelerini kulağa fısıldıyordu. şahin de oturmuş radar misali, kulaklarını açmış dinliyordu.

şahin, uzun boylu, kaslı ve atletik yapılydı. Kestane koyusu saçları kısa kesilmişti. Buğday teni ile ela gözleri dolgun elips yüzünün ortasındaki biçimli burnu uyum içindeydi. Liderlik için gerekli karizmaya sahipti. şahin, espritel olduğu kadar konuşmasını ölçen biçen biriydi. Konuşurken ağzından bal damlar gibi tatlı sözcükler dökülürdü. Nice olmazlardan olurun çözüm yollarını üretmesini bilen kıvrak bir zekaya sahipti. Resmi işlerin, ciddi meselelerin dışında şahin'in grup sorumlusu olduğu anlaşılmazdı. Doğal, kompleks sız ve içtenlikle yaşamın tüm faaliyetlerine katılırdı. Kendisinin ikinci kez, arkadaşlarının yeni geldiği bu alanın zorluklarını hep nehire benzetirdi. Nehirlerin kendilerine has, deli dolu dizginlenemez akışları vardır. Nehirden geçmek için akışına göre peş peşe değil, kol kola girilerek, birbirine sıkı tutunup soğukkanlı bir şekilde ayaklar kaldırılmadan, yerden sürükleyerek geçilirdi. Ufak bir panik, sırayı bozma, ayağını kaldırma veya hafif bir

dikkatsizlikle birinin aksaması, suya vuranların hepsinin hayatını tehlikeye atardı. Çünkü suya kapılıp da dengesini yitiren birinin kendisini doğrultması ve kurtulması mucize gibi olurdu. Hele akıntısı hızlı, sert ve gür nehirler oldu mu... Kürdistan'da, özellikle bahar aylarında bu tür olaylar çok yaşanmıştı. Köprüler askerler tarafından tutulduğu için, sık sık suya vurmak zorunda kalınırdı. Nice yoldaşını bu geçiş anlarında yitirmişti. Çok değil daha üç ay önce on arkadaşıyla Kelkit nehrini geçmek zorunda kalmışlardı.

Kelkit nehrinin kuzeyinde dört gün boyunca belli aralıklarla çatışmaya girmişlerdi. Mermileri azalmış, erzakları bitmiş, acıkmış ve yıpranmışlardı. Hangi tarafa gitmişlerse askerlerle karşılaşmaktan kurtulamamışlardı. Operasyon kapsamlıydı. Çatışmayla birlikte grubun imhasını hedeflemiş olmaları ki var olan askerlerle yetinmeyip alana güç takviyesi de yapılmıştı durmaksızın. Buna karşı tek bir çare kalmıştı grubun önünde; o da Kelkit nehrinin güney tarafına geçmekti. Tüm köprüler panzerlerle tutulduğuna göre suya vurmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. Gündüz gözüyle keşfettikleri nehrin genişlediği yere varmak için yürümüşlerdi...

Reşadiye ilçesinin birkaç kilometre yukarısında, nehrin kenarına gelmişlerdi. Yağmur yağdırmaya hazırlanan koyu bulutlar geceyi zifiri karanlığa çevirmiş, göz gözü görmez olmuştu. Kol kola girip, birbirlerine sıkı tutunarak durmuşlardı suya. On beş yirmi metre ilerlediklerinde su koltuk altlarına vurmaya başlamıştı. Su soğuktu ve homurdanıyordu. Zifiri karanlıkla daha korkutucu olmuştu. Adeta onları yutmaya hazırlanıyor gibiydi. Akif, bir an panikleyip tökezlemişti... Hemen yanında Mervan vardı. Akif'i sıkıca tutamamıştı. Akif akıntıda kaybolmuştu. Bunun şaşkınlığıyla dikkatsizce davranan Mervan peşinden... Onun peşinden Numan...

Geçmişte, Murat, Peri, Harçık, Munzur, Karasu, Kızılırmak, Tozam, Melet gibi irili ufaklı onlarca nehirten geçiş yapmıştı. Baharda nehirlerin taşkın sularını geçmek, kutsal kitapların konusu olan sırat köprüsünden geçmeye benziyordu. En ufak bir hata telafisi mümkün olmayacak sonuçlara varıyordu. Bu acı olayların hepsinin dikkatsizlikten kaynaklandığını düşünmüyordu Şahin...

Şimdi içinde bulunduğu yeni açılmış alanı nehre benzetmesi, yaşadığı unutulmaz olayların belleğine kazınırcasına bıraktığı iz düşün mü? Yoksa alan faaliyetlerinin bilinmezlikleri mi? Bilinmez ama zorlukları ne kadar hatırlasa, yaşasa veya karşılasa, “Nehirden geçmeye benziyor,” diye geçiriyordu içinden... Şahin, nehir geçişlerinde öncülüğü kimseye bırakmazdı. Fedakârca öne atılırdı. Ona göre komuta etmek yalnız komut vermek değildi, olmamalıydı. Bu olsa olsa verili sistemin klasik ordularının komutan tarzını taklit etmek olurdu. İktidar hastalığı diyorlardı buna. Verili sistemin içindeki tüm ilişkilere yansırı. Mücadele saflarına bu hastalığı taşımak en ifrit olduğu yaklaşımdı. Öyle bir sorumluluk verildi diye havalara girmek, kurumlanmak, sağa sola emir yağdırmak olacak şey değildi. Madem verili sisteme karşı mücadele ediliyordu, mantığı, dili ve ilişki tarzı da reddedilmeliydi. Başarılı ve uzun soluklu bir mücadele ancak böyle mümkün olurdu. Yoksa kim olursa olsun gün gelir, “ya olduğun gibi görün ya da göründüğün gibi ol” desturu kapısını çalardı. Onun için her fırsatta klasik komutan eğilimlerini sorgular, eleştiri konusu yapardı. Bu, arkadaşlarının daha fazla güvenmesini de beraberinde getiriyordu. Bakış ve davranışlardan bunu rahatlıkla görebiliyordu.

Şahin, otuzlu yaşlardaydı. On yılı aşan bir mücadele deneyimi vardı. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi sınıf öğretmenliği öğrencisiyken gençlik içinde faaliyet yürütmüştü. Gençliğin sıcakkanlılığıyla gizliliğin sınırlarını ihlal eden faallığı erken deşifre olmasına yol açmış, aranmıştı. Birkaç haftalık kaçak yaşamdan sonra artık önünde iki yol vardı. Ya dağa çıkacaktı ya da zindanları boylayacaktı. Beş arkadaşı ile sözleşip yönünü masal ve destanların mekânı, özgürlük kıvılcımlarının kaynağı olan dağlara vermişti. Amed, Erzurum, Dersim, Koçgiri ve en son Karadeniz’e gelmişti. Hep, “Devrim işi ödünsüz fedakârlıklarla yapılır,” der ve bu düşünceyle koşuştururdu. Karadeniz’e kendi isteğiyle gelmişti. Bu yeni alanın doğal zorluklarıyla karşılaşınca, “Başarabilecek miyim, duyulan güvene layık olacak mıyım?” diye zaman zaman tereddüt geçirmişti. Bu tereddüt, ancak senaryolarda kar-

şılaşılabilecek maceralar ve çalışmalar adeta alanı daha çekici kılmış ve konsantrasyonuna tahvil etmişti. Zamanla alanın sürprizlerinden haz duyar olmuştu.

“Heval Şahin, arkadaşlar toplantı düzenini almış seni bekliyor!”

Şahin kendisine seslenen Haki’ye şaşırmış gibi döndü.

“Bayağı hızlı davranmışsınız. (Gülümseyerek) Ben de hızınıza ulaşmaya çalışayım bari! Madem nöbette kalacaksın, tartışacağımız konu hakkında senin de düşünceni alayım da öyle gideyim.”

“Hangi konu?”

“Şey, sizlere söylememiştim değil mi? Dün merkez karargâhla telefon görüşmesi yaptığımda gidip kendisiyle buluşmamız istenilen bir ilişkinin telefon numarasını verdiler,” dediğinde Haki’nin yüzü ay gibi parlamaya, gözleri yıldız gibi ışıldamaya başladı. Yeni açılan bu alanda kurulan her ilişkinin çalışmaların başarısı için belirleyici bir önemi vardı. Bir mih bir nalı, bir nal bir atı, bir at bir askeri, bir asker bir cepheyi, bir cephe bir orduyu, bir ordunun da bir ülkeyi kurtarması misali, bir ilişki bir mıntıka, bir mıntıka bir bölge, bir bölge bir alan derken açılan bir alanda pekâlâ savaşın yükünü ciddi biçimde hafifleteceğinin bilincindeydi. Bu sevincini daha fazla bastıramadı. Şahin’in sözünü keserek araya girdi:

“Ciddi misin? Harika bir haber.”

“Evet, gerçekten güzel bir haber. Bir de girişken, uyanık, cesaretli biri oldu mu epey yardımcı olur.”

“Nerede peki?”

“Oldukça uzak.”

“Onunla buluşmaya kim gidecek peki?”

“İşte, zaten asıl mesele de bu! İlk elden hepimizi görmesi doğru olmaz. Birimizin gidip onunla buluşması en doğrusu olmaz mı sence de?”

“Peki kimin gitmesini uygun buluyorsun?” deyince, Şahin ağız dolusu kahkahayı basmamak için kendini zor tuttu.

“Senin de maşallahın var yani ha! Düşünceni alayım dedim, inisiyatifi ele aldın. Üstüne üstlük sorgularcasına sen benim düşüncemi almaya başladın. Helal olsun sana heval Haki.”

Haki'nin yüzünde mahcup bir tebessüm beliriverdi.

“Kusura bakma heval, valla haberin sevinci beni biraz... İlkin birinin gidip dikkatli davranarak onunla buluşup tanışması daha uygundur. Bunun için de senin gitmeni öneriyorum.”

“Ben de öyle düşünüyorum. Benim gitmem daha iyi olur...”

Omzunu güven veren bir tavırla tapışlayarak, “Seninle hemfikiriz. Bu konuyu arkadaşlara da anlatıp düşüncelerini alayım. Bu konuda çıkacak sonucu sana ileticeğim, oldu mu?” diyerek yanından ayrıldı.

Arkadaşlarının yanına vardığında hepsinin bağdaş kurarak oturmuş, kendisini beklediklerini ama gecikince kendi aralarında koyu bir sohbete daldıklarını gördü. Ses tonlarına dikkat ederek gülüşmeleri neşeli bir hava oluşturmuştu. Bu havayı kesmek istemiyordu. Aksine sürdürmelerini istediğini göstermek için konuşan Deniz’e “Nasıl?” diyerek sohbetlerine ortak oldu.

Deniz gülümseyerek:

“Evvelki gece, hani uçurumdan yuvarlanmamızla sonuçlanan yürüyüşümüz vardı ya! Aynen Karaz (Kocaköy) trenine benze-mişti. Karaz treninin meselesini belki duymuş, biliyorsunuzdur. Rivayet miyayet ama halkın dilinde bölgemizde klasik bir masal olarak yerini korumaktadır. Derler ki:

Birbirine sıkı tutunan koca palabıyıklı adamlar peşi sıra bir katar olup yürürlermiş... Önlerine dere tepe de çıksa bizimkiler istiflerini bozmayıp gözlerini kırpmadan ard arda ileri yürürlermiş. Öyle ki bir gün önlerine bir çocuk çıkmış. Ağızlarıyla ‘tüüüütt!’ diye korna çalsalar da çocuk ne anlasın ayaklı trenin durmayacağını. Gariban şaşırmış. Parmağını ağzına koyup biraz da meraklı duygularla onlara bakmış. Çok geçmeden korkmaya başlamış ki, korkunun ecele hiçbir faydası kalmamış ve zavallı çocuk ayaklarının altında ezilip can vermiş...

Gel zaman git zaman derken, birkaç benzer vaka yaşanınca adamın biri durumu savcıya intikal ettirir. Savcı önce eski zaman masalları sanmış ve sadece tebessüm etmiş, geçmiş. Ancak zamanla birkaç benzer şikâyet alınca soruşturma başlatmış. Yani

arkasındakiler de... Takdir edersiniz ki benzerdi halimiz. İbrahim Deniz'in önünde birden kayboluyor ama fark edip de nereye gitti, uçtu mu, yer mi yarıldı diye durmadan düşünmeden ve belki de başını bile kaldırıp ona bakmadan yürüyor. Onun da aynı şekilde yuvarlanıp gözden yittiğini Çayan heval görmüyor... Derken hepimiz aynı durumu yaşamadık mı? Tek birimiz düşmekten kurtuldu mu?" diye sordu ve cevap beklediğini belli ettirecek tarzda sorgulayıcı gözlerle Çayan'ı süzdü.

Çayan verecek cevap bulamadı.

Sinan nükte yaparak, konunun vahametine dikkat çekmişti. Verdiği örnek çarpıcıydı. İçinde eleştiriyi de taşıyordu. Hepsi bunu idrak etmiş, anlamlı ve yerinde bulmuştu.

Çayan'ın yardımına koşan Deniz:

"Evcil ova koyunu değil de..." diyerek kaşlarını çatıp, gözlerine siper edercesine karşıda duran heybetli dağların zirvelerine bakarak, "Yalçın dağların özgür koyunları diyelim..." diye ortamı tekrar şenlendirmeye yeltenirken, Sinan verdiği örnekte ısrar ederek:

"Yok yok hiç kusura bakma! Tam da ova koyunu diyelim... Dağların özgür koyunları zifiri karanlıkta tökezlemeden her yer den geçerler," dedi.

Deniz tekrar konuşmaya başlayacaktı ki, Şahin konuşmasına fırsat vermeden iki sefer üst üste boğazını sertçe temizledi. Bu tutumu, konuşmaya hazırlanmasının ve toplantıya başlayacağını işaret ediyordu. Herkes kendisine çeki düzen verdi.

Şahin, önce tek tek arkadaşlarına sevgiyle baktıktan sonra:

"Aslında sohbetlerimizin ağırlıklı bölümü faaliyetlerimiz hakkında olduğu gibi, yan yana geldiğimizde de ihtiyaçlar oranında toplantılarımızı yapıyoruz. Çünkü malum yürüyüşümüzden (gülümseyerek) önce faaliyet değerlendirme toplantımızı yapmıştık. Ancak üç arkadaşımızın vücutlarında meydana gelen incinmeler ve onlarla ilgilenmelerimiz nedeniyle, sizlere söylemeyi unuttuğum bir konuyu açmam gerekiyor. Dün akşam merkez karargâhla telefon bağlantısını gerçekleştirirken, yeni bir ilişkiye ulaşmamız için birinin numarasını verdiler. Dolayısıyla onunla buluşmamız gere-

kiyor,” diyerek Haki’ye anlattığı konunun daha da ayrıntılarını verip, düşüncesini belirtti.

Şahin daha önce de bu alana gelmişti. Diğerleri ona göre yeni sayılırdı. Araziyi herkesten daha fazla tanıyor, bölge halkının kültürel özelliklerini biliyordu. Onun gitmesine kimse itiraz etmedi. Şahin’den sonra, en tecrübeli ve eski olan Kemal idi. Bunun için grubun sorumluluğunu Kemal’e verdi. Ayrıca onu sıkı sıkıya tembihledi. İbrahim’e iyi bakmalarını, cihazları, kaleşnikof ve mermi deposunu değiştireceklerini ve alana geldiklerinden beri ilişkide oldukları Turan’a uğrayacaklarını, onun aracılığıyla erzak depolayacaklarını bir bir anlattı. En çok tekrarladığı, güvenlik tedbirlerini sıkı tutmalarıydı.

Şahin sosyal yaşamda ne kadar doğal ve esnek ise, ilkeler konusunda da tam tersi çok katıydı. Tüm ilkelere çok bağlıydı. Ama güvenlik için ayrıca hassastı. Bu konuda zafiyet gösteren arkadaşlarına tereddütsüz mevzi, depo kazma, silahını alma, emek süreci diye tabir edilen fazladan pratik çalışmalara alma gibi yaptırımlar uygulamıştı.

Güvenlik üzerine yapılan toplantılarda, savaşı hep sırat köprüsüne benzeterek, “Savaşta Araf’ta kalma imkânı yoktur. Ya kuralına göre yürürsün ya da düşer ölürsün,” derdi. Giderayak güvenlik hususunda bu kadar uyarı yapması onun bu konudaki titizliğini bir kez daha göstermiştir. Kemal’in ciddiyetine ve duyarlılığına güveni tamdı. Kendisinden sonra çevreyi en iyi tanıyan Kemal’di. Yine üstüne basa basa uyarı yapıyordu. Şahin arkadaş acısını ziyadesiyle yaşamıştı. Belleğine kazınırcasına yer edinen acılı olaylardan biri de önceki sene beş kişilik grupla bu alana gelişleri sırasında yaşandı. Gelmeleri ilkti. İlklerin kendi içinde doğal heyecanı kadar dayanılması zor anları vardı. Beş arkadaştan biri uçurumdan düşerek, ikisi çatışmada yaşamını yitirirken biri de dayanamayıp kaçınca yalnız, yapayalnız kalmıştı. Bin bir zorlukla gidip diğer bölgedeki arkadaşlarıyla buluşmuştu. Bu alana ikinci geliyordu. Bu sefer hiçbir olumsuzluğun yaşanmasına zemin vermeyeceğine dair söz vermişti kendine. Nokta değişiklikleri gibi kısa yürüyüşler dışında öncülüğü kimseye bırakmıyordu.

Diğer seferlerde tutunamamışlardı. Bu sefer tutunmak için adeta iğne ardı adımlarla yürümeyi gerektiriyordu.

Tek tek hepsiyle tokalaşırken, herkesin üzerine ayrılığın o ağır hüznün bulutları çökmüştü. Herkesin gözleri nemlenmişti.

Yeni yeni açılan bölgede her şey bilinmez ve yabancıyken birbirlerinin tek sığınağı, temel dayanağıydılar. Ortak özlemle geleceği kurma ideallerinin yanı sıra duygu olarak da adeta birbirlerine akmış, yekvücut halinde birbirlerine bağlanmışlardı. Bir günlük ayrılık bile duygulanmalarına yol açıyordu. Şahin, keleşini arkadaşının yanına bırakarak Beratta marka 16'lık tabancasını, bir el bombası ile telefonunu aldı. Gündüz hareket edeceğinden dolayı hiçbir biçimde dikkat çekmemek için yöre halkı gibi giyinmişti. Şahin yola çıkacaktı ki, karşısında Çayan bitti. Çayan'ın elinde içinde üç viski şişesinin olduğu beyaz bir poşet vardı. Tebessüm ederek poşeti aldı.

Yaz ayları, Karadeniz yaylaları piknik alanlarına döner. İçkiler su gibi akıtılır. Onlar da yanlarında bulundurulurdu. Gündüz hareket ederken, adeta kamuflaj aksesuarlarından biriydi. Yörenin havasına ve rengine uyumun gereği idi. Diğer bir gereklilik üst başın düzgünlüğü ve temizlikti. Gündüz hareketleri için temiz elbise bulunduyor, buldukları her fırsatta derelerde banyo yapıyor, neredeyse günlük tıraş oluyorlardı. Şahin, daha iki gün önce tıraş olup banyo yapmıştı. Yola çıkmadan önce üstüne başına yine göz atmış, koltuk altlarının ter kokup kokmadığını kontrol etmişti. Ne bir leke ne de ter kokusu vardı. Elleriyile sakalını sıvazladı. Parmaklarına batar gibi oldu. Cebinden çıkardığı aynayla baktı. Yeni bir tıraşa gerek yoktu. Yola çıkabilirdi. Nöbet yerine varıp Haki'yle de vedalaştı.

Kendini vadiye vurduğunda akşamüstüydü. Güneş batıya devrilmiş, gölgeler doğuya uzanmıştı. Havayı serinleten hafif bir yel esiyordu. Orman yoluna girince karşısına çıkan köylülere selam verip yoluna devam etti. Gün batana, dört bir yana karanlık çökene dek yürüdü. Otların, çiçeklerin yaydığı kokuyu uzun uzun soluklayarak yürüdü, yürüdü... Bir yer bulup, uykusunu almayı düşündü. Nedense vazgeçip yürüdü.

TESADÜFEN YAŞAMAK

Yaz aylarında Karadeniz'in serin yaylalarının Avrupa'dan Türkiye'nin değişik metropollerine kadar, hemen her yerden müdavimleri vardır. İnsanlar adeta sel olup akar buralara. Kimi tatil ile akraba ziyaretini birleştirip yaylanın temiz havasını solumaya, kimiyse sadece eğlenmeye gelir. İkisi de yaz aşkları ve yaz ticaretine tavan yaptırdı. İçki ve sigara satan büfeler mantar gibi çoğalırken, ormanın kuytulukları yaz aşklarının buluşma, baş başa kalma mekânı olurdu. Kuytuluktan yana oldukça zengin, zenginliğini sunmada cömert orman nice yaz âşıklarının sığınağıydı. Ne ki, ayrılık, karşılık verilmemiş kur ve kıskançlıklar ile bunların tetiklediği kavgalar, hatta cinnet halleri yaz aşklarının da kaderiydi. Ticaret ise güvenliğe ihtiyaç duyardı. Bu nedenle güvenlik tedbirleri artırılırdı. Asker her sabah üç cemseyle yaylanın yolunu tutar, kalabalığa karışıp devriye gezer, akşamları ortalığın sakinleşmesiyle birlikte garnizona geri dönerdi.

Böyle bir görev dönüşündeki üç cemse bir pınarın başında fren yaptılar. Öndeki cemsede bulunan komutan yolun hemen kenarındaki ağacın dibinde boylu boyunca uzanmış adamı görmüş, şoförüne dönüp can sıkıntısıyla;

“Zıbarmışsa al başına belayı,” deyip durmasını emrettikten sonra arkada oturan çavuşa seslenmişti:

“Serkan oğlum hele bakın ölü mü, sağ mı?”

“Emredersin komutanım!” nidasıyla dört asker cemseden atlayıp yerde yatan adamın yanına varmışlardı.

Bu, Şahin'den başkası değildi. Uyku onu kollarına almış rüya gördürüyordu. Alazları dalga dalga göğre yükselen koca, koskoca bir ateşi görüyordu rüyasında. İnsanlar korku ve panik içerisinde sağa sola koşturuyor, canhıraş çılgınlarla, “Su, su... su dökün... söndürün ateşi... Söndürün!” diye yardım istiyorlardı. Ateş ise, “Beni harlandırın!” diye haykırıyordu. Şahin, bir yardım isteyenlere, bir de ateşe bakıyor, ne yapması gerektiğini kestiremiyordu. Karar verememenin kahredici ıstırapı ile adeta yerine çakılmıştı. Ne söndürmeye ne de harlandırmaya koşturacak takatini görüyordu kendinde. Sonra ne olduysa oldu, ayakları onu ateşe doğru sürükledi. Zayıf ve çelimsizdi yürüyüşü. Bacakları titriyor, düşecek gibi oluyordu. Nedenise ateşe yaklaştıkça güçleniyordu. Derken, epik bir kahraman gibi ateşin ortasına daldı. Lavlarını püskürten bir volkanı ehlileştirecek, ateşle korku salanların maskesini düşürecek kudreti bulmuş gibi, “Başaracağız!.. Başaracağız!” diye haykırıyordu.

“Ne geveliyor lan bul!” diye yanındaki arkadaşına soran Serkan, komutana seslenmeyi de ihmal etmemişti.

“Yaşiyor komutanım!”

“Uyandırın o zaman, burada gecelemesin.”

“Uyan! Kalk, Kalk!”

İkisi etrafı kolaçan ederken, diğer ikisi de Şahin'in üzerine eğildi. Serkan, Şahin'in yüzünü avuçları arasına alıp şaplatarak uyandırmaya çalıştı;

“Hop hemşerim, uyan!.. Kalk, kalk! Kurda kuşa yem mi olmak istiyorsun?”

Şahin'in göz kapakları ağır ağır kalkıp düştü. Tekrar denedi. Hafifçe aralandı gözleri. Gerçek miydi gördükleri? Üniformalı askerler miydi etrafındakiler? Birkaç kez üst üste yumup açtı gözlerini. Her seferinde aynı manzara... Askerler, rüya mı görüyordu? Volkan lavlarını ehlileştirecek kudretteki Şahin, olduğu rüyadan düşmanın pençesindeki mi geçiş yapmıştı? Şaşkın şaşkın etrafındakileri yeniden süzdü. Yanı başında dört asker, biraz ötede üç cemse vardı. Gözleri yuvasından fırlayacakmış gibi açıldı. Gerçek olmayacak kadar rüya, rüya olmayacak kadar gerçek görünüyordu

her şey. Bu olabilir miydi? Bu vahamete nasıl izin vermişti? Böyle bir sonu kendisine nasıl reva gördü? Sen gel onca pusuyu atlatıp bin bir badireyi geçtikten sonra, seni gökte arayıp da bulamayacakların ellerinde uyan! Hayır, bu gerçek olamazdı.

“Kalk dedim oğlum, nazlanmanın zamanı değil.”

Giderek afallıyor, kontrolünü iyice kaybediyordu. Durumunu anladıkça şaşkınlığın yerini korku alıyordu. Kalp atışları hızlanıyor, kesik kesik nefes alıyordu. Ağzı kurumuş, dili damağına yapışmıştı. Yutkunmaya çalıştı, olmadı. Boğazı düğümlenmişti. Kendinden geçmek üzereydi. Yola, yolda bekleyen cemselere ve etrafındaki askere bir kez daha baktı, gözleri su içtiği pınara ilişti. Ayrılırken Çayan'ın eline verdiği kamuflej aksesuarı, poşetteki viskiler yanı başındaydı. Düştüğü durumu biraz daha anladı. Şimdi ne yapacaktı? Elini alnında biriken ter damlalarını silmek için kaldırdı. Böyle pisipisine ele geçmek olur şey değildi. Kanına dokundu. Bu nasıl olurdu? Olamazdı, olmamalıydı. Ama bu sonucu hazırlayan kendi eksikliğiydi. “Hani hep arkadaşlarına gizliliği, güvenliği tembihlerdin,” diye çıkıştı kendine. “Uyanık olun!” demek kolaydı. Savaşta ilk hata son hataydı işte. Kurallar hakkındaki hassasiyetiyle bilinen kendisi düşmüştü. Daha dün o değil miydi Kemal'i sıkı sıkı tembihleyen. “Üç S” kuralı dedikleri mola ve konaklamalarda ormanın sık, sarp ve sapa yerlerini seçmeyi hatırlatan; bir de yaptığına bak! Her an herkesin geçebileceği bir yolda, her an herkesin uğrayabileceği bir pınarın başında uyuya kalmayı nasıl izah edecekti? Lanet olsun!

“Kalksana lan, ana kuzusu!”

Kalkmak mı? Nereye kalkacaktı? Kuzu kuzu gidip, şu cemselerden birine mi binecekti? Cebindeki belgelerini düşündü. İlişkide oldukları insanların isimleri ve telefon numaralarını, şifrelerini öğrenmek ve arkadaşlarını ele vermesi için işkenceden geçireceklerdi. Dayanabilecek miydi? Şimdi, şu an ölmek en iyisi değil miydi? Ölüm kaçınılmazsa onu yiğitçe karşılamak sözünü yerine getirmenin zamanı gelmişti demek. Bu gaflet bu sonucu getiriyordu. Yaşam da ölüm de anlamlı olsundu. Korku ve paniği artık üzerinden atmalıydı. Silahına davransa belki bir kaçını kendisiyle

beraber götürürdü. Kim bilir, belki de onların paniğinden yararlanıp, şu ağaçlık yere kendini ulaştırır, izini kaybettirirdi. Cesaretini toplayıp elini silahına doğru seğirtti:

“Bırakıp gidelim, ne hali varsa görsün!”

Doğru mu duyuyordu? Yoksa akli kendisiyle oyun mu oynuyordu? Bu ne biçim bir şeydi? Bırakıp gidecekler de, ne hali varsa görsündü ha!

“Şeytan diyor tekme tokat giriş, eşek sudan gelene...”

“Amma da zıkkımlanmış ibne herif!”

Hayat ona bir fırsat daha sunuyor olabilir. Askerler durumunu bilmiyorsa, kendi gafletinin düşürdüğü kapandan kurtulmasının bir yolu daha olabilir. Askerin düşündüğü gibi kendinden geçmiş numarası yapmak! Öğrencilik yıllarındaki tiyatro çalışmaları aniden geldi aklına. Lisede de üniversitede de sahneye çıkmışlığı vardı. Tutkulu bir hobi idi tiyatro onun için. Madem ölçüyü kaçırmıştı, zil zurna sarhoş sanıyorlar, bir deneme yapmaya değerdi. Gözlerini yana yıkarak, bön bön Serkan’a baktı:

“Aşk acısı bilir misin abi?” diye peltek peltek sordu.

Bakışlarını sağa sola kaydırdı. Sağ elini yumruk yapıp havada bir daire çizerek kalbine götürdü.

“Vurulduğum abi, canımdan çok sevdim.”

Sözlerinin asker üzerindeki etkisini ölçmeye çalıştı. İşler yolunda gidiyor gibiydi.

“Bana yapılır mı bu abi, yapılır mı? Parasızlığın gözü kör olsun. Ula kaltak ne buldun o zübükte? Çalışır didinir seni saraylarda yaşatırdım şerefsizim. Yapardım abi, yapardım. Yok, aşk karın doyurmuyormuş...”

Aklına geleni böyle sıralarken, sinisini de dövmeyi ihtimal etmiyordu. Gözleri poşete ilişince;

“Zırnık içmedim. Ekmek kuran çarpsın ki içmedim! Niye içeyim ki! Elimi sallasam ellisi güzelim. Değil mi abi? İçmeyeceğim. Senin için kendimi harap etmeyeceğim. Abi, şu viskiler sizin olsun ben biraz dinlenip evime gideyim.”

Askerlerden biri benzer bir olay yaşamışçasına iç geçirirken Serkan;

“Kim içmiş ki sen içesin?” diye alaya aldı.

“Ula oğlum aşk yaramış sana, hatip olup çıkmışsın,” diyerek çavuş Serkan’ın dalgasına katıldı. “Yavaş git, ağlatacaksın bizi. Biz görev başında alkol almayız, yasaktır. Al poşetini kalk evine git hadi.”

“İçkileri komutana görünmeden götürebiliriz. Fırsatını bulduk mu da kafayı çekeriz,” diye Serkan’ın kulağına fısıldadı beride ki asker.

Aralarındaki fısıldanmayı, “Oyalanmayın oğlum, acele edin!” diyen komutanın sesi bitirdi. Hızla cemselerine doğru yürüdüler. Serkan yerine geçmeden komutana tek mil durdu.

“Aşk meselesiyle efkârlanmış bir genç komutanım. İçmiş, avare avare gezip tozmuş. Yorulup kalmış.”

“Tamam, gidelim!” emrini veren komutan, “Her ağacın altı bir aşk tahtırevanı maşallah. Yer aşk gök aşk. Aşk manyağı olup çıkacağız. Nedir bu Allah aşkına,” diye söylenmeden edemedi.

Şahin, yerinden kımıldamadan cemselere atlayıp uzaklaşan askerleri izledi. Üç cemse gözden kaybolunca bütün hırsıyla yeri yumrukladı. Dişlerini gıcırdata gıcırdata kendine soruyordu. Böyle bir hataya nasıl düşebilirdi? Bu düpedüz gafillikti. Uykusuz, yorgun olduğunu, uyuya kalabileceğini bile bile yolun kenarına nasıl uzanabilirdi, nasıl? Düşündükçe kendine olan öfkesi büyüyordu. Elini cebindeki pakete atarak, bir sigara çıkarıp yaktı. Üst üste derin nefeslerle ciğerlerine çekti. “Seninle hesabım bitmedi Şahin,” dedi kendine. Ama şimdi hızla buradan uzaklaşıp, geceyi geçireceği uygun bir yer bulmalıydı. Ayağa kalkıp üstünü başını silkeledi. Eğilip poşetini alarak, ormanın içine doğru yürüdü. Yürürken, kendisiyle yapacağı hesaplaşmayı düşünmüyordu.

Yaşam tesadüflere bırakılmayacak kadar değerliydi. Ucuz ölüm mücadeleyle zarar veriyordu. Kabul edilemezdi. Kendisini bir anda ucuz bir ölümle karşı karşıya bulmuş, şimdi ise tesadüfen hayatıydı. Her şey bambaşka olabilirdi. Askerin biri işkillenip kimlik sorabilirdi. Üzeri aranmak istenebilirdi. O zaman ne yapacaktı? Rol yaparak mı sıyrılacaktı? Bir türlü kendini affettiremiyordu. Bırakalım affetmeyi, buna nasıl izin verdiğini aklı almıyordu. O değil miydi, duyar duymaz Mani’nin, “Beden katıra benzer. Dilediği

yerde durmak ister. Ama ona uyan biniciye (akıl) lanet olsun!” sözünü belleğine kazıyan. Öyleyse o lanet olası duruma niye izin vermişti? Arkadaşlarıyla vedalaşıp heyecanla randevusuna, bir işi başarmaya giderken hem de! Durmadan yürüdüğünü, dizleri sızlarken hele biraz daha dayan diye yol aldığını hatırlıyordu. “Üç S” kuralına uyan bir yer bulup dinlenmesi gerekirken, ayakları onu bu pınarın başına getirmişti. Kan ter içindeydi. Öyle ki ter kaşlarının kenarından kayarak uykusuzluk çeken gözlerine damlayıp yakıyordu. Suyun şırlıtısı adeta onu cezp etmiş, kendisine çekiyordu. Pınara nasıl vardığını, başını, gözünü, yüzünü suya nasıl tuttuğunu sorsalar hatırlamazdı. Kendinden geçmiş bir hali vardı. Dudakları suyla buluşunca “Oh be dünya varmış,” diye geçirmişti içinden.

Sonra, takatten kesilen dizlerinin yorgun bedenini taşıyıp dinleneceği bir yer için etrafı süzmüştü. Az ileride kocaman bir kızılçam ağacı dikkatini çekmişti. Dik, diri ve heybetli duruşuyla dikkat çekmeyecek cinsten de değildi. Çam uzadıkça uzamış, dört yanından fışkıran eğimli dalları rüzgârla dalgalanıyor, uçacakmış hissi veriyordu. Yerinden doğrulurken, başını yıkadığı su hâlâ paçalarından akıyordu. Belindeki tabancayı düzelterip gömleğiyle kamufle etti. Ağır ağır kızılçam ağacına yöneldi. Elindeki poşet hiç olmadığı kadar ağır bir yük gibi geldi kendisine. Birkaç adımlık mesafedeki ağaca ulaşır ulaşmaz bitap düşmüş bedeni, yıllarca üst üste birikip yumuşak bir döşek halini alan kozalakların üzerine yığıldı. Sırtını ağacın gövdesine dayadı, ayaklarını yola doğru uzattı. Biraz dinlenecekti. Zaten fazla vakti yoktu. Hatta uyuya kalmadan önce, “Yolcu yolunda gerek,” bile demişti. Yolcu yolunda gerekti de askerlerin kalk komutuyla kendine gelmekte neydi? Yine çıkıştı kendine.

Hırsla yürüyordu. Yine yorulmuş, hızlı hızlı nefes alıyordu. Güneş batalı, karanlık çökeli epey olmuştu. Geceyi geçireceği bir yer bulmalıydı kendisine. Durdu. Durduğu yerden berisindeki yüksekliğe yöneldi. Karanlıkla birlikte ağaç kökleri, dikenli çalılar keşiyordu yolunu. Önüne çıkan kayalığı da tırmandı. Burası uygundu. Geceyi geçirebilirdi. Kendince Şahin’in mahkemesini kuracaktı. Güvenildiği için alana gelen grup onun sorumluluğuna verilmişti.

Geldiği randevu hassas ve önemli olduğu için arkadaşlarının kendisine olan güvenlerini boşa çıkarmaya ramak kalmış, kötü bir ton-gaya düşmüştü. Yalnızdı. Kimse görmedi diye es geçilemezdi. Kendine bir yaptırım uygulamalıydı. Doğrularını önce kendinde hayata geçireceksin. Eskiler boşuna ahlakı doğru olanı söyleme ve yapma olarak tanımlamamışlardı. Bu konuda mücadelenin de bir tavrı vardı. Başarı önündeki engelleri kendinde çözümleme! Kişi böyle güçlenip sorunların üstesinden gelirdi.

Kendine nasıl bir yaptırım uygulaması gerektiğini düşündü. Yaptığı bir disiplin ihlaliydi. Böyle durumlarda genellikle sığınak kazma, fazladan pratik işler yaptırım olarak uygulanırdı. Şimdi öyle bir imkân yoktu. Ne yapsındı? Aklına tek ayak üzerinde bekleme geldi. Gücü yettiğince dayanacaktı. Gecelemek için seçtiği yerde doğruldu. Sol ayağını dizden kırıp, sağ ayağı üzerinde bekledi. Ayağı onu taşıyamayacak duruma gelene kadar öylece bekleyecekti.

Bir ara askerlere karşı sergilediği mahareti aklına geldi. Gayri ihtiyarî gülümsedi. Kullandığı, “kaltak” sıfatını hatırlayınca aniden yüzü değişti. Kendini kurtarmak için kadını araçsallaştırmıştı? Verili düzenin dilini kullanmaya tenezzül etmemeliydi. Bunun için de kendisine kızdı. Kadın gerçeğine bunca saygılıyken, adeta kut-sallık atfediyorken kendisiyle çelişmiş gibi huzursuz oldu. “Kendimi kurtarmak için altı üstü bir roldü yaptığım,” diye düşünse de en başta kadının aklına gelmiş olması, “kaltak” demeyi verili dü-zenin etkisine bağlandığında hoşuna gitmedi. Bir de kadın yol-daşlar duyarsa?.. Duyulup duyulmamasını dert etmek de neydi. Kadınlara bir özür borçluydu.

“Özür diliyorum!”

SAPAN USTASI

İbrahim, uzandığı yerden yan gözle, ağacın üzerinde sincap yalamaya çalışan Haki'yi izliyordu. Birini yakalayıp yeleğinin cebine yerleştirerek, dikkatle inmeye çalıştı. İner inmez İbrahim'le göz göze geldi. İbrahim'in bir oyun çevirme niyetinde olduğu Haki'nin gözünden kaçmadı. Daha dündü, İbrahim sincaplar için "Yazıktır, ben yemem," demişti. Haki İbrahim'in niyetini anladığından yeleğinin cebindeki sincabı çıkarıp gösterdi.

"Heval İbrahim, baksana şuna ne güzel..."

İbrahim elini yumuşak tüyüne değdirip pamuksu uzun kuyruğunu okşadı:

"Gerçekten öyle, nasıl yakaladın peki? Yoksa yine yuvalarına duman mı verdin?"

"Ma ağacın üstünde duman ne gezer yahu! Tuzak kurdum tuzak!..."

İbrahim ile Haki'nin sohbetine kulak misafiri olan grubun diğer üyeleri de sökün ediyordu. Etrafı gözetip de yanlarına gelen Kemal, önce dinleyici olarak kaldı, sonra İbrahim'i süzerek;

"Şu güzelim hayvana bak hele, ne kadar da tatlı böyle! Biliyorum, size böyle eziyet çektireni affetmeyeceksiniz... Onların gücü de size yetiyor ne yapalım!" diyerek işaret parmağıyla başını okşadı.

Haki ironiyi kaçırmadı. Kemal'in gözünün içine bakıp, ciddi bir edayla:

"Akşama kadar üç dört tane daha yakalarım ama üzgünüm, sana zırnık et yok!"

Kemal, İbrahim'e takılayım derken akşamki ziyafetten oluyordu neredeyse. Közün üzerinde nar gibi kızaran sincabın etini gözünün önüne getirdi.

“Yo yo.. Yani onlarla oynarken, acı çektiyorlar..”

Haki, kendini ağırdan alarak kararlı olduğunu göstermek için:

“Yanisi manisi yok bu işin arkadaş! Bu akşam sana et yok!”

Kemal, Haki'nin arkadaşlarına karşı yufka yürekli olduğunu biliyordu. Ama Haki'nin ciddileşen hallerini seviyordu. Kızarken, hatta tehditvari yaklaşıırken daha sevecen, daha sempatik oluyordu. Zaman zaman yüzüne takındığı ciddiyeti görmek için takılıp kızdırıyordu. O kızınca değil kucaklamak, alıp yüreğinin en sıcak yerine yerleştiresi geliyordu. Kemal böyle bir fırsatı yakalamışken kaçırmak istemedi:

“Yani af yok mu?”

“Yok bu sefer! Af maf yok arkadaş!”

“Şaka yaptık lo!..”

“Neyse.. Bu sefer de seni af edeyim! Ne yapayım iyi günüme denk geldin.”

Kemal kendini tutamadı, gülmekten yerlere yığıldı. Tanrı lütuf olarak gökten zembille yere adam indirse bile Haki gibisi olamazdı. Haki'nin eşi benzeri ne duyulmuş ne de görülmüştü. Yeni bir alana açılan bu grup için, sanki özel olarak yaratılmıştı.

Haki, ağaçlardaki yarık ve deliklere baktığında içinde sincap olup olmadığını hemen anlıyordu. Bu tecrübeyi küçüklüğünde dayısıyla ava çıkarken edinmişti. Gabar'ın içlerinde bulunan Êrê köyündendi. Özellikle kışın kar düştüğünde, dayısının meşe, ceviz gibi ağaçların yarıklarında kümelenen sincaplara duman verip tek tek yakalamasına kimi zaman eşlik etmişti. Unutmadığı ve düşündükçe dayısına kızdığı bir anısı vardı. Dayısı bir gün kaya oyuğunda kış uykusuna yatmakta olan ayıyı fark etmiş, önce çıkmaması için çıkış yolunu kayalarla kapatmış, sonra duman verip ayıyı bayıltarak çıkarmıştı dışarıya. Ayaklarını bağlayıp kendine gelmesini beklemiş, sonra da köyün köpeklerini üzerine salmıştı...

Haki, doğa ile iç içe yaşayarak büyümüştü. Doğanın dilini anladığı gibi bağrında barındırdığı hayvanların yaşam alışkanlıklarını,

özelliklerini ve hareket biçimlerini az çok biliyordu. Bazen şaka yollu, “Karadeniz doğası ve hayvanları bizim Kürdistan’ınkine benzemiyor,” dese de tecrübesini konuşturmaktan ve giriştiği işin başarısını kutlamak, çabasını adeta kutsamak için havalı hallerden geri kalmıyordu. Özellikle o ince kaşlarını indirip, gözlerini göz çukuruna çekercesine kısıarak karşısındakine üstten bakarken ya da çatık kaşlarla keskin bir bakış fırlattığında karşısındakini etkilediğini sanıyordu. Bu mizacıyla sade ve masum çehresinin hiç uyum sağlamadığını biliyordu. Bu tezatlık onu sempatik kılıyordu. Bu hallerine gülmek için duygularının körelmesi gerekiyordu insanın.

Çatal lastiği cebinde, gündüz kaldıkları noktaların etrafını bir yandan kolaçan ederken, diğer yandan kuş avlardı. Hemen hemen her akşam yemeğine ya birkaç kuş ya da sincap yetiştirirdi. Bazen ikisi birden olurdu.

Haki sapan kullanmakta ustaydı. Gözüne kestirdiği en küçük kuşları bile sapanla ıskalamadan ağacın tepesinden indirirdi. Çatal lastik en ideal silahıydı. Hiç ses çıkarmazdı. Seçtiği yuvarlak küçük taşları da kurşun gibi hedefe fırlatırdı. Haki’nin yapmış olduğu çatal lastik, kullandığı taşlar ve fırlatma biçimine bakıldığında değil kuşları, insanları bile öldürebilirdi.

Bu akşam için dört çalikuşu, iki de sincap vurmuştu. Hepsini kesmiş, derilerini yüzmüş, şişlere geçirmiş ve közün üzerine tutmuştu. Nar gibi kızarmış sincap etlerinin yanında, kuşların eti siyah kalıyordu. Önce Kemal’e ikram etti. Sonra ağzına küçük bir parça aldı. Etin sıcaklığı ağzını yakmış olmalı ki, avurtlarını şişire şişire çenesini hızlı hareket ettiriyordu. Yanına gelen İbrahim’e de bir parça uzatarak:

“Heval İbrahim bi bak hele...”

İbrahim, aldığı et parçasını ağzına attı. Çiğnemeye henüz başlamıştı ki:

“Verrr... huuu... ne kadar sı... sı... sıcak yahu!” diye söylendi ve ağzından çıkardı. İki parmağının arasında tuttuğu et parçasını uzun uzun üfledikten sonra ağzına attı. Soğumuş et daha bir leziz olmuştu. Tadını damağına sindirircesine yavaş yavaş çiğnemeye başladı.

Sakız gibi çiğnediğini fark eden Haki:
“Ne o, pişmemiş mi yoksa?”
“Pişmesine pişmiş de lezzeti, kokusu ağzıma yayılsın istedim...”
“Yapma heval İbrahim! Bilmeyen küçücük et parçası değil de koca bir öküzü çiğnediğini sanacak hal!”
Kemal hemen sözü aldı...
“Eeehh, onun derdine devadır tabi, kolunu iyileştirdi ya!”
Sinan lojistik görevlisi olduğunu onlara hissettirdi.
“Deva deyip parça parça atıştırmayın... Akşama yiyecek başka bir şey yok...”
Haki ona bakıp göz kırparak,
“Al sen de bir parça at ağzına at, ödeşiriz...” dediğinde gülüşmeler başladı.
Sinan nazlanırcasına yan gözlerle ete baktı:
“Yok istemez...” dese de Haki’nin ısrarından kurtulma şansı olabilir miydi hiç!
Sonra hep birlikte oturup, yemeklerini yediler.

Cihaz, kaleşnikof ve mermi depolarını değiştirmişlerdi. Birinci görevlerini başarıyla tamamlamanın rahatlığıyla ikinci göreve gitme hazırlığına başlamış, eski ilişkileri olan Turan’a uğramak için Naraç köyüne doğru yola koyulmuşlardı.

İbrahim, “Amcam” dediği Turan’a en çok uğrayandı. Kolu da iyileşmiş, öncülüğü kimseye kaptırmıyordu. Haki, hemen arkasında Deniz, Kemal, Sinan ve en arkada Çayan... Sıraya dizilmiş yürüyorlardı. Dinlenmek için birkaç kez kısa mola verseler de sabaha kadar durmaksızın yol aldılar.

Köyün üstünde, etrafı görebilecek, ormanı sık bir tepede konumlandılar. Nöbetçiler dürbünle köyü, köyün etrafını sürekli kontrol ediyorlardı. Nöbet sırası geçen yatmaya koyuluyordu. Akşama kadar hem köyü kontrol altına almışlardı hem de uykularını alıp, gecenin yorgunluğunu üzerlerinden atmışlardı. Karanlığın

kalın perdesi altında köye yöneldiler. Çok dikkatli olmaları gerekiyordu. Köyün içinde herhangi birine görünmeleri durumunda, haberi karakola ulaştırmak dâhil her türlü tehlikeye sebebiyet verebilirlerdi.

KENDİ BULMAK

İnsan kendi biyolojik saatini ayarlayabilir. Dağ yaşamı böyle bir özellik de kazandırır. Şahin sabahın beşinde uyanmak üzere kendini uykunun kucağına bırakmıştı. Gerçekten de tam saat beşte uyandı. Uyanır uyanmaz dün düştüğü hatanın etkisiyle olsa gerek, seçtiği yere göz attı. Gün yeni yeni ağarıyordu. Gördüğü kadarıyla seçtiği yer sapaydı. Ormanı sık, arazisi sarptı. “Üç S” standartlarına uyuyordu. Yalnızken, böyle bir yer bulmadan uyumamalıydı. Belli ki kendine hâlâ çok kızgındı.

Sabah, güneşin yüzünü göstermesiyle doğadan uyanıp dirilirken, Şahin randevu yeri olan X yaylasına doğru yola düşmüştü. Sanki doğa da yürüyüp yoruluyordu. Güneşin etkisiyle çiy yavaş yavaş buharlaşıyor, zirvelerde adeta sis olarak birikirken, otlar pörsümeye başlıyordu. Dingin ve dinç başlanan yolculuk sıcaklıkla birlikte zirvelerde pusa, eteklerde ölgün bir sarartıya eviriliyordu.

Şahin yaylanın yoluna girmiş yürüyordu. Yolun hemen kenarındaki çam ağaçlarının gölgesinde, bir kadının bacaklarını tümseğin üzerinden sarkıtarak umursamaz bir edayla oturduğunu gördü. Gören de ressamalara poz veren Kleopatra sanırdı; hani şu kendini yılanlara zehirleten Mısır kraliçesi. Yanındaki pembe yanaklı, bıyıkları henüz terlemiş delikanlı ile oluşturduğu bu canlı tablonun anlamı çok açıktı!

Biraz ilerde bir çift daha gözüne çarptı. Kadının boynu, kolları, bol dantelli siyah giysisi, içinde sivri dirsekleri, uzun parmaklarıyla ortaçağ soylu Fransız kadın portelerini andıran bir havası vardı. Bir

konuda yoğun düşünüyormuşçasına, yüzünün ciddi duruşu bu benzerliği daha bir artırıyordu. Yanındaki adamın da görünüşü pek heybetliydi. Seyrek siyah saçları, kepçe kulakları, kemerli uzun bir burnu vardı. Hakarete uğramış gibi, suratı asıktı. Şahin, poşeti sol eline alarak, gömleğinin cebinden sigara çıkardı. Çakmağı yakarken, yolun sol tarafında uzaklara bakıp bakıp, sabırsızlıkla bekleyen birine gözü ilişti. Dikkatlice baktı. Adam oflayıp pufluyor, titriyor, durmadan “khi khi” diye öksürüyordu. Kafasındaki kışlık şapkasıyla, yırtık üstü başıyla, sırtından sarkan kirli çuvalıyla ve yalın ayaklarıyla dayandığı ucu eğik sopasıyla, adeta nuh-u nebi’den kalma bir görünüme sahipti. Eğrimiş giysilerinden yoksulluğu okunuyordu. Yanına varmak, hal hatırını sormak, onunla sohbet etmek için durdu, sonra; “Deli meli çıkar sonra olmadık yerde başımı belaya sokar, bu sefer işin altından hiç de ucuz kurtulmayabilirim,” diye düşünerek, istemeye istemeye yoluna devam ettiğinde, dönüp bir kez daha ona bakmaktan alıkoyamadı kendini. Çapaklanmış gözlerinin altında uykusuzluktan olmalı ki, koyu halkalar oluşmuştu. Derin bir iç geçirerek, “Yazık!” deyip adımlarını hızlandırdı. Yanından geçen iki adam, yüksek sesle kıyasıya tartışıyorlardı. Biri diğerine bağırırken, her cümleye ağır ağır basarak;

“Sana laf anlatmak, deveye hendek atlatmaktan daha zor bel Canıma tak etti. Yahu! Ben diyorum bayram haftası, sen anlıyorsun ekmek tahtası!” diyordu.

Diğeri yanındakinin öfkesini yatıştırırcasına;

“Yahu sen de çok caf caflı sözler sıralıyorsun be! Biraz sakın olsan, dünya mı yıkılır sanki,” diye cevap yetiştirmeye çalışıyordu. Arkasından kahkahayla gülen iki kişi geçti... Şahin gülümseyerek yan gözlerle etrafına bakındı. “Hayat bahçesi işte! Her biri kendi dalında ve kendi renginde yaşama tutunmaya çabılıyor,” diye geçirdi içinden.

Suyu süt köpüğünü andıran bir pınara vardı. Etrafındaki ağaçların altında kimseleri görmeyince dinlemeye niyetlendi. İlkin buz gibi suyu avuç avuç yüzüne serpti. Sonra kana kana içti. İçi ferahladı. En yakın ağacın altına oturdu. Bir kiraz ağacıydı bu. Berisin-

deki iri çam ağacı, kiraz ağacını kollarının altına almış, gölgesini serpiştirmişti üzerine. Nefes kesen boğucu sıcak hava, Şahin'i tepeden tırnağa terletmişti. Dinlenmek için oturduğu yer, pınarın akışıyla, yoğun gölgeliğiyle, serin soluğuyla iç açıcı hoşnut bir hava oluşturmuştu. Poşetini yere indirip, cebindeki küçük aynayı çıkararak yüzüne tuttu. Islak eliyle saçını düzeltmeye henüz başlamıştı ki, bir fısıltı duydu. Önce emin olamadı. Dikkat kesildi. Evet, kulakları yanılmamıştı. Çok yakında birileri fısıldaşıyordu. Şaşkınlıktan dondu kaldı. Soluğunu tuttu. Tedirginliğini kontrol etmeye çalışarak etrafına bakındı. Hemen yanı başındaki gölgelikte, otla-
rın içinde iki gencin sarmaş dolaş olduklarını gördü. Dudakları birleşmiş, etrafla ilişkilerini keserek kendilerini o ana kaptırmışlardı. O kısacık anda erkek olanın yüzü ilişti gözüne, yuvarlak sevimli yüzü, kara gözlü, esmer, yirmi yaşlarında ya vardı ya yoktu. Kızın yüzü, dağılmış sarı saçları içinde kaybolmuştu. Çevredeki insanların sesleri bile muaşakada olmuş hallerini etkilemiyordu.

Şahin gülümseyerek etrafına baktı. “Meğer komutan doğru söylemiş! Gerçekten her taraf aşk tahtırevanı olmuş,” diye geçirdi içinden ve ayağa kalkarak yoluna devam etti. Yürürken gençlik aşkı Özlem geldi aklına. Önce Diyarbakır'ın o klasik ama kadim aşk usulüyle sevgisini içine, sadece içine gömerek uzaktan sevmiş kollamıştı onu. Yüz yüze geldiğinde de yüzü utangaçlıktan kıpkırmızı olur, panikler, gözünü başka bir yere kaydırır, uzaklaşmanın yollarını arardı. Ama erkek arkadaşlarının yanına geldi mi de “kekoluk” damarı şahlanır, hindiler gibi kabarır, kollarını yana açıp etrafa gözdağı verircesine cakalı sözler sarf ederdi. “O benim davamdır birê min! Biz sevdik mi Allahına kadar severiz!” derken gözü bir şey görmez olurdu.

Özlem günden güne içinde sönmeyen, söndürülmesi imkânsız bir ateşe dönüşüyordu. Aşk ateşinin alazları kılcal damarlarına kadar nüfuz ediyordu. İçten içe tepeden tırnağa aşk yüklüydü Özlem'e karşı. Ama cesaret edip açılmıyordu. “Bir dahaki sefere, bir dahaki sefere,” dese de suskunluğu içinde hapsoluyor, günlere ve zamanın makarasına sarılıyordu.

Özlem ona göre daha sosyal, daha girişkendi. Şahin’e karşı ilgisiz değildi. Her fırsatta yakınlaşmaya, sohbet etmeye çalışıyor ve konuyu sevgiye getiriyordu. Kadınlığın o ince sezgisiyle, Şahin’in duyguları ve yüreğindeki yerine dair bir fikir edinmişti. Her lise aşkı gibi süzmeler, bakışmalar ve küçük jestler giderek bir yakınlaşmayı getirmişti. Şahin bir keresinde defterinde, “Beni ne kadar seviyorsun?” diye bir not görmüştü. Özlem’in yazısını tanıdı. Şahin de onun defterine, büyük harflerle “Uğruna seve seve ölüme gidecek kadar...” diye yazıvermişti. Küçük küçük notlar şiirleri, mektupları beraberinde getirmiş, bir süre sonra gizli gizli buluşmaya başlamışlardı.

Şahin Özlem’e tamamen bağlanmış, onsuz yaşayamıyordu. Özlem’le her görüşmeden sonra evine heyecanla ve daha mutlu dönüyor, onu öperken, ya da ona olan aşkını gözlerinin içine bakarak dile getirirken, duyduğu tutkuyla kitaplarına, yazılarına daha bir hevesle sarılıyor, yaşama sevinci daha bir büyüyordu. Ne var ki, aşkların bilinen kaderi onları da ağına çekmiş ve ayrılmışlardı. Şahin bunu kadere değil, Özlem’in vefasızlığına ve küçük hayallerine bağlamıştı. Onu bir türlü affedemiyordu. Özlem, Şahin’in yükselmekte olan halk özgürlük mücadelesine yakınlaşmasını engellemeye çalışmıştı. Başaramayacağını anlayınca Şahin’e mesafe koymuş, soğuk yaklaşarak bir tercihe zorlamıştı.

Yıl 1991, Temmuz’un 10’ydu. Vedat Aydın katledilmişti. Amed serhildana kalkmış, yeri göğü inletiyordu. Asker, polis halkın üzerine mermi yağdırmış, onlarcası ölmüş, yüzlerce insan yaralanmıştı. Barut kokusu, mermi vızıltıları ölüm kusuyordu. Canhıraş çığlıklar yürekleri yerinden söker olmuştu. Özel timler, surların üzerinden kalabalığın üzerine ateş açtığı anda birçok insan mermilerin hedefi olup yere yığılmıştı. Şahin’in de içinde bulunduğu eylemci grup kendilerini duvarın diğer yüzüne vererek mermi almaktan son anda kurtulmuşlardı. O esnada Şahin etrafına bakarken, bir kadının kaldırımında yüzükoyun, boylu boyunca uzanmış olduğunu, küçücük kızının hıçkıra hıçkıra annesini uyandırmaya çalışarak, küçük elleyle annesini dürttüğünü görüp dayanamamış, hızla varmıştı küçük

kızın yanına. Kadın alnının ortasından mermi almıştı. Kızı alıp getirmişti duvarın öte tarafına. Şahin ağlamaya başlamıştı. Çaresizliğin gözyaşını dökerken, yüreğine, beynine, duygularına cemre düşmüştü. Öfkesi içine sığmaz olmuştu. Bunun hesabı sorulmamıştı. Halk böyle sahipsiz, kimsesiz olmamalıydı.

Bir süre sonra okulda faaliyet yürütmeye başlamıştı. Özlem ile ilişkisini hâlâ sürdürüyordu. Onu yanına alma çabaları da sonuçsuz kalıyordu. Özlem'in tereddütsüz "Ya ben ya da girdiğin yanlış yol..." diye karşısına dikilmesi uzun sürmemişti. Şahin önce "Hem sen hem de doğru yol," dese de Özlem, kararlılıkla üstelemişti. "Bana dönmek istiyorsan yanlış yolu bırakacaksın," demişti. Şahin ilkin tereddüt geçirmişti. Sonra tutunduğu doğru yoldan asla taviz vermeyeceğini belirtip o zor kararı vermişti. Şahin'e göre Özlem'in böyle davranmasının nedeni ailesiydi. Bölgenin kalburüstü ailelerinden birinin kızıydı. Sistemle güçlü ekonomik bağları vardı. Hatta devletin dinle yürüttüğü siyasetin bir ayağıydı. Ailenin bu konumu Özlem'in karakteri ve tercihlerine de yansıtacaktı. Bunları o günkü bilgisiyle Özlem'le tartışmış "Halktan kopuksunuz, asıl yanlış olan sizin yolunuz," demişti.

Şahin bir iki sene kitle çalışmalarında bulunduktan sonra deşifre olmuş, aranmaya başlamıştı. Dağa çıkma kararını verirken, son kez de olsa Özlem'i görmeye gitmişti. Özlem ona döndüğünü sanmış, sarmaş dolaş kucaklayıp öpücüklere boğmuştu. Şahin yutkunup, "Gidiyorum, sen de gelmiyor musun?" dediğinde Özlem, onu bırakıp ardına bakmadan yoluna devam etmişti. Şahin bunları hatırlayınca, öfkeden olmalı ki başını sağa sola salladıktan sonra, "Bir sinek türü vardır. Yumurtasını bir örümceğin sırtına bırakmakta... Örümcek ne kadar çırpınırsa çırpınsın, onu sırtından atamaz. Yumurta iyice yapışır örümceğe ve sonra kurtçuklaşır, örümceğin kanını eme eme tüketir. Tıpkı o kurtçuk gibi bana yapışmış, neredeyse beni ben olmaktan çıkartıp, uyduruk bir tip haline getirerek tüketecekti," diye geçirdi içinden.

Sigara yakıp derinden bir nefes çekti. Akı, "Beni ben olmaktan çıkarma," lafına takılmıştı. Aşk yabancılaştırıcı bir etki mi bı-

rakır, yoksa kendisiyle tanıştırır mı? Mücadeleye ilk katıldığında, eğitim süreçlerinde bunu çokça sorgulamıştı. Biraz da bu sorgulamayla Özlem'in etrafında ördüğü ağın dışına çıkabilmişti. Konu açıldığında deneyimini paylaşmaktan çekinmemişti. "İlkin vicdani bir itirazdı benimki," diyordu. "Ya ben ya halkın özgürlük sorunu," diye Özlem onu bir tercihe zorladığında vicdani zulüm altında inleyen halkına sırtını çevirmeye izin vermemişti. Vicdanının izin vermediği bir yolun mutluluğa çıktığı görülmemiştir. Mücadeleyi seçtiğinde ayrılık ona ağır gelmişti. Özlem'in sesini, hülyalı bakışlarını, birlikte geçirdikleri vakitleri az aramamıştı. Dalıp dalıp gittiği olurdu çoğu zaman. Tartışmalarda ikna olmadığı da oluyordu. Ancak özgürlükle aşkın ilişkisine yoğunlaştıkça sistemin çizdiği sınırlar içindeki aşkları sorguladıkça adeta yarasını deşip cehaletini akıtmıştı. Giderek Özlem'den kalan uzak bir geçmişin, geçirilmiş bir hastalığın anıları haline gelmişti. Buna ise bilinçli elde ettiği başarı diyordu. Çok netti, aşkın olmazsa olmazı özgürlüktü. Yabancılaşma varsa, kendi olmaktan çıkma varsa özgürlük yok demekti. Aşk kişinin kendini kaybetmesi değil, bulması olmalıydı. Özgürce ifade edebilmeli ve yaşanabilmeliydi. Zalimin cirit attığı yerde bu mümkün değildi.

Durduk yerde kendi kendine gülümsedi. Askerin "Aşk sana yaramış," sözünü hatırladı. Gerçekten de ayrılığın acısı, duygularıyla mücadelesi onu olgunlaştırmıştı. Zorlanmış, bocalamış hatta tereddütler geçirmiş ama üstesinden gelebilmişti. Duymuş muydu, okumuş muydu, emin olmasa da bir düşünürün, "Hayata dair hiçbir şey büyük bir acı kadar büyük kılmaz insanı," deyişi aklında kalmıştı. Yaşamın da aşkın da insanı acıyla sınavdığı bir yüzü vardır. Kimliğimizin özü bu sınavda yaptıklarımızdır. Kimi duygularına esir düşer, yıkılır, tükenip gider; alelade değişimle sınavdan çıkar. Kiminde de anlama gücüne dönüşür, ikilemelerini, korkularını aşmaya vesile olup büyütür. Şahin etrafına bu özelliğiyle güven verdiğinin farkındaydı. Omuzlarındaki yükün altından kalkabilmesini de aşkı ve hayatı sorgulayıp çıkardığı sonuçlara bağlıyordu. Haksız da değildi.

Uykudan uyanıyormuş gibi aniden saatine baktı. Sadece ayakları değil, zihni de epey yol kat etmişti. “Yalnız yürüyüşün etkisi,” diye geçirdi içinden. Böyle anlarda zihinsel bir yolculuk başlıyordu. İnsanın kendisiyle baş başa kalıp samimice konuştuğu anlardır bu anlar.

“İyi günler abi, ateşiniz var mı acaba?”

Ayakları randevu yerine, zihni anılar arasında ilerlerken yanına sokulan on beş on altı yaşlarındaki genç onu adeta dalgınlığından çekip aldı. Elindeki sigara paketini Şahin’e uzatmış ateş istiyordu. Şahin tebessüm ederek, elini cebine attı.

“Yok, sağ ol ben yeni söndürdüm...” diyerek uzatılan sigarayı nazikçe reddetti. Aynı kibarlıkla çıkardığı çakmağı ile gencin sigarasını yakmaya çalıştı.

“Esağfurullah, rica ederim abi,” diyerek Şahin’in elindeki çakmağı alıp sigarasını yaktı. Çakmağı geri verirken de, “Abi X yaylasında mı oturuyorsunuz?” diye sohbet etmek ister gibi sordu.

Şahin sevgiyle yüzüne baktı. Genç, aslan yelesi gibi saçlarını ortadan ikiye ayırmış, kulaklarını kapatıp şakaklarına sarkıtırken, perçemi de alnını örtüyordu. Yeni çıkmaya yüz tutmuş seyrek sakalı, deniz mavisi gözleri, yüzünün ortasında nokta gibi duran küçük, biçimli burnu, onu sempatik kılan yüzündeki sıcak tebessümü daha bir cana yakın kılıyordu. Kısa boylu, minyondu. Şahin’in kanı kaynadı. Biraz laflamakta sakınca görmedi.

“Orada amcam oturuyor, bir uğrayayım dedim. Amcam sever, ona aldım,” diyerek, elindeki poşeti gösterdi.

“Bu sıcakta taşımaya gerek yoktu ki abi, orada zaten satılıyor...”

Şahin gülümseyerek,

“Öyle ha! Desene boşu boşuna bu kadar taşımışım.”

“Tabi ağabeyciğim ya. Üç dört dükkân var. Bizimki market gibi büyük! Ne istersen... İçkinin her türlü var.”

“Buralı mısın?”

“He abi buralıyım. Niye sen buralı değil misin?”

“Valla ben kendimi hep buralı olarak bilirim. Buraları seviyorum da. Ama daha ben doğmadan babam İstanbul’a taşınmış, orada doğmuşum. Amcamsa burada kalıyor.”

“İyi ki de kalmış be abi. Baksana cennet gibi bir yer. İnsan buraları bırakır mı hiç!”

Şahin etrafına şöyle bir baktı.

“Gerçekten güzel bir yer. Ben okulumu bitirirsem gelip buraya yerleşeceğim.”

Genç iç geçirdi.

“Ben okumayı çok istiyordum biliyor musun abi? Ama nasip olmadı, okuyamadım.”

“Niye ki?”

Sesi hayıflandığını belli ediyordu.

“Uzun bir hikâye be abiciğim. Babam hapsi boyladı. Eve bakmak da benim boynuma kaldı. Evin tek direğiym. Başka çarem yoktu. Babamın balık teknesi vardı, onun isteğiyle sattım. Yaylada kuzenimle ortak dükkân açtık, şükürler olsun çalışıyor, geçinip gidiyoruz.”

“Geçmiş olsun, umarım babanın cezası çok değil...”

“Müebbet vermişler be abi, kavga ettiler dört adamı devirdi. Az mı?”

“Öldü mü adamlar?”

“He ya, öldüler. Onlar da iki amcamı vurdular. Sonra barıştık barışmasına da olan oldu bir kere.”

“Geçmiş olsun, gerçekten üzüldüm. Benim ismim Bülent, ya seninki?”

Yanındaki gencin yüzü ıslıl ıslıl parladı.

“Adaşız desene. Benimki de Bülent!”

“Memnun oldum.”

“Ben de abi, istersen bizim dükkâna gel bir çayımızı iç.”

“Uygun bir zamana bırakalım ha, şu an amcama uğramam lazım.”

“Tamam, olur abi. Dört gözle beklerim. Dükkânımız yeni yapılan seyyar karakolun hemen altında! Bülent Aktan derseni tanır.”

Eski iki dost gibi sohbet ede ede yaylaya kadar yürüdüler. Vardıklarında, X yaylası iğne atsan yere düşmez gibi kalabalıktı. Yolunu bulan koşup gelmiş sanırdınız. Şahin kalabalığa baktıkça şaşkınlığını gizlemekte zorlanıyor, elinden geldikçe rahat davranmaya çalışsa da, dikkat çekeceğinden kaygılanıyordu. Bülent’le tokalaşıp ayrılırken, horon tepenler seyre dalanların arasına karıştı. Ayaklarının ve omuzlarının kemençenin ezgisiyle uyum içinde oldukça seri hareket etmesine hayret etti. Horon oyununu hayal meyal hatırlasa da, ilk defa böyle canlı ve yakından izliyordu. “Ha uşağım ha ha!..” deyip aynı hız ve uyumla doğrularak sağa sola dönmeleri yok mu, onu cezbetmişti.

Hava serinlemişti. Belki de yaylanın havası serindi! Ağaçların altında mangal yapanlar, neşeli sohbetler havasında çay, nargile, sigara içenler, seyyar satıcılar ve sanki bir şeylerini kaybetmiş de arayıp arayıp bulamamanın telaşıyla panik halindeki insanların gidip gelmeleri vardı. Ortalık tam anlamıyla ana baba gününe çevrilmişti. Bu kalabalığın içinde en çok dikkatini çeken devriye gezen askerlerdi. Üçlü, beşli gruplar halinde asayiş sağlamak için geziniyorlardı. Kimi askerler adeta dünyanın yükü omuzlarına binmiş gibi bitkin, iki büklüm; havale geçirecek gibi takatsiz yüzlerindeki çaresizlik ifadesiyle iki adımda bir tökezlerken, kimi askerler de ellerini arkada kavuşturmuş, tanrı ile birlikte dünyayı inşa etmişlercesine kibirli bir havaya sahiptiler. “İçlerinde dün akşamüzeri beni gören askerler olsa ve beni tanırsalar şüphelenip sorgulamaya kalkışabilirler!” düşüncesiyle askerlerden uzak durmaya özen göstererek, daha تنها görünen aşağı tarafa yöneldi. Dinlenmek için olmalı ki, ağaçların altında tek tek uyuya dalanlar, radyo dinleyenler, birisini bekleme havasında olanlar burayı tercih etmişlerdi. Kendisinin de bir partnere ihtiyaç duymadan bir ağacın gölgesine çekilip yaşamın doğal seyri içindeymiş gibi davranabileceğini fark etti.

Gözüne kestirdiği uygun bir yeri bulmasıyla oturdu. Birisini bekliyormuş gibi bir görünüm vermeye çalışıyordu. Yan gözlerle etrafını süzmeyi ihmal etmiyordu. Cebindeki defteri çıkardı. On sayfa isme, bu isimlere ait açık adreslerine ve telefon numarala-

rına tek tek baktı. Sadece ilişkilendikleri iki kişi vardı. Onlar da birkaç sefer çağrılmalarına rağmen randevu yerine gelmemiş, geldiklerinde de getirdikleri eşyaların sahte çıkmasının yanı sıra verdikleri kimi bilgilerin yanlış çıkması nedeniyle haklarında şüpheyeye düşülmüş ve durumlarını öğrenmek için deneme sınavı sürecine alınmışlardı. Böylece ikisinin de gerçek niyetlerinin ne olduğu anlaşılmaya çalışılıyordu. En son sayfaya gelince, Ekrem'in ismine ve telefon numarasına bakarak başını kaldırdı.

“Acaba burada buluşmak uygun olur mu?” diyerek sorusuna cevap bulmak için etrafına bakındı. “Bu kalabalık içinde bir terslik olursa çıkamam ki buradan! Niye çıkamazmışım, askeri birer kurşunla devirir, seyrek olsa da bu ormandan bal gibi de çıkarım! Hem de tereyağından kıl çekercesine... Hem تنها bir yerde buluşmak daha çok dikkat çeker, en iyisi burasıdır. Burayı randevu yeri için seçmem ve gelmem tam yerinde bir karar. Buradan daha uygun bir yer olamaz. Her yerden insan var. Evet, evet en iyisi burasıdır,” diye düşünerek cebindeki telefonu çıkardı. Tereddütsüz numaralara bastı. Bir, iki, üç kez telefon üst üste çaldı. Kaldıran olmadı. “Yanlış numarayı mı çevirdim acaba?” diyerek deftere bakıp tek tek numaralara bastı.

Bir iki çaldıktan sonra,

“Alo buyurun!” diye cevap veren bir kadındı.

Şahin'in yüzüne içten bir gülümseme belirdi.

“Alo iyi günler, orası Ekrem abinin evi mi acaba?”

“Hı hı Ekrem'in evi, buyurun tanıyamadım sizi.”

“Ben Ekrem abi ile görüşmek istemiştım, kendisi evde mi acaba?”

“Burada, çağırayım,” diyerek derin bir kuyuya sesleniyormuş gibi “Ekreeemmm... gelir misin canım, telefon var sana.”

Telefona gelen Ekrem, kısa bir öksürükle boğazını temizledi.

“Alo buyurun ben Ekrem...”

Şahin'in sevinci heyecana dönüştü, hal hatır faslına girmeden direkt.

“Ekrem abi ben Şahin, Ahmet'in kardeşiyim. Ailece X yaylasının hemen girişindeki pınarın yanında oturmuşuz. Bu piknikte

seni de aramızda görmek istiyoruz. İşiniz yoksa gelerseniz memnun oluruz.”

Ekrem, “Ahmet’in kardeşi, Şahin, piknik, ailece...” şifresini duyduğu gibi içinde kıpır kıpır yükselen sevinci yüzünün rengi açtı.

“Tabi tabi, memnuniyetle, hemen geliyorum!”

Şahin, telefonu kapatıp merkez karargâhın Ekrem’e dair verdiği şifreli bilgilere bir göz attı. Ekrem, Şahin marka beyaz taksiyle gelecekti. Üzerinde, sol cebinde sarı mendil bulunan beyaz kolsuz bir gömlek olacaktı. Bilgiye göre otuz beş yaşlarında, zayıf, uzun boylu, düz ve gür saçlarına henüz kır düşmüş biriydi.

“Ekrem gelene kadar arkadaşların da durumunu bir sorayım,” diye geçirdi içinden. Telefon tuşlarına basmayı henüz bitirmişti ki, Kemal’in sesini duydu. Kemal işlerin rayında gittiğinden, İbrahim’in hemen hemen iyileştiğinden haber veriyordu. Buna sevindi. Tam kapatacakken Haki geldi aklına, özlemişti. “Yeğenim Haki ne âlemde?” sorusuna Kemal, “İyidir bakkala gitti, birazdan gelir,” karşılığını verdi. Demek ki Haki nöbetteydi. “Haydi görüşürüz,” deyip telefonu kapatarak, Ekrem’in yolunu gözlemeye başladı.

YAŞLI REHİNE

Kemal, Haki, Sinan, Deniz, İbrahim, Mahir ve Çayan gün boyu Turan'ın fındık bahçesini gözetlediler. O gün Turan hiç bahçeye inmedi. Genellikle bahçesine uğrar, orada buluşurlardı. Tüm günü böyle geçirmek canlarını sıkırmıştı, başka yere de gidecek durumları yoktu. Akşama doğru köye inip inmemeyi istişare ettiler. Kısa bir tartışmadan sonra Kemal,

“Siparişlerimizi vermemiz için köye inmemiz gerekir. Çayan ile Mahir köye hâkim tepede, İbrahim ile Sinan da köyün girişinde mevzilensin. Ben, Haki ve Deniz ile birlikte Turan'ın evine gideceğiz,” diye kararını açıkladı.

Hazırlıklarını hızlı hızlı yapıp Kemal'in belirttiği tarzda adeta eyleme gider gibi kademeli savunma ile yola koyuldular. Çok dikkatli olmaları gerekiyordu. Köylere inmek birçok tehlikeyi, belirsizliği bağrında taşıyordu. Asker köylerde, köy girişlerinde pusula atma taktiğine başvuruyordu. Gören olursa soluğu karakolda alması an meselesiydi. En önemlisi de iki yıl önce alana ilk gelişlerindeki gibi bir sürprizle karşılaşılabiliyorlardı.

Daha önce Naraç köyünün altından geçerlerken aniden köylülerle karşılaşmışlardı. Köylüler onların gerilla olduğunu anlar anlamaz vaveylayı koparmışlardı. Nacak, kürek, orak, kazma... Kim eline ne geçirmişse kapıp gelmiş, gerillalara saldırmışlardı. Grup bu saldırı karşısında ne yapacağını şaşırmış, paniğe düşmüştü. Ateş edip bir kaçını vursalar olmazdı. Alanı mücadeleye açmaya gelmişlerdi, böyle bir durumda uzun süre kapalı kalırlardı. Bunun ve-

balini kaldıramazlardı. Bırakıp kaçsalar arkadan vurulmak, kayıp vermek de vardı. Sonuç pek değişmezdi. Vurmaları veya vurulmaları halinde alanda telafisi zor olumsuzluklara yol açar, hesabını veremezlerdi.

Köylü grup giderek yaklaşıyordu. Canhıraş bağırmaları duyan da eline geçirdiğiyle koşturuyor, sayıları artkça artıyordu. Kûfür ve bağrıışmalara silah sesleri de karışmıştı. Gerilla grubunun önünde duran Şahin, işin giderek çığırından çıktığını anlamıştı. Zaman geçirmeden ne yapacağına karar vermesi gerekiyordu. Silahına davrandı. Önce havaya, sonra üzerlerine yürüyen köylü kalabalığın ayaklarının dibine ateş etti. Bu sefer şoke olma sırası köylülerdeydi. Neye uğradıklarını bilmemenin şaşkınlık ve korkusuyla kendilerini yere atmışlardı. Birdenbire sus pus olmuşlardı. Şahin, bu bir anlık şaşkınlıktan yararlanarak kendisine en yakın olan köylüyü ani bir hamleyle kendine doğru çekip silahı kafasına dayamış, köylüleri “Tek bir ses, yanlış bir hareket görürsem vururum!” diye ikaz etmişti kararlıca. Şahin’in kafasına silah dayadığı yaşlı ve çelimsiz bir köy sakiniydi. Köyde sevilip sayıldığından Şahin’in hamlesi işe yaramış, kendilerine saldırmakta olan köylü grup durmuş, ağır ağır ellerindeki sopa, nacak, orak, av tüfeğı gibi ne varsa yere bırakmaya başlamışlardı. Ortalık biraz sakinleştikten sonra Şahin tekrar köylülere seslenmiş;

“Biz şimdi gidiyoruz. Adamınızı da yanımızda götüreceğiz. Bizi ihbar ederseniz vururuz,” deyip arkadaşlarına geri çekilme işareti vermişti.

Şahin köylülerin ihbarda bulunacaklarına emindi. Vakitleri azdı. Çok hızlı biçimde izlerini kaybettirmeliydiler. Gerçekten de aradan birkaç saat geçmeden olay mahalline operasyonel birlikler yollanmış, ormanlık alanı ablukaya alarak iz sürmüşlerdi. Bir haftaya yakın adeta askerlerle köşe kapmaca oynayarak kendilerini gizlemeyi başarmış, ne kendilerine ne de rehinelerine bir zarar gelmesine izin vermişlerdi. Yanlarına aldıkları yaşlı köylü şimdi ilişkide oldukları Turan’dı. Birlikte geçirdikleri bir hafta Turan’ı onlara yakınlaştırmıştı. Önce Şahin sormuştu:

“Amca ne diye öyle üzerimize geldiniz?”

“Korkumuzdan yeğenim...” diyerek ürkek ürkek söze başlamıştı. Bir süredir halk arasında yayılan söylentilerden bahsetmişti. Devlet, gerillanın alana açılacağı duyumunu alır almaz fısıltı gazetesi yardımıyla çevrede karapropagandaya başlamıştı. Halk arasında gerillayı şeytanlaştırırsa alanda tutunmasının önüne geçecekti. “Gözü dönmüş, kan emici eşkıya” söylemine uygun öyküler üretip korku aşılamıştı. Halkta bunlar bizi gördükleri yerde vuracak, çocuklarımızı dağa kaldırıp kullanacak yargısı önemli oranda yer edinmişti. Böyle tasvir edilip anlatılmaları işlerini zorlaştırsa da bunun avantaj haline geldiği de oluyordu. Turan, onlarla geçirdiği süre zarfında anlatılanların yalan olduğunu görmüş, saldırgan tutumundan dolayı mahcup olmuştu. Başta Şahin, tüm grup Turan’a saygıyla yaklaşmış, iyi bakmışlardı. Ancak Turan’ı etkileyecek bu tutumları değil, kendi aralarındaki ilişki tarzı, oturuş kalkışlarıydı. Grubun disiplini, birbirlerine bağlılıkları, paylaşımları Turan’ın gözünden kaçmamıştı. Hiç de adam vurup çocukları dağa kaldıracak birilerine benzemiyorlardı.

Bir süre sonra Turan kafasını kurcalayan soruları sormaya başlamıştı. Bu genç yaşta niye dağa çıkmışlardı, neyin savaşını veriyorlardı? Ömürlerine yazık değil miydi, devletle nasıl baş edeceklerdi? Dilleri döndükçe amaçlarını ve davalarını anlatmışlardı. Parçalanmış vatanlarından, yasaklı kimliklerinden, asimile edilmeye çalışan dil ve kültürlerinden, işkenceden geçirilen yoksul halklarından söz etmişlerdi.

“Yaşamın kendisi yirmi dört saat işkence olursa ne yaparsın Turan amca?” diye sormuştu bir keresinde Şahin. Turan cevap yerine uzaklara dalıp gitmişti. Anlatılanlar oldukça tanıdık gelmişti. Yarasına dokunmuş gibi bir ah çektikten sonra Şahin’e dönmüştü:

“Size yardım etmemin bir imkânı var mı acaba?”

Grup üyeleri bu beklenmedik soru karşısında şaşırarak, birbirlerine sorar gibi bakışmışlardı. Kısa bir sessizlikten sonra Şahin,

“Sen istedikten sonra nasıl olmaz,” demişti.

Böyle başlayan ilişki grup için hem ders hem de fırsat olmuştu. O gün bu gündür köylere çok dikkatli yaklaşıyorlardı. Öyle sessiz

sedasız Turan'a uğrayıp gidiyorlardı ki, kimsenin ruhu bile duymazdı. Bir süre sonra Turan onları eşi ve çocuklarıyla da tanıştırmış, alandaki en sağlam ilişki olmuştu.

Turan ve ailesi her zamanki sıcaklık ve misafirperverlikle karşıladı Kemal, Haki ve Deniz'i. Hoşsohbetten sonra Fadime Ana diye hitap ettikleri Turan'ın eşi, o ev kadınlarına özgü bir maharetle sofrayı hazırladı. Çay sohbetleri koyulaşırken, Kemal'in sipariş listesini Turan'a vermesiyle kalkma vakti gelmişti. Sabah Turan siparişleri tedarik etmek için ilçenin yolunu tutarken onlar günü, gelecek malzemeyi saklayacakları depoyu hazırlamakla geçirdiler.

Güneşin batmasıyla birlikte Haki'yi gözetlemede bırakıp, her zamanki özenle siparişlerini almak için köyün hemen altındaki fındık bahçesine gittiler. Vardıklarında Turan'ı onları bekler gördüler. İstedikleri malzemenin tümünü getirmişti, bir eksiklik yoktu. Fakat Turan'da bir tuhafılık vardı. Sanki onları soğuk karşılamış gibi geldi Kemal'e. Sinan malzemeyi paylaşdırıp yük haline getirirken, Kemal, Turan'daki garipliğı anlamaya çalışıyordu. Durum İbrahim'in de dikkatinden kaçmamıştı. Bir ara Kemal'e sokularak kulağına kaygısını fısıldamadan edemedi. Kemal'in kafasına türlü sorular üşüşürken, gayriihtiyarî etrafı kolaçan etti. Turan'a fark ettirmemeye çalışarak daha dikkatli süzdü. Emindi, bu her zamanki Turan değildi. Dün gece çayını içtikleri, sohbet edip vedalaştıkları Turan hiç değildi. Ters giden bir şey vardı ama ne? Tuzağı mı düşürmüştü Turan onları? Akşama kadar köyü izlemeyi ihmal etmemişlerdi, gözlerine bir anormallik çarpmamıştı. Ne yaya ne de araçla köye taraf bir askeri hareketlilik olmamıştı. Bundan da emindi. Çünkü arkadaşları depo kazarken o elinde dürbünle etrafı an be an kontrol etmişti. Bugüne dek Turan güvenlerini boşa çıkaracak bir harekette bulunmamıştı. Ona güveniyorlardı. Peki ondaki bu durgunluk neye yorumlanmalıydı? Kemal, Turan'a doğru birkaç adım atarak yaklaştı. Karanlıkta iyi seçmese de Turan daha yaşlanmış gibi geldi ona. İlişkilendirmemeye çalışarak tebessümle;

“Yorgun görünüyorsun Turan amca, rahatsız falan değilsin ya?” diye sordu sessizce. Elini de omuzlarına atıp Turan’ı hafifçe sarstı.

Turan dönüp Kemal’e bakmadı. İstifini bozmadan önündeki boşluğa bakıyordu. Başka zaman olsa Kemal’e “Ne yorgunluğu evlat biz eski toprağız,” deyip takılırdı. Şimdi yüzüne bakmaktan, göz göze gelmekten çekinen bir hali vardı. Belli bir sessizlikten sonra boğuk ve ağlamaklı bir ses tonuyla;

“Çocuklarım...” diyebilirdi ancak.

Devamını getiremeden boğazı düğümlenmişti. Derken kesik kesik hıçkırarak ağlamaya başladı. Arada “Çocuklarım...” diye bir şeyler mırıldanıyordu. Paylaşıp yük haline getirdikleri malzemeyi sırtlayıp gitmeye hazırlanan grup bu ani duygu patlaması karşısında şaşırıyordu. Kemal, Turan’ın yanına çömelerek sordu:

“Ne olmuş çocuklara Turan amca?”

“Gidin, gidin ama yemeyin...”

“Çocukları da görelim öyle gidelim.”

“Gidin gidin rica ederim!”

“Çocukları görmeden şuradan şuraya gitmeyiz valla.”

“Çocukları görmeden gidin, köylülere görünürsünüz sonra.”

Turan’ın en küçük kızı evde felçli yatıyordu. Büyük oğlu ise evlenmişti. İstanbul’a yerleşmişti. Bir süredir kansere yakalandığını öğrenmişlerdi. Turan, “Çocuklarım...” deyip durduğuna göre sorun bu olabilirdi. Kimi zaman bu durum sohbetlerine de konu olmuş, Turan yoksulluktan, çocuklarını tedavi edememekten dert yanmıştı. Demek ki onu üzen, durgunlaştıran buydu. Kemal kendi aralarındaki Turan’a nasıl yardımcı olabiliriz tartışmasını hatırlattı. Hemen hepsi para yardımında bulunalım derken Şahin, İbrahim’in İstanbul’daki amcası Ahmet’i işaret etmişti. Kendilerinin çevresi geniş, kolları uzundu. Turan’ın grup için yaptıklarını bilse seve seve yardım eder, mutlaka bir çaresini bulurdu. İbrahim de Şahin’e katılmıştı. “Evet, amcam elinden geleni yapar,” demişti. Kemal, Turan’ı teskin etme ihtiyacı duydu.

“Merak etme Turan amca, çocukların tedavi için ne gerekiyorsa yapacağız. Bu konuda endişen olmasın. Sabırlı ol!”

Deminden beri onlarla göz göze gelmekten kaçınan Turan, dönüp sevgi yüklü bakışlarla Kemal'e baktı. Eliyle gözyaşlarını silerek, yerinden doğrulmaya çalıştı. Bir şey söyleyecekmış gibi oldu, yutkundu ama ağzından tek bir söz çıkmadı. Kemal'in ilgisi, teselli etme çabası yüz ifadesini değiştirmemişti. Derin bir ah çekmekle yetindi. Konuşacak takati kalmamış gibiydi. Kemal sorunun çocuklarının boğuştuğu hastalıklar ve yoksulluk olduğuna iyice ikna olmuştu. Fazla vakitleri yoktu. İstanbul'da bir tanıdıklarından söz etmiş, ondan yardım isteyeceklerini, sabırlı olması gerektiğini söyleyip yükünü sırtlamıştı. Başta Kemal, grup üyeleri tek tek Turan'la tokalaşarak, "Allah'a ismarladık," diyerek çocukları için şifa, kendisi için sabır dileyip vedalaşmışlardı. Yakında yine görüşeceklerdi.

Grup, ince patikanın kıvrımlarında mesafeli dizilip karanlıkta gözden yitip giderken, Turan içindeki yüklü bulutları boşaltırcasına ağlamaya devam etti. Sarsıla sarsıla, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Bir ara başını gökyüzüne kaldırıp pırıl pırıl ışıldayan yıldızlara baktı. Kalan gücüyle avazı çıktığı kadar, "Yee... meee... yiiiiinnn!!!" diye haykırdı. "Yee... mmmeee... yiiiiinnn!!!" sesi ormanda dalga dalga yankılandı. Grubun önünde yürüyen İbrahim'in kulağında çınladı. Durup sese kulak kabarttı. Hemen arkasında yürüyen Haki, İbrahim'in niye durduğunu anladı.

"Ben de duydum heval, dağ geçisinin melemesidir," dedi.

Diğerleri de Haki'nin söylediğini onaylayınca, omuz silkeleyip yollarına devam ettiler.

DÜŞÜP KALKMAK

Saat üçe çeyrek vardı. Ekrem'in "Hemen geliyorum!" demesinden beri yarım saat geçmişti. Şahin, yola taraf bakarak, "Arabası olduğuna göre bu kadar gecikmemeliydi. Y ilçesi ile burası taş patlasa yirmi dakika olsun. Hatta bakkal Bülent on beş kilometre demmişti. Her şeye rağmen tedbirli olmalıyım," diye düşünerek yerinden doğruldu. Ayağa kalkarken, gençlerden oluşan küçük bir kafilenin kendisine doğru geldiğini gördü. Sırtlarındaki büyükçe çantaların altında belleri bükülmüş, kaplumbağayı andırıyorlardı. Hepsinin üzerinde şort ve tişört vardı. Bazıları siyah gözlük takmıştı. Uzun boyları, güneş sarısı saçları turist olduklarına işaretledi. Giyinişleri aynı olduğu için, kız ve erkek olanları ilkin ayırt edemedi. Hemen hemen tümü uzun saçlıydı. Yaklaştıklarında beşinin kız, beşinin de erkek olduklarını fark etti.

Şahin, "Bunlar Lenin'in, Stalin'in hemşerileri olmalı," diye düşündü. Birdenbire hüznünlendi. Bir dönem ezilen insanlığın umudu olarak yükselen bir sistemden geriye kalanların canlı resmiydi yakınlaşmakta olan kızlı erkekli grup. Buralarda onlara dair anlatılan onlarca öykü duymuştu. İyi bir ün yapmamışlardı. Kapitalist sisteme, onun yaşam tarzı ve kültürüne karşı yılların mücadelesi, harcanan emek, verilen bedellerin sonucu yaşanan hüznün verici bir savrulmaydı. Sonradan görmeler gibi aç gözlülükte düne kadar reddettikleri kapitalizme koşuyorlardı. Kapitalizmi, ilk dönemlerinde vahşi denilen bir kabalıkla uyguluyorlardı. Sosyalist blok denilen sistemden ilham alan birçok hareket dağılmıştı. Gerçekleşen

devrimler sistemle uzlaşa arayışındaydı. Ama onlar kendilerini yeniden üreterek yürüyorlardı. Başta Sovyetler olmak üzere sosyalist çöküşe götüren demokrasi sorunuuydu. Öyleyse demokrasiyi geliştirerek, kişilikte demokratik değerleri ete kemiğe büründürerek ancak alternatif geliştirilebilirdi. Bunun için tüm iktidar zihniyeti, yapı ve araçlarını eleştiriden geçirmek, iktidarın bakış açısı, dili ve yöntemlerinden arınmak gerekiyordu. Son dönemde bu konuları çeşitli boyutlarıyla aralarında tartışıyorlardı. Devrimci emeklere karşı bunu ahlaki bir sorumluluk olarak görüyorlardı.

Bu arada kızlı erkekli turist grup birbirleriyle şakalaşıp gülerek yanından geçti. Pınarın etrafında üçer beşer kişilik birkaç grup dışında kimselerin olmaması onu sevindirdi. Pınarın hemen üstündeki ağacın gölgesine geçti. Yer hafif tümsek, etrafı görebilecek en uygun yerdı. Henüz oturmuştu ki pınara yanaşan beyaz bir taksi durdu. Şahin markaydı. Hiç oralı olmadı. İzledi, taksiden inen zayıf ve uzun boyluydu, kırılmış düz saçları vardı. Gömleği beyaz, kolsuzdu. Tüm bunlar bu kişinin Ekrem olduğuna işaretti. Şahin acele etmedi. İzlemeye devam etti. İzlediği adamın pantolonun cebinde çıkardığı sarı mendili gömleğinin sol cebine koyduğunu ve durmadan ama çaktırmamaya da özen gösterircesine kaçamak bakışlarla etrafı süzdüğünü görünce, “Beni arıyorsun, biliyorum,” diye düşünerek gülümsedi. “Evet bu Ekrem’dir,” diye geçirdi içinden. Sevincini bastıramadı. Güldü, ona doğru yürüyerek yanına vardı. Yüzüne bakıp elini uzattı.

“Merhaba, hoş geldin Ekrem Abi. Ben Şahin, Ahmet’in kardeşiyim,” diyerek tokalaşmak istedi.

Ekrem tereddütsüz onu kucaklayıp öptü.

“Bu dağların aslansız olmadığını söylüyordum hep!” dedi. Ama birden Şahin’in çatan kaşları ve ciddileşen yüzüyle karşılaşınca süt dökmüş kediye döndü. Hatasının farkına vararak yan gözle etrafına bakındı. Bereket yakında kimse yoktu. Sesi de çok yüksek değildi. Şahin’e mahcup bir edayla baktı.

“Kusura bakma sevinçten işte!” dedi.

Şahin etrafa şöyle bir bakındı.

“Dikkatli olmak gerekiyor...”

Birlikte pınarın üstündeki ağaçlıkların altına doğru yürürlerken Ekrem, Şahin’in elindeki poşetle taşıdığı viskileri görünce şaşırdı. Kırk yıllık ahbapmış gibi ironi yaptı.

“Heval Şahin, bunları yerde mi buldun, yoksa pınardan mı doldurdun?” diye muzipçe sordu.

Şahin, sorusuna nazire yaparak;

“Bunlar bizim için özel olarak yapılıyor. Yani vahid-i itibari-dir,” deyip gülümseyerek Ekrem’e baktı. “Bir de heval demesen iyi olur. Sadece ismimle hitap etmen yeterlidir.”

Ekrem şaşırıp kaşlarının kaldırdı.

“Niye? Birbirinize ‘heval’ diye hitap etmiyor musunuz? Ahmet öyle demişti.”

Şahin sevgi yüklü yumuşak bir sesle, “Ahmet doğru söylemiş, heval arkadaş anlamına gelen Kürtçe bir kelimedir biliyorsun. Hevallik bizim için kutsallık derecesindedir. Ama takdir edersin ki bu ortamda kullanılmaz, güvenlik için iyi olmaz. Yani bir meyve kendi dalında, ağacında ve bahçesinde anlam kazanır. Farklı ağaçlarda ve bahçelere sırttır, yerini bulamaz. Örneğin şu an bana heval diye hitap edersen, şurada oturanların kulağına gitmesi durumunda hemen dikkatlerini çekecek, şüphelenmeye başlayacaklar. Özcesi buradaki insanların ortamına uygun davranmamız gerekiyor. (Gülerek) Yoksa yakayı tez ele veririz! Hele hele böylesi yerlerde heval demek yasaktır bizde. Umarım anlatabiliyorum.”

Ekrem içini çekti:

“Anlıyorum. Çok doğru,” dedi. Sonra getirdiği malzemeleri hatırladı. “Gelirken yiyecek bir şeyler almıştım. Alıp hemen geliyorum,” diyerek taksiye doğru yürüdü. Elinde beş dolu poşetle dönerken, Şahin’in gözü poşetlere kaydı. Beyaz poşetteki ekmek, domates, biber, zeytin, peynir ve dürümlenmiş paketleri fark etti. Ağzı sulandı. Ekrem, Şahin’in hiçbir mimliğini gözden kaçırmıyordu. Şahin’in acıktığını anlamıştı. Gölgelekte oturdukları gibi poşetlerin ağzını açtı. Yiyecekleri özene bezene serdiği gazete parçasının üzerine dizdi.

Ekrem hafif eğilip Şahin'in kulağına fısıldadı.

"Heval, buyurun heval! Acıktığımı biliyorum!" dedi gülümseyerek.

Heval kelimesini telaffuz etmesi o kadar içten, o kadar yürek-tendi ki yüzünde ışıltılı bir tebessüm belirtmişti. Şahin onun bu içtenlikli yaklaşımlarıyla ihya oluyor, sevgiyle süzüyordu onu. O ise durmadan peyniri dilimliyor, domates ve salatalıkları kesip getirdiği plastik tabaklara yerleştiriyordu. En son, dürümlenen balıkları da çıkararak, "Bunlar levrek, çok lezzetli," dedi. Şahin, zaten üç gündür hiçbir şey yememişti. Önündeki zengin sofrayı iştahını kabartmıştı. Bir iki dilim salatalıkla başladı. Sonra balıklara döndü ve iştahla yemeğe koyuldu. Ekrem aç değildi. Ama Şahin'in acıktığını bildiğinden onun hiçbir sıkıntı çekmemesi ve doyana kadar iştahla yemeğini yemesi için ona eşlik etti. Küçük lokmalarla yavaş yavaş atıştırıyor, Karadeniz'in envai çeşit balıklarından, onları pişirme yöntemlerinden bahsediyor, her birinin ayrıca kendine has lezzetlerini de anlatıyordu. Anlattıkça Şahin'in iştahını daha bir kabartıyordu sanki! Şahin, iki levrek balığı bitirmiş, üçüncüsüne el atmıştı. Ekrem birilerini bekleyen gözlerle etrafına baktı. Kendilerine doğru gelen kimseyi görmeyince sorgulayıcı bir bakışla Şahin'e baktı.

"Diğer arkadaşlar nerde, gelmeyecekler mi?" diye sordu.

Şahin, ağzındaki lokmayı çiğneyip yuttuktan sonra gülerek,

"Senin beklediğin birileri varsa bilemem! Ama ben tek olduğum için kimseyi beklemiyorum!" dedi. Ekrem'in getirdiği peçete paketinden parmaklarının ucuyla bir tane çekti. Elini sildi, aldığı ikinci peçetenin kenarıyla sanki akmakta olan yaranın etrafındaki kanı temizlercesine hafif ve nazik dokunuşlarla ağzının kenarını ve dudaklarını bir güzel sildi. Sonra peçeteyi elinde buruşturup kenara atarak,

"Diğer arkadaşlar buradan çok uzaktalar. Ben sizinle görüşmek, irtibatımızı sağlamak için geldim," deyince Ekrem sözünü kesti.

"Yani şimdi diğer arkadaşları görmeyecek miyim?"

"Göreceksin elbette ama şimdi, bugün değil. Hem zaten sıra görüşmeyecek miyiz?"

“Görüşmez olur muyuz? Bundan böyle siz beni bıraksanız da ben sizin yakanızı bırakmam... Zaten buralara gecikmiş olarak geldiniz.”

Gecikmiş sözü tokmak gibi Şahin’in beynine indi ve kıvrımlarında yankılandı. İç geçirdi. Ekrem, içinde ciddi bir eleştiriyi barındıran isabetli bir tespitte bulunmuştu. Örgüt olarak da bu sonuca ulaşmışlardı. Hem örgütün inşa aşamasındaki ilk öncü lider kadroları olan Haki ve Kemallerin özlemi olan halkların kardeşliğini pekiştirmek hem de Kürdistan’da yoğunlaşan savaşın yükünü hafifletmek için Karadeniz’e daha önce açılmak gerekiyordu. Hareket 1994-1995 kışında yaptığı 5. Kongre’de Karadeniz’e açılmak ve çalışmaları derinleştirip eyalet statüsüne kavuşturma kararını almıştı. Ama hayata geç geçirilmişti. Gerçekten de gecikilmişti! Bunu akli başında ve sorumluluk sahibi herkes kabul ediyordu. Ekrem de etraflı, öngörülü bir düşünceyle bu gerçeği fark etmişti. Bu onları hem coşkuyla bağrına basacağıının hem de hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacağıının sinyaliydi. Tam da böylesi yüreği pek bir yoldaş gerekliydi bu uzun ve meşakkatli yolda. Bunları düşünürken Ekrem hâlâ konuşuyordu.

“Olsun, geldiniz ya! Geriye değil, ileriye bakmak ve yapabileceklerimiz üzerinde yoğunlaşmak gerekiyor...” diyerek güldü.

Sohbetleri dönüp dolandı, uzayıp koyulaştı... Bir gün daha devrildi. Güneş ağır ağır vedaya hazırlanıyordu. Piknik alanına gelmiş olanlar da toparlanıp ayrılıyordu. Kimi yaya kimi bisikletle, kimi arabayla yola koyulmuş, piknikçiler adeta sel olup yola vurmuşlardı kendilerini. Yol dolup taşıyordu. Onlar da kalkmalıydı artık. Ekrem’in arabasına doğru yöneldiler. Şahin karşısında trafik polisi varmış gibi ehliyetini çıkarıp gösterince, Ekrem dudağını ısırarak,

“Buyurun geçin!” deyip direksiyona geçmesini sağladı.

Şahin, Karadeniz yolculuğunda Ordu-Mesudiye yol üçgeninde bir çanta bulmuştu. Çantanın içinde iki yüzük, beş elmas taşı ve tıka basa para vardı. Yan cebinde de küçük bir cüzdan bulmuştu. Sonra içinde de adamın ehliyeti ve kimliği vardı. Adamın zengin elit kesimden olduğu belliydi. Şahin ise yarar diye kimlik ile ehliyeti cebine koymuş, diğer değerli eşyaları da kuryelerle Dersim’e

yollamıştı. Nasıl olsa zengin malıydı. Ezilen yoksul insanların umudu için harcamak ne günah ne de yanlış olacaktı!

Şahin devrimci mücadele yoluna girmeden evvel, evde abisine ait taksiyi çok kullanmıştı. Şoförlüğü profesyonelce olmasa da acemi de sayılmazdı. Arabaya bindiğinde bir çırpıda her şeyi gözden geçirdi. Elini direksiyona götürüp sağa sola çevirdi. Belli ki elini alıştırtıyordu. Oturduğu koltuktan ayak bileklerini oynattı. Önüne baktıktan sonra gözü Ekrem'e kaydı. Ekrem yanındaki koltukta oturmuş, gülümseyerek kendisini izlediğini görünce;

“Süremeyeceğimi sanıyorsun değil mi?”

Ekrem itiraz etti.

“Emin ol ben öyle bir şey düşünmedim! Hem ehliyetin olduğuna göre! Niye süremeyesin ki?” dedi.

Aslında devlet tarafından arandıklarını ve onlara dair hiç bir şeyin resmi olarak geçerli olmadığını biliyordu. Üzerindeki ehliyetin sahte olduğunu da anlamıştı. Ama karşısındaki sıradan bir insan değildi. Adeta taparcasına sevdiği bir devrimciydi. Her sözü kendisi için bir değerdi ve tartışma götürmez bir doğruluk niteliğindeydi. Şahin'in şoförlüğünden de kuşkusu yoktu.

Şahin bir ayağını debriyaja diğer ayağını frene basarak arabayı çalıştırdı. El frenini indirdikten sonra elini vitesine götürdü. Araba sürmeyeli yıllar olmuştu. Yine de belirgin bir acemilik çekmeden konsantrasyonunu sağlamıştı. Yavaş yavaş sürerek yaylanın şose yoluna girdi. Yolda da vites değiştirmede ve hızlanma gereği duymadan yavaş yavaş yol adı. Seyyar karakolun yanından geçerken birisinin koşar adımlarla taksiye yaklaşarak, “Bülent abi, Bülent abi!” diye seslendiğini fark etti.

Ekrem, şaşırmış merak dolu bakışlarla Şahin'i süzdü. “Bu da kim acaba?” diye kendi kendine sorarken, Şahin yolda tanıştığı Bülent'ten erken kurtulmanın arayışına koyulmuştu. Bülent yapışmış, onları bırakacağı yoktu. Şahin etrafa bakındı. Gülümseyerek frene bastı.

Bülent samimiyetle elini uzattı.

“Merhaba Bülent abi, dükkânımız hemen şurada buyurun bir çayımızı için...”

Şahin yanındaki Ekrem'i işaret ederek,

"İşte sana bahsettiğim amcam! Biraz rahatsız hastaneye gitmemiz lazım..."

Bülent üzüntülü bir yüz ifadesiyle eğilip amcasına baktı.

"Geçmiş olsun. Umarım ciddi bir problem olmaz. Bülent abi sizi anlatmıştı bana biraz. Acil bir durum olmasaydı çayımı içmeden sizi şuradan şuraya bırakmazdım ama hastalık ertelemeye gelmez. Allah acil şifalar versin amca keşke yapabileceğim bir şey olsaydı."

Ekrem şaşırılmıştı. "Ne oluyoruz. Bu da kim? Bu kadar yakın ilgi gösterdiğine göre çalışan biri mi yoksa? Çalışan biriye Şahin niye beni ona amcası olarak tanıtsın? Belki bizim birbirimizden haberdar olmamamız için böyle uygun görmüştür. Peki ama kimse yoktu da gidip bula bula bunu mu buldular? Hem yeni yetme, toy biri... Şahin, iki isim kullanıyor demek! Hangisi gerçek ismidir acaba? Hiçbiri! Her iki ismi de kod olarak kullanıyor muhtemelen. Kim bilir kaç tane ismi var daha! Neyse şimdi bunları düşünmenin sırası değil," diyerek ansızın kafasına üşüşen bu sorulardan sıyrıldı. "Madem amcasıyım ve rahatsızım, o zaman rolümü oynamalıyım!" diye düşünerek şaşkınlığını üzerinden atmak için çaba sarf etti. Üzerine eğilen bu gencin içtenlikli yaklaşımına denk cevap vermek için sesini kalınlaştırıp gözlerini hafifçe oynatarak,

"Sağ ol yeğenim, sağ ol. Sanırım hafif bir zehirlenme..." dedi.

Bülent hiçbir tereddüde girmeden inanmıştı. Şahin'e dönerek,

"Bülent abi sonra uğrarsın."

Şahin, hiç bir şüphe uyandırmamanın rahatlığıyla;

"Burada olursam, mutlaka... Hımmm dükkânınızda sigara bulunuyor mu?"

"Olmaz olur mu be abi? Hemen getireyim, hangisinden?"

"Şey... İki paket 2000..."

Bülent'in gidip gelmesi bir oldu. Şahin'in elindeki parayı görünce;

"Katiyen olmaz abi. Bu seferlik benden olsun!" dedi.

Şahin ısrarla üsteledi. Parayı almaya ikna etti. Verdiği on milyon liranın kalan üstünü de almadı üstelik. Tokalaşmak için elini uzattı.

“Görüşürüz, Allahısmarladık.”

“Güle güle abi, güle güle...”

Bir askerin komutanının yanında hazır vaziyete geçmesi gibi dik durmuş, sağ elini göğsünün üzerine koyup hafif eğilerek bunları söyleyen Bülent’i arkalarında bırakıp yol aldılar.

Şahin, o kısa yol arkadaşlığının Bülent’te bıraktığı etkinin ayırıcına vardı. İnsanları etkilemesini biliyordu. Her devrimcide olması gereken bir meziyetti. Başka zaman olsa Bülent’i böyle bırakmaz, örgütlemeye çalışırdı. Bülent’in zeki ve asi yönlerini fark etmişti. Şimdi başka bir iş için buradaydı. Bülent de aklının bir köşesinde bulunsundu.

Akşamın serin havası arabanın içini doldururken, yaylayı arkalarına alıp yollarına devam ediyorlardı. Ekrem, henüz şaşkınlığı üzerinden atamamış olsa da soru da sormamıştı. Şahin, bir açıklama yapardı nasıl olsa. Bu arada aniden frene basıp arabayı durdurdu. Yolun tam ortasında adamın biri bir kadını ormana doğru sürüklemeye çalışıyordu. Seçebildikleri kadarıyla adam cüsseli ve kaslı vücuduyla badi-gardları andırıyordu. Saçlarını usturaya vurduğundan eğik uzun burnu sırtıyordu. Kırklı yaşlarda gösterdiği halde gücü yerindeydi. Kadın çaresizce çırpınıyordu. Yardım dileyen çığlıklarını rahatlıkla duyuyorlardı. Bir anlığına göz göze geldiler. Ekrem bir şey demeye varmadan Şahin arabadan fırlamış adamı yumruklamaya başlamıştı bile. Yayladan çok da uzaklaşmış değillerdi. Güvenliği sağlamakla görevli seyyar karakol da aha şuradaydı. Ekrem bunları düşününce ürperdi. O da fırlayıp Şahin’e koştu. İlk darbelerin sersemliğini üzerinden atmaya çalışan adam ise saldırıya hazırlanıyordu. Hem avı elinden alınmış hem de dövülmüştü. Burnundan soluyordu. Şahin’e saldırırsa işler iyice sarpa saracaktı. Şahin belindeki tabancayı bir hamleyle çıkarıp adamın ayaklarının dibine bir el ateş etti. Gözleri kan bürüyen adam korkuyla geri çekildi. Şahin hiddetle;

“Defol git buradan, yoksa ikinci kurşunu beynine yersin!” diye bağırarak silahı kafasına doğrulttu.

Şahin adam ile göz göze geldi. Sesi kadar bakışları da teredütsüzlüğü ifade ediyordu. Küçük mavi gözlerini silahtan ayırmadan ellerini hafif yukarı kaldırarak,

“Ta... ta... tamam abi!” dedi. Sesi de vücudu da titriyordu. Şahin aynı ses tonuyla üsteledi.

“Defol o zaman, defol diyorum sana defol!”

Adam arkasını dönmeden geriye doğru birkaç adım attı. Sonra ormanın içine arkasına bakmadan kaçtı.

Ekrem şöyle bir etrafına baktıktan sonra telaş içinde;

“Yahu ne yapıyorsun, belki kocasıdır!”

“Ne demek kocasıdır,” dedi Şahin. Hâlâ öfkesi dinmemişti. Göz ucuyla Ekrem’e bakarak lafını tekrarladı.

“Ne demek kocasıdır! Kocasını da olsa buna hakkı yok. Hangi devirde yaşıyoruz?”

Ekrem ne desindi! Şahin haklıydı. Cesaretli ve kararlı tutumu güven aşıyordu. Zaten adaletsizliğe karşı değiller miydi? Arabaya binip gitmeye hazırlanırken, arka kapı aniden açıldı. İkisi de gayri-ihiyarî bir refleksle başını geriye çevirdi. Adamın ormana sürüklemeye çalıştığı kadındı. Şahin, “Ne yapalım?” dercesine Ekrem’e baktı. Ekrem, “Ne bileyim” dedi. Bela varken bırakıp gidecek değillerdi ya! Kısa bir tereddütten sonra Şahin kadına döndü.

“Nereye bacım?” diye tebessümle sordu.

Kadın, atmacanın pençesinden henüz kurtulmuş serçe kuşu gibi, yüreği ağzında tüm bedeni titriyordu.

“Ben Y ilçesine gidiyor,” dedi duyulur duyulmaz bir fısıltıyla. Yabancı olduğundan adamın niyeti kendiliğinden açığa çıkıyordu. Bu arada askeri araçların homurtusunu duyar gibi oldular. Ekrem, Şahin’in kulağına eğildi.

“Direksiyona ben geçeyim, asker geliyor sanki.” Hızla yer değiştirdiler. Asker büyük ihtimalle silah sesini duymuş ve olay mahalline geliyordu. Ekrem vites üstüne vites değiştirerek önüne çıkan şose yollara saparak alabildiğine uzaklaşmaya çalışıyordu.

Şahin, tehlikeli olduğunu bile bile ortaya atılmaktan kendisini geri tutamamıştı. İnsana çocukluk hayalleri kadar travmaları da yön veriyordu belki. Çocukken annesinin yüzündeki morluk ve şişliklere tanık olmuştu. “O yüzüne ne oldu anne?” diye sordukça bir ayıbını örter gibi, yazmasıyla şişlik ve morlukları gizlemeye ça-

lışıyordu. Babası kendi halinde bir insandı. Kimseye zararı da dokunmazdı. Annesini dövdüğü de görülmemiştir. Hatta bir gün eşini döven kardeşine, “Ütanmıyor musun, çocuk çocuk içinde eşini dövüyorsun?” diye çıkmıştı. Demek ki, o bu işi çocuk çocuk içinde yapmıyordu. Bir gece vakti Şahin buna da tanık olmuştu. Gece gürültü patırtı seslerine uyanmış, annesinin iniltilerine gitmiş, babasının annesine tekme tokat çullandığını görmüştü. O yaşta babasına küfür edip terliği fırlatmıştı. Belki de haksızlığa karşı refleksini bu tanıklık, bu travma yönlendiriyordu.

Yolun üzerine inen ağaclar karanlık havayı daha bir koyulaştırıyordu. Sıklaşan virajlar doğal olarak arabanın hızını yavaşlatmıştı. Her viraj almada taksinin farları karanlık havayı delip doğanın yüzeyini yalıyordu. Ürkütücü, bir sessizlik karanlıkla birleşmişti.

Taksinin saat gibi tıkırdayan motor sesinin dışında hiç bir ses yoktu. Ortalık süt liman, in cin top oynuyordu. Nereye gideceklerdi? Şahin nereye kadar onunla hareket edecekti. Bir sonraki randevuyu nerede, nasıl ne zaman ayarlayacaklardı?

Ekrem rahat görünüyordu. Şahin ise o kadar rahat görünmüyordu. Durmadan sağa sola bakınıyor, oturduğu koltukta kıvranıp duruyordu. Bir yerde durmak, konuşma olanağını oluşturmak ve randevulaşarak ayrılmak için sanki fırsat kolluyordu. Yokuş aşağı yola girdiler... Vadinin içinde belli belirsiz görünen renkli ışıklar dikkatini çekti. Yakınlaştıkça göz dolduran bu manzaraya bakarak;

“Burası nedir böyle?..” diye dudakları arasında mırıldandı.

Ekrem Şahin’in ne dediğini anlamadı ama tahmin etti.

“Bu sene yaptıkları güzel, lüks bir balık çiftliği... Geçen hafta arkadaşlarla gelmiştik. Güzel bir yer değil mi?” diye sözünü tamamlamadan mide guruldaması arabanın içini doldurdu. Ekrem gülerek,

“Anlaşılan açkılmışın!” diye sordu.

Şahin duymamış gibi bakınıyordu önüne. Özellikle ağacların dallarına bağlanan renkli lambaların saçtığı göz kamaştırıcı ışıklar karanlığa meydan okuyordu. Hele hele sıra sıra dizilmiş, rengârenk ışıkların müzik setinden yükselen ezgiye göre yanıp yanıp

sönmeleri duygularda mistik bir esintiye yol açıyordu. Şahin gözünü ışıklardan almadan;

“Valla doğru söylüyorsun. Acıkmışım acıkmasına da yalnız o ses benim karnımdan mı, yoksa senin karnından mı çıktı anlamadım?” dedi.

Ekrem kâhkahayla güldü. Sonra Şahin’in bakışlarından şaka yapmayıp ciddi olduğunu anladı. Gülmesini kesti. Şahin’in onayını almak istercesine yüzüne baktı. Şahin olur anlamında başını salladığı gibi Ekrem taksiyi balık çiftliğine çevirdi.

Davetsiz misafirleri ikisinden de daha fazla acıkmıştı.

“Bacım burada bir şeyler atıştıralım. Sen de gel istersen.”

Davetine itiraz etmedi. Ancak davranışları çekinik ve utangaçtı. Bunu fark eden Şahin,

“Bacım lütfen rahat ol...” dedi. Arabanın kapısını açtı. Kadın arabadan inerken Şahin’in gözlerine baktı.

“Siz iyi insandır. Ben unutmuyor,” dedi.

Şahin gülümseyerek;

“Siz nerelisiniz, yani hangi ülke, devlettensiniz?”

Kadın saçındaki tokayı düzeltti.

“Ben Rus, Rusya’dır.”

Konuşması içtenlikleydi. Şahin rahat olması için ona, “Biz devrimciyiz,” diyecekti ki, kendini tuttu. “Rusya’da devrim mi kalmış. Kalsa bile her Rus devrimci miydi sanki? Belki devrimin ne olduğunu da bilmez...” diye aklından geçirdi.

Şahin önce Ekrem’e sonra tekrar kadına dönerek,

“Seni Y ilçesine götürür, istediğin yerde bırakırız. Korkma! Kimse sana zarar vermez,” diye hem sözlü hem de el işaretiyle konuşmasına devam etti.

Genç kadında belli bir güven duygusu oluşmuştu. Hikâyesini anlatmak istedi. Yaylaya arkadaşlarını görmeye giderken, “adam” yolunu kesiyor. Şahin ile Ekrem’e denk gelmese olacaklar belli. Anlatırken gözyaşlarını tutamamış, hıçkırığa hıçkırığa ağlamıştı. Ekrem bir ara arabanın torpido gözündeki peçeteleri getirip uzattı. Şahin kendini Bülent, Ekrem’i amcası Baki olarak tanıtmıştı. Onun

ismi de Golitzin'miş. Neredeyse böyle bir saat harcadılar. Ekrem'in uyarısıyla balık çiftliğine doğru yol aldılar. Havuzun hemen yanındaki masaya oturup gelen garsona alabalık ve bol yeşillik siparişi verdiler.

Ekrem kendisine Baki ismi verilmesine güldü. Bir çocukluk anısını hatırlattı. Gençliğinde çok içen, yaşı ilerleyince namaza niyaza dönem Hüsnü amca adında bir komşuları vardı. Ekrem zaman zaman bahçesini taşlardan temizlemekte yardım ederdi. Bir keresinde Hüsnü amcası ona, "Baki kal oğlum," deyince bir çırpıda gidip bakkal Adil'den Hüsnü amca için rakı istemişti. Bakkal da herhalde misafirleri var deyip iki 70'lik göndermişti. Hüsnü amca rakıları görünce şaşırmış, fakat içinde depreşen isteğin üstesinden gelemeyerek birkaç tek atıp kafayı bulmuştu.

Bu arada yemek siparişleri de gelmişti. Golitzin küçük lokmaları ağzına götürürken, durmadan etrafına bakınıyordu. Sanki önüne konulan yemek çalıntıymış da gizliden yemesi gerekiyormuş gibi temkinli bakışlar ve ürkek gözlerle etrafı kolaçan ediyordu. Bu durum Şahin'in gözünden kaçmadı. Normal karşılamıştı. Nihayetinde tanımadığı iki erkekle gecenin bu saatinde ve belki de ismini dahi duymadığı bir yerde olması, ister istemez tedirgin kılıyordu onu. Şahin onun bu ruh halini anlamıştı. Rahat olması için doğal davranarak çatalı kenara bıraktı, elleriyle yemeğe başladı balığı. Yerken, "Rusya'da bu davranış nasıl karşılanır acaba? Hor mu yoksa hoş mu? Ama doğal olma hali her yerde hoş karşılanmalıdır" diye içinden geçirirken, gülümseyerek Golitzin'e baktı. Golitzin'in hoşuna gitmiş olmalı ki gülerken baktı ona. Şahin insan sarrafı gibi olmuştu. İnsan psikolojisinden çok iyi anlıyordu. Sosyal, sempatik, zeki yapısıyla karşısındaki somurtkan insanları bile etkileyebiliyordu. Golitzin'in ona ilgiyle baktığını fark etmesiyle, söz hakkını Ekrem'e verircesine suskunluğu yeğledi. Ekrem Şahin'in sessizliğini işlerin yoğunlaşmasına ve kafasında planlamalar yaptığına yormuş, sorma gereği duymamıştı.

Şahin bir sigara yaktı. Diğer ikisini de ikram ederek sigara paketi ile çakmağı masaya bıraktı. Sigarasını yakan Golitzin'den izin ister gibi;

“Kusura bakma bacım, amcamla biraz konuşmam lazım. Şuracıkta biraz konuştuğuktan sonra hemen geliriz...” dedi. Yumuşak bir sesle.

Golitzin, dediğini tam anlamadığını belli edince Şahin işaret diliyle sözlerini yineledi. O, bu kibar ve saygın yaklaşıma karşı mahcup olmuş gibi önce Ekrem’e sonra Şahin’e baktı:

“Yok rica ediyor... Konuşur, konuşur!”

Ekrem ile Şahin birkaç metre uzaklaşıp karşılıklı bitişik iki ağaca sırtlarını dayayarak fısıltıyla konuşmaya başladılar. Golitzin, gayriihtiyarî de olsa yan gözlerle onlara bakıp mırıldanıyordu. Söylediği ezginin ritmine ayaklarıyla tempo tutmuş, kendini kaptırmıştı. Yükselip inen sesi oldukça dokunaklıydı.

Bu arada Ekrem, kendisi hakkında Şahin’e kısa bilgi veriyordu. Dokuz yıl önce trafik kazasında hayatını kaybeden varlıklı bir babanın tek çocuğuymuş. Babasından kalan İstanbul’daki fabrikayı, Trabzon’daki büyük mağazayı ve fındık bahçesini dayısının desteği ile işletmiş, işleri geliştirmişti. Bir süre sonra tatmini kumarda, içkide hatta uyuşturucuda aramış, ailesinin ve çevresinin uyarılarını dinlemeyip hızla yükseldiği gibi hızla bataklığa saplanmış, borç harç içinde kalmıştı. Alacaklıları onu bir barda döverken, Mardinli Ahmet’in (Ahmo) adamları oraya gelip hayatını kurtarmış. Ahmet ona kol kanat germiş, kumar ve alkolden uzak tutmuştu. Samimi iki dost olup çıkmışlardı. Bir yandan işlerini yeniden toparlarken, bir yandan da Ahmet üzerinden Kürtleri ve mücadelelerini tanımıştı.

Şahin, dinlediği hikâye ile gözlemlerini birleştirerek Ekrem’e güvenebileceğini seziyordu. Zeki, temiz yürekli ve girişken birine benziyordu. Yaşadıkları onu olgunlaştırmış daha anlamlı bir yaşam arayışına sürüklemişti. Düşüp kalkmasını becermişti. Bu bile çok şey ifade ediyordu. Kalkmak için en azından mücadelecilik olmak lazım. Ekrem’de bu vardı. Bölgenin vergisi olan asilik, gözü peklik ve sempatiklik de cabası. Şahin içinden “Tam da aradığımız bir kişilik, mücadele ile bütünleştikçe müthiş katkı sunar,” diye geçirdi içinden. Ekrem, hayat hikâyesinden sonra bildiği ve hatırladığı kadıyla coğrafyayı anlattı. Bir sonraki randevuyu kararlaştırırken Ekrem Şahin’in gözlerinin içine bakarak;

“Sen gerçek anlamda tam bir devrimcisin, biliyor musun? Cesur, girişken, yaratıcı, sosyal...” dedi.

Şahin bir çocuk utangaçlığıyla başını kaldırıp, bu da nereden icap etti şimdi der gibi, sağa sola baktı.

Sonra da gülümseyen gözlerle Ekrem’e baktı.

“Yapma Ekrem abi.”

“Valla ciddiğim.”

“İltifat etmeyi iyi biliyorsun ha! Ama bizde pek iltifatlara rastlamazsın ona göre! Tam tersi bol bol eleştiri var.”

“Eksikler, hatalar olursa eleştiri de olur tabi. Ama durup dururken de eleştiri olmaz herhalde değil mi?”

“Olur olur! Mutlaka eleştirilecek bir şeyler olur!”

“Nasıl yani? Öyle şey mi olur canım! Canı sıkılan eleştiri yapamaz ki! Valla billâh iş olsun diye eleştireni kabul etmem, peşin söyleyeyim yani! Bak sonra demedi deme ha!” diye güldü.

Şaka yolu söylese de, bu sözlerin altında bir ciddiyetin olduğunu anlamıştı Şahin. Yanlışlığa mahal vermemek ve duruma açıklık getirmek için;

“Bizde hiçbir zaman iş olsun diye iş yapılmaz. Eleştiri de dâhil tabi. Her şeyin bir anlamı, amacı, ağırlığı ve bir düzeyi var. Anlatabiliyor muyum?”

“Ben sizi bilmez miyim? Şerefsizim hep arkadaşlarıma anlatıyorum. PKK gibi bir örgüt ve Apo gibi bir lider dünyada yok! Çok temiz, disiplinli ve kararlı bir yapı. Ama tabi bunları anlatırken bazıları “Çoluk çocuk vuruyorlar, adamlarına işkence yapıyor, faili meçhule götürülüyor. Komutanlar kızlara...” sözünü tamamlamadan Şahin’e baktı. Bir yanlış düzeltircesine konuşmasına devam etti.

“Yani öyle diyorlar, amma öyle olmadığını biliriz. Devletin propagandasının etkisinde kalmış insanlardır. Gerçeğini bilmiyorlar ki, konuşuyorlar işte kendini bilmez bazı tipler. Dil, ağız öyle bir şey ki, torba değil ki büzesin, bağlayasın!” diye devam etti konuşmasına.

Şahin dalıp gitmişti.

“Evet bizde de az işkenceler yapılmadı. Sudan gerekçelerle halkın çocukları az öldürülmedi. Küçük bir yanlışlık bile teşhir etmelere

neden yapıldı. Akla gelebilecek her şey yaşandı, yaşatıldı. Ama bunları yapanların ömrü de çok az sürdü. Bunlar, bizimle olup bizden olmayanlardı. Devrimin içindeki herkes devrimci olmuyor ki, onun için değişik yerlerde, zamanlarda ve biçimlerde düşmekten de kurtulmadılar. Boşuna, değişmeyen tek şey değişimdir dememişler. Değişimin ifadesi olan zamanın o şaşmaz yargıcı, her yerde hükmünü icra eder, tıkrında işler. Değişimin dinamik gücü olan PKK’de hiçbir şey yok ki gizli saklı kalsın. Er geç her şey gün yüzüne çıkar. PKK’nin tarihine bakmak bile yeterlidir. Öyle ya, genel geçer klasik bir doğru olan “Ne ekersen onu biçersin” misali zaman karşısında hak yerini buluyor bulmasına da onların kirli işleri PKK’ye mal oluyor ve devletin kullanma aracına dönüşüyor. Maalesef...”

Ekrem’in verdiği örnekler bunun birer sonucuydu işte.

Şahin’in daldığının ayırımına varmamıştı. Ekrem İstanbul’a kadar uzanmış, diline üşüşen ilham perileriyle, renkli anlatımlarla sofraya kurmuş, en seçkin, süslü kavramlarla meze yapıp sunuyor, doyurmaya çalışıyordu onları...

Canı sigara istedi ve konuşmasına ara verdi. Golitzin’in yanına varıp iki sigara alarak geldi. Ekrem’in sigara getirdiğine sevindi Şahin. Bu havada sigara içmenin tadı da başka oluyordu, onlar gibi tiryaki olanlar için...

Şahin sigarayı yaktı. Tellendirerek içiyordu.

“Ekrem abi buradayız zaten, zamanımız da bol. İlerde bu konuları enine boyuna tartışır, sohbet ederiz.”

“Peki, bir mahsuru yok, gerçekten tartışmak istiyorum. İlerde, uygun bir zamana bırakalım dediğin gibi! Ha, birde sakıncası yoksa yayladaki çocuk kimdi? O da yardım eden biri mi yoksa?”

“Yok değil... Sizinle görüşmek için yaylaya giderken yolda karşılaştık onunla. Öyle ayaküstü biraz sohbetimiz oldu işte.”

“Gösterdiği saygı ve samimi yaklaşımlara bakılırsa hiç de ayaküstü sohbetle olan bir tanışıklığa benzemiyordu ama!”

“Yo yo valla doğru söylüyorum.”

“Ben ne dedim demin? İltifatla hiçbir ilgisi yok. Senin olağanüstü yaklaşımların var arkadaş! Sen birkaç dakikalık konuşmayla çocuğun

yüreğini fethetmişsin. Sende iş var gözüm iş... Şerefsizim bir seneye kalmaz buraları hep örgütlersin valla. Söyleyeyim yani...”

Şahin, böyle iltifatlarla hiç karşılaşmamıştı. Alışık olmadığı için bir çocuk gibi yüzü kızardı. Uzaktaki lambanın onlara ulaştırdığı loş ışık ise, utangaçlığını perdeliyordu. Şahin bakışlarını kaldırdı, durdu bakındı. Yan tarafta, eğeri sırtında güzel yağız bir atın yularını çözüp alabileceğini düşündü. Ata binip belli bir yere kadar gider, sonra bırakırdı. Atlar akıllı hayvanlardı, geri dönerlerdi. Bu düşüncelerini Ekrem’e açmadı. Belli mi olur, sonra isimleri at hırsızlığına çıkardı. Bir bu eksikti. Ekrem niyetlice direkt söylemezdi belki ama sözün öyle illetli bir özelliği var ki, ağızdan çıktımı erimiyor evi yıkılası! Döner dolanır, uçar dalgalanır. Bazı yerlere jilet gibi değip keser, bazı yerlerde katlanıp büyür. Bazen pire deve, bazen deve pire olur.

Bu, Şahin’e Hazrolulara takılan kerdiz* lakabını hatırlattı. Rivayete göre tek geçim kaynağı eşeği olan Hazrolu bir köylünün kaybolan eşeğini tüm aramalara rağmen bulamayınca, Bismil ovasında gördüğü başıboş bir eşeği önüne katıp köyüne döner. Olay anlatıla anlatıla, döne dolana tüm Hazrolulara mal olmuş, kerdiz lakabı yadigâr kalmış.

O esnada Ekrem’in cep telefonu çaldı. Telefonu açıp kulağına götürdü. Arayan Ahmet’ti. İstanbul’un çıkışında aradığını, Trabzon’a doğru geldiğini söyledi. Ekrem Ahmet’in ne için geldiğini anlamıştı. Ekrem, Şahin’in telefonundan sonra Ahmet’i arayıp, “Yeğenim Şahin’in daveti üzerine pikniğe çıkıyorum,” demişti. Ahmet mesajı anlamıştı. O an “İşte bu, işte bu!” diye sevinç çığlığını atmıştı telefonda. Telefonu kapatmak üzereyken, “Yarın oradayım,” diye eklemişti...

Ekrem, telefonu kapatınca;

“Ahmet abiydi. Yola girmiş bile! Buraya geliyor.”

“Hangi Ahmet, yoksa bizim şu Ahmet abi mi?”

“Aynen ol!”

* Kerdiz: Eşek çalan

“Vay be! Deseydin bir iki kelime konuşabilirdik,” diye serzenişte bulundu Şahin.

Ekrem iç geçirdi:

“Ne yalan söyleyeyim, aklıma gelmedi değil. Ama ne olur olmaz diye düşünerek ne sana ne ona birbirinizden bahsetmeyi uygun bulmadım.”

“Haklısın. En iyisini yaptın. Telefonlar çoğu zaman dinleniyor zaten. Ahmet geldiğinde, uygun bir yerde buluşuruz, sorun olmaz. Hem yeğeni İbrahim’le de burada görüşürler.”

“Burası nasıl? Randevu için uygun değil mi?”

Şahin etrafına iyice bakındı;

“Fena bir yer değil aslında, niye olmasın ki?” dedi ve saatine baktı. Saat on ikiye gelmişti.

“Sizinle buluştuk, gerçi biraz hareketli ve renkli bir buluşma oldu ama hayatın kendisi hareketli ve renkli değil mi zaten?” derken her iki elini havaya kaldırıp boynunu omuzlarına gömerek güldü. Yaşam biraz böyle işte... Bazen insan ona yön vermeye çabalarken, onun kanatlarından baş aşağı asılabilir de! Belki onun oltasına takılmadık ama riskli anlarla çok karşılaştık. Güzel bir buluşmaydı. Hareketli olması, doğal hayatın renkliliğidir,” diyerek bir gün önce yolun hemen üstünde uykuya nasıl daldığını, askerlerin arasında uyanırkenki ruh halini ve hiç şüphe uyandırmadan ne tür taktiklere başvurup tehlikeyi atlattığını anlatmıştı. Ekrem nefesini tutarak dinlemişti. Sonra tam bir devrimcinin tüm özelliklerini taşıdığını yinelemişti.

Şahin eliyle Ekrem’in omzunu tapışladı ve babacan bir edayla,

“Hayatın deli dalgalarında sörf yapmaya var mısın? Maceralara atılmak, oldum olası beni heyecanlandırıyor ve çekiyor. Hem de güçlü bir dürtüyle...”

“Keşke ben de bekâr ve sizin gibi genç olsaydım. Aslında Goltzin yanımızda olmasaydı biraz gezer, alanı sana tanıttırdım ama...”

“Sıkma canını bir dahaki sefere kalsın,” dedi Şahin.

Ekrem’i kucaklayan Şahin, “Ben dememiş miydim bu dağlar aslansız değil! Demeyesin sağda solda ha!” Ekrem de aynı içten-

likle Şahin'i kucaklarken, "Özellikle o konuşmamızdan sonra size ve bu çalışmalara dair en yakınıma bile tek söz etmem! Rahat ol," dedi. Golitzin'in yanına vardılar. Golitzin yalnız kalmaktan fena sıkılmış ve sıkıntısını peş peşe yaktığı sigaralarla hafifletmeye çalışmıştı. Şahin elini sigaraya attığında masaya bıraktığı dolu paketten sadece dört beş tane kalmıştı.

Şahin aldığı sigarayı yaktı:

"Golitzin baci ben burada kalıyorum. Tesadüf işte! Dayım buraya gelmiş, onun yanında kalmamı istiyor. Artık Ekrem amcam seni istediğin yere götürür. Hiç endişen olmasın."

Golitzin, "Sen de gelsen olmaz mı?" dercesine Şahin'e baktı.

Şahin tokalaşmak için elini uzattı. Golitzin onun elini tutup içtenlikle sıktı.

"Kendine iyi bak! Sen iyi insandır," dedi ve arabaya doğru yürüdü.

Ekrem de yemek ücretini ödemeye gitmiş geri geliyordu.

Taksi hareket edince, Golitzin hafifçe eğilip camdan Şahin'e bakarak el salladı.

Şose yola girip ilerledikçe küçülen araba farları birkaç saniye içinde tamamen karanlıkta kayboldu.

Ekrem'in arabası kaybolunca Şahin de ormana dönmeye hazırlandı. Vakit gece yarısını geçmişti. Bir yer bulup dinlenmeliydi. Bir adım atmıştı ki, masanın kenarına iliştirdiği beyaz poşetine gözü çarptı. "Hay Allah neredeyse önemli bir parçamı unutuyordum," diyerek eğilip aldı. Ekrem ile konuşurken gözüne kestirdiği atın yanına vardı. Binip binmemek arasında gidip geldi. "Neme lazım, adımız hespdiz'e* çıkar sonra," diyerek vazgeçip yola koyuldu. Ayrıldıkları yeri sonraki randevu için kararlaştırmışlardı. Viskileri taşımak yerine gömmek daha iyiydi. Belirgin bir çam ağacının altını eşeleyip viskileri gömdü. Yürüdüğü bozuk yolda ve giderek koyulaşan karanlıkta adımlarını hızlandırırken aklına Ekrem'in anlattıkları geldi. Alan için iyi bir kişiydi. Yaşadıkları onu güçlendirmişti. Ortadoğu insanı için gözle gördüğüne inanır der-

* Hespdiz: At çalan

lerdi. Ekrem kısa sayılabilecek ömrüne çok şey sığdırmıştı. Belki de her insanın doğru ile yanlış arasında net kanaatlere varması için yaşamın kimi yönlerini tecrübe etmesi gerekirdi. O zaman ucunda ölüm de olsa doğruya sırt çevrilmezdi.

Ormanın derinliğinde “Üç S” ilkesine uygun bir yer belirleyip güvenirliliğine ikna olunca, kendini ölümün ikizi uykunun kollarına bıraktı.

GÖRECEĞİNE ÖLMEK

“Heval Kemal bir mola vermesek mi?”

Kemal’in kulağına fısıldayan Haki’ydi. Neredeyse tüm günü bir şey yemeden geçirmişlerdi. Turan, hep yaptığı gibi yolda atıştır-sınlar diye ekstradan ekmek de eklemişti siparişlerine. Depo kaz-dıkları yamaca kadar gelmişlerdi. Kendilerini yamaca vurmada bir mola vermek, bir iki lokma atıştırmak fena olmazdı. Kemal oluru verir vermez, Haki ekstra ince fırın ekmeğini poşetten çı-karıp Mahir’e döndü.

“Heval Mahir, yükün çemendir değil mi? Hele bir tane çıkar! Heval Sinan yüksek müsaadenle.”

Sinan, Haki’nin bu muzipliğine alınmış bir ses tonuyla yanıt verdi.

“Lojistikçi ben miyim, sen misin anlamadım.”

“Noktaya varır varmaz ilk işin bunu netleştirmek olacak.”

Haki, Deniz, İbrahim, Çayan ve Sinan çemberin etrafında bir çember oluşturup açlıklarını gidermeye çalıştılar. Mahir, bir süredir diş ağrısından muzdaripti. Yemeğe yanaşmadı. Kemal’in ise aklı Tu-ran’da kalmıştı. İştahı yoktu. Bunun farkında olan İbrahim bir ara;

“Heval Kemal, merak etme amcam ilgilenir bir çare bulur. Sen de gel bir şeyler atıştır,” dese de oralı olmadı. Sadece ekmeğin ke-narından bir parça koparıp çiğnedi. Sonra sırtını yüküne verip ayaklarını uzatarak bir sigara yaktı. Dumanını ciğerinin en ücra köşelerine taşırcasına derin derin çekiyordu. Sigara ile diş ağrısının üstesinden gelmeye çalışan Mahir, çakmak kullanmayı uygun bul-mayarak gelip Kemal’in sigarasıyla yaktı.

“Turan’ın çocukları için elimizi çabuk tutmalıyız,” dedi. Alabildiğine kısık bir sesle Kemal, “gariban fazlasıyla acı çekiyor yazıktır,” dedi.

Mahir:

“Hele heval Şahin bir dönsün o zaman...”

“Heval Haki, heval Haki... İyi misin?”

Çayan’ın sesiydi. Gecenin bu saatinde böyle bağırıp çağırmak da ne oluyordu? Kemal ile Mahir irkilerek, yerlerinden doğrulup Çayan’ın yanına fırladılar. Çayan bir yandan, “Heval Haki, heval Haki!” diye bağırıyor, bir yandan da onu silkeliyordu. Deniz, İbrahim ve Sinan da yerde yatıyordu. Kemal, Çayan’ı itekleyip Haki’nin nabzına baktı. Yaşam emaresi yoktu. İbrahim’e koştu. Kendinden geçmişti. Ama yaşıyordu. Deniz’in nabzına baktı onun da yaşam fonksiyonları durmuştu. Sinan ise yaşıyordu. Kemal, sorunun yemek olduğunu anladı. Elini İbrahim’in boğazına sokup kusturmaya çalıştı. Mahir’e seslenip Sinan’ı kusturmasını istedi. Hâlâ kendinde olan Çayan da elini boğazına soktu.

“Turan yemeyin demişti,” diye fısıldadı Mahir. Kemal anımsamıyordu. Hatırlayacak durumda değildi. Doğru dürüst düşünemiyordu bile. Biraz önce şakalaştıkları iki mücadele arkadaşı artık yoktu. Diğer üçünün de durumu kritikti. Ne yapacağını bilmez bir öfkeyle;

“Nasıl böyle bir alçaklığı yapar. Gidip onu getireceğim. Sen burda kal. Ben gidip o alçağı getireyim,” deyip geldikleri yoldan köye yöneldi.

Mahir yetişip önünü kesti. Omuzlarından sıkıca tutup sarstı. Duygusal davranmanın zamanı değildi. Yapmaları gereken başka işler vardı. Elbette bu kalleşlik cezasız kalmazdı. Ama işin içinde farklı tuzaklar da olabilir. Mahir haklıydı. Şoku atlatıp toparlanmalıydılar. Gün neredeyse ağaracaktı. Günün ışımasıyla bu tuzağı kuranlar gelip avlarının düşüp düşmediğini kontrol edeceklerdi. Mahir daha soğukkanlı çıkmıştı. Öfkesini içine gömerek Kemal’e yapılması gerekenler konusunda yol gösteriyordu. İlk iş olarak Haki ile Deniz’in silah ve malzemelerini toplayıp bir ağacın göv-

desindeki yarığa gizlediler. Cansız bedenlerini sık ağı ağaçlarının içine yerleştirip çalı çırpıyla örttüler. Gündüz depo kazarken kayalıkların içinde bir oyuk görmüşlerdi. İbrahim’i sırtlayıp oraya taşıdılar. Oyuğun ağzını çam dallarıyla kamufle ettiler. Çayan ile Sinan için yer ararlarken şelalenin altında bir boşluk gördüler. Burası gayet iyiydi. İkisini alıp oraya sakladılar. Kendileri ise en yüksek çam ağacına tırmandılar. Ağaca tırmandıklarında tüm alanı gözetleyebiliyorlardı. Köy, köyün çevresi, yollar, dereler, dört taraf net görünüyordu. Oradan olup biteni izleyeceklerdi.

İkisi de sinirden patlayacak kadar gerilmişti. Bir yanda neye uğradıklarının şaşkınlığı, paniği, bir yandan bu kaybı yüreklerine nasıl sığdıracaklarının kaygısı, acısı... En beklenmedikleri anda, yerde adeta suikaste uğramışlardı. Kendilerinin yaşaması, İbrahim, Sinan ve Çayan’ın hayatta olması sadece bir tesadüftü. Mahir’in diş ağrısı, Kemal’in iştahsızlığı olmasa ikisi de hayatta olmayabilirdi. İbrahim, Sinan ve Çayan’ı kusturmuştu ama kurtulup kurtulmayacakları belirsizdi. Hele İbrahim, İbrahim’in durumu çok kritikti. Kemal, ne Turan’ın nasıl böyle bir kalleşlik yaptığına ne de kendi gafletlerine anlam verebiliyordu. O ruh halini, o tuhaf hareketlerini nasıl öyle saf saf yorumladı. Bir de “Yemeyin,” demiş Mahir’e göre. Nasıl duymaz, bir anlam vermezdi. Düşündükçe kendine kızıyordu. Nasıl bir gaflet içindeydik ki o kadar işarete uyanmamıştı.

Kemal, kafasına üşüşen soruları çözmeye çevreyle ilişkisini keşcek kadar dalmıştı. Mahir’in ona doğru fırlattığı çam kozalağıyla irkildi. Mahir parmağıyla köy yolunu işaret ediyordu. Kemal baktıktan sonra, gördüm anlamında kafasını salladı.

Askerler yola dizilmiş, mesafeli biçimde köye doğru yürüyorlardı. Onları fark eden köyün itleri, havlayıp saldırıya geçtiler. Askerleri fark eden köylüler, itleri yatıştırıp susturdular. Kimi köylüler askerlerin gözlerine girmek için olmalı ki köpeklerle öyle sert tekme vurup okkalı küfürler savuruyorlardı ki askerler bile şaşırıp birbirlerine bakıp gülüştiler.

Köyün içine giren birkaç asker Turan’ı tartaklaya tartaklaya köyün dışına çıkardılar. Köyün üstündeki tepede duran komutan

cihazın yanı sıra el kol hareketleriyle askerlere emirler yağdırıyordu. Turan'ı yanına getirirken köylülerin onları seyrettiğini gördü. Komutan elini köylülere doğru kaldırıp, başparmağını sallayarak, "Dağılın lan... gözüm görmesin sizi... Şerefsizim kimi dışarıda görürsem vururum!" diye tehdit dolu sözlerle bağırdı. Köylüler evlerine koşturup kaşla göz arasında kayboldular.

Turan, askerin çemberi içinde demin bağırان komutanın yanında titriyordu.

Kemal dikkatlice bakıyordu. Komutanın sesi tam işitilmiyordu. Ama Turan'ın üzerine galiz bir öfkeyle bağırıp çağırıldığı belliydi. Komutan, Turan'ın yüzüne tokadı indirdi. Sonra yumruk ve tek-melerle girişti. Hiddetle, avazı çıktığı kadar bağıyordu.

"Ulan o.... çocuğu, malzemeleri nerede verdin onlara lan? Konuşsana... konuşsana..."

Turan'ın ağzı burnu bir anda kan içinde kalmıştı. Titreyen ellerini kendine dayanak yaparak yerinden doğruldu.

"Ben köye gelirken yolda benden aldılar. Hangi tarafa gittiklerini görmedim."

"Ulan doğru söylemiyorsan derini yüzeceğim senin bilmiş ol," dedi ve cihazda tüm birimlere seslendi. "Adamlar köyün yakınında eşyaları almışlar, araziye dağılın ve didik didik arayın her tarafı. Özellikle dere yataklarına iyi bakın. Ben Güneydoğu'da onları az kovalamadım. Tanır bilirim onları, malzeme aldılar mı ilk molada karınları doyururlar. Bizim malzeme boğazlarından geçti mi onları oracıkta mıhlar. Ölü diri fark etmeksizin mutlaka bulacaksınız onları!.." şeklinde emirleri sıraladı.

"Tanır bilirim. İlk molada karınları doyururlar. Bizim malzeme boğazlarından geçti mi oracıkta mıhlar," sözleri Kemal ile Mahir'e kadar ulaşmıştı. Birbirlerine baktılar. Komutan, hareket tarzlarını biliyordu. Tuzağını ona göre hazırlamıştı. Bir de dere yataklarını özellikle arayın diyordu. Sinan ile Çayan'ı şelalenin dökülüp dere oluşturduğu yerde gizlemişlerdi. Köpekler bu tür durumlarda oldukça tehlike arz ediyordu. Ama yapacak bir şey de yoktu, izleyeceklerdi.

Turan'ın malzemeyi teslim ettiği yeri söylememesi de dikkatle-
rinden kaçmadı. Kemal'in kafasına, "Turan eğer bu tuzağı onlarla
birlikte hazırlamışsa, eşyayı bize teslim ettiği yeri niye söylemedi
peki? Bizi düşünüyorsa eğer, o zaman niye olayı anlatmadı bize?
Yoksa haberi mi yoktu? Gizliden mi malzemenin içine zehir koy-
muşlardı acaba?" şeklinde yığınca soru üşüştü. Kafası karışmıştı.
Hiçbir şey anlamadığını ifade eden gözlerle Mahir'e baktı. Mahir
de benzer şeyleri düşünmüştü. O da bu sorulara cevap bulama-
mıştı.

Bu arada köye her taraftan takviye kuvveti geliyordu. Binlerce
asker yığılmıştı oraya. Çemberi genişleterek, her tarafı büyük bir ti-
tizlikle didik didik aramaya koyuldular. Bir kol asker tam altlarına
gelmişti. Yanlarındaki kurt köpekleri burunları yerde, şurayı bu-
rayı koklaya koklaya sağa sola koşuyorlardı. Bir köpek sakladık-
ları malzemelerin üzerine varıp eşelerken aralıksız havlıyordu.
Bunu fark eden askerler köpeklerin yanına koşup malzemeleri çı-
kardılar. Çıkardıkları eşyaları kontrol ettikten sonra durumu he-
yecanlı heyecanlı cihazla komutanlarına aktardılar. Haberi alan
komutan aynı heyecanla çemen kutularını kontrol etmelerini iste-
yip yenilip yenilmediğini sordu. Eşyaların üzerine eğilen asker dik-
katlice kontrol etti. Bir çemen kutusunun açıldığını, yarısının eksik
olduğunu, muhtemelen yenildiğini ilettiler. Koordinede ki komutan
tüm birimleri cihazla uyardı. Malzemeyi yedikleri ve fazla uzakla-
şamayacaklarını belirterek, köpeklerin ikinci kolun yanına günde-
rilmesini, oraları iyice aramalarını söyledi.

İki köpek tam da Haki ile Deniz'in bulunduğu yere doğru yeri
koklaya koklaya ilerlemeye başladı. Peşlerinden giden askerler, si-
lahlarını her an ateşlemeye hazır biçimde tutmuş, gözleri dört açıl-
mış vaziyette onları takip ediyordu. Köpek, Haki'nin bulunduğu
ağaçlıkların etrafında hızla dönmeye, havlamaya başladı. Askerler
elleri tetikte yanaştılar. Köpek ağaçlıkların içine daldı. Üzerindeki
çalı çırpı ve yaprakları eşeleyerek kaldırdı. Ve askerlere doğru hav-
ladı. Öndeki asker dikenlerin üzerinde yürüyormuş gibi temkinli
adımlarla eğilerek yürüdü.

Önce Haki sonra Deniz’in kolundan tutarak ağaçlıkların içinden açık alana çektiler. Haki’nin yüzünde yarım kalmış bir mutluluk ifadesi... Deniz’in açık gözlerinde hâlâ şaşkınlığın belirtisi vardı. Alandaki tüm askerler bir anda oraya yığıldı. Tepeden koordine eden komutan adeta avını yakalayan çakal misali ağzı açık sırıtarak, yanlarına koşar adımlarla geliyordu. Komutanın geldiğini gören askerler göze girmenin telaşında, yerde boylu boyunca uzanan cansız bedenleri tekmeliyordu. Yakası açılmayan küfürler savuruyorlardı. Komutan heyecan yüklü ses tonuyla, “İyi bakın, çocuklar iyi bakın etrafa, diğerleri de burada olmalı, fazla uzaklaşmazlar!” diye emirler yağdırıyordu.

Askerler karış karış her tarafı aradılar. Başka da bir şey bulamadılar. Komutanın istemiyle, bir asker yerdeki iki naaşı alıp alanı büyük bir titizlikle kameraya çekti. Sonra her iki naaşı orman yoluna kadar sürüklediler. Komutan getirilen halatı elleriyle Haki ve Deniz’in ayağına geçirdi. Askerlerinden ucunu araçlara bağlamalarını istedi. Askerler alışık hareketlerle emri yerine getirdiler. Kemal ile Mahir arkadaşlarının cansız bedenlerine yapılacakları anlamışlardı. İnsanın göreceğine, ölmeyi tercih ettiği anlar, manzaralar vardır yaşamının ceza olduğu. Bu, ikisi için de o an ve manzaralardandı. Mahir kanı vücudundan çekilmiş gibi donup kalmıştı. Kemal büsbütün öfke kesilmişti. Kendini askerlerin içine atıp son mermisine kadar çatışmak istiyordu. Böyle olup biteni seyretmektense İbrahim, Sinan ve Çayan aklına geldi. Hâlâ üçünü kurtarma şansları vardı. Mahir’e baksa, Mahir’in gözünde bir işaret görse hemen yere atlayacaktı. Bakmadı. Çaresizce izleyeceklerdi olup biteni.

Neredeyse öğlen olmuş, yakıcı sıcaklık kendini hissettirmeye başlamıştı. Ter ve nemden her yer, her şey yapış yapış olmuştu. Haki yoktu artık. O cevval, o şen şakrak Haki yitip gitmişti. Bıraktığı yer büyük bir boşluk oluşturunca duygularında. Deniz’in vakur bakışları, moral aşıl原因 gülüşü de kendisi gibi göçüp gitmişti işte. Kemal köye taraf baktı. Köy gözünde kana bulanmış, ateş topuna dönüşmüş gibi bir alan olmuştu. Belki intikam duygularının rengiydi gözüne yansıyan. Gözyaşları içine akıyor, yüre-

ğini yakıyordu. Bir kısım askerin köyün içine yerleşmiş olduğunu gördü. Köyün güvenliğini sağlamak amaçlı, uzun bir süre orada kalacaklarını anladı. Askerlerin temel taktiğiydi bu yöntem. Olay yakınlarında konumlanır, çevreyi birkaç gün izler, kontrol altına alır sonra çeker giderlerdi. Köyün dışında hiçbir yerde kalmamış, geri çekilip gitmişlerdi. Buna iyice emin olduğundan silahının kemerini çapraz biçimde sırtına attı ve aşağıya indi. Mahir ise, uzun süre yerinde öylece kalakaldı. Aşağıya inen Kemal, onu birkaç kez çağırdıktan sonra kendini toparlayıp aşağıya indi.

Ne Kemal'in ne de Mahir'in ağzını bıçak açmıyordu. Anlaşmıslarcasına Mahir İbrahim'in, Kemal ise Çayan ile Sinan'ın yanına yönelip koştu. Kemal ıslanmamak için kayalığa tutuna tutuna şelalenin arkasındaki oyuga girdi. Her adım atışında, "İnşallah sağ salim duruyorlardır," diye sayıklıyordu adeta.

Çayan ile Sinan, o esnada karşılıklı çömelmiş fısıldayarak sohbet ediyor, sigara içiyorlardı. Kemal'in ayak sesiyle irkilerek yerlerinden sıçradılar. Silahlarına davranıp ayağa kalktılar. Karşılarında Kemal'i görünce yüzlerinde sevinç halesi belirdi. Ama Kemal'in asılmış yüzünde hüznün vardı. Kemal, her ikisini karşısında sapa sağlam görünce biraz tebessüm etse de, içine sinen o ağır hüznün dalgası çehresine kendi rengini vermişti. Bitkin hali her ikisini de tedirgin etmişti. Kemal'in yakasına yapışarcasına yanına sokulmuş olan Sinan, "Yoksa kötü bir durum mu var?" diye sordu.

Haki ile Deniz'in şahadetinden habersizdiler. Onların da zamanla kendilerine gelmiş olabileceklerini düşünmüşlerdi. Kemal onları bol bol kusturmuştu. Girdikleri yerde de gün ışınmasına kadar kusturmuşlardı kendilerini. Kemal onları bırakırken öyle söylemiş, onlar da öyle yapmışlardı ve tehlikeyi atlatmışlardı. Halen de belli bir uyuşukluk vardı üzerlerinde ama ciddi, etkili bir düzeyde değildi. Hiçbir şeyden haberleri olmadığını anlayan Kemal, nemlenen gözlerini kaçırarak evet anlamında başını salladı. Sonra yutkunarak;

"Her iki arkadaş da hemen oracıkta şehit düştü..." dedi zorlukla.

Sinan yumruğunu sıkarak,
“Nasıl olur ama, biz oradayken görmedik!”
Kemal derin bir iç geçirerek,
“İkiniz de kendinizde değildiniz ki! Yürürken bile denge sağlayamıyordunuz. Sizi buraya iki saat zar zor taşıdım. Her birinizi üç dört kez kusturduktan sonra ancak kendinize geldiniz.”

Sinan sıkıdığı yumruğunu kayadan aşağıya sarkan yosuna vurdu. Yeri tekmeledi. Öfkeden burun kanatları açılmış, çatık kaşlarının altındaki gözleri fal taşı gibi açılıp dönmeye başlamıştı. Bir o yana bir bu yana gidip gelerek;

“Lanet olsun. Lanet olsun!..” diye bağırıldı.

Kemal, dışarıya çıkarken;

“Umarım heval İbrahim’in durumu iyidir,” dedi ve geldiği yerden dışarıya çıktı. Çayan sigarasını söndürdü. Ayağa kalkıp onu takip etti. Sinan peşlerinden kayalıkların kenarından gitmedi. Şelale suyunun altından geçti. Tepeden tırnağa sıılsıklam olarak çıktı oradan.

Çayan ile Sinan, şelalenin şırlıtısından askerlerin sesini hiç duymamışlardı. Kemal onları oraya yerleştirirken, “Ben gelmeyene kadar kesinlikle yerinizden çıkmayacaksınız,” demişse de, Sinan bir ara kayalığın kenarından ilerleyip etrafa göz atmaya niyetlenmişti ki, kayalığın hemen yanında askerlere ait olduğunu bildiği kurt köpeği yanında belirmiş, silahını koklayıp hızla geri dönmüştü. Elinde silah olmasaydı, havlayarak yerlerini ifşa edecekti. Köpek silahı görüp koklamış, asker olduğunu sanıp geri dönmüştü. Sinan da durumu Çayan’a anlatmış, yerinde sessizce kalmışlardı. Önlerinde perde gibi inen şelale suyunun arkasında oldukları kırk yıl da kalsaydı askerlerin aklına gelmezdi. Karşıdan bakıldığında, kayalıkla şelalenin bitişik olduğu sanılırdı. Ama hiç de öyle değildi! Şelalenin arkasında kocaman geniş bir oyuk vardı. Zeminini de kupkuruydu. Kamuflaj için orası gibi bir yer bulunamazdı. Ama Kemal tesadüf eseri bulmuştu işte.

Yokuş yukarı, İbrahim’e doğru giderlerken Mahir’in kayalığın üzerinde oturmuş, başını her iki elinin arasında almış derin derin

düşündüğünü fark etmeleriyle önce duraksadılar, sonra bedenlerine dolanan korku, kaygı yalımı ayaklarını titretmişti. O titrekle ayaklarla nefes nefese vardılar yanına. Hiçbiri ona soru sorma cesaretinde bulunamadı. Ama her birinin gözü kulağı İbrahim'deydi. Her üçü de Mahir'in yüzüne bakarak öyle masum, öyle üzgün bakışlarla bakıyorlardı ki adeta "Ne olur, lütfen olumlu bir cevap ver bize," der gibiydiler. Mahir başını kaldırıp Çayan ile Sinan'a baktı. Yerinden doğrultup her ikisini kucaklayarak;

"İyi misiniz heval?" dedi düğümlenen boğazından çıkan boğuk, yanık ve hüzün dolu bir sesle.

Sinan etrafına şöyle bir bakındıktan sonra Mahir'in yüzüne baktı. Göz göze geldiler. Mahir anlamıştı Sinan'ı.

"İbrahim heval burada ama, durumu hiç iyi değil..." diyebilirdi kısık bir sesle.

İbrahim'in yanına vardılar. İbrahim, yan tarafında uzandığı yerde ayaklarını karnına çekmiş, her iki elini dizlerinin arasına koymuş, tır tır titriyordu. Ağzında akan salyanın zaman zaman köpürmesi, onların yüreğini dağlamış, korkuları tavan yapmıştı. Kemal üzerine eğildi. Sonra Mahir'e bakarak;

"O asker bağırırken, boğazlarından ne geçse kurtuluşları yok demişti?" diye sordu belli belirsiz bir sesle.

Mahir göğüs geçirerek,

"Malzeme dediğini duydum. Ama neyi kast ettiğini anlamadım," diye cevapladı.

"Şey için soruyorum, bunun zehir işi olduğu kesindir de, neyin içine koymuşlardı acaba, ekmek olabilir mi? Ama ekmekten ben de bir parça almıştım," diye başını sallayıp derin bir iç geçirdi.

Mahir, bakışlarını yerde bir noktaya odaklamış içli içli düşünüyordu.

Çayan Sinan'a bakıyordu. Sinan, Çayan'dan habersiz aşağılara bakıyordu. Aşağıda, belli belirsiz biçimde görünen koy, canlanmış gibi ona ateş saçan binlerce mavi, lacivert, firuze rengi gözlerle bakıyordu. Sanki onu kendisine gelmesi için çağırıyordu. Gerçekten sıcak, yakıcı, boğucu bir hava vardı. Gidip denizde yıkansa, bu

acılardan arınır mıydı? Tensel acı değildi ki; tinsel acıydı. Benliğini saran ve doku ile hücrelerine kadar inen yoldaş acısıydı bu... Nasıl arınacaktı ki suyla... Suyun böyle bir kudreti olabilir miydi?

Kemal'in sorusuna kimse cevap olamadı. Duymamışlardı belki!

Kemal, soruyu üsteledi.

Sinan gözlerini uzaklardan ayırıp iç dünyasından sıyrıldı ve Kemal'e baktı;

"Ekmekte olacağını sanmıyorum. Benle Çayan ekmek yedik. Çemende olabilir diyorum! Bir çay kaşığından az, ekmeğimizin yüzeyine sürdük. Ama heval Deniz ile Haki, lokmalarını banıp banıp yiyorlardı. İkisi çemen kutusunu yarılardı... Heval İbrahim de yedi, fakat ne kadar yediğini görmedim," dedi.

Kemal ayağa kalktı;

"Siz burada bekleyin, hemen geliyorum," diyerek kendini hızla yokuş aşağı bıraktı.

Askerlerin dağıttığı malzemelerin yanına vardı. Çemenleri aradı, sonunda buldu. Hem de yedikleri kutuyu bulmuştu. Eline poşet geçirdi ve o çemen kutusunu iki üç poşette koyup sıkı bağladı. Tekrar yukarıya çıktı.

Arkadaşları adeta, "Bu katil çemeni niye getirdin böyle?" der gibi sorgulayıcı gözlerle Kemal'e baktılar.

Kemal durumu anlamıştı.

"Yanımıza alalım. Şahin geldiğinde imkânımız olursa inceletmeye göndeririz bunu," dedi.

Kimse oralı olmadı. "Neyi değiştirecek, onları geri mi getirecek sanki!" dercesine omuz silktiler.

Mahir o arada Haki ile Deniz'in silahlarını, raxtlarını, saat ve eşyalarını almış ayrı yere saklamışlardı. Bu, askeri kanunun vazgeçilmez ahlaki ilkesiydi. Toprağa düşenlerin silahları yerde bırakılmazdı. Eşyaları da layık olanlara verilir ve onları böylelikle kendi içinde hep yaşatırlardı. Mahir eşyalarla birlikte gelirken, her üçünün gözlerinde Haki'nin şen şakraklığı ile Deniz'in güven aşılayan vakur hali canlandı. Öfkeyle karışık acıları gözlerinden usul usul aktı.

Bir an kendini toparlayan Sinan, Kemal'e bakarak; "Onları kendi imkânlarımızla, askeri bir törenle defnedelim!" dedi.

Mahir ile Kemal yüreğinden vurulmuşa döndüler. Arkadaşlarını layık oldukları gibi törenle defnetmek! Şimdi tanık olduklarını anlatacaklardı. Henüz gördüklerini sindirememişlerdi, bir de kelimelere dökceklerdi. Ama bilmedikleri, duymadıkları bir şey değildi. Cansız bedenleri baştan ayırıp poz verdiklerini, cenazeye tecavüz ettiklerini, araçların arkasına bağlayıp sürüklediklerini duymuşlardı. Bununla halkın gözü korkutulmak isteniyordu. Vahşette sınır tanımadıkları bilinsin istiyorlardı. Duymak ve bilmek ayrıydı. Kemal ile Mahir kısa bir anlığına bakıştılar. Kemal anlatacaktı. Gayri ihtiyari yutkundu. Başını kaldırıp gözlerini boşlukta dolaştırdı. Sonra sırayla Mahir, Sinan ve Çayan'a baktı.

"Naaşlarını buldular," dedi. Bir süre durakladı, yardım ister gibi tekrar Mahir'e baktı. Mahir başını eğmiş, ayak ucuyla yeri eşeliyordu.

"Sonra araçlara bağlayıp sürükleyerek köye götürdüler."

Sinan o ana tanık olmuş gibi öfkeyle doldu. Çayan'ın ise birden benzi soldu. Kemal, kendine mi arkadaşlarına mı söylediği belirsiz bir tonda, devrimcilere karşı bunun ilk vahşet olmadığını, bunun kendilerinden ne kadar korktuklarının ifadesi olduğunu, sabırlı olmaları gerektiğini, hesabının sorulacağını söyleme ihtiyacı duydu. Grubun sorumluluğu ondaydı. Arkadaşlarını metanet içinde tutmalıydı. Kemal'den sonra konuşan olmadı. Uzun bir sessizliğin ardından Kemal;

"Gidelim..." dedi ve İbrahim'i sırtladı. O yorulduğunda diğeri, diğeri yorulduğunda bir diğeri alıyor, değiştirerek yavaşça ilerliyorlardı.

Ormanı sığ, kayalıkları sarp, dikkat çekmeyen, daha önceleri kullandıkları noktaya varıp konakladılar. Yakınlarında küçük bir depoları da vardı. Orada kalıp İbrahim'in iyileşmesini bekleyeceklerdi. Kemal'e durmadan köye konaklanan askerlere yönelmeyi diretiyorlardı. Kemal karşı çıkıp izin vermiyordu. Onun için aralarında zaman zaman gerginlik ve soğukluk boy veriyordu. Kemal,

“Şahin’i çağıralım, geldikten sonra daha planlı daha güçlü bir eylem yaparız. Şimdi İbrahim bu durumda ve Şahin bizden kopukken eyleme girişmek uygun olmaz,” diye ikna etmeye çalışıyordu onları...

ACIYA KESMEK

Şahin uyandığında neredeyse akşam oluyordu. Uzun, deliksiz bir uyku çekmişti. Uyku onu dinlendirmişti. Üzerinden tonlarca ağırlık kalkmışçasına kendini rahat, hafiflemiş ve dinç hissediyordu. Gerile gerile doğrulup, etrafına şöyle bir baktı. Seçtiği yer tam da düşündüğü gibi “Üç S” kuralına uyuyordu. Bodur ağu ağaçlarıyla iç içe geçmiş ihtişamlı çam ağaçları geçit vermez sıklıktaydı. Birkaç metre uzaklaşınca görülmezdi. Yine de yer değiştirecekti. Orman yolunun kenarına kadar geldi. Daha rahat yürümek için bu yolu kullanacaktı. Çünkü gece ormanda yürümek oldukça güçtü. Karanlık çökmeden orman yolunu kullanmak ise her an davetsiz bir misafiri karşısına çıkarma riskini barındırıyordu. Sırtını bir ağaca dayayıp karanlığı beklerken, sony marka teybinden dengbej stranlardan Derwêşê Evdê’yi kısık sesle dinliyordu. Stranla yüreği halkının trajedisine kanat çırpıttı.

Tam yola koyulmaya hazırlanıyordu ki telefonu çaldı.

“Alo buyurun!” diye yanıtladı.

“Alo Şahin abi, bize gelemez misin? Amcam seni soruyor da.”

Kemal’in sesini hemen tanıdı. Sözcükler şifreliydi. Çözümü ise, “Operasyon yedik, durumumuz iyi değil,” idi. Şahin irkildi. Kemal hiç hal hatır sormadan direkt konuya girmişti. Sesi hüzünlüydü. Demek ki çok ciddi bir durum vardı.

“Size geliyordum zaten, bir ihtiyacınız var mı, ne getireyim?” diye yine şifreyle buluşma yerini sordu.

“Abi, Muhsin abiyi de beraberinde getirirsen iyi olur.”

“Hı hı. Tamam, alır gelirim. Kendinize iyi bakın. Görüşmek üzere öptüm.”

“Muhsin” diye kodladıkları noktaya gitmek üzere yola koyuldu. Koşar adım bir süre yürüdü ki, telefonu üst üste yine çaldı. “Hayırdır inşallah” deyip telefonu kulağına götürdü.

“Alo buyurun!”

“Bülent merhaba, dayın ben neredesin? Sana bir işim düştü.”

Ekrem’di bu kez arayan. Kendi aralarında telefon konuşmalarında kullanacakları kodları ayarlamışlardı. O Bülent, Ekrem ise “dayı” olmuştu. Ekrem’in arayıp görüşme istemesine şaşırıldı. Ayrırlalı ne kadar olmuştu ki! Bu görüşme talebi hayra alamet değildi. Birdenbire tüm vücudunu bir telaş sardı. Demin Kemal arayıp operasyona maruz kaldıklarını söyleyip onu çağırmıştı. Şimdi ise Ekrem! Şahin endişesini sesine yansıtmamaya çalışarak;

“Tabi dayı niye olmasın. Ben daha önce birlikte alışveriş yaptığımız marketin hemen aşağısındayım. Sen markete gel, ben yolda karşılarım seni,” deyip kendini orman işletmesine giden yola bıraktı.

Şahin, X yaylasının orman işletmesine varıp Ekrem’i bekledi. Biraz sonra Ekrem’in arabası görüldü. Şahin kendini gösterince Ekrem durdu. Şahin yanına varır varmaz önce arabanın içine bir göz attı, sonra bindi. Merhabalaşıp hal hatır sorduktan sonra Ekrem’in arabayı yavaş sürdüğünü fark etti. Hemen arkadan siyah bir cip yaklaşıyordu. Şahin elini beline attı. Ekrem,

“Tedirgin olmana gerek yok Ahmet’tir gelen,” dedi.

“Ahmet mi?” diye hayretini gizlemeden sordu.

Ekrem, Şahin’in şifreyle verdiği buluşma yerine gelince, Ahmet’e mesafeli takip etmelerini söylemişti. Yoksa Şahin kendisini göstermezdi. Ahmet, Trabzon’a gelir gelmez Ekrem’le buluşmuştu. Televizyonlar, “Karadeniz’de iki terörist ölü ele geçirildi,” haberini iştahla yaymıştı. Ekrem’e “Hemen bizimkilerle görüşelim,” diyordu. Ekrem, Ahmet’in iki korumasıyla Şahin’le buluşmaya gelince, yayılan haberin yalan olabileceğini düşünüyordu. Televizyonlar mozaikleterek iki cenazenin görüntüsünü vermişti. Yine de inanmak istemiyordu. Şahin’i görünce, “Büyük ihtimale

doğrudur,” diye geçirdi içinden. Çünkü Şahin’i adeta çökmüş gördü. Demek ki o da duymuştu. Ekrem konuyu hemen kayıplara getirdi.

“İki arkadaşın zehirlenerek şehit düştüğü söyleniyor doğru mu?”

Şahin’in bir gözü arkadan yanaşan Ahmet’in Land Rover marka arazi arabasında bir gözü ise kendisini sorgularcasına süzen Ekrem’de idi. “İki arkadaş” sözünü duyunca,

“Nee iki arkadaş mı?” diye isyanla, öfkeyle sordu. Ekrem ne diyordu? “İki arkadaş!” Kalp atışları hızlandı, göğüs kafesi daraldı. Güçlkle nefes alıp veriyordu.

Şahin’in olaydan habersiz olduğunu anladı. Ekrem;

“Sabahtan beri şehir bu haberle çalkalanıyor. Kimileri çatışmada, kimileri zehirlenerek öldüklerini söylüyor. Ahmet sabah gelip bu haberi duyar duymaz bağlantıya geçme, buluşma isteğinde ısrar etti. Yoksa araştırr işin aslını öğrenirdim...” dedi iç geçirerek.

Torpedo gözünden sigara paketini çıkarıp Şahin’e uzattı. Şahin paketi açıp birini Ekrem’e uzattı, bir tane de kendisi alıp yaktı. Ve paketi aracın ön camının kenarına fırlattı. Şahin’in zıpkın yemiş balık gibi titrediğini fark eden Ekrem, konuya girdiğine pişman olmuş gibi bir hal aldı.

“İlkin devletin klasik ve sıradan asparagas bir haberi olduğunu düşündük, sonra arazi, Naraç köyü ve cenazeler gösterilince doğru olabileceğini düşündük.” Naraç köyü, zehirlenme kelimeleri Şahin’i düşünmeye sevk etti. “Turan onlara komplo mu kurdu yoksa? Hayır, Turan bunu yapmaz, tanıyorum onu. Ne tanıyorsun be! Saf olma, insanoğlu çiğ süt emmiş, ne yapacağı belli olmaz! Hayır... Hayır!..” diye içinden geçirirken, tekrardan “Hayır!.. Hayır!..” sözcüklerinin üstüne basa basa başını sallayıp mırıldanıyordu.

Ekrem, Şahin’in fena etkilendiğini, şokta olduğunu düşünerek teselli etmeye çalıştı.

“Yanlarına vardığımızda öğreniriz! Belki aslı astarı da yok. Belli mi olur? Bir bakarsın ormanda gezinen köylüleri vurmuş, gerilla diye haber yapmışlardır. Bu örnekler az mı yaşandı sanki?”

Şahin sigarasından üst üste iki nefes çektikten sonra;

“Hayır Ekrem abi, büyük ihtimalle doğrudur olay! Köylüler değil, bizim arkadaşlardır. Siz bana telefon açmadan birkaç dakika önce onlar beni aramıştı. Operasyon yediklerini, durumlarının kötü olduğunu belirtmişlerdi. Ama kayıptan hiç bahsetmemişlerdi her nedense,” dedi ve kendini toparlayarak Ekrem’e baktı. “Ekrem abi, ilerde bir piknik yeri olması lazım değil mi?”

Ekrem, “Maşallah her tarafı da avucunun içi gibi ezberlemiş biliyorsun” der gibi Şahin’e bakıp evet anlamında başını sallayarak; “Doğru ilerde piknik yeri var.”

Şahin, dikiz aynasından geriye şöyle bir göz attı. Ahmet’in cipi iki metrelik mesafeyle araca yanaşmış takip ettiğine bakarak;

“Ekrem abi, piknik yerine araçları bıraksak daha iyi olmaz mı? Oradan en fazla iki saatlik bir yürüyüşle onların kaldığı noktaya varırız.”

“Tamam o zaman, bence de en uygunu odur. Yoksa dikkat çekeriz.”

Ekrem aracı piknik alanına doğru sürdü. Ahmet onu takip ediyordu. Olayın etkisi var mıydı bilinmez ama her günkü gibi piknik yeri kalabalık değildi. Orada bulunan birkaç aile öbek öbek ormanın derinliğine gitmişlerdi, sadece araçları açık alandaydı. Beton çeşmenin üstündeki gürgen ağacının altında arabaları park edip indiler...

Ahmet İstanbul’da mafya tarzı bir yapılanmanın başındaydı. O âlemde Mardinli Ahmo olarak bilinirdi. Çevresi için Ahmet Abi, çalışanları için “Patron”du. Ahmet bu işi yapmayı 1993’te yardım yataklıktan üç yıl hapis yatarken tasarlamıştı. Kardeşlerinden en büyüğü 12 Eylül döneminde işkenceyle katledilirken, ortancası soluğu dağda almış, 1989 baharında Gabar’da bir çatışmada şehit düşmüştü. Hapisteyken hep bu meseleye kafa yormuştu. Neden hep ezilen tarafta olsun ki? Elinde güç toplayacaktı. Hapisten çıkar çıkmaz, üç beş sadık arkadaşıyla İstanbul’un yolunu tutmuştu. Haraç toplamakla başladıkları işte, istedikleri zengine sözlerini geçirecek düzeye gelmişlerdi. O edayla arabadan inip Şahin’e doğru

yöneldi. Şahin onu yıllar önce Dersim’e yeğeni İbrahim’i görmeye geldiğinde görmüştü. O görüşme gece gerçekleşmiş olsa da ilk görüşte Ahmet’in belirgin biçimde kilo aldığı gözünden kaçmadı. Ahmet, tam çam yarması denilen adamlardandı. Uzun boylu, geniş omuzlu ve etine dolgundu. İçinde yer aldığı âlem için gerekli olan karizmaya sahipti. Lacivert takım elbisenin altına yine koyu renk bir gömlek giymişti. Şakakları kırlaşan kıvrıkcık saçlarını geriye doğru taramış, alnını açıkta bırakmıştı. Taktığı güneş gözlüğü adeta yüzünün yarısını kaplıyordu.

Duyduklarının etkisinde olan Şahin, zoraki bir tebessümle elini uzatıp, “Hoş geldiniz,” dedi. Ahmet ise, teklifsizce onu kollarının arasına alıp sıkı sıkı kucakladı. Uzun uzun göğsüne bastırıp öptü. Onu canlı canlı yüreğine yerleştirmek ister gibiydi. İçten ve ödünsüz bir sevgiyle hasret gideriyordu. Ahmet’le birlikte gelen iki koruması ile Ekrem’in gözleri bu duygulu manzara karşısında gayriihtiyari nemlendi.

Şahin, Ahmet’in iki korumasını da kucakladı. Hoş beş faslından sonra;

“Maalesef yolumuz bundan sonra yaya olacak... Ama taş patlasa üç saati geçmez,” dedi.

Ahmet, Şahin’e sokularak;

“Hele dur babam! Bu duyduğumuz olay doğru mudur, yanlış mı? Bize bir anlatsan! Sabahtan beri yanıp kavrulan şu yüreğimizi bir serinletip hoş etsen. Duyduğumuz tekinsiz haberin tamamen kuyruklu yalandan ibaret olduğunu bir ağzından duysak, değil üç saat üç yüz saat yürürüz. Benim babam...” dedi yalvarırcasına.

Şahin acısını gizleme ihtiyacı duymadan Ahmet’e baktı.

“Ben de birkaç saat önce duydum. Keşke yalan olsa, ama yalan olduğunu hiç sanmıyorum. Büyük ihtimalle doğrudur,” dedi ve gözlerini ufka dikip yutkundü. Sonra Ekrem’le buluşmaya gittiğini, dönüşte telefonla öğrendiğini, kayıptan bahsetmediklerini ama durumun kötü olduğunu Ahmet’e anlattı. Ahmet’e o kadar güveni tamdı ki, karşısındaki bir yurtsever değil de sanki bir üstüymüş gibi en ayrıntısına kadar tekmil veriyormuşçasına anlattı.

Bunları anlatırken bir an bakışı Ahmet'in gözlerine takıldı. Göz göze geldiler. Ahmet'in gözlerinin ferî sönmüş, matlığında İbrahim'i düşündüğü ama onların arasında ayırım koymanın doğru olmayacağı kaygısıyla sorup sormamada bocaladığını anlamıştı Şahin... Ahmet'in endişeli ruh haline hak vermiş, doğal da karşılaşmıştı. "Savaş dünyası böyle işte! Hep öfke eker, acı biçer. Yüreklere dağlayarak, yeni acıları yaşatmak için intikam hırsını bilir! Biz misilleme hakkımızı fazlasıyla kullanacağız. Bu sefer karşı taraf acı çekme nöbetini tutar! Ve böyle devam edip gidecek... Keşke bu savaşa gerek kalmasaydı. Şu an buna benzer pikniklerde sevdiklerimizle böylesine taşkın bir mutluluk, neşe dolu duygu ve ağız dolusu kahkahalarla özgür bir yaşama olanağına sahip olsaydık. Ama savaş işte!" diye düşünürken, göğüs geçirdi ve Ekrem'e baktı:

"Ekrem abi istersen sen burada araçların yanında bekle. Biz gidip geliriz. Hem sizinle aramızda şifre de var. Bir şey olursa telefon açarsınız."

Ekrem şaşırmış gibi telefona baktı.

"Yapma gözünü seveyim! Şerefsizim ben kalmam. Hem araçlara ne olacak sanki!"

Bakışlarını ağır ağır yerden kaldıran Ahmet;

"Şahin doğru söylüyor araçların yanında birinin kalması lazım ve hemen yanındaki kendi korumasına bakıp; Reco sen kal burada, yamuk bir durum oldu mu telefon açarsın bana oldu mu?"

Reco dediği koruması tıknaz, Japonlara benzer çekik gözlüydü, sert bakışlıydı. Ahmet'e iyice sokularak,

"Peki, oldu patron..." dedi.

Ahmet omzunu tapışlayarak;

"Gözlerini dört açıyorsun. Ama dikkat çekmek yok. Oldiii?"

"Anladım patron."

Şahin önde, arkasında Ekrem, sonra Ahmet ve Ahmet'in yanında bir an olsun ayrılmayan zayıf, uzun boylu, gözleri fıldır fıldır, cin gibi olan koruması...

Kâh yavaş, kâh hızlanarak yürüyorlardı. Durmak, dinlenmek için mola vermek kimsenin aklına gelmiyordu. Yorulduklarında, yürüyüşü

yavaşlatacak yorgunluklarını gideriyor, güçlerini toparladıklarında tekrar hızlanıyorlardı. Vücut dilinden, insanların ruhsal hallerini rahatlıkla çözümleyen Şahin, adımların atılışından bedenlerinin direnç durumunu da kolayca anlıyordu. Yürüyüşün temposunu da buna göre ayarlıyordu. Yol bitecek gibi değildi! Yol boyunca tek laf etmeden yürüyorlardı. Ağzlarına kilit vurulmuştu adeta. İkinci vakti hava serinlemeye yüz tutmuştu. Sanki acılı yürekleri teselli etmek, ateşli duyguları söndürmek çabasında olan serin yel esmeye başlamıştı iyiden iyiye. Şahin onları yormadan, ormanın açık yerlerinden yürüyüşü ayarlayarak önde yürüyor, diğerleri de onu takip ederek yol alıyorlardı.

Yosunlu kayalığın yanına geldiler. Burayı buluşma yeri olarak belirlemişti Kemal. Şahin cebinden çıkardığı telefonla Kemal'e haber verdi. Kemal orada beklemesini ve gelip onu alacağını söylemişti. Şahin cebindeki sigara paketini çıkaracaktı ki, Ahmet'in koruması engel oldu. Paketi geri cebine koymasını rica etti ve kendi Marlboro sigarasından önce Şahin'e sonra Ahmet'e ve Ekrem'e uzattıktan sonra kendisine de bir tane aldı. Tek tek hepsinin sigarasını aynı saygınlıkla yaktı.

Şahin sırtını ağaca vermişti. İçli içli sigarasını içerken Haki'nin sözünü hatırladı. "Dağdaki gerillalar için iki durumda sigaranın tadı doyumsuz oluyordu. Biri yapılan başarılı bir eylemin geri çekilmesinden sonra mola verirken içilen sigara, diğeri de tam tersine acı kayıpların hüznü duygulara çöreklandığı vakittir!" Haki'nin bu sözünü hatırlayınca, onun şen şakraklığı gözlerinin önünde canlandı. Şahin sigarasına fiske vurup külünü silkeledi. Sonra derin bir nefes çekerek toprağa batırıp söndürdü ve izmariti kamufle etti. Yanındakilere bakarak;

"Yanımıza arkadaşların gelmesi an meselesi. İsterseniz şöyle ağaçlıkların içine çekilin. Operasyondan yeni çıkmışlar. Sizi görmeleri tehlikeli bir duruma sebebiyet verebilir," dedi. Diğerleri onu onaylayarak kayalığın dibindeki ağaçlıkların içinde girdiler. Şahin de kayalığın üzerine serpilmiş çam ağacının dalından tutarak yukarıya çıktı. Bir an belli belirsiz çalı çırpıların çıtırdama ve ağaç dallarının hisırtısı kulağını tırmaladı. Kulak kabartıp sesin geldiği tarafa baktı. Ses yaklaş-

mişti. Oturduğu yerden bakıyordu. Mahir gözüne ilişti, sonra peşinden Sinan'ı gördü. “Haki böylesi durumlarda sırayı kimseye kaptırmazdı. Yoksa, yoksa Haki mi? Aman Tanrım! Artık onu görmeyecek miyim yani?” diye bir an kaygılandı. İki kayıp alan için ağırdı. Hangi arkadaşlar olursa olsun sonuç değişmezdi. Ama Haki!

Uzun yolculuğun etkisiyle kan ter içinde kalmıştı. Ağzı kuru-muştu. Önce yutkunduydu, sonra ayağa kalkarak gelen arkadaşlara kendini gösterdi.

Mahir ile Sinan'la tokalaştığında onların donuk gözlerinden ve beti benzi atmış çehrelerinden anlamıştı anlayacağını! Soru sorma fırsatını bulmadan diğerleri de yerinden doğrulup yanlarına gelmişlerdi. Şahin yanındakileri tek tek tanıttı. Tek tek tokalaşıp kucaklaştılar. Ahmet, her ikisini aynı içtenlikle ve sevecenlikle kucaklamıştı. Kucaklarken de sanki İbrahim'i arıyor gibi yan gözlerle etrafına bakınıyordu. Sinan ile Mahir'in üzüntülerine Ahmet'in yeğenini o halde görmesi sorunu da eklenmişti. Durumu ağır olanın İbrahim olduğunu nasıl söyleyeceklerdi.

İbrahim, Ahmet'in 12 Eylül döneminden katledilen ağabeyinin tek çocuğuydu. Annesi de hastalanıp öldüğünde henüz altı yaşlarındaydı. Ahmet, İbrahim'i yanına alıp büyüttmüş, okutmuştu. 1997'de İstanbul Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünü okurken gerillaya katılmaya karar verdiğinde Ahmet onun tüm ihtiyaçlarını karşılamıştı. Hangi alanda olursa olsun ulaşmanın bir yolunu bulup ilgili oluyordu. Sinan da Mahir de bunu biliyordu. En iyisi o konuyu sona saklamaktı.

“Nasıl oldu bu olay, ne zaman oldu, kayıplar doğru mu, hangi arkadaşlar? Bana telefon açarken kayıplardan söz etmemiştiniz, neden?” diye sitemle öfkesini bastırarak sordu Şahin.

Mahir başlamıştı anlatmaya. Eksik kalan yanları Sinan tamamlamış, olayı baştan sona anlattıktan sonra Mahir, Şahin'e bakıp göz işareti yaparak onunla kenara çekildi.

“Bir de İbrahim'in durumu çok ağır. Ahmet burada olduğu için söylemedik. Ama Ahmet onu görmeden gitmez ki. O durumda nasıl görecekti onu, ne olacak şimdi?” dedi.

Şahin soğukkanlılığını yitirmişti. Haki, Deniz gözünün önünden bir türlü gitmiyordu. Onların gidişini kabullenemiyordu. Gözlerini Mahir'in üzerine çevirdi. Gözleri yakıcıydı. Ses tonunu yükseltmemeye özen göstererek, dişlerinin arasından kısık bir sesle;

“Zıkkımın kökü olacak! Anladın mı? Zıkkımın kökü.! Allah belanızı versin sizin! Bir gün yanınızdan ayrıldım, yüzünüze gözü-nüze bulaştırdınız! Adamın tedirginliğini fark ediyorsunuz, hatta adam ‘Yemeyin!’ demiş, siz yiyorsunuz, yine de aymazlığınızdan sıyrılamamışsınız. Biz böyle mi konuşmuştuk, gerillacılık bu mu, aklınız nerde, piknikte olduğunuzu mu sanıyorsunuz heval!” diye öfkeden çıldırmışçasına konuşuyor, konuştuğu da ağzı köpürüyordu. Küplere binmişti.

Mahir anlıyordu Şahin'i. Yoldaş acısı kolay değildi. Yirmi dört saat içilen su, solunan hava, yenilen yemek... Soğukta sıcakta, her türlü zorluklarda tek vücut olup her şeyi paylaşılan ve gelecek özgür ütopyalara kavuşmak için birlikte koşuşturan arkadaşlarını, yoldaşlarını ansızın kaybetmek zordu. Kabullenmek ise zorun en zor olanıydı. Hem Şahin'in dediklerinin doğruluk payı vardı. Biraz olsun etrafıca düşünüp olasılıkları da hesaplayarak duyarlı ve titiz yaklaşımlardı belki de şu an tüm bunlar yaşanmıyor olacaktı.

Mahir hiçbir şey demedi. Diyecek bir şey mi vardı sanki? Ne desindi?

Şahin sayıklarcasına mırıldandı. Konuyu Mahir'e danışmak istencesine;

“Söyleyelim... Söyleyelim... İbrahim'in durumunu Ahmet'e söyleyelim diyorum.”

“Bence de söyleyelim...” dedi Mahir.

Ekrem ile Ahmet kayalığın bitişiğinde oturmuş etraflarına bakınarak sohbet ediyorlardı. Sinan'la Ahmet'in koruması da onların yan tarafında oturmuş, daldan dala otlama misali sohbet etmeye çalışıyorlardı.

Şahin, Sinan'ı da yanına çağırdı. İbrahim'in durumunu Ahmet'e söylemeleri gerektiğini nedenleriyle birlikte anlattı. Sinan duruma

önce itiraz etti. “İbrahim gece yol yürüyüşünde bizden koptu diyelim,” dese de sonra, “Nasıl olsa duyacak, bilecek, hem şehit düşme ihtimali de var! Çünkü durumu çok kötü, dünya gözüyle amcasını görmesi en iyisidir,” dedi.

Şahin, Ahmet’e baktı. Ekrem’le sohbet ettikleri süre boyunca göz ucuyla kendilerine baktığını fark etmişti. Yerinden doğrulup yanlarına vardı. Mahir’in nöbete kalmasını söyledi. Mahir etrafı görebilecek bir biçimde uygun bir yer bulmaya koyulurken, Şahin diğerlerinin yanında oturmıştı. İbrahim’in durumunu anlattı. Anlatırken can kulağıyla onu dinleyen Ahmet’in gözlerinin dolduğunu, sigara üstüne sigara yaktığını fark etti. Duygulandı. Tam da Ahmet’i teselli etmek için konuşmaya hazırlanmıştı ki, Ahmet şaşkıncı bir çıkış yaptı: “Kendinizi üzmeyin benim babam! Hayatın zorluklarına, savaşın acılarına öteden beridir alışmışız benim babam. Haklı bir mücadele var sonuçta. Mücadele de bedelsiz olmuyorsa eğer, zalimlerin zulmüne karşı onurlu bir yaşam kurmak için yitçe bedel de verilir benim babam... Var mı ki başka çare?” diye uzun uzun konuştu. Sesi yankı, hüzünlüydü. Ama içten ve kararlıydı. Konuşurken hem kendini hem de karşısındaki insanları teselli etmeye çalışıyordu belki, kim bilebilirdi ki? Ancak dikkatlice bakan biri dolan gözleri, düğümlenen boğazı, ağırlaşan ses tonu ve ablak suratının acıyla seğirtip gamzelerini derinleştirdiğini fark edebilirdi. Şahin bu durumun ayırımına varmıştı. Sonuçta yeğeniydi. Acı duyması en insani duyguydu. Bunda hiçbir yanlışlık ve yadırganacak bir durum yoktu. Doğaldı, hatta yaşamın parametresi olan sevginin bir ölçütüydü. Ahmet o ölçüyle davranmıştı.

Şahin, Ahmet’e duygu yüklü bakışlarla bakıyordu.

Ekrem Şahin’e sokularak;

“Ben o Turan denen adamı tanıyorum. Milletın içinde bilinen biri, hatta dürüst ve asiliğiyle tanınıyor. Nasıl böyle adilik yapar anlayamıyorum.” Şahin şimdi sırası değil bu konuyu konuşmanın dercesine Ekrem’e baktı ve;

“Bakacağız, öğreneceğiz olayın iç yüzünü. Ben de beklemiyordum çıkıçası ama...”

Ahmet araya girdi sabırsızlıkla:

“Ekrem sen onu bana ilerde gösterirsin. Bakalım kalleşlik neymiş,” dedi öfke dolu kısık bir sesle.

“Şimdilik başka işlerimiz var. Sonraki işi önceye almasak daha iyi olur.” Mahir’i çağırarak “Gidelim,” dedi.

Sinan ile Mahir önde diğerleri peşlerinde yürüyorlardı. Kısa bir yürüyüşten sonra Çayan ile Kemal gelenleri karşıladılar ve sadece tokalaştılar. Gelenlerin gözü İbrahim’i arıyordu. Şahin kızgınlıkla Kemal’e baktı, gözleri çakmak taşı gibi ateş saçıyordu.

“Heval Kemal! Niye böyle oldu Allah aşkına? Sizde mantık tutulması mı yaşandı? Seninle böyle mi konuşmuştuk?”

Kemal mahcup bir ifadeyle bakışlarını yerden aldı ve Şahin’e bakarak;

“Şey, biz erzak almıştık...” Sözüünü tamamlamadan Şahin konuşmasını kesti.

“Kes Allah aşkına kes yahu! Heval Mahir ile Sinan olayı baştan sona anlattılar, sizin bu kadar da ciddiyetsiz, duyarsız yaklaşacağınızı beklemiyordum. İki arkadaşımız şehit, hem de aracın arkasına iple bağlanarak sürükleniyor. Biri de elimizde can çekiyor... Heval İbrahim nerede?” diye sordu.

Zaten kendi sorumluluğundaki iki arkadaşının ansızın yitkiliği Kemal’in yüreğini yeteri kadar acıtıyordu. Bir an kızgınlığına yenik düşüp öfkesini Şahin’in üzerine boşaltmaya yeltendi! Sonra etrafına bakıp derin nefes aldı. Sonra yeni gelen misafirleri ve Şahin’in haklı olduğu yanları da düşünerek şaha kalkmaya hazırlanan duygularına gem vurup sağduyulu yaklaştı.

Kemal cin fikirliliğiyle her olasılığı hesaba katan bir portre oluşturmuştu arkadaşlarının gözünde, herkes onu böyle biliyordu. Ama bu tekinsiz olayı nasıl çıkmadığına kendisi de şaşırmış, kendine öfkeleniyordu.

Demin duygularının patlama noktasına gelmesi sadece Şahin’in azarlamalarına maruz kalmasından değil, nasıl olduğunu bir türlü anlayamadığı, içine girdiği körlük ve saf yaklaşımına duyduğu kızgınlığın birikimiydi aslında. Kemal hiçbir şey demeden kendini

vadi yatağına bıraktı. Her ihtimale karşı, İbrahim'i mağarayı andıran büyük kayalığın kovuğuna götürüp saklamıştı. Askerler her an araziye girebilir, temas yaşanabilirdi. Öylesi bir çatışmada İbrahim ele geçebilir veya yaşamı tehlikeye girebilirdi. Onun için onu sağlam bir yerde tutmak, yaşaması ve güvenliği için elzemdi. Kemal de tez elden ilkin bunu yapmıştı. Yaşadıkları ilk duyarsız durumun ceremesinin yeni bir acıya dönüşmemesi için günah çıkarırcasına olabildiğince hassas yaklaşmıştı.

İbrahim'in yanına vardı. İbrahim sıtmaya tutulmuş gibi titriyordu halen. Onu yerinden doğrulttu. Sırtını dönerek yanına çömeldi. Kollarını boynuna doladı, bacaklarını elleriyle kavradı ve yavaş yavaş onu sırtına alarak ayağa kalktı. Yokuş yukarı tırmanmaya henüz başlamıştı ki Şahin onu karşıladı. İbrahim'i Kemal'in sırtından alıp kucağına aldı. Kanı çekilmiş, eti erimişti sanki. Bir deri bir kemik kalmıştı İbrahim... Şahin'in yüreği daha fazla bakmaya dayanamadı. Ağacın dallarını kaldırıp altına girdi. İbrahim'i yavaşça yere bıraktı. Dört bir tarafını örtmüş, gizliyordu. Kemal gidip Ahmetgilleri çağırdı.

Şahin eğilmiş, kendine gelememiş olan İbrahim'le konuşamamıştı. Bir an güçlü bir el Şahin'in omzunu kavradığı gibi yana çekti. Şahin omuzlarının üstünden geriye baktı. Ahmet İbrahim'in yanına çömelmiş, yüzünü her iki elinin arasına almış saçını okşuyor, sonra alnından öpüyordu.

Kemal, Ahmet'in kulağına fısıldayarak;

“Zehirlenme olduğu için fazla temas kurmasanız iyi olur,” dedi.

Ahmet omuz silkti ve Kemal'e sert bir bakış fırlattı.

Ahmet yaşadığı acıyı içinde bastırarak dışı vurmamaya çabalıyordu. İçindeki acı, hırçın dalgalar gibi yüreğini dövüyordu. Zلزeleyle tutulmuşçasına seğiren dudakları, zaten yeterince ifşa ediyordu iç dünyasındaki acı fırtınayı... İstanbul'dan çıkıp da Trabzon'un yolunu tuttuğunda kim bilir hangi hayallerle gelmişti. İbrahim'i karşısına alıp doyasıya konuşacaktı. Hem de geçmişten geleceğe dönük eşsiz hayaller kurarak tatlı tatlı sohbetlere koyulacaktı. Onun sevinciyle geri dönecekti. Ama İbrahim'in resmiyle, hayatın o acı karesinde dondurulmuş olarak karşılaştı. Tam da sırat

köprüsü misali orta yerde durmuş sallanıyordu. Yaşama direncini koruyabilirdi de, yaşama ebediyen veda da edebilirdi her an! İşte o incecik çizgide titreyip duruyordu. Ahmet'in gözlerinin önündeki İbrahim'in bu resmi belleğinin en derin yerine kazınırçasına işlenmişti. Ahmet, İbrahim'e baktıkça yüreğinde dayanılmaz sızı-lar başlıyordu. Onu kurtarmanın yollarını arıyordu. Düşündü, sonra ayağa kalkarak Şahin'in koluna girdi. Biraz yürüyüp durdular. Ahmet burnunu çekti ve gözyaşlarını silerek;

"İnan hanginiz olsaydınız aynı acıyı düşürürdünüz içime! Ama İbrahim'in anasız babasız, yoksulluk içinde nasıl büyüdüğünü bildiğim ve sonra onu hep yanımda tuttuğum için... Onu bu halde keşke görmeseydim. Ama savaştır benim babam, ucunda her şey var. Keşkelere düşüp de ne hayıflanmanın ne de dövünmenin ne yararı olur benim babam... Zira olanlar olmuş artık ama şey... Yani benim babam, diyorum ki, onu hemen İstanbul'a götüreyim! Zehir vücuduna zamanla daha çok yayılır ve her geçen zaman hayatı tehlikesi daha bir artar. Hiç zaman kaybetmeyelim bence benim babam..."

Ahmet'in düşüncesine sevindi Şahin;

"Zaten deminden beri bunu bizim arkadaşlarla konuşuyorduk. Çok riskli bir durum ama, Ahmet bir yolunu bulup yardımcı olsaydı iyi olurdu," diye tartışıyorlardı. "İbrahim'in mutlaka hastanede tedavi görmesi gerekiyor. Bu düşüncemizi sana söylemek için bekliyorduk zaten. Ne kadar erken davransak iyi olur..." dedi.

Ahmet, elindeki sigarayı söndürdü.

"Ne tehlikesi benim babam... Ne riski yahu... Biz Kemal'le konuşurken anladığım kadarıyla zehirli çemeni kaldırmışlar. Onu da verin, inceleteceğim," dedi.

"Tamam o zaman," diyerek Ekrem'e döndü. "Ekrem abi senle Mahir koşarak gidin Ahmet'in arabasını buraya getirin, biz de İbrahim'i orman yoluna indiriyoruz. Yolu biliyorsun değil mi Ekrem abi?"

"Bilmez olur muyum, buranın çocuğuyum..." diyerek adımlarını hızlandırdı. Sonra koşmaya başladı. Mahir de peşinde, onun hızına ayak uyduruyordu. Beklemedikleri kadar erken gitmişti. Ekrem kestirme yolu kullanıp ulaşmıştı. Kendi arabası önde, orada

bekleyen Ahmet'in koruması ile Mahir, Ahmet'in cipiyle peşinden takip ederek gelmişlerdi.

Ahmet'in koruması ile Şahin, İbrahim'i sırayla sırtlayıp yola getirmişlerdi. Diğerleri etrafı kolaçan etmek için nöbette beklemişlerdi. Ahmet arabanın arka kapısını açtı, diğerleri de İbrahim'i bindirdiler. Korumalardan biri İbrahim'in sağına diğeri soluna oturdu. Ahmet Şahin'le kucaklaştıktan sonra direksiyona geçti. Ekrem önde gidecek ve telefonu sürekli açık olacaktı. Ahmet geriden onu takip edecekti. Şehrin dışında sahil yoluna girene kadar köy yollarını kullanacaklardı.

Ekrem de Şahin'le kucaklaşıp kendi arabasına binerken, Şahin Ahmet'in arabasına sokuldu. Ahmet'e yalvarırcasına bakarak; "Lütfen dikkatli olun!" dediğinde gözleri arka koltukta oturan İbrahim'in o bitap düşmüş solgun çehresine kaydı. "İyileşeceksin, iyileşeceksin, buna eminim. İçimdeki ses böyle diyor. İçimdeki sese inanıyor, güveniyorum!" diye geçirdi içinden. Ahmet Şahin'in içtenlikli babacan yaklaşımına karşı duygulandı. Elini kapının inik camından uzatarak Şahin'in omzunu okşadı. "Merak etme Şahin, için rahat olsun. Hiçbir sorun çıkmayacak, görürsün sağ salim ulaşacağız İstanbul'a," dedi.

Şahin "İnşallah, inşallah," diye mırıldanarak Ekrem'in yanına vardı.

"Ekrem abi biz birkaç gün buralarda kalacağız. Ahmetleri yolcu ettikten sonra şu Turan'dan bir haber getirebilsem. Bir de işin iç yüzünü öğreneseydin iyi olurdu..."

"O konuda hiç sorun olmaz. Öğrendiğimde sana telefon açar, randevu isterim."

"Oldu, yolunuz açık olsun. Serkeftin,"* dedi.

Gözden yitene kadar Ekrem önde, Ahmet belli bir mesafeden onu takip ederek yol alıyorlardı. Şahin beklediği yerden onları izliyordu. Tek dileği İbrahim'in sağ salim İstanbul'a ulaşip, tam teşekküllü bir hastanede tedavi olmasıydı.

* Serkeftin: Başarılar.

İÇE BAKIŞ

Şahin ağır adımlarla noktaya doğru yol alıyordu. Dalgındı, kafasını önüne eğmiş, içine bakıyordu. Birlikte anlamlı bir yaşam mücadelesine çıktıkları arkadaşlarının acısı, onların şehit olmasındaki ihanete ve gaflet durumuna duyduğu öfke birbirine karışıyordu. Öfke ve acısı tahterevallinin iki ucu gibi inip kalkıyordu. Turan'ın böyle bir kalleşliği nasıl yaptığına bir türlü aklı ermiyordu. Kendi kendine tartışıp duruyordu. Bir kış boyunca onları barınağında gizleyen, her türlü ihtiyaçlarını karşılayan, her seferinde üzerine düşenleri eksiksiz yerine getiren o değil miydi? İstense kaç defa grubu imha edemez miydi? Neden yapmamıştı, neden şimdi? Hem de tüm grubun güvenini, sevgi ve saygısını kazanmışken. Hele İbrahim ile Haki'ye gösterdiği ihtimam. Haki'yi kimse inandıramaz "Turan amcası"nın böyle bir iş çevirdiğine. Ah nasıl da belli ediyor yerini! İçine dipsiz bir kuyu oymuşlar gibi depderin bir boşluk bırakmıştı Haki arkasında. Demek ki büyük kenetlenmişlerdi birbirlerine. Yoldaşlıkları dayanılmaz zorluklarla, ölümcül pusularda sayısız kez sınanmıştı. Başarıyla geçilen her sınav onları birbirine bağlayan bir halka olmuştu. Gitmenin zamanı mıydı heval? Ayrıntıların ustası heval, Turan'ın oyununu nasıl fark etmezsin? Be hey doğa dilini iyi bilen yoldaşım, "yemeyin"i nasıl dağ keçisi melemesi sanırsın.

Noktaya yaklaşırken uçurumun kenarında ayaklarını sarkıtıp oturan Kemal'i gördü. Ne yapıyor böyle diye sordu kendi kendine. Kemal'e öfkesi hâlâ dinmiş değildi. Ayakları kendiliğinden

onu Kemal'in yanına sürükledi. Oturana kadar da Kemal gelişini fark etmedi. O da içindeki uçuruma yuvarlanmıştı belki. Basiretini hangi dehlizlerde yitirdiğini sorguluyordu. Arkadaşlarını kendi eliyle Azrail'e teslim etmiş gibi bir hali vardı. Bu, onun tüm benliğini ele geçirmiş bir ahtapot gibi sıkıyordu. Bir ara Şahin'e dönüp, "Gafletim onları uçurumdan yuvarladı," diyecek gibi oldu, diyemedi. Sustu. Aklından geçenleri söze dökerse belki de uçurumun kenarında tutunamayacaktı. Savaştı bu, kayıpları olacaktı, bunu biliyordu. Ne Haki ne de Deniz elleriyle gömdüğü ilk arkadaşlarıydı. Ama böylesi hayır, affedilemez bir hataydı.

Şahin'in Kemal'i ne gelecek ne de avutacak takati vardı. Kendisinin sorumluluğu daha mı azdı sanki. Yapılması gerekenleri harfiyen yapmış mıydı? Bu sabah kendisine teslim edilen Haki'nin özel eşyaları arasında göz attığı günlüğünü hatırladı. Oturup hepsini bir solukta okumak istemiş, ona da gücü yetmemişti. Birkaç sayfanın ötesine geçememişti. Okumanın ona iyi geleceğini düşünmüştü. Ama ilk satırlar soluğunu kesmişti. İlk, 15 Şubat 1999 günü yazdıklarına gözü kaymıştı. Haki, günü tekinsiz bir haberin duyumuyla kaydetmişti. Tüm varlıklarıyla yalan olmasını istedikleri, doğruluğunu akıllarından geçirmeyecekleri bir haber. Haberi ismi ile günlüğe yazmaya gücü yetmemişti. Onun da. Yazarsa sanki bir yalana ortak olacaktı. Sadece, "Doğruysa dünyayı başlarına yıkmamız gerek," diye karalamıştı günlüğün sayfalarını. Bin bir yüzlü dünyayı lanetlemişti. "Hak ve adalete düzülen methiyeler palavra, birer safsatadan ibaret," demişti. Bunun sahiplerinin, o bir avuç çıkar şebekesinin başına yıkmak gerekirdi. Sonraki gün haberin doğru olduğunu anlaşılmıştı. Haki, "Duyguların dili olsa..." deyip durmuştu.

Şahin hâlâ dokunulduğunda sızısını bütün benliğinde hissettiği bir yara bırakan o günleri hatırlamıştı. Acısına, kırıp geçtiği yerlere tekrar bakmıştı. "Derdimiz hâlâ aynı heval." Karşısında Haki varmış gibi. Kendi dünyamızı da yıkamamız gerekmişti. Çünkü kaderin ağlarını kötü örmesine sebep sahte dostluk, yetersiz yoldaşlıktı. İşte, dost bildiğin bir kez daha can evinden vurmuştu.

Sözde uyarmış, istemeden yapmış gibi davranmıştı. Bir şeylere zorlanmış havası yaratılmıştı. Zehri sırtlarına yükledikten sonra, “Yemeyin,” diye tembihlemişti(!) Demek ki haberi vardı zehirden. Kendi koymadıysa, yemelerini istemiyorsa ne diye açık söylemesin? Bu dostlukta da bir sahtelik var. Onu göremedik. Dostluk mu gözümüzü bağlıyor ne? Haki’nin yazdığı gibi, Suriye’si, Yunanistan’ı, Rusya’sı hep dost görünüp yardım eder gibi yapmamışlar mıydı? O titrek Ecevit’in yirmilik delikanlılar gibi kameraların önüne koşmasına vesile olacak hediyeyi vermemişler miydi? Haki haklıydı evet. Doğru ağır geleceğinden hep yalan olmasını istemiştik. Duymak istediklerimizi duymuş, algılamak istediklerimizi algılamıştık. Kendimizi buna inandırmıştık. Menfaatler masaya geldiğinde her birinin satışlarımızdan elde edeceği kârın hesabını yaptığını görmüştük. Demek ki sonunda Turan da bir şey karşılığında bizi sattı. Elbet gırtlığına yapışacağım, dost postuna bürünmüş o çıyanın. Kendine niye dokundurmuyorsun? Yetersiz yoldaşlık dediğin ne, Kemal mi, Mahir mi, Sinan mı? Hayır, hayır hepimiz, hepimizin basiretsizliği. Gerekeni gerektiği zaman görmemişliğe vurma, duyup da inanmama, bilip de yapmama... Bağlarımız, darlığımız, zincirlerimiz... Düşünce akışı duraksadı birden. Ne yapıyordu böyle, sorumluluğu genelleştirerek yükünü hafifletmeye mi çalışıyordu? Ne kadar acı olursa olsun gerçeğin en keskin haliyle yüzleşme kararına ne olmuştu? Sorumluluğu kimseye yıkmaya gerek yoktu. Kemal’e tekrar baktı. Yine Haki’nin günlüğüne gitti aklı. Komployu ilk duyduklarında nasıl yıkıldıklarını anlatan satırları... Günlerce kimsenin kimseye konuşmadığı, gülmediği, yemediği, tıraş olmadığı günleri... Sonra heval Ayhan’ın bir gün keşiften döndükten sonra onları topladığı, “Yılgınlığa düşmek ihanettir,” diye bir konuşma yapıp grubu harekete geçirdiği...

Böyle Kemal’le uçurumun kenarında oturarak gününü akşam etmişlerdi. Güneş sırtını doğaya vermiş gidiyordu. Zümrüt yeşili orman buna çoktan hazırlanmış gibi bırakıvermişti kendini karanlığın koynuna. Akşam üzeri tenleri okşayarak dolanan meltem, giderek üşüten bir rüzgâra dönüşüyordu. Karadeniz yükseklikle-

rinin gündüz sıcaklığı ne kadar kavurucuysa, gece soğuğu tam zıttı dondurucuydu. Az da olsa akşama bir köz hazırlamak gerekiyordu. Çayan ile Mahir bu nedenle yan tarafta ateş yakıyorlardı. İçten gelen bir şey değildi. Yaşam gereksinimi için adeta alışkanlıkla yapıyorlardı. Ne çay yapma ne de yiyecek bir şeyler hazırlama kimsenin aklına gelmemişti. Kemal ile Şahin de ateşin yakıldığı yere varıp közün etrafında çember kurarak oturdular. Epey bir süre öyle sessiz kaldılar. Adeta yaşam Haki'siz soluğunu, Deniz'siz rengini yitirmişti. İbrahim'siz sohbetin tadı tuzu kaçmıştı. Söz suskun, diller lal olmuştu. Böyle bir hava uzun vadede yılgınlığı getirebilirdi. Bunun önüne geçmek, bir yerlerden başlamak gerekirdi. Şahin elindeki çubukla közün kenarını karıştırarak;

“Turan bunu nasıl yapar?” diye kafasındaki soruyu attı ortaya. “Defalarca bizi imha etme, zarar verme fırsatı vardı ama yapmadı, şimdi neden?..”

Közün etrafındaki arkadaşlarına tek tek göz attı. Gözleri közde, Şahin'in elindeki çubukla közü karıştırmasını izliyorlardı. Soruyu yanıtlamaya niyetlenen yoktu. Şahin bakışlarını Kemal üzerinde sabitledi;

“Bilemiyorum ki valla, düşündüm, düşündüm bir sonuca varamadım. Türlü olasılıkları evirip çevirdim. Kafamda bundan yaptığı olacak bir cevap bulamadım. Açıkçası...”

“Heval Şahin, benim anlamadığım iki nokta var,” diye Kemal'in ağır aksak yürüyen konuşmasının arasına girdi Mahir. “Birincisi neden ‘Yemeyin,’ diyordu. Zehri koyduktan sonra pişman mı olmuştu? İkincisi niye ‘Çocuklarım, çocuklarım,’ deyip duruyordu. Bence bu iki sorunun yanıtını bulursak niye yaptığını da çözeriz.”

Sinan közün yansımasında kızılımsı bir hal alan arkadaşlarının tek tek yüzlerine baktı. Önemli bir sırrı ifşa edecekmiş gibi bir hali vardı. Söze girip girmemede kısa bir tereddüt geçirdikten sonra;

“Ben size bir şey söyleyeyim mi?” diyerek arkadaşlarının dikkatini üzerine çekti. “Hani erzakımızı alıp uzaklaşıyorken bir ses duymuştuk. Heval Haki ‘Dağ keçisi melemesidir,’ demişti. O dağ keçisinin melemesi değildi. ‘Yemeyin’ sesiydi. Arkamızdan da bağırıyordu. Ben önce o şekilde duydum. Sonra heval Haki, ‘Dağ ke-

çisidir' deyince, yanlış duymuş olabileceğimi düşündüm. Şimdi heval Mahir deyince..."

Çayan başı önünde gözleri közde tartışmayı sessizce izliyordu. Şahin önce gözleriyle ne düşündüğünü sordu. Çayan orada değilmiş gibi hiç üstüne almamıştı. Sonra Şahin, "Ya sence heval Çayan?" diye üstelemişti.

"Bilmem, arkadaşlardan farklı söyleyecek bir şey yok."

Çayan'ın son dönemdeki sessiz, içine kapanan hali Şahin'in dikkatini çekmişti. Arkadaşlarının şahadetinden sonra büsbütün kılıfına çekilmiş gibiydi. Bir ara onunla konuşayım diye içinden geçiren Şahin.

"Bence Turan yaptığı ile vicdanı arasında sıkışmıştır. Bu da onun bu işe zorlandığını gösterir. Yani onu yakalamışlardır, zehirli erzakı bize teslim etmesini ona kabul ettirmişlerdir. Emareler bu yönlüdür. Belirttiğiniz ruh hali, 'Yemeyin' demesi, gittiğiniz yönü askerlere göstermemesi... Hepsi bu yönde. Geriye ne karşılığında, neden bunu kabul ettiği kalıyor? Onu da er geç öğreniriz. Ama en önemlisi bizim kendi durumumuzdur," deyip bakışlarını tek tek arkadaşlarının üzerinde gezdirdi. Kemal, Mahir, Sinan ve Çayan sadece köze bakıyordu. Şahin'in esas yaraya parmak basacağı belliydi. Daha ilk kelimelerde sesi öfkeyle titremişti.

"Hep ne deriz heval? Savaşta ilk hata son hatadır değil mi? Hata dediğimiz gaflet durumudur. Gözlerinin önündeki gerçeği görmeme, yüzeysel yaklaşma, tedbir almama. Bu sabah heval Haki'nin günlüğüne bir göz attım. Bir ara beraber okursak iyi olur. Bizi yoğunlaştırır. 15 Şubat 1999 günü yazdıkları, o dönem sorgulamalarımızı hatırlattı. Bu komplonun bir ayağı yetersiz yoldaşıktır demiş, üzerinde çözümler yapıp özeleştiriler vermiştik. Bence yetersiz yoldaşlık gafletten başka bir şey değildir. Kendini kandırma, en temel ilkeleri savsaklama, sorgulayıcı yaklaşmama... Bu olayda bunların hepsi var. Bu kadar kolay aldandığımızı, saflığımızı düşündükçe cinlerim tepeme biniyor."

Dikkatle dinleyen arkadaşlarını közün cılız aydınlığında yeniden süzdü. Sözlerinin etkisini ölçmek ister gibi bir hali vardı. Sonra elini Çayan'ın omuzlarına vurarak;

“Heval Haki o günleri yazarken Ayhan hevalin ‘Yılgınlık ihanettir!’ lafını da kayda geçirmiş. Gerçekten de öyle. Yılgınlık bizi amaçlarımıza ters düşürür. Savaşın gerçeği, acımasızlığı ortada. Hepimiz bunun farkındayız. Bunu karşılayacak güç de irade de bizde var. Şimdi esas yoğunlaşmamız gereken nokta bu kalleşliğe nasıl yanıt olacağımızdır. Ekrem geldiğinde ayrıntıları öğrenir, ona göre ne yapacağımıza karar veririz.”

Konuşmanın bittiğinin işaretiydi bu. Dinlenmeye çekileceklerdi. Epey yorgundular. Şahin közün hemen yanında uzanıp uyumaya çalıştı. Nöbet sırasını atlatan da gelip uyuyordu.

Oralarda nokta değiştire değiştire bir haftayı aşkın kaldılar. Şahin her fırsatta sohbetleri güvenliğe, duyarlılığa, hassasiyete getiriyordu. Gerilla demek gizlilik, gizlilik ise en ayrıntısına kadar tedbir demekti. Bunu her davranışlarına yedirmeliydiler. Sorumlulukları bunu gerektiriyordu. Birde fırsat buldukça Haki’nin günlüğüne el atıyor, birkaç sayfa okuyordu. Günlük onun için Haki ve Deniz’in acısına dayanma yollarından biriydi adeta. Ayrıca komplo dönemine dair satırları okudukça, alanın zorluklarını aşma gücü buluyordu. Komplo süreci gibi bir karabasanın, kâbusun altında yıkılmayanları hiçbir zorluk yıkamazdı ona göre. Belki Haki de o geri çekilmeden sonra tekrar ülkeye dönerken günlüğünü bu nedenle Güney’de bırakmamış, kendisiyle getirmişti. Belki bir taraftan yarım kalan defteri günlerin getirdikleriyle doldururken, bazen yaşamın tutanaklarına göz atıyordu. Şahin komplo sürecine Haki’nin gözüyle bakarken, kendisine güç verdiğini hissetmişti. Hep bir kararlılık vardı Haki’nin satırlarında. Şöyle not düşmüştü mesela 22 Şubat 1999 sayfasına:

“Biz süreci başarıyla yürütmeliyiz, yürüteceğiz... Önderliğimizle bütünleşeceğiz ve etrafında kenetleneceğiz.”

25 Şubat 1999 günkü vurgu da aynı kararlılıktaydı:

“Akşamları Erivan’ın sesi radyosu, Almanya, Amerika, İran radyosunun Türkçe, Kürtçe haberlerini dinliyorum. Sabahları ise TRT kanallarını, BBC radyosunu dinliyorum. Her saatin haberlerini kaçırmamaya gayret ediyorum. Süreç hassas, sırat köprüsünü andı-

riyor adeta. Ya sağlam yürüyüp başaracağız, ya da büyük kayıp vereceğiz. Üçüncü seçenek yok! Başaracağımıza inanıyorum. Özgürlük kazanacak...”

Bazı günlere eylemsiz kalışın, sürece yeterli yanıt olmayışının hayıflanması vardı.

“27 Şubat 1999

Yanımızda bulunan telefon ve büyük cihazla kurduğumuz bağlantıdan aldığımız haberleri ve süreç değerlendirmesi üzerine yapılan yorumlardan anladığım kadarıyla, Önderlikle görüşen bir avukat, Önderliğe ilaç verdiklerini ve bilincinin yerinde olmadığını söylemiş. Bu bilgi üzerine konseyimiz tarafından, ‘Önderliğimizin bilinci ve sağlığı yerinde olduğuna kesin kanaat getirilmedikçe, İmralı’dan yapılacak açıklamalardan kuşku duyulacağı...’ anlamına gelebilecek türden açıklamalar yapılıyor...

Eylemlilikler her alanda yükseliyor. Zindandaki yoldaşlar bedenlerini ateşe veriyor, halk ayakta, metropoller yanıyor. Ama gerillada ses yok.

En çok bizim eylem yapmamız gerekiyordu! En nefret ettiğim kelime ‘keşke’ sözcüğü olmasına rağmen, üstüne basa basa ‘Keşke bu süreçte görünmez olaydım’ diyorum. Tarihin seyrini değiştireceksin. Ah, ah! Yerimize çakılıp kalmışız. Geceleri zifiri karanlık, gündüzleri görüş mesafesini sıfırlayacak biçimde yoğun sis ve kefen gibi her tarafı sarmalayan metrelerce kar... Ölü canlılar, ya da yaşayan ölüler gibi daracak yerde sıkışıp mahsur kalmışız, yapayalnız...”

“01 Mart 1999

Hareketimizin süreci üç stratejiyle yürütmeyi önüne koyduğunu telefonda öğrendik...

Birincisi, ‘Güneşimizi karartamazsınız!’ şiarıyla halkın eylemliliği...

İkincisi, gönüllü, etkili fedai eylemler...

Üçüncüsü, gerilla eylemliliği...

Süreç böyle planlanırken, biz bulunduğumuz yerde hiçbir şey yapamamanın kahrından patlamak üzereyiz. Fedai eylemler yapmalıyız. Evet, ben buna hazırım. Her arkadaşın da buna hazır olduğunu düşünüyorum.”

Haki haksız değildi. Bu süreç de eylemi dayatıyordu. Bir şeyler yapmalıydılar.

Nöbet sırası gelmişti. Günlüğü çantasına koyup gitmeye davrandı. Birkaç adım atmıştı ki telefonu çaldı. Telefonu kulağına götürüp,

“Buyurun dayı...” dedi arayanın Ekrem olduğunu sanarak.

Karşıdaki davudi sesiyle,

“Benim ben, Ahmet abin. İbrahim’in selamları var size, şu an trafikteyim, müsait olmadığım için kısa tutuyorum. Sonra ararım!” deyip telefonu kapattı.

Şahin günler sonra tebessüm ederek durumu arkadaşlarıyla paylaştı. İbrahim sağ salım hastaneye ulaştırılmıştı. Durumu iyi sayılırdı. Bu arada bir korna sesi duyuldu. Ardından Şahin’in telefonu yine çaldı. Ekrem gelmişti. Şahin hemen Mahir ile Sinan’ı onu almaya gönderdi. Yüklü döndüler. Ekrem olabildiği kadar erzakla gelmişti. Hoşbeşten sonra kayalığın serin gölgesinde oturdular. Şahin;

“Ahmetgillerin sağlam gitmeleri sevindirici,” dedi.

“Nereden haber aldın, Ahmet mi aradı yoksa?”

“Senden birkaç dakika önce onunla konuştum.”

“Ahmet gerçekten deli yahu! Yol boyu sağa sola telefon edip herkesi seferber etti. Hakkını yememeliyim, devlet gibi adam! Bir de daha yoldayken her şeyi ayarlamıştı. Bana gaza basmak kalmıştı. Gittiğimiz gibi İbrahim’i hastaneye yatırdık.”

Getirdiği sigaradan birer tane yaktılar. Ekrem’in gelişi, aldıkları haberler gruba iyi gelmişti. Bu, yüzlerine de yansımıştı. Ekrem sözü Turan’a da getirdi. Tanıdığı bir gardiyan aracılığıyla bilgi toplamıştı. Turan’ın anlattığına göre, siparişleri almaya gittiği gün marketten çıktıktan sonra birkaç polis koluna girip orada ellerini

kelepçeleyerek karakola götürüyorlar. Önce dayatmalara direnmiş, her şeyi inkâr etmiş, sonra aksak biri sorguya katılmış. “Senin bu malzemeleri teröristlere götürdüğünü biliyorum. Bu kadar koli bandı, deste deste piller, sigaralar... teröristin ihtiyacı. Beslediğin o teröristler eşimi ve iki çocuğumu öldürüp beni de sakat bıraktılar,” demiş. Dediklerini yapmazsa aynısı onun da başına gelirmiş. Gözlerinin önünde eşini ve çocuklarını öldürmekle tehdit etmişler. O zaman Turan yelkenleri suya indirmiş, zehir katılan çemen kutularını getirmeye razı olmuş.

“Mesele böyle gelişmiş,” dedi. Ekrem toparladığı bilgileri aktardıktan sonra, “Bir de Turan’ın kaldığı hücrede ağlayıp durduğunu söylediler.”

Şahin’in tahmini doğru çıkmıştı. Turan vicdanıyla yaptığı arasında sıkışmıştı. Bu yaptığı kallesliğı hafifletmiyordu. Grubun ona öfkesini de Mahir;

“Şerefsiz adam,” dedi kısık bir sesle. Diğerleri de kısık bir sesle onayladılar.

Ekrem’in duyup gördüklerinin anlatımı eşliğinde yemek yediler. Sonra Ekrem’i bir ihtiyaç listesiyle yolcu ettiler. Ekrem siparişlerle birlikte Turan’ın hapishanede intihar ettiği ve ailesinin köyden göçtüğü haberini getirecekti.

EYLEME GEÇMEK

Şahin’in kendisini izlediğinden habersiz Kemal, dizlerinin üzerine çöküp yüzünü avuçlarının arasına aldı. Avazı çıktığı kadar bağışlamak istiyordu, yapamadı. Parmaklarını ağır ağır yüzünden çekerken, yumruk haline getirdi. Onlarla yeri dövdü. Dişlerinin arasından çıkan “Gafil... gafil!” sesi Şahin’e kadar geliyordu. Sonra durdu, kafasını önüne eğip elleri dizinin üzerinde olduğu halde düşündü. Bir ara kafasını kaldırıp, ağaçların arasından seçebildiği kadar göğü taradı. Ağır ağır yerinden doğrulurken, yanına kadar gelmiş olan Şahin’le burun buruna geldi. Şahin kızaran, adeta kan çanağına dönen gözlerdeki acıyı ve öfkeyi gördü. Tam bir şeyler söylemeyi düşünürken, gözlerini kurulayan Kemal;

“Heval Şahin,” diyerek ondan önce atıldı. “İki arkadaş benim gafletimin ceremesini canlarıyla ödedi. Biri hayat memat savaşında... Bunun cezası neyse hazırım. Zaten vicdanım...”

“Biliyor musun heval Kemal,” diye araya girme ihtiyacı duydu. Kendisi de duygulanmış, ağlamak üzereydi. Dümeni duyguların eline vermenin kendilerini bir yere götürmeyeceğinin farkındaydı. Kemal’in de daha ağır sözle sarf etmesine, büyük yeminler etmesine yol vermemek en iyisiydi.

“Ancak iki insan hata yapmaz,” diye sözünü sürdürdü. “Biri henüz doğamamış bebek, diğeri mezardaki ölüdür. Bu iki insan dışında herkes hata yapar. Bizim gibi el yordamıyla hayatı örmeye çalışanlar da yapar. Önemli olan yaşanan hatalardan güçlü dersler çıkarmak ve bir daha benzer hatalara düşmemektir. Buluştuğu-

muzdan beri derin bir yoğunlaşmayı yaşadığını fark ettim. Bunu önemsemediğimi ve gerekli gördüğümü itiraf etmeliyim. Ama fazla duygusallığa kapılmadan bu duygusallığımızı güce dönüştürmek gerekiyor. Güçlü bir duruş ve temsiliyetle çalışmalara daha bir azimle sarılmak hem daha doğru olanıdır hem de onlara olan vefa borcumuzu layıkıyla ödemiş olacağız.”

Şahin, Kemal ile böyle konuşurken Ekrem ile tanışma ve buluşmaya gittiği zaman yolun üzerinde nasıl uyuya kaldığını ve sonra ansızın askerlerin içinde uyandığı anı hatırladı. “Ben de kendime ceza vermiştim. Aslında kendime verdiğim o cezanın amacı bedenime acı vermek değil, içine düşmüş olduğum o gaflete benzer bir duruma bir daha düşmemek için belleğime, tüm benliğime işlemektir. Buna ihtiyaç vardı, gerekliydi ve yaptım.” Belki Kemal de kendine ceza vermek istiyordu, kim bilir? Bu ihtimali aklından geçirirken, “Hayır, bu olmaz, cezai yaptırım insanı bir an rahatlasa da samimi bir vicdan muhasebesi kadar etkili olamaz hiçbir zaman. Yaşam her zaman, her yerde ahlaki temeller üzerinde anlam bularak devam eder.”

Şahin ilkin Kemal’in silahını almayı düşünmüştü. Üç arkadaşın yitimine sebebiyet verdiğine inandığı Kemal’in duyarsızlığını af edemezdi. Bir gerillanın silahını almak ona verilmiş en büyük cezadır. Kemal kendi hatasının fazlasıyla farkındaydı. Bunun ezikliğiyle oturup kalktığını görmüştü Şahin. Sonuçta yaptırımın amacı hatasının farkına varmasını sağlamaksa eğer, Kemal bunun fazlasıyla farkındaydı. Zaten yeterince eleştirisi, değerlendirmesi yapılmıştı. Kemal verdiği sözlü özeleştirisinin yanı sıra her gün olayın ağırlığı ve ciddiyetiyle kendine yüklendiği de gözler önündeydi. Buna rağmen kalkıp Kemal’e ceza vermek veya kendisine ceza vermesine göz yummak pek de uygun ve yararlı olmazdı. Yapılacak tek bir şey vardı. İlkin başarılı bir eylem yapmaktır. Şahin bunun startını vermişti çoktan. Grubun moral bulmasını, toparlanmasını sağlamak ve sonrası normal faaliyetlerini rahat sürdürmeleri için eylem yapmak kaçınılmaz olmuştu. Hepsisi farkındaydı.

Kemal göğüs geçirerek;

“Heval Şahin, eyleme geçmeyecek miyiz?”

“Çayan ile Mahir arkadaş, şehit arkadaşlarımızın ve İbrahim arkadaşın silahlarını yağlayıp, depolamaya gittiler. Sinan da pişirdikleri ekmek ve kahvaltılık malzemeleri çantalara yerleştiriyor. İşlerini bitirsinler hemen gideceğiz,” dedi. Yerden aldığı dürbün ile etrafa şöyle bir baktıktan sonra Kemal ile beraber nöbet yerini bırakıp noktaya vardılar.

Sinan’ın demlediği çayı içerlerken, Şahin duyarlı davranmanın o vazgeçilmez kurallarını uzun uzadıya bir kez daha sıraladı. Pürdikkat kulak vermişlerdi Şahin’in konuşmasına. Ne duygu itibarıyla ne de yürek dünyasında yeni bir acıyı kaldıracak durumda değillerdi. Daha yeni yaşadıkları olayın şoku üzerlerinde olanca ağırlığıyla dururken, en ufak bir acı verici olay bile bellerini bükebilir, bir daha toparlanma gücünü kendilerinde bulmayabilirlerdi. Şahin bunu düşünmüş olmalı ki, yeni alanda gerillanın hareket tarzının nasıl olması gerektiğini en ince ayrıntısına kadar tekrar tekrar anlatıyordu.

Gün batmadan çantalarını sırtlayıp silahlarını kuşanarak yürümeye koyuldular.

Naraç köyünün üstündeki tepeye vardıklarında tan ağarmak üzereydi. Konaklama yerini seçip çantalarını indirdiler. Gece boyu yürümüşlerdi. Ama kimsede ne yorgunluk ne de uykusuzluk emaresi vardı. Biri diğerinden canlıydı. Günlerce bu ana kavuşmanın sabırsızlığıyla beklemiş, hazırlanmışlardı. Sanki eylemi yaparken Haki’yi, Deniz’i, İbrahim’i geri getireceklermiş gibi her biri kendi içinde bu inançla büyük bir heyecan taşıyordu. Her birinin gözünden bu duygular damlıyordu ve onları daha bir cevval kılıyordu. Çayan’ın ortama ayak uydurduğu Şahin’in gözünden kaçmamıştı.

Şahin silahı elinde bir sağa bir sola koşturuyordu. Gün ışığında hem etrafı kolaçan etmek hem de köyün daha iyi görünebileceği bir yer arıyordu. Köyü avucunun içine almış gibi çember biçimindeki sırtın ön yamacının daha güvenli ve etrafın daha iyi görülebilecek bir yer olduğunu fark etmesiyle diğerlerini de oraya çağırırdı.

Güneş yüzünü nazlı nazlı gösterirken, doğayı kendi sıcaklığına gark ederek sevgiyle kucaklıyordu sanki. Güne başlamanın koşuşturması köyü ayağa kaldırmıştı. Kümes hayvanlarına yem veren kadınların bağırış çağırışları, köyde kalan sakat ve hasta davaları bahçeye süren erkeklerin o tok sesleriyle birbirlerine seslenmeleri, köylerin o kendine has melodisi doğal ama dikkat çekici bir orkestra oluşturmuştu. Her bir ses ayrı bir enstrüman olmuş, müzik şölenine dönüştürmüştü köy ortamını. İneklerin böğürmeleri, tavukların gıt gıt sesleri, koyunların melemeleri, horozların gövde gösterişiyle göğüs kabartıp ötmeleri, erkeklerin egemen olmanın kompleksiyle seslenişleri ve araya sıkıştırdıkları yöresel türküler, kadınların sabah hazırlığı yapma telaşındaki koşuşturmaları ve yaşamın çiçekleri olan çocukların sevinç çığlıklarına karışan zaman zaman ağlama sesleri, tam bir doğal yaşam senfonisi oluşturmuştu.

Tatile girmiş köyün okulu askerlerin geçici karakolu olmuştu.

Şahin, dürbünü karakola çevirerek yakına ayarladı. Köydeki yaşam coşkusu askerlerin soğuk suratlarına hiçbir etki yapmamıştı. Kapının bitişiğindeki direğin tepesinde asılı duran ay yıldızlı bayrak sabahın yelinde dalgalanıyordu. Bayrağın altında G-3 piyade tüfeğini çaprazlama göğsüne yapıştıran asker baston yutmuş gibi dik dururken, hakarete uğramış gibi de yüzü asıktı. Okulun çatısına yerleştirilen ağır makineli bir tüfek olan MG-3'ün başında iki askerın kafasını gördü sonra. Ayrıca okulun dört bir tarafında kazılmış mevzilerin önüne kum torbalarıyla mini bir duvar örülmüştü. Şahin mevzileri saydı. Okulun çatısında bulunan mevziyle birlikte toplam yedi mevziydi. Her mevzide iki asker olsa “on dört asker” diye düşündü. Kapıdaki nöbetçiyle beraber on beş asker oluyordu. Muhtemelen içerde de yirmi yirmi beş olsa, köyde konuşlandırılan asker sayısı kırk civarı oluyordu. Bu da bir takımılık güç olabileceğine işaret etti. Şahin bunları düşünerek keşfini sürdürüyordu.

Kemal ile Mahir, Şahin’in yanına gelip oturdular. Şahin yerinden doğrularak el işaretiyle Çayan ile Sinan’ı da yanına çağırdı. Hepsi yan yana oturmuş, dürbünü sırayla alıp karakolu izliyordu. Çayan kendini biraz ileriye kaydırarak eline almış olduğu dürbünle

dikkatlice izlemeye koyuldu. Okulun etrafında kazılı ve kum torbalarıyla desteklenmiş sağlam mevzilere bir bir baktı. Çatıdaki mevziyi ve ağır silahı da fark edince, içinde bir ürperti dalgalandı ve geri yerine geldi. Dürbünü yere bırakıp;

“Kale gibi yapmışlar mereti. Bırak saldırmayı yanaşılmaz bile,” diye mırıldandı, sesini Şahin’e duyurmak istercesine.

Şahin bunu bekliyormuş gibi atıldı:

“Kale olsa bile... Kaleye kurşun sıkılmadığını ve kalelerin yıkılmaz olduğunu kim söylemiş?”

Çayan lafını esirgemedi,

“Valla bizi yanaştırmazlar. Hiçbir şey yapmadan kayıp da verimiz üstelik!”

Bu söylemi havayı buza kesti. Son dönemde Çayan’daki değişimin ve durgunluğunun farkındaydılar. Ama bunu alanın zorluklarına ve verilen kayba bağlıyorlardı. Şahin, Çayan’da bir şeylerin ters gittiğini görüyordu. Onunla enine boyuna konuşacaktı. Nedense eylem sonrasına bırakmıştı. Belki başarılı bir eylemden sonra daha ikna edici olacağını düşünüyordu. Mahir, Sinan ve Kemal biraz şaşkın, daha çok kızgın bakışlarını Çayan’ın üzerine odakladılar. Çayan kendisine yönelen öfkeyi hatta şüpheyi bile bile, “eylem yapılamaz” düşüncesinde diretmişti. Bu, ya şevki kıracak ya da öfkeli ve bilenmiş yüreklerin gazabına uğrayacaktı. Her iki halde de eylem sabote olurdu. Şahin yumuşak bir sesle alttan alarak;

“Heval Çayan, işin olmazından değil, işin olabileceğinden bakmak lazım. Biz de bunun için keşif yapıyoruz ya! Elbette zorlukları, engelleri vardır. Ama bu yönelemeyiz anlamına da gelmiyor, gelmemelidir. Keşif ve eylem planlanması yapılırken her türlü olumsuzluk hesaba katılır. Ne kadar etraflı ve ayrıntılı işe koyulursak başarı oranı o kadar artar. Ama daha işin başındayken olmaz dersek yanlış olur heval!”

Çayan göğüs geçirdi. Gözünü ufka kaydırarak;

“Heval Şahin, bir dakika gelir misin,” dedi. Biraz uzaklaşmak için hareket etti. Şahin peşinde, birkaç metre ileriye gidip durdular. Çayan derin bir nefes aldı ve sürdürdü konuşmasını;

“Valla heval Şahin, seninle açık konuşacağım. Biliyorsun, yaklaşık altı yıldır bu mücadele içindeyim. Her zaman açıklığı ahlaki ilke olarak bilmiş ve öyle yaklaşmışımdır,” diye boğazını temizledi.

Şahin sabırsızlıkla Çayan’ın söylemek istediği asıl konuya gelmesini bekliyordu. İçten içe sinirden tepesi atacak kadar da öfkelenmişti. Çayan bu tutumunu Kürdistan’ın herhangi bir eyaletinde gösterseydi, hiç lamı cimi yok direkt sorgulanmalık olurdu. Çünkü söylemi, eylemin başarısının dezavantajlarının da göz önünde bulundurulması gerektiği amacını taşııyordu. Aksine, düpedüz olmazı vaaz ediyordu. Hem de daha eylemin hazırlığındayken, herkes kendi kendine moral ve motivasyonunu sağlamaya çalışırken ve başarılı bir eylem çıkarmak için kafa yorarken, o kalkıp tersten karamsar bir hava oluşturuyordu. Bu hiç de müsamaha gösterilecek bir durum değildi. Şahin bunun farkındaydı. Ama yeni alanın zorluklarının insan psikolojisi üzerinde ne tür etkiler yarattığını pratik örneklerden fazlasıyla biliyordu. Hem yeni alanın zorluklarını hem de yönetici olmanın vasfı gereği geniş, sabırlı, yapıcı ve ikna edici olmak gereğinin gayet bilincindeydi. Duruma işin mantıklı yönünden yaklaşp duygularını kontrol altına alarak sessizce Çayan’ı dinlemeye başladı.

Çayan paketten bir sigarayı Şahin’e verdi. Bir tane de kendisine alıp yaktı. Sigarasından bir nefes çekerek;

“Yani lafı dolandırmadan açık konuşacağım. Aslında üç gün önce söylemeyi düşünüyordum. Bir türlü gururumu yenemedim. Ben... eylem yapmaya hazır değilim!..”

Şahin’in sigarasından derin bir nefes çektiğinde avurtları çöküp elmacık kemikleri dışarıya fırlayacak gibi oluyordu. Gözlerini Çayan’ın gözüne dikerek;

“Hazır olmanı engelleyen nedir peki?”

“Bilmiyorum, bu ruh halimle eyleme katılamam. Hem biliyorsun, sayımız az. Eylemde tek bir kişinin rolünü oynamaması çok farklı sonuçlara yol açabilir. Bu ruh halimle eyleme giremem...”

“Tamam da mutlaka bir nedeni olmalı bunun heval!”

“Bilmiyorum, bu yeni alanın çalışma tarzı ve zorlukları psikolojimi bozdu. Yirmi dört saat hareketli. Ha biri bizi gördü, ha ça-

tışma çıktı çıkacak beklentisi, üstüne üstlük ormancı ve avcı kılığına girip de gezinen askerler, açlık, yorgunluk ve hep diken üzerinde olma hali... Ne bileyim, her şey her yer tuzaklarla dolu. Açıkçası kendime olan güvenim kırıldı. Hiçbir iş yapabilecek gücüm, isteğim kalmadı hevallı”

Şahin, Çayan'ın kendine olan güvenini tümünden yitirdiğini ve ruhsal bir çöküntü yaşadığını anladı. Bunu da inanç olarak kırılmasına bağlayarak, ajitatif konuştu.

“Peki eylem yapmasak Haki arkadaşların kemikleri sızlamayacak mı? Zorluklara göğüs germe iradesini gösterip faaliyet yürütmek özgür, eşit bir yaşamı nasıl inşa edeceğiz? Binlerce yoldaşımız özlem duyduğumuz bu idealleri gerçekleştirmek uğruna gözünü kırpmadan kendilerini feda etmediler mi? Önderliğimiz iki üç metrelik daracık bir yerde hem fiziki hem de psikolojik baskıların her türlüşününun ağırlığı altında olan koşullarda bile iğneyle kuyu kazarcasına yüksek bir irade, eşsiz bir eforla mücadele ederken, ona bağlı olmamızın doğru yoldaşlığını yapmak için güçlü olmamız gerekmiyor mu? Yine 12 Eylül Amed zindanında yaşatılan vahşeti düşün, devlet tüm ağırlığıyla bir avuç insanın başına çöreklenmişti. Onların şahsında Kürt halkının onurunu, inancını kırmak için akla hayale gelmeyecek türlü zulmü uyguladılar. Tüm bu zorlu koşulların zorbalığına boyun eğmeyen o destansı direnişlerle her türlü kirli politikaları tersine çevirmeyi başardılar. Direnmenin yaşamının parametresi olduğunu bildiler ve direnmeyle zorlukları yendikleri gibi kendi şahıslarında halkın onurunu da korudular. Bizim yaşadığımız zorluklar o dönemin zorluklarıyla kıyaslanabilir mi? Mümkün değil. Bizim arkamızda dağlarımız, elimizde silahlarımız var. Bundan daha büyük bir güç olabilir mi?”

Şahin öyle bir konuşmaya dalmıştı ki, sanki karşısında Çayan değil de binlerce kişiden oluşan bir kalabalık varmış gibi heyecanlı bir ses tonuyla ajitatif konuşuyordu.

Çayan'ın gözleri doldu, haline utandı. Ama sözünü sakınmadı.

“Mücadelemizin değerleri tapınılacak kadar kutsaldır. Şehitlerimiz, Önderliğimiz tek kelimeyle kiblegâhımızdır. Bu konuda hiç

ama hiçbir tereddüttüm yok. Fakat bilmiyorum, yeni alanın zorlukları açıkçası irademi kırdı. Kendimde dayanma gücü bulamıyorum.”

“İrade niye kırılır, mücadele azmi, dayanma gücü niye tükenir?” diye sertçe Çayan’ın sözünü kesti Şahin. Çayan’ın yanıtını beklerken, sorusundan çok Çayan ile burada uzun uzun tartışıp ikna etmenin yolunun olup olmadığını, Çayan eyleme gelmezse başarıp başarmayacaklarını düşünüyordu. En kritik anlarda böyle yan çizmelerle az mı karşılaşmıştı? Hayır, insanın her şeyi beslenmeye ihtiyaç duyardı. Hele irade özel bakım isterdi. Sürekli beslenmediğinde kırılırdı. Kendini bırakmayla, yılgınlıkla başlar, kirli sulara doğru çekilirdi. Çayan, henüz değerlere saygısını yitirmediğini, mücadelenin inancını kaybetmediğini söylüyordu. İnansa bile yarın bunlar da tükenmeyecek miydi? Eyleme gelse dahi, bundan böyle güvenebilecek miydi? Dört kişiyle karakol basılmayacağına göre vazgeçse miydi? Bu soruları adeta Haki ile Deniz kendisine soruyormuş gibi ürperdi. “Yılgınlık ihanettir” diye not düşürmüştü güncesine.

Çayan başı önünde susuyordu. Şahin sorusunu tekrarlayınca; “Bilmiyorum... Bilemiyorum. Ne düşündüğünü tahmin ediyorum. Ama gücümün kalmadığını görüyorum. Birkaç haftadır kendimle çok tartıştım, toparlamaya çalıştım olmuyor.”

Çayan’ın böyle rahat anlatması da tuhafına gidiyordu. Tükenmeyi mi normalleştiriyordu yoksa başka bir şey mi vardı işin içinde? Eylemi sabote etmeye çalıştığı kesindi, ya başka?

“Peki ne yapalım?” diye sordu.

“Ülkeye geçmek istiyorum. Burada faydalı olamayacağım, belki orada... Ne bileyim. Belki toparlanma fırsatım olur.”

Şahin bir umut vermenin yararlı olacağını düşündü;

“Tamam ilk fırsatta bunu ayarlamaya çalışacağım.”

“Ya arkadaşlar sorarsa? İradem kırıldı, gücüm tükendi demeyi gururuma yediremiyorum.”

Şahin, “Biraz önce rahatlıkla söyledin,” diyecekti ki vazgeçti. Kafasında bir plan oluşturmuştu. Önce eylemi başarmayı deneyecekti.

“O konuda hiç endişen olmasın. Sorarlarsa, ‘Sağlık sorunu vardı, zorlanıyordu, onu Kürdistan bölgelerine yolladım,’ diyeceğim.” Şahin sözünü tamamlamadan Çayan onun boynuna sarılarak;

“Gerçekten çok anlayışlısın heval,” dedi.

Şahin zoraki tebessüm etmekle yetindi.

“Hadi arkadaşların yanına gidelim.”

“Oldu heval, gidelim, eyleme katılacağım,” dedi.

Çayan’la birlikte arkadaşlarının yanına geri döndüler. Kemal, Sinan, Mahir sorgulayıcı gözlerle ikisine de baktılar. Şahin bunu fark ettiği gibi, önce Çayan’a sonra diğer her üçüne bakarak;

“Çayan ne diyor biliyor musunuz?” diye sözünü tamamlamadan Mahir aldı lafı.

“Ne diyecek ma! Açık açık olmaz diyerek eylem yapmamayı dayatıyor bize!” dedi kızgın bir ses tonuyla;

Kemal, sert bakışlarını Çayan’ın üzerine kaydırarak, “Bunu beklemiyordum senden!” diye mırıldandı. Sesini belli belirsiz sadece yanında oturan Şahin duydu.

Şahin, Çayan’ın sarf ettiği yersiz söylemlerinin ciddi ciddi tepki topladığını anlayınca, sözünü tamamlamak için tüm dikkatleri üzerine çekmek istercesine belirgin biçimde boğazını temizleyerek:

“Bilemediniz! Diyor ki karakola telefon açalım, avcı olduğumuzu, köyün yukarısındaki tepede teröristleri gördüğümüzü söyleyerek ihbarda bulunalım. Böylelikle onları araziye çekelim, her şey kontrolümüz altında gelişecek ve etkili bir darbe vururuz!” diyen Şahin, aynı zamanda Çayan’ın rahat ve derin bir nefes almasını sağlamıştı. Çünkü, “Çayan ne diyor biliyor musunuz?” dediğinde tereddüde düşmüş, konuştuğu konuyu açacağına ihtimal vermişti nedense. Neyse ki iyi bir kılıf uydurmuştu. Çayan rahatlamış, diğer üçünün de tepkileri erimişti.

Kemal, Çayan’a baktı. Gözleri sevinçle parlayarak;

“Aklına bin yaşa heval Çayan, vallahi güzel bir fikir!”

Mahir tereddütle yaklaşarak;

“Ya çıkmazlarsa veya takviye güç isterlerse! O zaman bırak eylem yapmayı, kendi elimizle tuzağa düşmüş olmayacak mıyız? Böyle bir durumda kayıp vermemiz de kaçınılmaz olmaz mı heval?”

Suskunluğunu bozan Sinan tam aksine düşünce belirtti:

“Takviye güç isteseler de ihbar ederken sadece iki gerillanın varlığından söz edersek, araziye girmeseler de karşımızdaki tepeye etrafı gözetlemek için en azından on on beş askeri kesin çıkarırlar. Biz de köyün hemen girişinde pusu kurar etkili vururuz.”

Şahin, Sinan’ın düşüncelerine katıldı. Ama onlara pusu kurmayı değil, onlar araziye çıkarken köyde kalanları daha rahat vuracaklarını belirtti.

Sonra askerlerin kaldıkları okul ve köyün krokisini elindeki çubukla yere çizdi Şahin. En ince ayrıntısına kadar her ihtimali hesaplayarak, eylem planlamasını tartışarak yaptılar. Geceyi beklemeden, gündüz yönelmenin daha isabetli olacağı kararına ulaştılar. Askerler gece güvenliğini sıkı tutuyorlardı. Ama gündüz saldırıya uğramak onların aklının ucuna bile gelmiyordu. Onları hazırlıksız yakalamak eylem başarısını yükseltecekti.

HİRS ÇIKARMAK

“Alo buyurun!”

Şahin, daha önce “Lazım olur,” diyerek, Turan’dan aldığı telefon numarasını çevirir çevirmez düşürmüştü. Bir kadını yanıt veren. Şahin sesine boğukluk, titreklik ve biraz da panik ve heyecan katarak;

“Teyze muhtar amca’yı çağırır mısın teyze?”

Kadın, paniği hisseden bir tedirginlikle sordu;

“Kimsiniz, nerden arıyorsunuz? Muhtar evde deyul...”

“Teyze çok acil teyze. Biz avcıyız. Köyün karşısındaki sırtın hemen arkasında iki terörist var teyze... Çabuk askere haber verin teyze çabuk. Ya da komutan telefona gelsin, ona yerlerini tarif edeyim teyze!” dediğinde ve karşısında hiç ses çıkmamaya başlayınca, Şahin hemen dizinin üzerine bıraktığı dürbünle köye baktı. Bir kadının koşar adımlarla okula doğru gittiğini fark etti. Nöbetçinin yanında beklerken, içerden komutan olduğu her halinden belli olan biri dışarı çıktı telaşlı biçimde. Orada ayaküstü aralarında kısa bir konuşmadan sonra, komutanın birkaç askerle muhtarın evine doğru koştuğunu gördü. Dürbünü boynuna atan Şahin, durumu yanındaki arkadaşlarına söyleyerek telefonu aldı. Karşıdaki;

“Alo alo...” deyince, Şahin derin nefes alarak;

“Muhtar emmi biz birkaç arkadaş ava çıktydık, köyün sağ tarafındaki tepeliğin hemen arkasında iki terörist gördük.”

“Terörist olduklarına emin misiniz?”

“Hee. Eminim... Askere acil haber ver emmi...”

“Askeriz oğlum, şimdi söyle bakalım nereye doğru gidiyorlardı.”

“Bir yere gitmiyorlardı komutanım, gitmiyorlardı. Bir çukur kazıyorlardı. Biri kazıyor, diğeri etrafa bakıyordu. Sırayla birbirlerini değiştiriyorlardı.”

“Anlaşıldı, demek ki geberen var, muhtemelen gömüyorlardır. Gözünü sevdiğimin çemeni,” diye sevinerek mırıldanıyordu telefonda komutan...

Komutanın ne dediğini tam anlamadı Şahin;

“Komutanım, anlamadım komutanım...”

“Tamam, tamam sakin olun, orada bekleyin, hemen geliyoruz. Tam olarak yerinizi söyleyin yanınıza geliyoruz...”

“Komutanım köyün karşısındaki yüksek tepenin arka yamacının sağ tarafında böğürtlenlerin çok olduğu açık bir alan var. Oranın hemen altındaki dereye ağuların içinde saklanıyoruz komutanım. Muhtar emmi iyi tanır.”

“Sakin olun, sakın paniklemeyin. Hemen geliyoruz. Telefonunuz da açık olsun, oldu mu? Sakin olun...”

“Telefon numaranızı tekrarlayın... Aldım, tamam hemen geliyoruz.”

“Bekliyorum komutanım, bekliyoruz,” diyerek telefonu kapattı Şahin;

Okulun etrafında askerlerde bir koşuşturmadır başlamış, köy ahalisini de kendileriyle birlikte hareketlendirmişlerdi. Sıraya dizilen askerler araziye çıkmaya başladılar. Şahin, askerleri yirmiyeye kadar sayabildi. Amed eyaletinde de bir seferinde yola mayın döşemiş, aynı şekilde ihbar etmiş, çıkan askeri aracın geçişi sırasında mayını patlatmışlardı. O olayı hatırlamıştı bir an ve şimdi de uygulamaya çalışmıştı. Tutmuştu işte.

Şahin arkadaşlarını tek tek süzdü. Her birini adeta kendilerini bilemişçesine hazırlamış gördü. Çayan bile... Bu duruma sevinerek;

“Evet arkadaşlar! Günlerdir sabırsızlıkla beklediğimiz ana geldik. Sabahtan beridir de konuştuğumuz, tartıştığımız ve planladığımız biçimde eylemimizi yapacağız. Askerlerin yarısından fazlası

araziye çıktı. Onlar aldıkları istihbarata göre, nokta baskınına göre kendilerini hazırladıkları için temkinli ve elleri tetikte, yüksek bir duyarlılıkla davranacaklardır. Onlara yönelirsek, istediğimiz sonuca ulaşmayabiliriz. Ama geride, yani okulda kalanlar hem herhangi bir baskını beklemiyorlar hem de ‘nasıl olsa elemanlarımız arazide, güvendedyiz’ diye düşüneceklerinden gevşek olurlar. En zayıf halka da onlardır şu an. Dolayısıyla onlara yöneleceğiz,” dedi ve Kemal’e baktı:

“Yalnız bir arkadaşın çantaların yanında beklemesi lazım...” dediğinde herkes birbirine baktı. İlk itirazı dillendiren Mahir oldu;

“Ma çantalara ne olacak sanki! Burada kalsın, geldiğimizde alır gideriz...” dedi. Diğerleri de aynen katılınca, Şahin tekrar sözü aldı. İtirazlara mahal bırakmayacak biçimde;

“Biri burada kalacak! Hem geri çekilme hattımız güvende olur hem takviye güç geldiğinde bize haber verir. Hem arazide askerleri izleyecek hem de çantaların güvenliğini sağlayacak. Tüm bunları gözetince birisi mecburen kalmalı ve kalacak olan heval Çayan olacak.”

Çayan’ın itiraz sesi yükselmişti. Şahin son noktayı koyarak;

“Bunu tartışmaya açıp zaman öldürmeyelim. Sen kalacaksın! Dedğim hususlara olabildiğince dikkat ediyorsun. Senin görevin hepimizinkinden daha önemli,” dedi. Sonra dürbünü alıp okulda kalan askerlere baktı. Tüm mevzilerin boş olduğunu, sadece kapının yanında iki askerin durduğunu hatta diğer askerlerden bazılarının silahsız, okulun etrafında gezindiğini fark ettikten sonra, “Evet tam da istediğimiz gibi oldu,” diyerek mırıldandı. Diğerleri de sırayla baktı.

Her şey ayarlanıp konuşulmuştu. Planlamaları hayata geçmiş, harekete geçmenin zamanı gelmişti artık.

Şahin, Çayan’ı duyarlı olması için sıkı sıkı tembihledi. Üzerlerinde ağırlık teşkil eden radyo, teyp, dürbün gibi eşyalarını Çayan’a verdiler ve ormanın sık bölümlerinden koşar adımlarla aşağıya doğru indiler. Kaybedilecek tek bir dakikaları bile yoktu. Bir gecikme, durumu aleyhlerine çevirebilirdi. Bunun ayırımında oldukları için ivedilikle davranıyorlardı.

Köyün üstündeki dereden yavaşça okula yanaştılar. Kemal ile Sinan yakın savunmada kaldılar. El bombalarını ceplerine koydular. Şarjörlerini kontrol ettiler. Yüzükoyun sürüne sürüne okulun yanı başına vardılar. İki asker oturmuş, birazdan kopacak fırtınadan bihaber yeni aldıkları mektupları okuyorlardı birbirlerine. Üç asker de duvarın tam köşesinde sohbet ediyordu. Çatıdaki her iki nöbetçi asker ise MG-3'ün üzerindeydi ama uyuklar gibi bir vaziyetleri vardı. Şahin, cebindeki telsizin mandalına iki sefer bastı. Bu işareti alan Kemal ile Sinan çatıdaki askerleri kurşun yağmuruna tuttular. Mevzi kaşla göz arasında düşmüş, işlevsiz kalmıştı. Silahların sesiyle panikleyip sağa sola kaçma fırsatını onlara vermeyen Şahin ile Mahir kâh el bombalarıyla kâh ellerindeki silahla tek tek düşürüyorlardı askerleri. Mahir kendini tutamadı, Şahin'in komutunu o esnada hiç duymamış gibi pencereden okulun içine girdi. Şahin peşinden takip etti onu. Okuldaki tüm askerleri vurmuşlardı.

Baskın yiyen askerler neye uğradıklarını şaşırmış, kendilerini toparlama fırsatını bulamadan vurulmuşlardı. “Haki, Deniz ile İbrahim'i bizden alanlar bunlardır. Haki ile Deniz'in ayaklarına ip bağlayıp, naaşlarını araçların arkasında çekenler de bunlardır,” diye düşünen Mahir, kendini kaybetmişçesine yerdeki ölü askerlere de kurşun sıkıyordu. Şahin'in ise ondan geri kalan hiçbir yanı yoktu. Çektiği arkadaş acısının hırsını çıkarıyordu.

Mahir mutfaktaki kapı kacaklara tekme savurup dağıtıyordu. Şahin onların cephanesini aramaya başlamıştı. Her yeri didik didik etmesine rağmen, sadece bir çanta dolusu G-3 mermisi ile yedi adet G-3 tüfek bulmuştu. Mahir'e seslendi. Mahir, kucağında Alman yapımı üç kaleşnikofla karşısına çıktı. Şahin telsizle Sinan'ı çağırdı. Mermi darbesi almış yedi G-3 tüfeği ile iki kaleşnikofu yere vura vura parçaladılar. Sağlam olan on G-3 ile üç kaleşnikof tüfeği ve onlara ait mermileri özellikle toplayıp çantaya koydular. Sinan mermi çantasıyla üç kaleşnikofu aldı. Şahin ve Mahir beşer G-3 alıp Kemal'in yanına vardılar.

Şahin dönüp köye baktı. Tek bir Allah'ın kulu dışarıda kalmamıştı. İn cin top oynuyordu. Silah sesleriyle birlikte köyün içinde

önce çılgık, feryat, figanlarla koşuşturma olmuştu. Kemal ile Sinan gördükleri askerleri suikastla vurdukları gibi, köyün sağına soluna da mermi yağdırmışlardı. Amaçları köylüler üzerinde şok etkisi yaratmak, olaya müdahale etme olasılıklarını ortadan kaldırıp evlerine girmelerini sağlamaktı. Böylelikle köylüler evlerine çekilmiş, olayın şokunu üzerlerinden atmak, canlarını korumak ve ne olduğunu öğrenmek için zamana sarılmışlardı. Ama saniyeler saatler gibi ağır akıyor, geçmiyordu zaman.

Şahin bakışını köyden alıp Kemal'e kaydırarak;

“Senle heval Sinan burada aynı görevle bekleyin. Benle Mahir köyün içine gidip bir tur atıp eylemi ne için yaptığımızı söyleyelim,” dediğinde Mahir elindeki silahı sıkarak salladı.

“Evet gidelim, anlatalım, bize zarar vermek isteyenlere cevabımızın böyle olacağını söyleyelim,” dedi.

Kemal dikkatlice ikisini süzdü. Gözlerini kan bürümüş gibiydiler. Her ikisinin tepeden tırnağa zafer sarhoşluğuna kesildiklerini anladı. Yerinden yay gibi fırlayarak Şahin'in omzunu tuttuğu gibi sıklı.

“Hayır heval Şahin, hayır. Asla olmaz! Eylemimizi başarıyla yaptık. Baksana üstelik bir sürü silah getirdiniz. Bu başarıya gölge düşüremeyiz. Köy kalabalıktır. Sizi görenler pekala pencereden ateş edebilirler. Hiç hak etmediğimiz bir acı olayla, kendi elimizle düşmüş oluruz. Buna hiç gerek yok,” diye kesin ve net konuştu. Tam o esnada Şahin'in cihazından, “Kızıl atlas, kızıl atlas!” sesi işitildi. Şahin cihazı cebinden çıkarıp “Dinliyorum,” dedi. Kızıl Şahin'in, Atlas ise Çayan'ın kullanacağı cihaz koduydu.

Konuşan Çayan, heyecanlı heyecanlı;

“Çabuk davranın, misafirleriniz var!” dedi ve telsizi kapattı.

Tartışma zamanları kalmamıştı. Silahlar ve mermi çantasını alıp yokuş yukarı hızlı adımlarla tırmandılar. Hiç beklemeden yürüdüler aynı tempoyla. Çayan'ın yanına vardıklarında kan ter içinde kalmışlardı. Çayan onları karşılariken kutladı. Şahin nefes nefeseydi. Çayan'a bakıp;

“Takviye güç mü geliyor demiştin köye?”

“Yo yo araziye çıkan askerler yok mu? Onlar köye geliyorlar. Siz eyleme başladığınızda silah sesleriyle önce durdular, birinin elinde cihaz vardı. Muhtemelen çağrı yapılıyordu. Cevap olmadığı belliydi. Sağa sola koşuşturup köye taraf bakıyordu. Sonra iki grup biçimde avcı kolu köye ilerlemeye başladılar.” Şahin dürbünü Çayan’dan aldı. Tarif ettiği yerlere baktı. Önce birkaç askeri fark etti sadece. Sonra dikkatlice baktıkça gördüğü asker sayısı fazlalaşıyordu. Toplam yirmi beş otuz asker ya vardı ya yoktu. Ama mesafeyi öyle genişletmişlerdi ki, köyü çembere alacak biçimde ilerliyorlardı. Şahin dürbünü bırakıp arkadaşlarına döndü;

“Köye varmak üzeredirler. Cenazelerini görür görmez üstlerine iletmeleri ve takviye güç yığıp bu alanda geniş ve sıkı operasyona başlamaları kaçınılmazdır. Onlar olayın şokuyla cenazelerini kontrol edene kadar bizim de bu alanı terk etmemiz gerekiyor,” dedi ve Çayan’a çantasını getirmesini söyledi. Çayan çantalarının hepsini getirdi. Şahin elini çantasına atıp yanına çekti. Ekrem’in daha önce getirmiş olduğu bir karton marlboro sigarayı koli bandıyla paketlemiş, ihtiyat diye yanında tutmuştu. Paketlediği sigara kartonunun bandını bıçakla kesti. Her arkadaşına birer paket verdi, bir tane de kendi aldı. Geriye kalan beş paketi de tekrar aynı şekilde bantla sarıp çantaya koydu.

Herkes sevinmişti. Çam sakızı çoban armağanı sigaralar, yaptıkları başarılı eylemin ikramiyesi gibi olmuştu. Kimisi sırtını çantaya vermiş, kimisi ağacın gövdesine bacaklarını uzatarak sigaralarını tel-lendiriyorlardı. Başarılı bir eylem sonrası sigaranın tadı da bir başka olurdu sigara içen bir gerilla için.

Çayan ise içine büzülmüş, küçük bir çocuğun mahcupluğuyla etrafına kaçamak gözlerle bakınıyordu. Utangaç biçimde içiyordu sigarasını. Kimse onun bu ruh halini fark etmedi o esnada. Diğer her birinin düşüncesi ve duygusu eyleme kaymıştı. Yaptıkları başarılı eylemin vakurluğuyla dinleniyorlardı. Ama Çayan, tam tersine duygu ve düşünce âleminin ezikliğinde büzülmüştü. Sıcakta pür-sümüş çiçek gibi olmuştu duyguları... Eyleme katılmadığı için kendinden utanıyordu.

Şahin yerinden doğrulup çantasını sırtına aldı. Ayağa kalkarak, “İzmaritlerinizi kamufle edin iyice,” dedikten sonra “Gidelim arkadaşlar,” dedi. Çantaları sırtlarına, yönlerini de ormanın içine verdiler. Şahin önde diğerleri peşinde hızlı adımlarla yürüdüler.

Güneş’in batmasına ramak kalmıştı. Diz Köy’e yakın Çiğdemli’nin üstüne varmışlardı. Kısa bir sigara molası verdikten sonra yola koyuldular. Hedefleri Ayliye tepelerine ulaşmaktı. Sabaha kadar durmadan yürüyeceklerdi.

Trabzon’un arazi yapısı komşu illeriyle hemen hemen aynıydı. En yükseklerde sıra sıra uzanan yüksek yaylalık tepeler, dalgalı, engebeli biçimde uzanıp gidiyordu. Bu sırtlardan denize doğru vadiler oluşmuştu. Arazinin bu yapısı uzun bir zamanın jeolojik değişimlerine kadar gitmekteydi. Yüksekliklerde yağın metrelerce kalınlıktaki kardan süzülen sular yerin kendine has o doğal hazinesini dolduruyor, yaz boyu da dereler biçiminde akıyordu. Yabançayı, Küçükdere çayı başlıca çaylardı. Vadiler denize doğru açıldığı için üst üste vadileri aşır da yol almak oldukça yıpratıcıydı ve zaman kaybına neden oluyordu. Alanda yol almanın en rahat ve etkili yöntemi yüksek yaylalık sırtlara çıkıp, sırt sırt yürüyerek, gidilmek istenen yerin civarına gelindiğinde oradan kendini aşağıya bırakmaktı. Bu tarz yürüyüş hem kolaydı, hem de oldukça zaman kazandırıyor. Sırta yürümenin tek bir engeli vardı sadece, o da yaylalıkların doğal havası olan sisti. Arazinin yapısı ve yönünü bulabildin mi o sorun da rahatlıkla çözülmüş oluyordu.

Çayırbağ’ın doğusundan Üçgedik’e, oradan Hamsiköy ile Köstere arasından Balkanlı üzeri Ayliye’nin daha üstündeki sırtlara ulaştılar. Talihleri yaver gitmişti. Berrak bir hava vardı. Sis namına bir işaret dahi yoktu. Ay ışığının yardımıyla da yaban çayın doğusundan dağ başına doğru kendilerini aşağıya bıraktılar. Taş geçidin sol tarafında konakladılar. Bir gecede eylem alanını tümünden arkalarında bırakıp uzaklaşmışlardı böylelikle...

Şahin, noktaladıkları yere yakın herhangi bir yerleşim yeri olup olmadığını anlamak için sağa sola gidip geri geliyordu. Uygun bir yer bulamayınca silahını, raxtını arkadaşlarının yanına bırakarak

gözüne kestirdiği bir çam ağacına tırmandı. Ağacın tepesine kadar çıktı. Uzaktan, çok uzaklardan beliren ışıklar gözüne ilişti. Ama yakınında ne bir ışık görebildi ne de bir ses kulağına çarpıyordu. İnsanın ruhunu okşayan doğanın sesinden başka bir şey işitmedi. Aşağıya indi. Diğerleriyle birlikte geniş bir alanı kaplayacak biçimde, araziyi kontrol ettiler. Ne bir hayvan gübresine ne de herhangi bir ize rastladılar. Bu da demek oluyordu ki ne çam sakızı, çam çırası, çam fıstığı toplayanlar ne de köylülerin hayvanları uğramıştı oraya. Bulundukları yerin her halükarda sapa bir yer olduğuna kani oldular. “Üç S” ilkesine uyma şartı olarak sık, sapa ve sarp yeri bulup uykuya dalabilirlerdi. Her gittikleri ve onlar için yeni olan böylesi yerlerde önce iyicene etrafı kontrol etmeyi bir ilke edinmişlerdi. Daha önceleri “Yer uygundur,” deyip de evlerin arasına, avcı kulübelerinin, fındık bahçesi evlerinin yanına konakladıkları olmuştu. Hatta bir gün sabah kalktıklarında ne görsünler? Bir karakolun yanı başında konaklamışlar! Askerlerce fark edilmiş, çatışmaya girmek zorunda kalmışlardı. Yaşadıkları acı deneyimler sonucu kalacakları yeri kontrol ediyorlardı mutlaka...

Birkaç dakikalık bir arama sonucu “Üç S”ye uygun bir yer buldular. Ve yerleşip uyku düzeni aldılar. Vücutlarının yorgunluğu beyinlerinin diriliğine baskın gelmiş, göz kapaklarını da ağırlaştırıp erkenden indirivermiş, derin, deliksiz bir uykuya koyulmuşlardı...

YÜREĞİNİ BÜYÜTMEMEK

Güneş doğdu doğacaktı. Kuşlar cıvıdamalarıyla bunu müjde-liyordu. Çayan uzandığı halde bir süre gözlerini açmadan kuşların sesine kulak kabarttı. Başka zaman olsa senfoni diyecekti bu sese. Şimdi? Ne gün doğumu ne de kuşların senfonisi bir şey hissettiri-yordu. Kendi içini artık hissedemediğini düşünüyordu.

Kaç zamandır bir gelgit yaşıyordu. Bu gelgitin onu içine çeken bir anafora dönüştüğünü görüyordu. Garip olan bir çırpınma, yar-dım isteme durumu yoktu. Kendini olduğu gibi anaforun insafına bırakmıştı sanki. Şahin’le tartışması, eylemin başarısı kendini ye-niden sorgulamayı dayatıyordu. Bir yanı böyle derken, diğer yanı “Yapamazsın!” diye karşısına dikiliyordu. Önce heyecanım kal-madı demişti. Hareketin Karadeniz açılımından duyduğu heyecanı değil, sadece yürüme, bir şeyler başarma azminden ve moralinden söz ediyordu. Karadeniz açılımına o da “Zaten geç kaldık,” diye atılmıştı. Gönderilme önerisini yapmakla kalmamış adeta dayat-mıştı. Yönetim alanın zorluklarını sayıp dökmüşlerdi önüne. Ül-keye benzemediğini, halkla ilişkilerin yok denecek kadar az olduğunu, karapropagandayla yöre insanının karşıtlaştırıldığını, devrimi gözüne kestiren gözünü budaktan sakınmaz diyen, henüz yeni alana gitmeden kararlı ve bu kararlılığıyla arkadaşlarına güven veren Çayan? Düşünecek ne vardı demişti bir de. Yörenin çocuğu değil miydi? Alanın, arazinin, insanının örf âdetini bilirdi. Kendisi gönderilmeyecek de kim gönderilecekti. Yeni alan için biçilmiş kaftandı. Önerisini kabul ettirmişti nihayetinde.

Göz kapaklarını aralayıp arkadaşlarına baktı. Mışıl mışıl uyuyorlardı. Güneş artık doğmuş olmalıydı. Ancak konakladıkları noktaya hükmü geçmiyordu. Orman güneş huzmelerini emiyordu adeta. Kendi içi de buna benziyordu sanki. Bu orman misali ışığın hükmünün geçmediği gri bir alanı vardı. Ya da ihmal etti kendini. Karaçalılar dallanıp budaklandı, güneş huzmelerini ona ulaşmadan kırıyorlardı. Hani yörenin çocuğuyum diyordun diye kendi kendine sordu. Yol bilir, yordam bilirim diye düzenlemeni alana yapmıştın. Güven vermiştin, şimdi içinde gri alandan, karaçalıdan söz ediyorsun. Bir şeylere gerekçe aradığının, kendi kendini ikna etmeye çalıştığının farkındaydı. Nedense doğru dürüst bunu da başaramıyor, daldan dala atlıyordu. En iyisi bu tartışmayı yürütmeyeyim diye düşündü bir ara. Ardından heyecanım bitmişmiş diye yeniden başlattı. Kendime güvenim kalmamış, inancım kalmamış, heyecanım bitti diye izah getiriyorsun. Kalkıp Şahin'e dürüst davrandım diyorsun. Hele önce kendine dürüst davran. Sen yüreğini hayallerin kadar büyütmedin arkadaş! Aklından geçen bu cümleye kendi de şaşıtı. Vahiy gibi içine doğmuştu sanki. Hayalleri büyük, yüreği cüce kalmış, sonra teklemeye başlamıştı. Heyecan dediği heves olmasındı sakın. Herkes gençliğinde devrimciliğe yeltenip pankart açar, slogan atıp polisle çatışır sonra... Çocukluk hastalığı denir, büyüyünce unutulur. Hani onlardan olmayacaktı! Sözüünü çiğnetmeyecekti! Yok yok, kendini sandığı şeyle, olduğu şey bir değildi.

Bir hışırtı duydu. Göz ucuyla baktı. Mahir kendini sola çevirmişti. O da benim gibi yöre insanı dedi. Giresun, Doğankent, Söğütağzı köyünden İstanbul'a, oradan gerillaya, Botan'dan Karadeniz'e kadar tüm yaşadıklarını bir çırpıda gözden geçirdi. İstanbul'da kendisi gibi çalışan yoksul Kürtlerle tanışmıştı. Tekstil atölyelerinde, sağlıksız koşullarda ucuz ücretle çalışan Kürtler, üç beş kuruşu memlekete, ellerine bakanlara yollarken mücadeleye de katkı sunuyorlardı. Bu fedakârlıkları onu çekmiş, şimdi daha çok fedakârlık isteyen bir alanda sıfırı tüketiyordu. Alana gelirken zorlukları hatırlatanlara, "Hareket ülkeye döndüğünde halk tarafından kovalanmış, hatta Agit

heval taşlanmıştı. Ama emek ve fedakârlıkla halka güven verilmiş, kazanılmıştı. Bizde başaracağız,” demişti. Karadeniz’in Agit’i olacaktı. Haki ve Kemal’in halkların kardeşliği özlemini gerçekleştirecekti. “Herhalde ölüyorum,” diye düşündü. İnsan ölüyorken hayat böyle canlanırdı gözünde. “Ölmüyorsan da uçurumdan yuvarlanıyorsun,” dedi kendine. Uçurumun kenarında kanatlanmak gerekirdi. Kendisi kanatlanmamış, düşüyordu. “Madem düşüyorsun, bir yerlere tutunmaya çalış, ellerini sağa sola at hele, belki bir taş, bir dala, bir başka ele denk gelir, tutunursun.” Tutunamasa daha dün yerlerde sürüklenen Haki ve Deniz’in anılarıyla nasıl yaşayacaktı, arkadaşlarının yüzüne nasıl bakacaktı? Yok, tutunacak takati toplayamıyordu içinde.

Şahin beni ülkeye göndermeye söz verdi, bari ona tutunayım diye geçirdi içinden. Ne zaman göndereceği, fırsatın doğup doğmayacağı belli değildi. İflas ettiğini Şahin’e söylemişti. Kolay kolay güvenilmezdi artık. Eyleme de katılmamıştı zaten. Belki de tam bitmemişti. Güvenilmezse niye çantalar ona teslim edilsin ki? Asker arazideyken kaçıp onlara sığınabileceği, hatta imhalarına yol açabileceği düşünülmemiş miydi? Şahin bunu düşünürdü. Demek ki hâlâ güvendiğini göstermek istemişti. Hayır, güven değil, itirafçı olmayacağımı, o kadar düşkünleşmeyeceğimi hesaplamıştır. Paylaşılanlar onda böyle bir kanaat oluşturmuş, buradan da tutturacak bir şey çıkaramıyordu. Ülkeye gönderilme meselesi belirsizdi. Arkadaşları kendisine güvence de pek bir şey değişmiyordu. En iyisi kimseye zararı dokunmadan çekip gitmekti. Bunu arkadaşlarına söyler giderdi.

“Hangi yüzle?” diye sordu yine kendine. Kemal’in, Mahir’in, Sinan’ın karşısına geçip, “Ben artık yapamıyorum. Bana eyvallah,” mı diyecekti? Bakışları karşısında yerin dibine batardı. Nihayetinde verdiği sözlere, birlikte emek verdikleri gerçeklere ters düşüyordu. Aynı mevzide çatışıp hayatını kaybedenler vardı. Onlara ne söylerdi? Kimseye zarar vermemek de neyin nesiydi? Safları terk etmek zarar değil miydi? Ya devletin eline düşerse? Bu güçten takatten düşmüş haliyle işkencelere dayanabilecek miydi? İkinci günde askerlerin önünde arkadaşlarının üzerine operasyona çık-

maz mıydı? Kendi kendine itiraf edemiyordu ama arkadaşları bu ihanettir derdi. Hainle kucaklaşıp vedalaşacak değillerdi.

Kürtler için haini bol bir halk deyişi kullanılır ama o Türk'tü. Hainin Kürdü, Türkü mü olurmuş? İhanet zaten bir yurtsuzluk, kimliksizlik değil miydi? Sırt dönmekse; o değerler içinde tüken-
diğinde ancak sırt çevrilebilir. İkili bir ilişki miydi, böyle basit miydi? Bir halkın özgürlük kimlik davası ortadaydı... Kopmuş muydu bunlardan? Kendine bir yanıt oluşturamıyordu.

O da uzandıgı yerden sağ kolu üzerine döndü. Elini yanağına destek yaptı. "Bana bir yanıt ver Çayan koptun mu?" diye tekrar sordu kendine. Elbette kopan bir şeyler vardı, yoksa ne diye tartışsındı bunları. Demek ki bitti dediği heyecan değerleriydi. Özgürlük denince yüreği tınmıyordu. Şimdi duymadığı güneşin hükmünün geçmediği karaçalıların oluşturduğu gri alan dediği içi buydu. Karadeniz yaylalarında, uçsuz bucaksız ormanlarında, köylüsünden avcısına, ormancısından askerine hareket eden her canlıya adeta saklambaç oynar gibi yapılan kovalamaca mı onu bu noktaya getirmişti? Karşılaştıkları sürpriz değildi ki. Gelmeden arkadaşlarına bunları o anlatmıştı. Ormanda kayboluruz, sisin boranın yol vermediği olur, aç kalır, görüldüğümüz yerde taşlanırız. Belki aylarca tecrit altında kalırsınız demişti. Bunlara hazır olmalarını istemişti de, o mu hazırlanmamıştı? Bunu bilse ne olur sanki! İnşa ettiği anlam dünyası, kahramanı olmaya geldiği coğrafyanın gerçekleri karşısında tuzla buz olmuştu. Mücadele, bunun için bedel ödeme anlamı gelmiyordu. Öyleyse niye fazla katlansın ki? Hain diyorlarsa desinler. Olur muydu öyle, kendisine hain denilmesini sindirir miydi gerçekten? Sindirmeyip de ne yapacaktı. Arkadaşlarını bırakıp davadan dönüyordu. Adının ne olduğu neyi değiştirirdi.

Bu kadar soğukkanlılıkla bunları kendisiyle tartıştığına şaşırdı bir an. Şahin'in, Mahir'in ve Sinan'ın kendisine, "Hain, alçak, dönecek..." dediğini canlandırdı gözünde; ihanet üzerine yorumlarını... Şahin, "Beynini ve yüreğini mücadelemizin zorlukları oranında ayaklandıramayanlar, geçici yol arkadaşı olmaktan öteye

geçemez,” diyecekti. Kemal, yaşanan şahadetlerin bilinçaltını harekete geçirdiği yorumunu yapacaktı. Mahir, “Bu basit bir tükeniş ve kaçış değildir. Halkların özgür birlikteliğine vurulan darbedir” der herhalde. Sinan susar, sessizce dinler, sonra, “Eylemi sabote etmeye çalıştığında elini ayağını bağlamalıydık,” derdi. Öfkeyle, “Desinler!” dedi, kendisi nasıl olsa duymayacaktı.

Yerinden doğruldu, uyuyan arkadaşlarına tek tek baktı. “Beni affetmezler,” diye mırıldandı. Çantasından ajandasını çıkarıp, ses çıkarmamaya özen göstererek bir yaprağı kopardı. Kalem de alıp bir süre düşündü. “Çok değerli arkadaşlar,” diye yazmaya başladı. “Şahin arkadaşla durumumu kısmen açmıştım. Ruh halimi anlatacak kelime bulamıyorum. Belki Şahin arkadaş söyler. Gerçi benim eyleme gelecek cesaretim yokken, o ruh halimi size yansıtmamak için eylem planını bana mal etti. Anlayışına teşekkür ediyorum. Benim ülkeye geçme önerime de olumlu yaklaşırsa da artık yürüyecek gücüm yok. Sizi böyle bırakıp gitmek beni üzüyor ama kendime olan güvenimi yitirdim. Sizlere güveniyor, başarılı olmanızı istiyorum. Teslim olmayacağıma, benden yana mücadeleye bir zarar gelmeyeceğine emin olmanızı istiyorum. İstanbul’daki akrabalarımın yardımıyla yurt dışına çıkmaya çalışacağım. Ne derse-niz, haklısınız, kabulümdür. Sizi seviyorum. Selamlar, saygılar.”

Yazdıklarını okudu. Bir iki yeri karalayıp düzeltti. Silah ve raxtıyla birlikte kendisine ait çantanın üzerine bıraktı. Üstündeki giysilere şöyle bir baktı. Dikkat çekmeyecek kadar yeni sayılırlardı. Pantolonu, gömleği biraz buruşmuş olsa da temizdi. İlk fırsatta kendini de giysilerini de bir suya vurabilirdi. Şahin’e doğru bir adım attı. Adeta parmaklarının ucuna basarak yürüyordu. Yüzükoyun yatan Şahin’in üzerine eğilip iki parmağının ucuyla cüzdanını hafifçe çekti. Cüzdanındaki Türk parasının tümünü aldı. Euro ve Dolara karışmadı. Cüzdanı usulca Şahin’in yanına bıraktı. Tekrar arkadaşlarına bir göz attı. Gözleri dolar gibi oldu, yine parmaklarının ucuna basarak yürüdü. Tam ormana dalıyordu ki geri döndü. Çantasına eğilip, yazdığı kâğıdın altına not düşürdü. “Şahin’in cüzdanından beş yüz milyon Türk parası çıkardım,” notunu

tekrar yerine yerleştirdi ve kendini koşar adımlarla yokuş aşağı bıraktı.

Mahir bir ara gözünü açtı, havanın aydınlanmadığını fark etti. Pozisyon değiştirerek tekrar uyumaya koyuldu. Sinan uyandı, uykulu gözlerle kalkıp yan tarafa giderek ufak su döktü. Sonra yerine gelip uyudu. Kemal kendini sağa sola döndürerek uyandı. Karanlık havaya takılmadan saatinin ışık pimine bastı. Saate baktı. Beş buçuğa yaklaştığını gördü. Gayriihtiyari bir ışlık çaldı. ışlık sesinden mi yoksa zaten uyanmış mıydı bilinmez ama o esnada kafasını kaldırıp sağa sola bakan şahin yerinden doğruldu. Kemal gerineyerek, “Yaklaşık yirmi yedi saattir yatıyoruz,” dedi. Yapma be der gibi saatine baktı şahin. Kemal’in doğru söylediğini fark edince;

“Ne yapalım demek ki şarj olmamız için bu kadar zaman gerekiyormuş!” dediğinde, Kemal hemen lafı aldı.

“Hem gündüz güneşiyle ısınmış, gece serinliğinde demlenmiş ancak zindeliğimize ulaşmışız!” diye gülümsedi.

şahin ile Kemal sigara yakmış, sohbete koyulmuşlardı. Çayan’dan bihaber...

Hava iyiden iyiye aydınlanmaya yüz tutuyordu...

şahin yerinden doğrularak;

“Heval Kemal etrafa şöyle bir bakıp geliyorum,” dedi.

Henüz bir iki adım atmıştı ki Çayan’ın çantasının üstündeki silahı, raxtı gözüne ilişti. Büyük tuvalete çıktığını düşündü ve omuz silkerek yoluna devam etti. Ancak etrafta onu görmeyince kayglandı. Kafasına üşüşen negatif soruları bir tarafa atmaya çalışarak bekledi. Uzun uzun bekledi. Ortalıkta görünmeyince kaygıları derinleşti. Kafasında beliren sorular kovulmayacak kadar çoğaldı. Karmaşık duygular içinde arkadaşlarının yanına vardı. Çantasının üzerinde de demin göremediği beyaz kâğıdı şimdi görünce eğilip okudu.

şahin dehşete düştü bir an. Sağına soluna bakındı. İnanmak istemiyordu. Daha dün konuşmuştu Çayan’la, ülkeye gönderilecek, durumu arkadaşlara yansıtmayacaktı. Ona girdiği çöküntüden onurlu bir çıkış, ütopyalarıyla ters düşmeyecek bir fırsat sunmuştu. Eylem de başarılı olmuştu. Bundan güç alarak bir süre dayanabi-

lirdi. Böyle düşünmüştü. Kaçacağını aklına getirmemişti. Mücadeleyle yürüyeceğine dair bir güveni korumuştı içinde. Ona bir şans sunmayı yoldaşlığın gereği saymıştı. Onun yaptığına bak! Kendine de kızılıyordu. Adım adım gittiğini fark ettin ama zamanında gerekli ilgiyi göstermedin diyordu. Sorumluydu ya, güç, moral ve azim aşılmalıydı. Direnci zayıflayanı tespit edip, tedbir almalıydı. Bir de Kemal'e kızılıyordu gafil davrandı diye. Çayan karşısına çıkıp bittim dememiş miydi? Turan'ın "Yemeyin!" demesi gibi düşme, kaçma sinyalin vermemiş miydi? Buna karşı o ne yapmıştı? Eylem fikrini Çayan'a mal edip, gönlünü okşamıştı. Seni ülkeye yollarım deyip sorunu zamana yaymıştı. Üstelik eylem anında çantalarını ona teslim edecek kadar güvenini koruyordu. Ciddi ciddi yoğunlaşmalıyım dedi. Öyle Çayan zorluklara dayanamadı deyip geçilemezdi.

Bunları düşünen Şahin'in gözleri, gelişi güzel bırakılan raxta ilişti. Silahına, arkadaşına, anılarına, ideolojilerine, geleceğe dair planlarına, ütopyalarına ters düşmek... diye içinden geçiren Şahin; dilini damağının üzerinden gezdirdi. Acımsı bir tat, belirsiz zaman, ikilem ve hayat ve insan muamması... Her dönemecinde kocaman soru halkaları olan bir helezon oluştu kafasında. Cevap bulmak kolay mıydı? Boşluk ve karmaşık bir günün başlangıcında, hem de yorgun, dağınık, uyanık ile uyku haliyle nasıl cevaplayabilecekti ki?

Şahin, çökmüş omuzlarına sanki tonlarca yük binmiş gibi ayaklarını yerden kaldırmadan bir sağa bir sola yalpalaya yalpalaya adımlarını yerden sürükleyerek Kemal'in yanına vardı ve öylece ayakta kaldı. Kemal, bir Şahin'e bir de elindeki kâğıt parçasına baktı. Şahin'in duruşundan telaşlanarak, ayağa fırladı birden. Şahin'in uzattığı kâğıdı okudu bir çırpıda. Sinirden dişlerini sıkarak gıcırdattı. Yere tükürerek, "Allah belanı versin senin!" dedi. Elindeki kâğıdı sinirden buruşturup yere fırlattı. Şahin Kemal'e bakıp; "Mahir ile Sinan arkadaşları uyandır," dedi ve eğilerek buruşan kâğıt parçasını yerden aldı.

Uyanan Mahir ile Sinan kâğıdı alıp okudular. Mahir yerinden sıçrayarak ayağa kalkıp öfkeli gözlerle etrafa baktı:

“Heval Şahin, Çayan’ın peşine düşelim. Yakalarız onu!” derken, Sinan hâlâ kendine gelememişti. Elindeki kâğıda baktığında yazılı olanların gerçek mi yoksa bir yanılsama mı olduğunun ayır-dında değildi. Rüya görüyormuş gibi o masum bakışlarla arkadaş-larına bakıyordu. Şahin sigarasını içtikten sonra kendini toparlayıp eline silahını, sırtına çantasını alarak;

“Toparlanın gidelim buradan. Ne olur olmaz, noktayı değiştir-memiz gerekiyor. Moralinizi bozmayın. Amansız bir mücadelede olduğumuzu unutmayın. Mücadele, sadece devlet güçleriyle değil!” diye konuşurken, adeta öfkeli duygularını mantıkla yoğurup, ken-dini ve arkadaşlarını rahatlatmaya çalışıyordu...

Diğer üçü de çantalarını sırtlamış, hazırlanmışlardı.

Gündüzdü, ormanda yürümenin her an köylülerle karşılaşma olasılığı vardı. Bunun bilinci ve temkinliliğiyle yönünü Aytaş’a ver-miş yol alıyorlardı...

KIŞA GECİKMEK

Şahin sabahın erken saatinde etrafı gözetledikten sonra gelip Haki'nin günlüğüne el attı. Onun için günlükten öte bir anlam taşıyordu. Haki'nin satırları, bir yandan dayanma gücünü aşıliyordu sanki. 15 Şubat 1999 komplosu günlerini dönüp dönüp okuyordu. Komplonun halkta yarattığı infiali, Haki günlüğünde işlemişti. Komplo kış aylarında gerçekleşmişti, kışın gerillanın hareket tarzı dardı. Daha çok metropollerdeki molotof kokteyli, bombalı eylemler, cezaevlerindeki kendini yakma ve açlık grevleri öne çıkıyordu. İstanbul Bakırköy'deki Carousel alışveriş merkezine atılan molotof kokteyline kadar duyduğu her eylemi not etmişti. Birinde şoför parçalanmış, birinde on üç kişi dumandan zehirlenerek ölmüştü.

Haki, "Eylemler yaygınlaşmalı," diye düşünce belirtiyordu. 14 Mart 1999 günü, "Halk topyekûn serhildana kalkmalı, her tarafı yakıp yıkmalıdır. Halk durmamalı... Gerilla fedai eylemlere girişmeli... Halk Önderliğin yaşam güvencesi hakkında ciddi taahhütler almadan durmamalı... Çok tarihi, çok kritik bir süreç, her türlü eylemi yapma hakkına sahibiz," diye yazıyordu. Aynı günlerde hareketin konseyi halk eylemliliklerini selamlarken, Bakırköy'deki eylemle ilgili olarak, "İlişkımız yok," açıklamasını da günlüğüne kaydetmişti. Önderliğin eylemlere müdahalesini de yazmıştı. 17 Mart 1999 günü "Önderlik Bakırköy'deki eylemi provokasyon olarak nitelendirdi. Ailelere başsağlığı diledi. Avukatlara, 'Metropol eylemlerini kabul etmiyorum. Israr edilirse, bunu komplo olarak nitelendiririm. Başta Med TV ve diğer basın yayın organlarında çıkan haberlerdeki PKK ve Kürt İn-

tıkam Tugayları adına yapılan eylemleri doğru bulmuyorum. Özellikle bu eylemleri esefle karşılıyorum,’ dediği yansıtıldı radyoda,” yazmıştı. Önderliğin bu açıklamalarına tam anlam vermediği belliydi. Şahin, “Hangimiz yeterli anlamı verdik ki!” diye düşündü. Esaret halkın, özellikle gençlerin öfkelerini taşırmış, her yerlerde gelişigüzel eylemler yapıyordu. Şahin de o zaman Haki gibi bunları doğal gördüğü gibi daha fazlasının yapılması gerektiğini düşünüyordu. Fakat Önderlik “Durun!” diyordu. Newroz’a doğru oluşan kitlesel kabarışı, öfkeyi soğutmaya çalışıyordu. Günlükte, Haki’nin de yazdığı gibi Newroz kutlamalarına da izin verilmemiş, engellemelere rağmen halk alanlara inmeyi başarmıştı. Birkaç günlük gözaltı bilançosu on bini bulmuştu. Sadece Amed’de dört bin gözaltı vardı.

Şahin o dönemi anlamakta zorlandığını hatırladı. Kimi arkadaşlar ruhsal olarak süreci kaldıramayacak düzeye gelmişlerdi. Haki, o günlerde tanık olduğu bir olayı da yazmıştı.

“02 Nisan 1999

Nöbet yerine giderken ağlama sesi duydum belli belirsiz. Sese kulak verdim ve sese doğru gittim. Çam ağacına sırtını vermiş Med arkadaş dizlerini karnına çekmiş, başını ellerinin arasına alıp dizlerinin üzerine eğilmiş ağlıyordu. Sessizce yanına varıp oturdum. Göz göze geldik bir an, gözleri kor ateşine dönüşmüştü. ‘Gerillayız, böyle bir dönemde eylem yapamıyoruz,’ diye mırıldandı. Hepimizin ruh halini yansıtıyor ve ortak duygularımızın dili oluyordu aslında... O esnada el bombasını avuçladığını gördüm! Üzerine atlayıp bombayı elinden aldım. Pimi çekilmişti bombanın! Emniyet mandalını sıkı tuttum ve pimi tekrar taktım. Her şeye rağmen, patlayacağını sandığım bombayı soğukkanlılıkla karın oluşturduğu tümseğin içine fırlatıp var gücümle onu da kendimle birlikte yere yattırdım. Bir dakika geçti bombadan hiç ses çıkmadı. Patlasaydı, saniyeler içinde patlardı. Aradım, sonra bulmayınca vazgeçtim! Geri yerime, Med’in yanına gelip oturdum. Elimle karı eşelemiştim, elim uyuşmuş, parmaklarımı kıpırdatamıyordum. Bombanın patlamaması pimi taktığım için mi, yoksa fününyesinin nemlenmiş olmasından mıydı bilinmez ama patla-

madı... Bulamadım zaten.

Nöbet yerinden arkadaşların yanına geldik. Diğer arkadaşların yüzünden düşen bin parçaydı!.. Her biri patlamaya hazır bomba gibi... Ayhan arkadaşına Med arkadaşın durumunu söyledim. Onu çağırmanızı söyledi. Onunla konuştu. Sonra bizi eyleme gönderdi. Asık suratımızın buzları erimeye başlamış, ısıltılı tebessüm belirmişti yüzümüzde...

Kalkıp toplandık ve eyleme gittik. Almus'un içine girmiştik. Polisler bizi fark etti. Şiddetli bir çatışma sonrası geri çekildik.

Eylemlere başlamıştık. Gözlerimiz askeri hedeflerin dışında bir şey görmez olmuştu.

Aklımız, eylem yapmanın dışında hiçbir şeyi düşünemez olmuştu.”

Kemal, Sinan ve Mahir'in de uyanıp güne hazırlandıklarını gören Şahin;

“Heval Kemal, 1999'u hatırlıyorsun değil mi? Mücadelemizin en zorlu yılıydı. Çoğumuz intihar noktasına gelmiştik.”

Kemal cevap yerine başıyla onaylayarak, gelip yanına oturdu. Sinan ile Mahir bir yandan kahvaltılık bir şeyler ayarlarken bir yandan da onları dinliyorlardı.

“Biliyor musun heval Kemal, bizim hep Önderliği anlama sorunumuz oldu. Başarısızlıklarımız ondan. Hatırlarsan biz yakıp yıkmaktan söz ederken, o bizi ve halkı yatıştırmaya çalışıyordu, o cehennemden beter şartlarda. Heval Haki'nin günlüğünü okuyorum da müthiş güç alıyorum.”

“Heval Şahin, şimdi sesli okumamız doğru olmaz ama dönüşümlü okuyabiliriz.”

“Haklısın okuyup sohbet konusu yapalım. Şimdiki şartlarımızı bilince çıkarmada, güçlendirmede öğreneceğimiz çok şey var. Bugün Med hevalin intihar girişimini okudum, Ayhan hevalin grubunu nasıl eyleme geçirdiğini. Bir keresinde Kelkit'in güneyinde Fırat, Çiya ve Şahan ile pusu atıyorlar. İmha ettikleri iki aracın üzerine gidip yedi silah kaldırıyorlar.”

Kemal, Şahin'in varmak istediği noktayı biliyordu. Mücadele tarihinin kritik aşamalarının nasıl geçtiğini hatırlatarak güç ve moral vermeye çalışıyordu. Çayan'ın kaçıışı zaten çekilmez olan koşulları daha da beter hale getirmişti. Şahin anlatmaya devam ediyordu.

"O zaman Karadeniz grubu içinde dört kadın arkadaş da vardı. Batmanlı Dirok heval, Mardinli Dicle heval, şehit düştüler. Sonra Haki heval de yazmış. O zaman kimileri kadının grupta yer almasına karşı çıkıyorlardı. Ama birçoğumuzdan daha yüksek bir iradeyle doğa zorluklarına dayanıp eşsiz bir fedakârlıkla kendilerini çalışmaya kattılar. 'Kadın fiziki güçsüzdür,' diyen mantığı yerle bir ettiler. Bu alanda birçok ilkin sahibiydiler."

"Heval Şahin telefon!"

Şahin kendini anlattıklarına öylesine kaptırmıştı ki cebinde çalan telefonu duymuyordu. Kemal'in uyarısıyla telefonu kulağına götürdü.

"Alo!"

"Bülent hani bize gelecektin, ne oldu?"

"Gelirken bir iki arkadaşta takıldım. Oyaladılar dayı. Şimdi geliyorum yoldayım yani."

"Tamam..."

Arayan Ekrem'di. Görüşmek istiyordu.

Şahin, Ekrem ile buluşmak üzere yeni elbiselerini ve kamuflaj aksesuarını alıp ayrıldı. Ekrem'i Kayaici köyü kavşağı yakınında karşılayacaktı. Çok da beklemedi. Neredeyse aynı anda randevulaştıkları noktaya varmışlardı. Şahin de arabaya bindi ve Ekrem'e piknik alanında bulunan çeşmenin yanına çekmesini istedi. Ekrem yine arabanın bagajını tıka basa doldurmuştu. Elinde bir sipariş listesi olmadığı halde lazım olabileceğini düşündüğü özellikle yiyecek adına ne varsa alıp gelmişti. Turan'ın yaptığından sonra grubun erzak sıkıntısı çekeceğini biliyordu. Arabayı park ettikten sonra malzemeyi indirip ormanın içine daldılar.

Ekrem, Naraç'ta çatışma çıktığını duymuştu. İlk arkadaşların kayıp vermiş olabileceğini düşünüp kaygılanmıştı. Bir tanıdığını

köye yollayarak olayın iç yüzünü öğrenmeye çalışmış ve öğrenmişti. Olan çatışma değil, basbayağı bir karakol baskınıydı. Oldukça planlı bir eylemdi. Tanındığı, eylemi köydeki etkisiyle birlikte anlatınca Ekrem adeta kendinden geçmiş, bunu birileriyle kutlamak istemişti. Ancak mümkün değildi. Şahin ona gizlilik deyip durmuştu. Madem buralarda kimseyle kutlamak mümkün değildi, o zaman onlarla kutlayayım demiş, Şahin'i aramıştı. Ormanın içine girer girmez de Şahin'i durdurup sıkı sıkı sarılmış, coşkunu;

"Elinize sağlık, çok güzel bir misilleme olmuş," şeklinde ifade etmişti.

Ekrem'in coşkun haline karşın Şahin sükûneti elden bırakmadı. Hatta ilk randevulara nazaran durgun göründü Ekrem'e. Acaba kendi kayıpları da mı vardı? Şahin'in hemen buluşma taraftarı olması da içine kurt düşürmüştü. Sormadan edemedi.

"Kaybımız, yaralımız yok değil mi?"

"Yok hayır, eylemi tam planladığımız gibi yaptık," deyip vakur bir edayla eylemi anlattı.

Ekrem, Şahin'deki durgunluğu yaşanan zehirlenme olayına bağladı. Sonrasında yaşanan sıkıntılar da vardı. Şahin ise eylemin halk üzerindeki etkisini sordu. Eylem basına hiç yansımamıştı. Ama fısıltı gazetesi halk içinde yaymıştı. Bire on katarak anlatılıyordu. Kimisi kendince iyi niyetle gerilla sayısını abartıyordu. Öyle ya! Bu, dört gerillanın işi olamazdı. Güpegündüz köyün içinde gelip vurduklarına göre oldukça güçlü olmalıydılar. Kimisi askerin tedbirsizliğine, güçsüzlüğüne veryansın ediyordu. "Teröristler burunlarının dibine kadar geliyor, ruhları duymuyor" diyorlardı. Kendileri asker olsaymış onlara günlerini gösterirlermiş! Ekrem, devletin gerilla başına verdiği ödülü artırdığını da hatırlatmayı ihmal etmedi.

Şahin, "Ekrem abi, her zamankinden daha fazla tedbirli olmalıyız," deyip eylemin kendilerine yansımalarını anlattı. Ordu, bu eylemi beklemiyordu. Bu darbeyi kolay kolay sindiremezdi. Gerillayı kayıp verdirmek için her yolu denerdi. Dağı taşı didik didik arayan operasyonlar olacaktı. Para ödülü birçok köylünün, hatta ipi kopuşun avcı kılığıyla araziye çıkmasına neden olurdu.

“Haklısın,” dedi Ekrem. “Demek ki durgunluğunun sebebi bu.”

“Hayır, bu değil. Bir sıkıntımız daha var. Bir süre ortalıkta görünmesen iyi olur.”

“Niye ki? Ortalıktan kaybolursam erzaksız kalırsınız.”

Ekrem haklıydı. Ama Çayan’ın kaçışından sonra o da güvende değildi. Şahin, Çayan’ın teslim olmasa bile yakalanma riskinin olduğunu söyledi. Mecalsiz kalmış bir kişilik gözaltında kolaylıkla çözüldü. En doğrusu Ekrem’in İstanbul’a gidip bir süre gizlenmesiydi. Kendi başlarının çaresine bakmanın bir yolunu bulurlardı.

Ekrem, bir devrimcinin arkadaşlarını nasıl bırakıp kaçtığını daha anlamadan, Şahin git gizlen diyordu. Mantıklı olan buydu. Fakat Ekrem kendini ikna etmekte güçlük çekiyordu. Zaten Çayan kendisinin ne ismini ne de yerini bilirdi. Kısa bir süre görmüşlüğü vardı o kadar. Hem yakalanacağı ne malumdu. Çayan zaten kaçarak grubu riske atmış, kendisi de gizlenme adına çekilse çok zorlanırlardı.

“Doğru diyorsun Ekrem abi,” diyerek tartışmayı uzatmadan Ekrem’i ikna etmeye çalıştı. Şahin, “Bak Ekrem abi, zehirlenme olayı da Çayan’ın kaçışı da bizim gafil yanlarımızdan beslendi. Üçüncüsü imhamızı getirir. Sen İstanbul’a gideceksin. Ortalık sakinleşince gelirsin. Bizi merak etme. Biz zorluklarla baş etmenin bir yolunu buluruz.”

“O zaman gitmeden bir sefer daha yapayım. Bana bir liste ver gidip getireyim.”

Şahin bu teklifi de kabul etmedi. Hem fazlasıyla riskliydi. Böyle bir alışverişin kendisi bile dikkat çekerd. Hem kendileri de bu alanı terk edeceklerdi. Ekrem de İstanbul’a gidecekti. Olanları Ahmet’e de anlatırdı.

Ekrem sonunda ikna oldu. Şahin’e tekrar uzun uzun sarılıp vedalaştı. “Kendinize iyi bakın görüşürüz,” dedikçe “Merak etme Ekrem abi,” diye karşılık veriyordu Şahin. Bu gidişe gönlünün razı olmadığı her halinden belliydi. Arabasına binince bir süre sonra durup ormana baktı. Sigara yakıp derin derin içine çekti. Sonra arabasını çalıştırıp yola koyuldu.

Şahin, Ekrem'in getirdikleriyle kan ter içinde arkadaşlarının yanına döndü. Buluşmalarının içeriği hakkında kısaca bilgi verdi. Eylem'in ordunun imajını oldukça zedelediğini, gücünü tartışır hale getirdiğini, bunun için ne olursa olsun gerillaya bir darbe vurma peşinde olduğunu hatırlatıp nasıl hareket edeceklerini anlattı.

“Kayaici ile Alçakdere arasındaki ormanlığa gideceğiz. Orası oldukça gözden ırak ve sapa. Orada yerimizin bulunması imkânsız. Erzakımızı da tasarruflu kullanarak operasyonun çekilmesini bekleyeceğiz.”

Belirlenen noktaya yol aldılar. Şahin'in dediği yer gizlenmeye oldukça elverişliydi. Geceleri çevreyi kontrol ederek, gündüzleri sessiz kalarak operasyonun çekilmesini beklediler. Gelişmeleri radyodan ve askerlerin telsiz konuşmalarından takip ediyorlardı. Günler böyle tekdüze akıp gidiyordu. Asker yirmi gün arazide kaldı. İhtiyatlı tüketmelerine rağmen erzakları suyunu çekmişti. Operasyonun bittiğini gördüklerinde kendilerini vadiye bırakıp Küçükdere'ye doğru yol aldılar. Bir süre yeni yeni kıvamına gelen taze fındık, böğürtlen, kara erik gibi meyveleri yiyip idare ettiler. Fındık ile kara eriklerin kendilerine has tatları vardı. Hele o ceviz iriliğindeki böğürtlenler, damakta unutulmaz bir tat bırakıyordu. Karadeniz'in nemli, yumuşak toprağında yetişen bu böğürtlenlerin salkımı üzümünkinden farksızdı. Hatta tat ve doyuruculukta üzüme fark atarlardı. Sinan her fırsatta topluyor, çaydanlıkta kaynatıp çay niyetine arkadaşlarına içiriyordu. Ya sigara! Sigarasızlık ayrı bir dertti.

Doğayla bütünleşmiş, doğayla iç içe yaşamaya alıştılar. Bir süre daha günlük erzak ihtiyaçlarını böyle değişik yöntemlerle temin edip idare edebilirlerdi. Fakat önlerinde kış vardı. Kışa hazırlık yapmalıydılar. Kışın barınılacak güvenli bir yer bulunurdu ama erzak sorunu yaşanırdı. Şahin arkadaşlarını toplayarak sorunu tartışmaya açtı.

“Önümüz kış,” dedi. “Erzak temini için sağlam bir ilişkiye ihtiyacımız var. Çayan'ın durumu netleşmeyene kadar Ekrem ile ilişkiye geçemeyiz, ne yapalım?” diye sordu.

Yanıtı sessizlikle oldu. Şahin’de bir çözüm planı yoktu. Uzun bir sessizlikten sonra Mahir, Maçka ilçesine gitme fikrini ortaya attı. Kendisi oralydı. Doğup büyüdüğü yerdı. Arkadaşları, sol örgütlere sempati duyanlardan tanıdıkları vardı. Bir ilişki bulabilirdi belki. Üçü birden riskli dediler. Mahir fikrini üsteledi.

Mahir ince uzun boyluydu. Zayıftı ama son dönemde daha da zayıflamıştı sanki. Boyu, olduğundan uzun gösteriyordu. Kestaneye çalan sık saçları, mavi gözleri ve kemerli burnuyla tam bir Karadenizli portresini çiziyordu. Çöken omuzları, elmacık kemiklerini daha bir belirginleştiriyordu. Kemal, Mahir’in epey bir süredir ilçeyle bağlantısı olmadığını hatırlatarak kuşkusunu dile getirdi. Mahir’in anne ve babası öğretmendi. Tayinleri Adana’ya çıkarılmış, oraya yerleşmişlerdi. Ama Mahir, on altı yaşına kadar buralarda amcalarının yanında kalıp okulunu okumuştı. Adana’nın ona faydası Kürtleri tanımak olmuştu. Anne baba ziyaretleri sayesinde mücadeleyle tanışmış, katılma kararı vermişti.

Şahin;

“Doğrudur, buraları avuçlarının içi gibi bilirsin, ne de olsa memlekettin. Buralarda tutunmamızda emeğin ve fedakârlığın yadsınamaz. Ama seni böyle bir riske atmamız doğru olmaz.”

“Bu riski göze almalıyız,” diye atıldı Mahir.

Çayan’ın bozduğunu düzeltmekte adeta kendini sorumlu görüyordu. Köylü özellikleri ağır basıyordu. İnatçı bir yanı vardı. İsrarı karşısında Sinan, “Deneyelim,” dedi. Kemal de olabilir noktasına gelince Şahin de oluru verdi. Ama çok dikkatli olmalıydı. Grup yeni bir kaybı kaldıramazdı. Mahir bunun bilincinde olduğunu, dikkati elden bırakmayacağını söyledi. Gitmeye hazırlandı.

VEFALI KALAN

Mahir'i doğup büyüdüğü Maçka'ya gitme heyecanı sarmıştı. İlk iş olarak derede giysilerini yıkadı. Tıraşını olup banyosunu yaptı. Düğüne gidiyormuş gibi üst başına çeki düzen verdikten sonra akşama doğru yola koyuldu.

Karadeniz biraz da tepeler ve derin vadiler diyarıdır. Maçka'ya ulaşana kadar kendini kim bilir kaç sırta vurup kaç yamaçtan inecekti. Tabana kuvvet diyerek, tırmanıp koşar adımlarla kendini vadilere bırakacaktı. Durup dinlenmeden yürüyerek Maçka'ya vardı. Neredeyse üç yıl olmuştu ayrılalı. Geldiği misyonla ilçeye girişi onu ayrıca heyecanlandırıyordu. Adımları onu okuduğu okulun yanına kadar getirmişti. Okula baktı. İlk gençlik yıllarının haylazlıklarına tanık bahçeye sıra sıra dizilmiş bodur ağaçlarının yanı başındaki akasyalara göz gezdirdi. Kale direklerinin boyası sayılmazsa spor sahası pek değişmemişti sanki. Kantinin bahçeye bakan penceresine asılı kâğıtlar göze çarpıyordu. Tatil olduğundan derslikler boştu. Duvarın üstündeki demire sırtını dayayıp bir sigara yaktı. Teneffüslerde gelip burada sigara içtikleri oluyordu. Sigarasından bir iki nefes çekmişti ki kol kola girip şakalaşan üç genç yanından geçti. Biri dönüp ona baktıktan sonra diğer ikisine , “Bizim Mustafa'ya ne kadar benziyor böyle,” diye mırıldandı. “Ne Mustafa'sı be! Mustafa Adana'da!” diye itirazla karşıladi diğeri. Bu konuşmaları Mahir'in kulağına kadar gelmişti. İçinden, “Mustafa'yım ve tam da sizi arıyordum,” diye geçirdi. Giden üç arkadaşın arkasından ıslık çaldı. ıslık sesine sinirlenen gençler;

“Kime ıslık çalıyorsun ulan... Bizi kız mı sandın lan dümbük!” diyerek ona doğru hamle yaptılar. Hızlı olanı öfkeli adımlarla yanına kadar varmıştı. Mahir istifini hiç bozmadan, gelenin gözünün içine soğukkanlılıkla bakarak;

“Hayırdır Selim, yol kesen olmuşsun da haberimiz mi yok?” dedi ironik bir dille.

Selim durdu bir an, daha dikkatli baktı. Sonra arkadaşlarına dönerek;

“Şerefsizim de aynen o la! Hangi rüzgâr attı seni buraya Mısıktık...” deyip sarıldı. Diğerleriyle de tek tek kucaklaşıp öpüşürken, “Vay vay...”, “Kimleri görüyorum”, “Kendini amma da özlettin bel!”, “Aşk olsun ama insan hiç arkadaşlarını arayıp sormaz mı?” gibi ortak özlemlerini ifade eden sesler yükseliyordu.

Mahir’in koluna yapışan Selim, okulda muzipliğiyle tanınıyordu. O da Mahir gibi gözükaraydı. Okulda pis işler çevirenleri kendi deyimleriyle güzelce haşat ediyorlardı.

Mahir’i koluna asılırcasına kendine doğru çeken Selim;

“Ula oğlum sen neredesin? Bi kayboldun görünmez oldun da insan arkadaşlarına uğramaz mı?” dedi ve Mahir’in üstünü başını süzdü. “Ula oğlum bu halin ne! Adana’da elbiseler böyle ütüsüz mü hep? Yoksa moda değişmiş de haberimiz mi yok?”

Mahir her şeye hazırlıklıydı, soğukkanlı yaklaşıyordu. Lafı dolandırmadan,

“Bizim amcagillerin yanına gitmiştim... Yayla işte malum, koşulları insanın üstündeki kılık kıyafetin şeklini şemalini değiştirir.”

“Yani şimdi geldiğin gibi yaylaya gittin öyle mi? Hem de bize hiç uğramadan ve bizi sormadan.”

“Ya yok, öyle düşünme, acil bir işim vardı...”

“Hadi be, işi varmış! Biz seni bulmasaydık sen bizi arayıp sormazdın belki!” dedi kızgınlıkla.

Selim’in sarf ettiği sözler içinde bulunduğu sosyal yaşam ilişkilerde normal karşılanıyordu. Ama Mahir, üç yıldır böyle konuşmayı tasvip etmeyen bir dünyada yaşıyordu. Bu konuşma tarzından sıkıldı sıkılmasına da renk vermemeye özen göstermeliydi. O da şimdilik

bunu yapmaya çalıştı ilkin. Ama ona takılmaları artınca içten içe sinirleri gerildi. İlk fırsatta Selim'in kulağına eğilerek;

“Seninle biraz konuşmalıyım,” dedi. Selim şakacı ve sosyal cesaretiyle vurdumduymaz olduğu kadar ciddi konulara da hassasiyetle yaklaşmasını bilen biriydi. Mahir bunu der demez, hemen kendine çeki düzen vererek;

“Tabi tabi, hemen!” dedi. Diğer arkadaşlarından müsaade isteyerek, “Mustafa sırayla hepimizin misafiri olacak ama bu akşam benim misafirim, yarın görüşürüz,” dediğinde itirazlar yükseldi. Selim onları ikna etti ve Mustafa'nın koluna girdi. Kol kola diğerlerinin bakışları altında caddede gözden yittiler...

Mahir kalabalık içinde yürürken durmadan sağına soluna bakınıyordu. Gerillaya katılmadan önceki ismi olan Mustafa'yı içinde tekrarlayıp duruyordu. Mahir ismine alıştığı için bazen “Mustafa” diye hitap edildiğinde sanki ona değil de başkasına hitap ediyorlarmış gibi umursamaz davranmıştı. Bu duruma girmemesi için kulaklarını ismine alıştıırıyordu.

Çay bahçesine vardıklarında Selim'in kolunu dürttü.

“Burada oturup bir çay içmeyelim mi?”

“Nasıl istersen Mustafa...”

Mahir çay bahçesinin en kuytu yerini seçti. Selim onun bu kaçamak tavırlarına şaşırdı. Anlamaya çalışarak sabırlı davranıyordu. Elini kaldırıp iki parmağını şaklatarak, “İki çay...” dedi.

Mahir önüne bırakılan çay bardağına şeker attı. Küçük çay bardağında çay içmeyi nice olmuştu. Dağda hep büyük su bardaklarında çay içmişti. Eline aldığı çay kaşığıyla bardağını karıştırırken yarısını döktü. Neyse ki, Selim fark etmedi. Yoksa yine bir muziplik yapardı. Loş ışıktaki çayın rengini tam seçmedi ama ilk yudumda bayağı demli olduğunu, damağına yapışan çayın ağır tadından anladı. Bardağını masaya indirdi. Yüzünü yüzüne çevirmiş olan Selim, kendisine niye böyle dikkatlice bakmaya başladığını az çok tahmin etti. Konuşma fırsatını Selim'e bırakmak istemiyordu şimdilik, çünkü havadan sudan konularla zamanı heba etme vakti değildi. Uygun bir anlatımla meseleyi açmayı düşündü.

Kendine ve Selim'e olan güveninden olacak ki kafasında konuşacaklarını bir tasarımını yapmadan;

"Heval Selim!.. Pardon Selim," deyince kendini başta ele verdi.

Selim bir şeyi keşfetmiş gibi ona sokularak;

"Senin tuhaf davranışlarından çıkmıştım zaten. Ama şimdi tam emin oldum. Demek heval ha! Vay be... Sözde ben de çıkacaktım. Peki ne zaman gittin?"

"Neyse şimdi sırası değil bunları konuşmanın, daha önemli bir görev için geldim sana."

"Ama ben seni buldum."

"Bulurdum seni, bulurdum..." diyerek Selim'e olan güvenini ve erzağa ihtiyaçları olduğunu bir bir anlattı. Selim böyle bir görevi yapacağı için sevinmişti. Sadık ile Dursun'a da durumu açmasını önerdi. Onların da güvenilir olduğunu anlattı. Mahir tamam deyince, Selim cep telefonu ile her ikisini aradı. Fazla zaman geçmeden her ikisi de gelmişti. Selim ile Mustafa'nın köşede oturduklarını görünce, her ikisi sanki anlaşılmışlarcasına, "Yahu şöyle açık ferah bir yer yok mu gelip bu köşeye sinmişsiniz böyle!.." deyince Selim onlara oturmalarını ve sessiz olmalarını söyleyerek Mustafa'nın durumunu baştan sona anlattı. Erzağa ihtiyaçları olduğunu da belirtti. Anlatırken her cümlenin sonunda üstüne basa basa, "Aman la başka kimse, ama hiç kimse duymayacak," diyordu.

Selim, Mustafa'yı anlatırken Sadık ile Dursun kanatlanmış gibi sevinçten uçuyorlardı. Dursun durmadan Mustafa'ya sokulup sarılıyor, yeni bir şey keşfediyormuş gibi o loş ışığın altında yüzüne bakıp sevgisini gösteriyordu. Sadık yerinden kalkmış, Mustafa'nın etrafında dönmeye başlamıştı. Sema tutarcasına... Ne yapıyordu o da bilmiyordu. Mustafa, bir onlara bir Selim'e bakıyordu. Ama Selim ondan önce duruma müdahale etti. Biraz kızmıştı da. Onları azarlıcasına uyardı. Haksız da değildi hani. Koca çay bahçesinin içinde böyle sıradışı davranışlar pekâlâ etraftakilerin dikkatlerini üzerlerine çekip şüphelenmelerine davetiye çıkarabilecek cinstendi. Heyecanı son derece yüksek sevinç yüklü hava, Selim'in uyarısıyla biraz olsun dindi. Ama hâlâ bakışlar şaşkınlık yüklüydü.

Bunu fark eden Mahir, ortamı normale döndürmek için yaylalar-
dan başladı. Denizin hırçın dalgalarına karşı nasıl kafa tutup yüz-
düklerini anımsayarak sohbet konusu yaptı. Sohbet koyulaştıkça
heyecan yüklü duygular tamamen dinmeye yüz tuttu. İkinci,
üçüncü ve en son dördüncü çaylarını içerlerken Mahir onların te-
lefon numaralarını aldı. İhtiyaç duyduklarında randevulaşıp görü-
şeceklerdi. Mahir görevini başarıyla hem de en kısa sürede
tamamlamıştı. Arkadaşlarına güveniyordu. Ama onları böyle kolay
bulacağını ve böyle erken sonuç alacağını tahmin bile etmemişti.
Bunun rahatlığıyla yerinden doğrulup gitmesi gerektiğini, ileriki
zamanlarda tekrar görüşeceklerini belirtti. Her üçü bu akşam kal-
masını söylese de Mahir başka sefere erteledi. Cebinden çıkardığı
100 Euro'yu Sadık'a uzatarak, Türk parasına çevirmesini ve on
beş ekmek, iki karton sigara, bir kilo peynir almasını söyledi. Sadık
paraya itiraz etti. Parayı geri cebine koymasını rica etti. Sonra Se-
lim'e baktı. Mustafa'ya yemek yiyip yemediklerini sordu. Selim ye-
mediklerini söyleyince lokantaya gidip yemek yemelerini söyledi.
Kendisi de arabasını almaya gideceğini ve ihtiyaç duydukları mal-
zemeleri alacağını belirterek ayrıldı.

Mustafa'nın karnı sırtına yapışmıştı adeta. Lokantaya girdikle-
rinde kuzu pirzolası, cacık, pirinç ve yeşillik istemişlerdi. Musta-
fa'nın acıktığını fark eden Selim, yemeği yenilemesini istedi.
Mustafa kabul etmedi.

Yemeklerini yiyip kalktılar. Lokantanın karşısında durup soh-
bet ederken, Sadık arabasıyla gelip yanlarında durdu. Onu arabayla
istediği yere bırakmak için dayatınca Mahir kabul etti. Arabaya
binip yola girdiler...

Dursun, Mustafa'ya Naraç köyündeki eylemi sordu. Mahir ey-
lemi olduğu gibi anlattı. Öncesinde komployle nasıl zehirlendik-
lerini de anlatmakta bir sakınca görmedi. Eylemin bunun
misillemesi olduğunu özellikle belirtti. Mustafa'nın yanında oturan
Selim iç geçirerek,

“Şöyle erken akıl edip de gelip bizi bulsaydın tüm bu ihtiyaçla-
rınızı fazlasıyla temin ederdik. O acı olay da yaşanmazdı belki.”

Sadık aynı şeyi belirtince Dursun sabırsızlıkla araya girdi:

“Mustafa! Ne zaman bizi alacaksın? Hatırlarsın, okulda sözleşmiştik devrimci olacağız diye.”

Mustafa, Selim ile Sadık’ın sitemlerine cevap olarak:

“Emin olun ki aklımdaydınız, gelip sizi bulma düşüncem vardı. Ama buradan hayli uzaktaydık. Buralara gelir gelmez sizi bulmaya geldim işte,” dedikten sonra Dursun’a döndü.

“Şimdilik bizim için yapabileceğiniz en iyi şey bize yardımcı olmanızdır. En büyük desteğiniz ve katılımınız bu olacaktır.”

Aralarındaki diyalog tatlı bir sohbet havasına dönüşmüştü.

Onları okulda devrimcilikle tanıştıran Selim’di. Selim’i etkileyen Siirtli yengesiydi. Abisi Siirt’te sınıf öğretmenliği yaparken yengesi olan Berfin ile tanışıp evlenmişti. Selim, Siirt’e gidip gelirken gelişen olayları merak edip yengesine sormuş, yengesi de ayrıntılı bir biçimde anlatmıştı ona. Selim’in çok sevdiği bir arkadaşı da Siirt’te yapılan bir protesto yürüyüşünde polisin kurşunuyla yaşamını yitirince daha fazla ilgi duymuş, gönül bağlamıştı bu gelişen mücadeleye... Sadık, Dursun ve Mustafa ile yakın arkadaşlık bağları üzerinden sol görüşünü onlara da benimsetmişti zamanla. Sonradan Adana’ya giden Mustafa, Kürt çevresiyle yakından ilişkilenince katılmıştı. Onun katılmasından habersiz olan Sadık, Selim ve Dursun da bir çıkış yapmanın arayışındaydılar. Ama birinin öncülük yapmasının beklentisindeydiler. Tam da böylesi bir duygu içerisindeyken Mustafa sürpriz biçimde yolları üzerinde belirmiş, çıkış kapısını aralamıştı. Dursun’un durmadan, “Mustafa bizi ne zaman alacaksın,” demesi de bundandı belki de!

Yol boyu aralarındaki konuşmalar bazen çocuk saflığıyla neşeli şakalaşmalara ve kahkahalara varıyor, bazen de sanki dünyanın en stratejik planlarını yapıyorlarmış gibi ciddi ve resmi bir havaya bürünüyorlardı. Aslında bu ikilemli durumlarını tamamen Mustafa’nın yaklaşımları belirliyordu. Çünkü her üçünün gözü kulağı Mustafa’ya odaklanmıştı. Mustafa da yanındaki arkadaşlarıyla okuldaki renkli anıları sohbet konusu yapıp kahkahalarla gülüyorlardı. Ama devrimci mücadele sorumluluğunu ve daha birkaç gün

önce kaybettiği can yoldaşlarını hatırlayınca, onların anısına saygı duruşuna geçercesine kendini toparlayıp hemen ciddileşiyorlardı. Her üçü de ona imrenerek onu esas alıyor, onunla gülüyor, onunla ciddileşiyorlardı. Hem hayatın kendisi de ikilemli bir durumdan ibaret değil miydi zaten? Bir yanı sevinç bir yanı hüznün... Bir yanı güzellik bir yanı çirkinlik... Bir yanı aydınlık bir yanı karanlık... Ve bir yanı özgürlük, bir yanı tutsaklık. Mustafa'nın, küçük bir arabanın içinde olsa da duygu ve düşünce dünyası koca bir hayatın salıncağındaydı. Sevinç, güzellik, aydınlık ve özgürlüğün üzerindeki çirkin perdeyi kaldırma azmindeydi. Yanındaki çocukluk arkadaşlarına da bunu anlatmaya çalışıyordu.

Mustafa, Şahingillerle buluşma yeri olarak belirledikleri yere geldiğini fark ettiği gibi elini Sadık'ın omuzuna hafifçe vurarak;

“Burada dursan iyi olur!” dedi.

Sadık yavaşlayıp durdu.

Arabadan inerlerken Selim ile Mustafa yolun kenarına geçtiler. Sadık ile Dursun taksinin bagajındaki eşyaları çıkarıp yanlarına geldiler.

Selim, Mustafa'ya sokuldu gülerek;

“Bir sakıncası yoksa kod ismini söylemez misin?”

Mustafa yanlarına gelen Sadık ile Dursun'a da bakarak;

“Niye sakıncası olsun ki kodum Mahir'dir.”

Sadık gülerek;

“Aha sorabilirsin! Dursun'a demiştim Mustafa başka isim kullanıyor diye. Çünkü Mustafa diye hitap ettiğimizde çoğu zaman oralı bile olmuyordun! Önce kulaklarının ağırlaştığını sandım, hani savaştır ya olabilir yani! Mustafa denildiğinde oralı olmayınca söyledim. Aha sorabilirsin da...” demişti.

Mahir gülümseyerek geldikleri yöne baktı. Yol güzergâhında kendilerine doğru birkaç araç geldiğini farlarından fark etti. Sadık'a cevap olmaktan vazgeçip ışıklara dikkatlice baktı. Beşe kadar saydı. “Bunlar askeri araçlardır, konvoydur. Ya direk bizi takip ediyorlar ya da buralara operasyon yapacaklar. Her iki durumun ulaştığı sonuç aynıdır,” diye düşünerek, yoldaki araçların ışıklarını

yanındakilere söyledi. Sadık panikleyerek, “Bir yerde açık mı verdik yoksa, bunlar askeri araçtır,” dedi. Selim soğukkanlılıkla, “Yok canım, ne askeri araçları be!” dedi. Dursun, “Vallahi de asker da!” dedi. Mahir hemen araya girerek,

“Bunlar askeri araçtır, bu kesin. Önümüzdeki köyde tanıdık kimse var mı?” diye aceleyle sordu.

Selim de işin ciddiyetine vararak,

“Tabi tabi, önümüzdeki köyde bizim dayıoğlunun kayın pederinin evi var.”

Buna sevinen Mahir:

“Tamam o zaman, hiç vakit kaybetmeden hemen oraya gidin. Şayet askerler oraya gelse ve sizden şüphelenip sorsa da misafirlğe geldiğinizi söylersiniz,” dedi.

“Merak etme heval Mahir, hiçbir sorun çıkmaz dedi Selim.”

Vedalaşıp, arabaya bindiler. Yol alıp gözden kaybolunca, Mahir bir kez daha araçlara baktı. Araçlar viraj alırlarken on ikiye kadar saydı. Yolun kenarına bırakılan eşyaları iki seferde ormana götürdü.

GERİYE BAKMAK

Şahin, henüz şafak sökmeden uyandı. Rutin sabah gözetlemesine koyulacaktı. Sonra Mahir'i karşılamaya gideceklerdi. Üzerine örttüğü kefiyesini özenle katlayıp çantasına koydu. Ayağa kalkmak için davranınca bacaklarındaki uyuşmayı fark etti. Hava o kadar soğuk olmadıği halde, sızısı nüksetmişti. Oturduğu yerde ayaklarını uzatarak kanın dolaşmasını ve uyuşmanın geçmesini bekledi. Bacaklarındaki uyuşmalar altı sene önce geçirilen donma tehlikesinden kalmaydı.

Bacaklarındaki her uyuşma 1998 yılının karakışını yeniden yaşıyordu adeta. Koçgiri ile Tokat arası, Divriği'nin batısında ormanlık bir vadi vardı. O yıl kış kampı için orayı tercih etmişlerdi. Kış, ihanetin de soğuk yüzünü karşılarına çıkartmıştı. Yine Almuslu Talat kaçıp devlete sığınmış ve aynı günün akşamı askerleri üzerlerine getirmişti. Talat'ın ihanetini duyar duymaz kampı terk etmişlerdi ama nereye? Her taraf karla kaplıydı. Yol alamıyorlardı. Adlıkları yol da belliydi. Arkalarında kanal gibi bir iz bırakıyorlardı. Üstelik dolunaydı, zemheri ayazı dedikleri cinsten bir hava vardı. Sekiz kişiydiler. Önleri askerlerce kesilmişti. Yöneldikleri tepe tutulmuştu. Kısa bir çatışmadan sonra vadiye yönelmek zorunda kalmışlardı. Kendilerini, suyu dize kadar gelen dereye vurmuşlardı. İzleri görünmesin diye buz gibi suda sabaha dek yürüyerek operasyon alanının dışına ancak çıkabilmişlerdi. Ama keşif helikopterleri alanda fır dönüyorlardı. Ateş yakamazlardı. Kış kampından ayrılırken, son anda akıl edip yanlarına aldıkları yedek çorap, kefiye ve pantolonlar olmasaydı kesin donarlardı. Ça-

kılıp kaldıkları yerde kuru olanları giyinip sürekli hareket ederek tehlikenin üstesinden gelmişlerdi. Ne ki, ayak tabanlarında kalıcı hasarlar oluşmuştu. En ufak soğukta kendini hissettiriyordu. Şahin buna, “İhanet sızısı” diyordu. Varlığıyla, tetikte ol diyordu adeta.

“İhanet sızısı” dün akşamüzeri Mahir ayrıldıktan sonra Haki’nin günlüğünde okuduklarını aklına getirdi. Geçmiş ile şimdinin bu denli iç içe olmasına her zamankinden daha fazla hayret etmişti. İsyan, ihanet ve komplo bir kader gibi hep halkının yanı başındaydı. Hareketin önderliğinin esareti 15 Şubat’a, Şeyh Sait’i astıkları güne denk getirilmişti. Haki 29 Haziran 1999 günü, bu denk getirmeye dikkat çekmiş, “Manidar” diye not düşmüştü. Şeyh Sait’e komployla erken doğum yaptırılmıştı. İşbirlikçilik ve ihanetle yenilgiye uğratılıp yakalanmıştı. Haki, “Tarih tekerrür etmeyecek!” diyerek kararlılığını vurgulamayı yine ihmal etmemişti. Öfkesini ve yaptıkları yol kesme eylemini de yazmıştı.

Ayağının uyusukluğu geçince ağır ağır yerinden doğruldu. Ayaklarını biraz silkeledi. Yerinde koşuyormuş gibi hızlı hızlı indirip kaldırdı. Nafile. Bir iki zıpladı. Bunun da pek faydası olmadı. Yerine tekrar oturup ovdu “ihanet sızısı”nı. Kemal ile Sinan’a bir göz attı. Sabah keşfi için birini uyandırса mıydı? Yok yok, ne gerek vardı, kendisi yapardı. Hem ovma işe yarıyordu sanki. Çantasına uzanıp ön cebinden yedek çorapları çıkardı. Eli gayriihtiyari Haki’nin günlüğüne gitti. Dün Kemal de bir kısmını okumuştı. Ayhan ile Faik arkadaşlarının şهادeti üzerine sohbet etmişlerdi. O sayfalara tekrar bakmak için dayanılmaz bir istek uyandı içinde:

“30 Haziran 1999

Kelkit’in güney yamacının en yüksek sırtına yakın, nokta olarak kullandığımız yerde iki hafta kaldık. Sabahleyin, yan tarafımızda bulunan tek evin çoban köpeklerinin havlamalarını işitmemizle hepimiz ayağa kalktık. Toparlanmaya başladık hemen. Köpeklerin havlayışı insanlara saldırırcasındaydı. Askerlerden başka kimse o saatte orada olmazdı. Operasyon olduğunu hepimiz anladık.

Ayhan arkadaş çantasını bağladıktan sonra silahını eline aldı ve bize, ‘Derli toplu olun, bekleyin. Etrafa bir bakıp hemen geliyo-

rum,’ dedi. Peşinden Medya arkadaş da gitti.

Gözden hemen kaybolmuşlardı ki, bir silah sesi geldi. Sadece bir silah sesi, akabinde askerler noktaya girdi. Kısa bir çatışmadan sonra kendimizi aşağılara verdik. Ayhan arkadaşın kopmuş olduğunu sanıyorduk. Sonra Medya arkadaş bize olayı anlattı.

Askerlerin içine girmişlerdi birden. Ayhan arkadaş suikastla kafasından vurulmuştu. Medya da tesadüfen kurtulmuştu.

Ayhan arkadaş eylemci, mütevazi, olgun, zeki ve particiliğiyle herkesin gönlünde taht kurmuştu. Şahadeti hepimizi etkiledi. Yıktı, derinden üzdü. Ama etkilenip de kendini bırakmak olmazdı. Ona layık olacak biçimde güçlenerek çalışmalara akmaktan başka da seçeneğimiz yoktu.”

“17 Ağustos 1999

Sabah kahvaltı yapıyorduk. Hepimiz ilk defa böyle bir araya geliyorduk. Birlikte hareket ettiğimiz Türkiye sol örgütlerinden olan Rıza, Dursun, Haki arkadaşlar da vardı. Haki bizim Fırat’la entelektüel bir tartışmaya girmişti sabah sabah... En son kapitalizmi dünyadan söküp attıklarını duydum! Sonra Moskova’ya adımlamışlardı ki, yanımdaki Rıza ile Çiya’nın tek tek gülme sesleri kulağıma daha baskın geldi. Onlarda Kürt-Türk yemek usullerine girmiş, Talat’ın kostik yemeğinde duraklamışlardı. Dursun ile Cemal arkadaşlar sessiz ama vakur bakışlarla süzüyordu arkadaşları... Medya ile Emek arkadaşlar, ‘Keşke birkaç kadın arkadaş olsaydı,’ derecesine konuşmalara bakıp dalmışlardı.

Biz kahvaltı yaparken radyo haberlerine odaklanan Eşref heval, ‘Allah, Allah... Vay be... Niç, niç,’ diye mırıldanırken başını da durmadan sallıyordu sağa sola. Bakışlar Eşref hevale çevrildi büyük bir merakla... Eşref heval, ‘Kocaeli’nin Gölcük ilçesinde 7,4 büyüklüğünde deprem olmuş, ölü ve yaralı sayısı çok,’ şeklinde belirtti.

Deprem olayı hepimizin sohbet konusu henüz olmuştu ki, birden Fırat hevalin telsizi çaldı. Gözler Fırat ve elindeki telsize kaymıştı. Karşıda konuşan Med arkadaştı. Şifre ile buluşma yerini soruyordu. Fırat gülerek, ‘Konsere gelin,’ dedi.

Med arkadaş gerçekten o noktada aylar öncesinde konser verircesine gecenin geç saatlerine kadar o yanık sesiyle türkü söylemişti arkadaşlarına. Ozan arkadaş uykuya daldığı yerden kafasını ansızın kaldırmış, yumuşak ses tonuyla ‘Konser bitmedi yahu!’ demiş. Herkes kahkahayı patlatmıştı. O günden sonra oranın ismi ‘Konser Noktası’ olmuştu.

Med arkadaş Dersim’den gelen grubu karşılamaya gitmişti. Herkes Dersim’den gelen arkadaşlarla buluşmanın heyecanına kapıldı. Yemek yemeyi bırakıp ayağa kalkmıştı çoğu arkadaş... Bir saat gibi kısa bir zamandan sonra Med önde, Dersim’den gelen on arkadaş peşinde noktaya geldiler.

Reşadiye’nin güneyindeyiz. Gürgen ile çam ağaçları adeta sevgililer gibi sarmaş dolaş olmuşlardı. O coşkuyla capcanlıydılar ve dalgalı, yumuşak araziye boydan boya kaplamışlardı. Gündüz hareket etmenin hiçbir sakıncası yoktu içinde...

İçtima düzenine girercesine sıraya girip yeni gelen arkadaşları karşıladık. Hoş geldin, hoş bulduk faslından sonra oturup sohbet ettik. Hemen yan tarafımızda Fırat arkadaşla Şahan arkadaşın koyu bir sohbe daldıklarını gördüm. Konuşmalarında Faik arkadaşın ismini sık sık zikrettiklerini duydum. Merak ederek sohbetlerini dinledim. Şahan arkadaşın anlattığından aklımda kalanları buraya alıyorum;

Faik arkadaş, Başkan’ın esaretini kabullenemiyordu. Tesadüfen bir hafta öncesinde de Midyat Cezaevi’nde tutuklu olan kız kardeşi Selamet Menteş (Kurdê) arkadaşın kendini yakarak şehit düştüğünü duymuştu. Duyguları tamamen kabarmış, eylem yapmak için uğraşıp duruyordu. Kışı yumuşak geçen ve karın olmadığı Pertek alanına on kişilik bir grupla gider. İlçenin içine girip bir eylem gerçekleştirdikten sonra Afkasor Vadisi’nde bulunan Zap Kemal arkadaşın sorumluluğundaki kış kampına gelirler. Belli bir süre orada kaldıktan sonra bu sefer yanındaki grupla birlikte on arkadaşla Zap Kemal arkadaşın yanından ayrılarak Çiçekli tarafına geçer. Orada eylem yapmak amacıyla büyük bir keşif faaliyetine girerler. Aldıkları istihbarat büyük bir askeri konvoyun Çiçekli karakoluna doğru geleceği yönündedir. Çiçekli karakoluna yakın olan Turişmerg’in altındaki or-

manlık yerde yol boyu mevzi kazarak pusuya yatıyorlar. Faik arkadaş pususu gücünü mevzileendirip başına Mahir'i yerleştiriyor... Kendisi de hemen üst taraflarında bulunan sırta, koordine ve savunma amaçlı yerleşiyor. Bu planlamayla eylem yapıp, geri çekilmeyi askerlerin dikkatini hiç çekmeyen Rabat deresine taraf yapmayı düşünüyorlar.

Nisan'ın 15'ini 16'ya bağlayan gece, telsizden yoğun askeri hareketliliğini fark ediyor. Faik arkadaş, telsizi uzun uzun dinledikten sonra operasyonun kapsamlı olacağını anlıyor. Bunun üzerine grubun yanına gidip onları topluyor. Durumu olduğu gibi onlara aktarıyor. Bu durumda bir köşeye çekilip gizlenmek ve operasyonu izleyerek dönüşüne pususu atmanın daha uygun olacağını söylüyor. Sipan arkadaş hemen karşı çıkarak, 'Sen eylem yapmayacaksan yapma git, biz yaparız!' diyor ve tepki göstererek Faik arkadaşını tahrik ediyor. Faik arkadaş bu söyleme alınıyor. Öfkelenerek işi gurura bağlıyor ve Sipan'a çıkışarak, 'Kalacağız, eylem yapacağız!' diyor ve tekrar pusuya yatıyorlar.

16 Nisan günü, büyük bir konvoyun Dersim merkezinden Türşimerğ mezrasına doğru yola çıktığını fark eden Faik arkadaş, telsizle Mahir'e haber veriyor. Konvoyun kendilerine doğru geldiğini, hazır olmaları gerektiğini söylüyor. Konvoy pususu yerine girdiğinde, etkili bir şekilde vuruyorlar. Zinê, Şiyar, Amed ve Kahraman arkadaşlar cemselerin üzerinden silah almaya giderlerken hemen orada şehit düşüyorlar. Diğer arkadaşlar Faik arkadaşın bulunduğu sırta ulaşıyorlar. O esnada üzerlerine gelen helikoptere elindeki kanasla ateş ediyor Faik arkadaş. Helikopter yükselip uzaklaşıyor. Planladıkları gibi Rabat tarafına geçerlerken askerlerin tüm sırtları tuttuklarını fark ediyorlar. Askerler geceden gelip sırtlara çıkmışlardı. Tek bir çareleri kalmıştı. O da Jargot sırtlarına çıkmaktı. Koşar adımlarla sırta varıyorlar. Oradaki kazılı mevzileri temizleyip yerleşiyorlar. Faik arkadaş Mahir'e yanındaki grupla ön tarafa mevzilenmelerini söylüyor. Ama nedense Mahir oradan ayrılıyor.

Havada keşif yapan kobra tipi helikopterler Faik arkadaşların görüntüsünü alıyor. Bulundukları sırta hâlâ kar vardı. Mevzileri temizlerken çıkardıkları ıslak kırmızı toprak beyaz karın üzerine düşmüş,

kan renginde çok belirgin bir leke oluşturunuyordu. Bunu karla kapatmayı da unutuyorlar ya da gözden geçiriyorlar. Helikopter karşı sırtta bulunan askere Faikgillerin bulunduğu sırtı tarif ederek, ‘Mevzilerin olduğunu ve içinde adamların olduğunu görüyorum,’ diyor. Askerler kendi unsurlarının orada olmadığını, adamlar varsa ‘terörist’ olduklarını söyleyerek ateş etmesini istiyorlar. Helikopter bu kısa bilgi netleştirmesi ve koordinattan sonra mevzileri önce roketlerle vuruyor, sonra bombaatarlarla mevzileri bombalıyor ve en son da doğ-kayla mermi yağdırıyor üzerlerine.

Bu yoğun ateş altında Faik arkadaş yaralanıyor. Sevra arkadaş da hemen onun yan tarafında yara alıyor. Faik arkadaş, ‘Gidelim’ deseler de, ‘Siz gidin, ben gelirim,’ diyor. Grup aşağılarında bulunan mağaralara girerek kurtuluyor.

Oysa Faik arkadaş da yanlarına alıp götürerek kurtarabilirlerdi. Nedense ısrar etmiyorlar. Ya da Faik arkadaş onları ikna etmiş de olabilir ki onlar soruşturmada öyle demişlerdi.

Faik, Rênas, Berçem arkadaşlar mevzide şahit düşüyorlar. Askerler gidip onları buluyor ve her üçünün kafasını kesiyorlar. Rênas’ın kafasını Faik arkadaşın gövdesine yapıştırırlarken, Faik arkadaşın kafasını da bir ağaca geçirip Dersim merkezine götürmüşlerdi. Biliyorsun Faik heval bazen çok asabileşiyordu ve işi gurura bağlıyordu. Erken şehit düşmesine de bu özelliği neden oldu! Hareketimiz için ciddi bir kayıp oldu. Hepimizi derinden üzdü.

Orada toplam on dört arkadaş şehit düştü. Fırat arkadaş Şahan arkadaş, hangi Mahir’i kast ettiğini sordu. Dersim’e bağlı Milli köyünden cephe faaliyetlerine bakan, 1998 yılında arkadaşlardan kopmuş süsü vererek kış köylerde geçiren Mahir’miş. Fırat arkadaş, göre savaş ve pratik tecrübesi olmadığından pusu grubunun sorumluluğu kendisine verilmemeliydi. Şahan arkadaş Mahir’i son dönemlerde İsa arkadaşın yanına aldığını söyledi. Duygusallığın, ihmalkârlığın ve cidiyetsizliğin yol açtığı kayıpları sindiremiyorum.”

Şahin, Faik arkadaşın bu acı öyküsünü dinlemişti dinlemesine ama bu kadar ayrıntılı bilmiyordu. İçi öfkeyle doldu. İlk duyduğu

günkü gibi tüm benliği acıya kesildi. Faik'i tanımakla kalmamış, imrendiği, kendine örnek aldığı , “Bana gerillacılığı öğretti,” dediği can yoldaşıydı. Sanki tanışmaları üzerinden on yıl geçmemişti. Dün gibi hatırlıyordu her şeyi. Hafızası 1994 Nisan'ında Hozat'ın Deşt dedikleri alanda ilk tanışmalarından o yılın yazına sığdırdıkları eylem ve çatışmalara kadar her ayrıntıyı kaydetmişti. Aynı yılın eylülünde Faik arkadaş Önderlik Sahası dedikleri akademiye gittiğinde her yerde onu aramıştı.

İkinci karşılaşmaları iki yıl sonra Kılderesi diye bilinen Çakaran'da olmuştu. Şahin, akademiden gelenleri Çakaran'da karşılayan grubun içindeydi. Faik ise akademiden dönenlerin. Bu, ikisi için de sürpriz olmuştu. Sarılıp hasret gidermişlerdi. Uzun ve bitmesini hiç istemedikleri bir sohbete koyulmuşlardı. Şahin, Dersim'deki mücadelenin son iki yılını, Faik akademiye, Önderlik'le anılarını, yol boyu gördüklerini, karşılaştığı ortak tanıdıkları anlatmıştı. Faik daha kararlı, daha olgun bir devrimci olarak dönmüştü. Koçgiri Eyalet Komutanı olacaktı. Ancak Dersim son dönemde çok kayıp vermişti ve boşluklar oluşmuştu. Bu nedenle Dersim'in Doğu karargâh komutanı olarak kaldı. Şahin, Karadeniz'e kendi isteği ile geçene kadar, sayısız eylem, çatışma, kış kampı ve eğitim süreçlerini sığdırdıkları yılları yine birlikte karşılamışlardı. Karadeniz'e gelirken Faik en son, “Sana güveniyorum Şahin heval başaracaksın,” demişti.

Böyle anılar üst üste gelince, hep olduğu gibi yine bir yumru gelip boğazına yerleşti. Gözleri kendiliğinden boşaldı. Ellerini yumru yapıp, “Evet başaracağız heval!” dedi.

“Rojbaş Şahin heval, bugün keşfi ihmal etmişsin!”

Kemal uyanmış, Şahin'i görünce şaşırmıştı. Bu saatte keşifte olmalıydı. Şahin, Kemal'in seslenmesiyle kendini kaptırdığı anılar dünyasından sıyrıldı. Yüzünü Kemal'e dönmeden,

“Rojbaş heval, bu 'ihanet sızısı' beni yerime mıhladı. Bu arada Haki hevalin günlüğünde bahsettiği bölüme baktım. Gerçekten

de heval Ayhan ile heval Faik'in şahadetini sindirmek güç. Belki yeniden araştırmak gerekir."

Kemal'in cevap vermesini beklemeden devam etti.

"Ben gidip etrafı gözetleyeyim. Sen de heval Sinan'ı uyandır. Mahir bugün döner. Gidip karşılayayım."

Kemal'in "Ben gideyim," sesini duymazdan gelerek ağaçların arasına daldı. Etrafta bir olağandışılık yoktu. Yine de dikkatle dört bir yanı gözledi. Sonra Sinan ile Kemal'in yanına geldi. İkisi de yola çıkmaya hazırdı. O da çantasını sırtlayıp yola koyuldular.

Mahir'le randevulaştıkları noktaya gelip yolu gözlediler. Tek tük arabalar geçiyordu. Biri gelip aşağılarında durdu. Seslerini duyacak kadar yakındılar. Mahir yanına üç genci alıp arabayla gelmişti. Kemal konvoy şeklinde gelen araçları gördü. Büyük ihtimalle askeri konvoydu. Tam Mahir'i uyuracakken Mahir'in yanındakilerle konuyu tartıştıklarını fark etti. Üç genç arabaya atlayıp gidince Mahir'in onları çağırmasına izin vermeden kendilerini gösterdiler. Mahir'in getirdiği erzağı alıp askeri konvoyu görebilecekleri yükseklikteki bir tepeye çıkarak izlemeye koyuldular. Konvoyun Maçka, Altındere, Millipark tarafına gittiğini görünce oturup yemeklerini yediler.

Mahir gidiş gelişini tüm ayrıntılarıyla anlatıyor, anlattıkça Şahin heyecanlanarak sevinçten ağzına girecekmiş gibi Mahir'e sokuluyordu. Soru üstüne soru soruyordu. En çok sorduğu konu ise Selim, Dursun ve Sadık'ın güvenilir olup olmadıklarıydı. Mahir, onları çocukluğundan beri tanıdığı için yaşam öykülerini, kişilik özelliklerini ve ne kadar asi olduklarını tanık olduğu örneklerle anlatıyor, onlara güvendiğini özellikle belirtiyordu.

Kurulan bu ilişki grubu sevince boğmuştu. Tıpkı çay bahçesinde Mahir'in durumunu Selim'in ağzından dinleyen Sadık ile Dursun'un yaşadığına benzer ruhsal bir erince kavuşmuşlardı. Bu sevindirici durum aynı zamanda grubun moral kaynağı ve sohbetlerinin ana teması olmuştu. Kemal'in düşüncesiyle hem onları sınamak hem de Çayan'ın durumunun netleşmesi için birkaç gün orada kalmayı kararlaştırdılar. Çünkü askeri araçların hareketliliğini Çayan'ın yakalanmış olabileceğine yorumluyorlardı. Yakalan-

ması ve çözülmesi alanı değiştirmelerini gerektirecekti. Yoksa an-sızın bir olumsuzlukla karşılaşabilirlerdi. Bu her iki konuyu net-leştirmek ve çalışmalarını rahatça yürütebilmek için uygun bir yere çekilip beklemeleri gerekiyordu.

Kükürtlü'nün üstüne uzanan sırta gelip konakladılar. Yer yük-sekti, çevreyi gözetleyebilecekleri uygun ve güvenli bir yerd.

Yollarda askeri araçların gidiş gelişleri çoğalmıştı. Bunların sa-dece işin görünen boyutu olduğunu iyi biliyorlardı. Karadeniz'de operasyonel güçlerin esasta sivil araçları kullandıklarını, dikkat çek-memek için de aynı noktaya farklı yollardan geldiklerini çokça gör-müşlerdi. Askeri araçların gidip geldiği yerlerde çok daha uzak ve farklı yerlerde operasyonların olduğunu, aralarındaki telsiz ko-nuşmalarından anlamışlardı. Ama şu an Millipark'a doğru gitmekte olan konvoy taktiksel bir yanıltmaca mıydı, yoksa orada gerçekle-şen operasyon mu vardı, onu henüz çözememişlerdi.

Yedinci günün sabahıydı. Sinan oturduğu yerden ayağa kalka-rak, "Bizimkiler olmasın?" diye belli belirsiz mırıldandı. Kimse ne dediğini tam anlamadı. Elindeki radyoyu kulaklarına yapıştırıcısına yakınlaştırıp dikkatlice dinledi. Dudaklarından sözcüklerin dökül-düğünü fark eden Şahin yanına vardı.

"Hayırdır heval Sinan! Önemli bir haber mi var yoksa?" diye sordu.

Sinan, 'bir saniye' der gibi işaret parmağını kaldırdı. Şahin daha bir meraklanarak kulaklarını radyoya yanaştırdı. Ama spiker artık hava durumuna geçmişti.

Radyosunu kapatan Sinan, Şahin'e bakarak;

"Üç kişi gözaltına alınmış," dedi.

Şahin'in yüzünde kaygı ifadesi belirdi.

"İsim söyledi mi?" diye sordu hemen.

"Hayır, isim vermedi."

Şahin sakalını sıvazlayarak;

"Allah, Allah... Bunlar bizimkiler olmasın sakın?"

Sinan radyoyu cebine koyarak;

"Valla ne diyeyim bilmiyorum ki! Ama hangi örgütten olduk-

larını söylemedi. Sadece, ‘Sol örgütlere yardım eden üç kişi gözaltına alındı,’ diye geçti haber.”

Dereden su getirmeye giden Mahir yanlarına geldi. Çevreyi gözetleyen Kemal’i de çağırdı Şahin. Radyodaki haberi onlara da söyledi. Sinan, “Radyodan öğrendik,” dedi. Mahir; “Onlara telefon açalım, polislerin elinde olup olmadıkları belli olur,” dedi. Kemal, “Birkaç gün sabrederim,” dedikten sonra Şahin sözü aldı;

“Peşinen kesin bir yargıya gitmek yanlış olur belki, ama bu tutuklananların ne Selimgiller, ne de Çayan olabileceğini düşünmüyorum. Selimgiller olsaydı ve çözülmüş olsalardı, askerler zaman kaybetmeden buralara operasyon yaparlardı. Onlar olup da çözülmemiş iseler direkt PKK’ye yardım ettikleri gerekçesiyle gözaltına alınmış denirdi. Keza Çayan için de PKK’nin militanı yakalandı diye propaganda konusu yaparlardı. Her hâlükârda ne Selimgillerdir ne de Çayan’dır diye tahmin ediyorum. Ama tabi gene tedbirli olmak gerekiyor. Bence de Kemal arkadaşın dediği gibi biraz sabrederim, bir biçimde öğreniriz...” dediğinde Sinan araya girdi.

“Sabır etmesine edelim de, erzağımız iki güne ancak yetiyor...” dedi. Mahir sözü aldı:

“Aşağımızda balık çiftliği var. Oraya gider alırım!” dedi.

Kemal, buna itiraz ederek;

“Operasyonlar tüm hızıyla sürüyorken, Çayan ile Selimgillerin tutuklanmış olma ihtimali varken bu çok riskli olur.”

“Yok canım ne riski! Pikniğe çıkan herkes gidip ihtiyaç duyduğu kadar balık ve ekmek alıyor oradan.”

“Yani sorun olmaz mı diyorsun?”

“Yok heval, niye sorun olsun ki! Alnımızda PKK’li yazılı değil ya! Hem hâlâ piknik ve gezi zamanı, yabancılar bile dolup taşıyor buralarda.”

“Orası doğru da, sonuçta burada oturan akrabalarıyla çıkıyorlar pikniğe, ama...”

“Buralı olduğumu unutuyorsun galiba! Daha üç yıl öncesine kadar da buralarda cirit atıyordum. Doğup büyüdüğüm memleketimin havasını, suyunu iyi bilirim, merak etme,” diye güldü.

Şahin aralarındaki bu diyalogu dinlerken, Mahir'in kendine olan güvenine sevindi. Naraç Köyü'nde askerlere saldırırken de böyle kararlıydı. Tüm olmazları oluruna çevirmesini bilen zor günün insanı diye geçirdi içinden. Elini Mahir'in omzuna vurarak;

"Ben de en az senin kendine güvendiğin kadar güveniyorum sana! Saat dokuza geliyor. Şimdi gidersen akşama doğru gelirsin," dedi.

Mahir gülerek Şahin'e baktı:

"Akşama varmaz buradayım," dedi. Silah ve raxtını çıkardı. Tabanca ile bir el bombasını yanına aldı. Üstüne başına çeki düzen verirken, Şahin onun 7.65 Kırıkkale marka tabancasını istedi. Kendisine ait olan 16'lık Baretta marka tabancasını verdi. Ona yedek şarjörü de verirken;

"Ne olur olmaz. Tedbirli olmakta yarar var. Olumsuz bir durum çıkarsa bu tabanca senin keleşini aratmaz," diye gülerek konuşmasına devam etti. "Alabilirsen ekmeği fazla al, sigara varsa onu da çok almaya çalış..."

"Merak etme bir yolunu bulur fazlasıyla alırım," dedi ve kendini yokuş aşağıya bıraktı.

TETİKTE DURMAK

Mahir vadi yatağında uzayıp giden orman yoluna girdi. Ellerini pantolonun cebine koymuş, ıslıkla “Oy Fadime” türküsünü çalarak yürüyordu. Tipik bir köylü görünümü veriyordu. Yarım saate yakın yürüdükten sonra vadinin sağ tarafına uzanan derede birkaç köylünün traktörün römorkuna ağaç tomruklarını yüklediklerini gördü. Onlara bakıp, “sizi gidi ağaç kurtları, ormancılar sizi görürse feleğinizi şaşırır” diye kendi kendine söylenirken, orman işletmesine ait cipin geldiğini fark etti. O esnada bir cipe bir de köylülere bakarak “Vallahi ayvayı yediniz!” dedi içinden. Ormancıların tepkisinin nasıl olacağını ve köylülerin buna karşı tavrını merak ettiği için adımlarını yavaşlattı. Ormancılar cipten indiler. Öndeki iri yarı olanın köylülerin yanına vardığında, “Kolay gelsin, çok var mı daha?” diye sordüğünü duydu. Orman işletmesine ait işçiler olduklarını anladı ve adımlarını hızlandırıp yoluna devam etti. Tepkilerini merak etmekte haksız da sayılmazdı hani. Çünkü Karadeniz’i tanıyan biri, ormancılar ile köylülerin durumlarının kedi ile fare meselesine dönüştüğünü gayet iyi bilirdi. O da sayısız olayları duymuş, hatta bazı örneklerle de tanık olmuştu. Gene aralarında küfürlü, kavgalı koşuşturmanın yaşanacağını düşünmüş, adımlarını yavaşlatıp seyretmek istemişti.

Mahir’in macera seven, hep maceralara atılmak isteyen Karadeniz insanının yapısından olan asi bir yanı vardı. Annesi onun bu huyunu dayısına benzetmiş, başını belaya sokacak diye korkmuş, türlü nasihatleri Mahir’in kulağından esirgememişti hiç. Ama

Mahir nuh deyip peygamber demeyenlerdendi. İnandığı bir işe, başının gideceğini bilse de gözünü kırpmadan seve seve üstüne yürür giderdi. Onun bu asi özellikleri onu erkenden PKK'ye katılmaya sürüklemişti. İdealleriyle asilliğini bütünleştirmişti. Bu onu daha kararlı ve mücadeleci kılıyordu. Belli bir hedefe kilitlenmiş asiliğinden güç alıyordu. Ona göre devrimcilik zaten anlamlı ve amaçlı asilikti.

On on beş dakika yürüdükten sonra peşinden gelen araçların sesini duydu. Geriye dönüp baktı; demin gördüğü araçlardı. Cip önde, tomruk dolu römorku çeken traktör peşinde ilerliyordu. Yolun kenarına çekildi. Cip gelip yanında durdu. Şoför Mahir'e bakarak;

"Nereye böyle yakışıklı?" diye sordu.

Mahir aracın içine baktı, "Neden sorma ihtiyacı duydu böyle?" diye içinden geçirdi.

Şoförün sağ tarafında oturan adamla birlikte iki kişi aracın içindeydi.

Herhangi bir cevap vermediğini gören Şoför;

"Gel gel, atla!" dedi.

Mahir bir an ikirciklendi. Arka koltuk boştu. Cesaretini toplayıp araca bindi. Arka koltukta tek olmanın rahatlığıyla şoföre bakıp;

"Sağ ol amca, valla ayaklarım beni taşımaz olmuştu zaten."

"Hayırdır, nerden geliyor nereye gidiyorsun?"

"Valla amca öyle bir belaya çıktık ki sorma gitsin... Tam dört gündür şura senin bura benim, dolaşıp durdum bir türlü bulamadım. Babamın karşısına nasıl çıkayım bilemiyorum..."

"Niye, ne oldu ki?"

"Bizim davarları yaylada güdeydim. Uykuya dalmışım bir an. Ne olduysa o anda oldu. Davarların yarısı kayıp olmasın! Kurtlar mı yedi, hırsızlar mı götürdü bilmiyorum. Sanki yer yarıldı da içine gömüldüler. Babam da davarları buldun buldun, bulmadın dönme, eve almayacağım seni deyi, inadı da inat ama... Ara ara, yok işte, nerden bulayım, nerden getireyim davarları!.." dedi. Sesine acınası bir ton yükledi ve derin bir iç geçirdi.

Şoför gerçekten acımişti, kafasının hemen üstündeki aynadan arka koltukta oturmakta olan Mahir'e bakarak;

"İsmin ne yeğen?"

"İsmin Mustafa."

"Kaç yaşındasın?"

Mahir, "Kaç yaşında olduğumu ne yapacaksın be adam?" diye içinden geçirip, yüzüne kondurduğu o masum ifadeyi hiç bozmadan gerçek yaşından iki yaş küçük göstererek;

"On sekize giriyorum amca," dedi.

"Hangi köydensin?"

Mahir, bir an "Kayaici köyündenim," diyecekti ki, vazgeçti. "Ya o köydekilerini tanısa! Bense köyün isminin dışında tek bir insanı bile tanımıyorum orada... Hem ne diye soru soruyor bu adam böyle! Suç bende ki araca bindim," diye düşünerek;

"Şey, şu yukarı köylerdenim..." diye geçiştirdi.

Bereket ki tam o esnada arkada gelen traktör korna çalamaya başladı. Durup, traktörü beklediler. Birkaç tomruk düşmüştü. Onları yüklediler. Yoluna devam ederlerken, şoför sorduğu sorunun cevabını almış olduğunu düşünmüş olmalı ki;

"Valla yeğen ne diyeyim, keşke elimden bir şey gelseydi de yardımcı olsaydım," diye üzgün olduğunu belirtti.

Şoför soru sormayı bırakmış, klasik müziğe odaklanmıştı. Teyp-ten mi yoksa radyodan mı anlayamadı ama Çaykovski'nin piyano konçertosuna benzetti. Babası da onun hastasıydı. Babasının sayesinde bu tür müzikleri de dinlemiş, öğrenmişti Mahir. Balık çiftliğine yanaştıklarını fark eden Mahir şoföre seslenerek;

"Allah razı olsun amca. Allah iyiliğinizin karşılığını ziyadesiyle verir inşallah. Ben burada ineyim müsaadenizle."

Şoför arabayı yavaş yavaş durdurdu. Mahir'e dönerek;

"İnşallah davarlarını bulursun..."

Mahir arabadan inince,

"Çok sağ olun amca, Allah yolunuzu açık etsin," dedi. Traktör de gelip onu geçince balık çiftliğinin yolunu tuttu. Saate baktı. Ona on vardı. Berrak bir hava iyiden iyiye ısınmış, insanın gözleri gay-

riihtiyari gölgelikleri arar olmuştı. Sıra sıra dizilmiş havuzlara yaklaşıncı, az ilerde ayı gibi iri yarı bir köpeğin kafasını gördü. Ona özel olarak yapılmış ahşap kulübesinden kafasını çıkarmıştı. Mahir ürkererek köpeğe bakakaldı. Boynundaki tasmaya bağlı zinciri görünce rahatlayarak yoluna devam etti. O esnada kendisine doğru gelmekte olan üstü başı temiz ve güler yüzlü adamı gördü. Adam Mahir'in yanına vardığında sıcak bir tebessümle;

"Buyurun. Hoş geldiniz," diyerek hürmetle yaklaştı.

Mahir, bu içtenlikli yaklaşıma sevinerek;

"Hoş bulduk."

Adam, gölgelikte kurulan masaları göstererek,

"Buyurun, şöyle oturun isterseniz."

Mahir gösterilen yere oturarak;

"Abi biz ailece pikniğe geldik. Yukarı çeşmenin hemen yanındayız. Aile dostu olan birkaç misafirimiz de var. Anlayacağın biraz kalabalığız yani." Daha sözünü tamamlamadan adam satış yapacağının sevincinden olmalı ki araya girdi sabırsızlıkla;

"Lafı mı olur birader, yeter ki emredin."

"Estağfurullah abi, sadece bir rica. Beş kilo levrek paketlerse-niz, kırk ekmek, bunlara yetecek kadar yeşillik de hazırlarsanız... Piknik yerine götürmem lazım. Ha birde yanınızda sigara bulunuyorsa, iki karton da marlboro olsun..."

"Oldu birader hepsini hemen hazırlarım," dedi ve içeriye gitti.

Mahir, gölgeliğinde oturduğu çam ağacının gövdesine dayandı. Sandalyesini ve ayağını uzatarak yorgunluğunu gidermeye çalıştı. Efil efil esen yel iç rahatlatıcı idi. Düzlükte kurulan çiftliğin yeri pek güzeldi. Çam ağaçlarının alt dalları budanmıştı. Yere serpilmiş çakıl taşları üzerine kurulu masaların birinde nargile vardı. O masaya geçip nargile içmek istedi canı. Biraz ötede bulunan havuzun kenarında duran adam elindeki iki metre uzunluğundaki demire benzer çubuğun başına bağlı fileyle balıkları tutuyor, sonra yanındaki kovaya koyuyordu. Mahir, nargileden vazgeçip adamın yanına gitmeye niyetlenmişti ki, üç minibüs gelip karşısında durdu. İlkin aldırmadı. İşletmenin müşterileridir sandı. Ancak araçtan

inen sivil adamların elindeki uzun namlulu silahları görünce özel tim olduklarını anladı, ürperip şaşırdı. Şaşkınlık içinde yerinde bekledi. Aldırmıyormuş gibi balık tutan adama baksa da gözü kulağı, adeta tepeden tırnağa tüm duyguları kaygıyla yanı başına kadar gelmiş olan özel timlere odaklandı. Etrafına şöyle bir baktı o buz mavisi gözlerle... Aşağıya doğru uzanan dere en az yüz metre vardı. Kendini dereye atmadan vurulacağını anladı. Yukarı tarafa baktı. Mesafeyi düşündü. Oradan da kaçıp kurtulması zor gibi görünüyordu. Ne yapardı? Bekleyip de kurbanlık koyun misali ellerine mi verseydi kendini? Ani bir hamleyle koşmayı deneyip kurtulabilme ihtimalini düşündü. Nafile, kaçmaya kalkışmakla kurtulamayacağını anladı. Nefesi kesildi, yutkundu. “Bunlar beni takip mi etti, yoksa bir yerde açık mı verdim? Belki de cipin şoförü şüphelendi. Düşen tomrukları yüklemek için indiğinde bir yerlere telefon etmiş olabilir,” dedi kendi kendine. Soğuk bir ter altında belirmişti. Renk vermemek için cesaretini toplamaya çalışıyordu. Kaçamayacağına göre geriye bir seçenek kalmıştı. Soğukkanlılıkla beklemek... Kendisine dönük bir yönelim olduğu anda silahına davranacaktı. Sonu belirsiz bir çatışmaya girecekti mecburen. Bunu düşünerek hazır tetikte bekledi.

Öndeki tıknaz adam, attığı her adımda yere değil de yüreğinin orta yerine basıyormuş gibi yüreğini ağzına getiriyordu. Adam hiç duraksamadan etrafına da bakmadan geçiyordu. Varlığından bile habersiz davrandıklarını gören Mahir derin bir nefes aldı. Kaygıları uçtu, gerilimi düştü, rahatladı. Tereddütsüzce ona baktı. Adam, elindeki M-16 silahını omzuna attı. Krem renginde olan yeleğinin sol üst cebinden telsizini çıkardı. Ağzına yanaştırarak, “Merkez bir anlaşıldı. Tamam, birazdan geliyoruz, tamam!” diye konuştu. Havuzda balık tutan adamın yanına vardığında, diğer timler çoktan etrafa dağılmıştı. Belli ki telsiz konuşmasını yapan komutanlarıydı.

“Kolay gelsin, Osman...” dedi tok bir sesle.

Balık tutan Osman fileyi yere bıraktı ve yerinden doğruldu. Bir asker gibi de hazır duruşa geçmiş vaziyette;

“Sağ olun komutanım, buyurun.”

“Yahu dağ taş aradık. Şu cani eşkıyaları bir türlü bulamadık. Merkeze dönüyoruz. Ama en ufak bir izlerini dahi bulursanız telefon açın oldu mu?”

“Lafi mı olur komutan. O silahları boşuna mı aldık. Size haber veririz vermesine de biz ne güne duruyoruz ki! Peşine düşer, ensesinden tutar, devletimizin adaletine teslim ederiz evvel Allah!..”

“Oğlum ne adaleti! Bulundukları yerde kafalarını ezmek lazım onların.”

“Doğru söylüyorsun komutanım. Valla buralara yuvalansalar çocuk çocuğumuzun boğazını keserler o caniler.”

Mahir aralarındaki bu diyalogu görünce, grup olarak buralarda olduklarına dair bihaber olduklarını iyice anladı.

Tim komutanı ne dediği anlaşılmayan kısık bir sesle Osman’a bir şeyler söyledikten sonra dönüp arabaya bindi. Etrafa dağılan diğer timler de peşinden binince yola koyulup gittiler.

Mahir balık tutmaya başlayan Osman’a öfkeyle baktı. “Demek caniyiz ha!” diye içinden geçirerek burnundan soludu.

Osman balıkları doldurduğu kovayı içeriye götürdü. Yarım saat içinde balıkları paketlemiş, kırk ekmekle poşete koymuş, yeşil biber, yeşil soğan, domates, salatalık ve maydanoz demetlerini de bir poşete yerleştirmiş halde getirip yanına bırakarak,

“Buyurun birader, istediğiniz biçimde hazırladım,” dedi ve koltuğunun altına sıkıştırmış olduğu iki karton marlboro sigarayı da verdi.

Mahir gülümseyerek ayağa kalktı, cebinden çıkardığı elli milyon uzattı ona. Osman paranın üstünü verince Mahir;

“Kesinlikle almam, kalsın...” diyerek geri cebine koymasını istedi.

Osman itiraz etmeden parayı cebine koyarken hürmetle başını eğip;

“Sağ olun birader,” dedi.

Mahir, tokalaşarak;

“Allaha ismarladık,” dedi ve poşetleri alarak yollandı.

Biraz yol aldıktan sonra geriye dönüp baktı. “Demek bu adam da bize karşı silahlanmış. Ya gizli korucudur ya da MİT’e bağlı görevlidir. Vay be. Bir yandan el birliğiyle bizi yakalama planları ya-

parlarken, diğerk yandan da kendi elleriyle bize ekmek verip ihtiyaçlarımızı karşıladıklarının ayrımında bile değiller. Ne tuhaf bir durum!” diye düşünürken kendi kendine güldü.

Geldiğı yoldan değil de ormanın içine verdi yönünü ve hızlandırdı adımlarını. Hiç durmadan iki buçuk saate yakın yürüdükten sonra Şahingilin yanına vardı.

Akşamüzeri ancak dönebileceğini hesaplamışken, daha vakit ikinci olmadan dönmüştü Mahir. Hem de ihtiyaç duydukları tüm malzemeleri de alıp gelmişti. Mahir çevreye görünmemek için yoldan uzak, ormanın engabeliğinde yürümüş, kan ter içinde kalmıştı yanlarına varana kadar.

Şahin erken gelmesine sevindiğı kadar şaşırmıştı da.

Sinan lojistikçi olmanın sorumluluğıyla poşetleri açıp kontrol etti bir eksiklik var mı diye! İki karton marlboro gözüne ilişince hesap sorarcasına Mahir’e baktı:

“Maltepe, samsun sigaraları yok muydu? Niye malboro almışsın böyle!?” diye sordu.

Sırtüstü uzanan Mahir’in göğsü körük gibi inip kalkıyordu hâlâ. Kafasını yerden hafifçe kaldırarak,

“Biliyorum, biraz külfetli oldu olmasına da dikkat çekmemek için özellikle malboro seçtim heval.”

Şahin bir kartonu alıp açtı. Bir paket çıkarıp arkadaşlarına da birer tane dağıttı. Sigarasını yakarken,

“İyi yapmışsın. Dikkat çekmemek için iyi bir fikir.”

Mahir yorgunluğunu biraz dindirmişti. Yerinden hafif doğruldu ve her iki elini yere basarak, kendini geriye çekip yanı başındaki ağacın gövdesine sırtını dayadı. Ormancıların arabasına nasıl binip gittiğini, oraya ne zaman özel timlerin geldiklerini, balık çiftliğinde çalıştırılan Osman’la konuşmalarını ve birde o esnada nasıl korktuğunu bir bir anlattı.

Sinan, sofrayı hazırlamıştı. Şahin, bir parça balık ile iki dal yeşil soğanı açık ekmeğın içine yerleştirip dürüm yaparak ayağı kalktı.

“Siz yiyin heval, bu bana yeter. Gidip heval Kemal’i değiştireyim de o da gelip yesin,” dedi ve nöbet yerine doğru gitti.

Şahin, nöbeti Kemal'den devraldı. Dürbünü eline alıp oturduğunda hemen yanı başında sıra sıra dizilmiş karıncaların hummalı çalışmasını seyre daldı. “Onlar bile kış hazırlığı yapıyorlar şimdiden, Oysa biz...” diyerek dürbünü gözüne yanaştırdı. Dalgali araziye yeşil tona büründüren o ihtişamlı ormanların etrafını çit gibi saran yalçın kayalıklara ve en yükseklerde çıplak olan zozanlık sırtlarına çeviriyordu dürbünü... Uzun uzun baktı. Verem hastalığına dermandı kızılçamların kendine has o temiz kokusu... Özellikle sabah efil efil esen yerlerin havası, marazın pençesine düşenlerin uğrak yeri oluyordu. Çamın böyle bir özelliği de vardı. Hem de dört mevsim yeşilliğini koruyarak... Şahin dürbünü bu muhteşem coğrafyanın üzerine odaklarken, ayak altında ezilen kuru yaprak ve çalı çırpıların çıkardığı çıtırtı kulaklarını tırmaladı. Kendisine doğru birinin geldiğini anladı. Dürbünü indirdi. Başını çevirdiğinde gelenin Mahir olduğunu gördü.

İkisi yan yana oturdu. Sırayla çevreye bakınıyorlardı. Şahin, Mahir'e bakıp gülümseyerek;

“Demek balık çiftliğine yönelelim ve adamın silahını alalım diyorsun ha!”

Mahir ilk elden bu sözü söylemişti ona. Şahin'in bu sözü hatırlatması üzerine eylem yapmaları gerektiğini düşünen Mahir;

“Niye olmasın ki? Valla yeri de çok güzel! Adamın silahını alalım, onu götürüp direğe asalım! Bölgede koruculuk yapanlara ibret olsun!” dedi. Mahir'in dini imanı eylem yapmaktı.

Şahin onun bu cesaretine hayrandı ama her şeyin silahlı eylem olmadığını biliyordu. Silah faaliyetlerin sadece bir ayağıydı. Asıl ve önemli olan arazinin keşfi, lojistik, sağlam ilişki ağını oluşturma, alana gelecek olan gruba zemin yaratma ve en önemlisi de halkı örgütlemektir. Eylem bununla paralel oldu mu anlamlıydı. Bir ayak eksik oldu mu diğer ayak ne kadar güçlü olsa da çalışmalar ağır aksak olurdu. Bolca tökezlemelerin olması kaçınılmazdı. Çalışmaların başarı şansını yüksek tutmanın kuralı bütünlüklü ve birbirini tamamlayan bir tarzla mümkündü. Eylemlerin dayanacağı zemin sağlam olmadı mı tıkanma olurdu. Hatta ve hatta zarar vermeye kadar yol açabilirdi.

Şahin bunları düşünüp Mahir'e baktı;

“Biliyor musun heval Mahir, eylem yapmakla, çok adam öldürmekle alanı açamayız, aksine kapatırız! Halk bize yabancı, gerçekliğimizden habersiz. Bizi hep devletin özel savaş argümanlarıyla tanıyıp şartlanmış. Hepsi böyle değil belki ama yüzde yetmiş maa-
lesef böyle. Kendin buralısın, daha iyi biliyorsun. Öncelikle halk-taki bu önyargıyı kırmamız lazım. En büyük eylem de budur. Bu da zengin yöntemlerle, emekle, sabırla bütünleşen zamanla olur. Hatırlıyor musun, Naraç köyü altından geçerken nasıl da köylüle-rin saldırısına uğramıştık. Ama Turan'ı bir iki gün yanımızda tutup konuşmamız tüm algılarını değiştirmişti. Dolayısıyla, balık çiftli-ğine bakan Osman'ı vurmak yerine onunla konuşup pekâlâ kaza-nabiliriz. Parti pratiğini okumuşsun. Güneybatı eyaleti nasıl kapandı? Terzi Cemal'in pratiğinin açtığı sonuçları... Botan'daki çete pratiği birçok insanı koruculaştırdı.”

Tam da burada Mahir kaşlarını çatı. Şahin'e bakıp sözünü kesti;

“Nasıl yani. Şimdi beni Terzi Cemal ile Dörtlü Çete'yle mi kar-şılaştırıyorsun?” dedi.

Şahin gülmekten kendini alamadı.

“Sen de tam bir âlemsin var ya! Nerden çıkardın şimdi,” deyip tekrardan gülmeye başlayınca yanlarına gelen Sinan ile Kemal'in de güldüklerini gördü.

Mahir'in ciddi ciddi alındığını fark eden Şahin, gülmeyi kesip kendini topladı, eliyle Mahir'in omzunu kavradığı gibi sıkı salladı onu;

“İçimizde cesaret, girişkenlik ve çalışmalara dört elle sarılma konusunda kimse boy ölçüşemez seninle. Dikkat edersen, sen değil biz sözcüğünü kullandım. Unutma, geçmiş her zaman gün-celin nedenidir. Nedenine inilmeyen hiçbir durumun sağlıklı so-nuçlarına da ulaşılamaz! Geçmişimizde olumlu olumsuz birçok dönem, olay ve pratik örnekler var. Tekrardan olumsuzluklara düş-memek için yaşanan olumsuzlukları örnek gösterdim sadece. Bunu da buradaki özgün çalışmalarımız için belirttim. Biz dedim,

biz biz...” diyerek omzunu daha bir şiddetle sarstı ve şaka yollu takılmaya başladı. Mahir’in kızgınlığı geçmese de gevşedi. Şahin devam etti:

“Aslında silahı olan sadece balıkçı değil, Karadenizlilerin silah aşkının Kürtlerinkinden geri kalan yanı yoktur. Hemen hemen herkes, şu bu düzeyde bir silaha sahip olur. Hatırlamıyor musun? Yol kesmelerde, kimlik kontrolü ve arama yaptığımızda ilginç ilginç silahlarla karşılaşılırdık. Hepsisi de el yapımı kendi icatlarıydı. Devlet, özel psikolojik araçlarla bizi onlara yanlış tanıttığı için emin olun ki nerde görseler gözlerini kırmadan vururlar bizi. Yeter ki gerilla olduğumuza emin olsunlar! Hemen hemen her hafta av partileri düzenliyorlar değil mi? Bunlar gerçekten bahçelerine zarar veren domuzları vurmak için mi yapıyorlar sanıyorsunuz? Hayır, yüzde yirmisi domuzlar içinse, yüzde sekseni bizim içindir! Bunları alttan alta örgütleyip araziye süren askeri merkezler olsa da köylülerin çoğu gönüllü olarak yapıyor. Bizim onlara zarar vereceğimizi düşündükleri için adeta, ‘Onlar bizi vurmadan, biz onları vuralım!’ mantığındalar. Güya çam çırası toplayan, çam sakızı arayan, mahsustan davarım kaybolmuş deyip de bucak bucak gezen avcı, piknikçilerin çoğu... Hepsinin gözü bizi arıyor.”

Durdu, bir nefes aldı. Buranın halkının kazanılması durumunda araziye yerleşecek olan gerillanın sökülmeceğini düşündü. Az evvel dürbünle etrafı gözetlerken aklına gelenleri paylaşmak istedi. Ülkeye çatışmayla girildiğini de arazinin nasıl daraldığını da hatırlatarak, konuşmaya başladı.

“Baksanıza her bir vadi binlerce gerillayı barındıracak kadar elverişli, güçlü ve her türlü çatışmayı karşılayabilecek bir konuma sahip. Gerillanın istediği saatte eylem yapabilmesine imkân verecek kadar elverişli. İşte bu dalgalı sarp araziye serpilmiş orman denizine yerleşen gerillaları kim, hangi güçle, nasıl çıkarabilir ki? Mümkün değil! Devlet bundan ürüyor, ordu buraya girmemizle dehşete düşüyor. Bizi burada barındırmamak için emin olun ki bizim aklımızın ucuna dahi gelmeyen bin bir türlü yöntemi deneler, deniyorlar da. İkincisi ki en önemlisi, burada halkın bize

karşı bir şartlanmışlığı olsa da bu köklü değil, eğreti bir durumdur. Daha çok devlet eliyle oluşturulmuş yapay milliyetçiliktir. Özü itibariyle yoksul, demokrat, emekçi ve devlet tarafından ötekileştirilmiş ve kendi kaderine terk edilmiş bir halk gerçekliği var. Ciddi bir muhalefet potansiyelini de barındırıyor kendi içinde. İnsanı asi ve direngendir. Devrimci örgütler bunlarla bütünleşmeyi başarırlarsa önemli gelişmelere gebe olan bir bölgedir. Devletin en çok çekindiği diğer bir nokta da işte budur.

Buraya yerleşmemizi engellemek ve bizim gibi küçük birimleri de alandan söküp atmak için ellerinden geleni yapıyorlar. İşte görüyoruz, son zamanlarda özel tim üniformalarıyla operasyon yapmak yerine silahlarını çantalara yerleştirip doğasever turistler gibi geziyorlar. Avcı kılığına çıkıp, arazinin derinliğine girmeler, sivil araçlarla dolaşmalar...”

Şahin konuşmaya dalmış, diğerleri ise dinliyordu. Her hafta olağan toplantılarını yapıyor, askerlerin hareket tarzlarından kendi faaliyetlerine dek yapabilecekleri konusunda düşünce alış verişinde bulunup tartışıyorlardı. Bazen de rutin toplantıyı aratmayacak biçimde, sohbetleri doğasında böylesi bir havada oluşuyordu.

Karanlık üzerlerine çökmüştü. Gecenin geç saatlerine kadar sohbet ettiler.

Mahir bir ara Selim, Sadık ile Dursun’a telefon açma fikrini Şahin’e söylemişti. Ama Şahin, Kemal ve Sinan ağız birliğiyle, “Acele etmeyelim, madem birkaç gün burada kalıyoruz, biraz daha zamana bırakmamız iyi olacak!” demişlerdi. Erzaklarını dikkatli kullansalar sorun olmayacaktı. Mahir bu ağız birliği karşısında, hiçbir şey söylememiş gibi konuyu hemen değiştirmişti.

Oldukları yerde uykuya çekilirlerken koyulaşan sohbetle adeta demlenmişti her biri.

KABUSTAN UYANMAK

Ağustos'tan arta kalan sıcaklık da Karadeniz yüksekliklerinden el etek çekiyordu artık. Güneş doğuyor, ısıtmaya mecali yetmeden batıyordu. Çiy, koyu yeşil ağa ağacı ile kızılımsı bir renk almaya başlayan böğürtlen yaprakları üzerinde öğleye kadar da varlığını koruyabiliyordu. Sonbaharın ilk günleri olmasına rağmen, kışı aratmayan soğuklar yüzünü göstermeye başlamıştı. Sis ise eksik olmuyordu. Bulutların perdesini aşan güneş huzmeleri siste eriyip dağılıyordu. Kışın erken bastıracakmış gibi bir hali vardı. Bir süre sonra sonsuz gök maviliğinde sıcak yüzünü cömertçe gösteren güneşe hükmünü gösterecekti. Doğa dinlenmeye, yenilenmek için uykuya çekilecekti. Her şeyin ritmi yavaşlayacaktı.

Uykuya çekilen doğanın kendilerine pek yüz vermeyeceğini biliyordu Şahin. Bahar ve yaz aylarında onları anne şefkatiyle bağrına basan, aç susuz bırakamayan doğa, asık ve meymenetsiz suratıyla karşılarına dikilecek, en küçük hatalarını acımasızca cezalandıracaktı. “İhanet sızısı” bunu ona ziyadesiyle belletmişti.

Zaman, doğa döngüsüyle var kılan niteliğini yeniden hatırlatıyordu. Akıp giden zamanın kendisine ayrılmış süresine, hayata, ömre anlamlı bir şey bırakmak isteyenler de elini çabuk tutmalıydı. Heba edilecek anıları da yoktu lüksleri de. Hele yaşam hakkı gasp edilmiş bir halkın tarihsel yüküne omuz verilmişse zaman daha keskin bir çizgide seyreder, hayat daha ağır...

Faik'in “Sana güveniyorum, başaracaksın,” deyişi, güleç yüzü yeniden canlandı gözünde. Kendisi de başaracağı demmişti. Ama

ilk adımda tutunamamıştı. Bunu kabullenmek de kolay olmamıştı. Hazmedemediği başarısızlık kâbus gibi üzerine çökmüştü. İçin için kendini yiyip bitiriyordu. Arkadaşlarının yeni bir alan açmanın zorluklarından bahsedip bunun her şeyin sonu olmadığına kendisini ikna etmeleri epey zaman almıştı. Şimdi yolu yeniden düşmüştü bu alana. Verilmiş sözlerin gereğini yapmanın bir fırsatı doğmuştu. Bu seferki başarısızlığın izahı olamazdı. Belki de gururu onu intihara kadar götürürdü. İlk günden beri canını dişine takıp çalışıyor, alan faaliyetleri üzerine yoğunlaşıyordu. Aksiliklere karşı alternatiflere kafa yoruyordu. Bunlar, başarı için ekmek ve su kadar gerekiyordu. Başarı, sabrın işiydi. Kılı kırk yarmanın semeresiydi. Anı anına kafayı patlatırcasına yoğunlaşmaktı. Şahin, bunun için çabalıyordu.

Geçen zamanı ve faaliyetleri düşündüğünde kurulan bir ilişki dışında ele avuca sığacak bir sonuç görmüyordu. Kendisi imhanın kıyısından dönmüş, Haki ve Deniz şehit düşmüş, İbrahim tedaviye yollanmış, Çayan kaçmıştı. Sorumluluğu altındaki grubun yarısı tasfiye olmuş, geri kalanın hayatta olması bir tesadüftü. Üstelik ikinci gelişi olmasına rağmen, Karadeniz onun için hâlâ sır küpüydü. Bilinmezlikle doluydu. Zifiri karanlıkta balta girmemiş bir ormanda yol almaya benziyordu. Her an her şeyle karşılaşabilirlerdi. Önleri kıştı. Henüz ciddi bir hazırlıkları yoktu. Kendini her zamankinden daha fazla uçurum kıyısında hissediyordu. Uçurum kenarında yürüyen biri neye tutunurdu? Yuvarlanmamak için. Şahin ideallerinin, sözlerinin kendisine yüklediği sorumluluklara, halkın ve arkadaşlarının beklentilerine tutunuyordu. Haki'nin yazdıklarına tutunuyordu. Sanki bugünler için yazmıştı. Geçilen badireleri birer tecrübe olarak önüne koyuyordu.

İşte 15 Şubat 1999. Esarete rağmen kaptan geminin batmasına izin vermemişti. Pusula şaşmamıştı.

29 Haziran 1999. İdam, Demokles'in kılıcı gibi bir halkın başı üzerinde sallandırılırken, kaptan dirayet ve sabrından bir şey yitmemiş soğukkanlılıkla gemiyi özgürlük rotasında tutmuştu. Türkiye sınırları içindeki güçlerin Güney sahasına çekilmesi gibi bir

manevrayı kararlaştırıp hayata geçirmişti. İçte anlamaktan kaynaklı itirazlara, dışta provokasyonlara rağmen adeta iğneyle kuyu kazar gibi yenilenmenin imkân ve fırsatını zorlamıştı. Ah, geri çekilme esnasındaki koordinesizlikler, dağınıklıklar ve bunların yol açtığı kayıplar olmasa...

2000'leri pusuda yenilgiyi bekleyenler geri çekilmeyi kendilerine gün doğmuş gibi karşılamış, adım adım mücadele değerleriyle, kimyasıyla oynayıp rotadan çıkarmaya çalışmıştı. 2004'de adeta gemiyi delip batırma noktasına gelmişlerdi. Kaptan, bir ada zindanında on metrekaresel bir hücrede gemiyi rotasında tutmayı yine bilmişti.

Haki'nin günlüğü bunları yeniden yaşatırken, bu muazzam direnişe layık olma istencini adeta kamçılıyordu. Zaten dönüş, bu gemiyi batırmak isteyenlere yanıt değil miydi? Geçmiş değiştirilemezdi ama şimdiye müdahale edilebilirdi. Başarının bir yolu bulunurdu.

Mahir'in ilişkiye geçtiği çocukluk arkadaşları kış üstlenmelerine yardımcı olabilir miydi? Mahir'in anlatımları umut vericiydi. Onlarla tanışıp konuşmak gerekirdi. Neredeyse iki haftadır bekliyorlardı. Bir operasyon emaresi yoktu. Şahin bu düşüncesini arkadaşlarıyla da paylaştı. Selim, Sadık ve Dursun ile tanışmayı kararlaştırdılar. Mahir arayıp randevu verecekti. Balık aldığı çiftliğin aşağısındaki üç yolun ormana nazır tarafında bir çeşme vardı. Randevu yeri olarak orası belirlendi. Şahin ile Sinan alana hâkim tepede yolu gözetleyecekti. Kemal, yolun kenarında pusuya yatar gibi gizlenerek ikinci emniyet rolü görecekti. Mahir ise çeşmenin yakınlarında olacaktı.

Sözleştikleri saate yakın uzakta seyreden bir taksiyi gördüler. Sinan ile Şahin taksiyi dürbünle takip ettiler. İçinde üç kişinin olduğu net görülüyordu. Kemal'e haber verdiler. Taksi ve içindekiler Mahir'in tarifine uyuyordu. Durum Mahir'e aktarılınca o da çeşmenin yanında kendinden emin gelenleri karşılamaya hazırlandı. Taksi gelip hemen yanında durdu. Üçü birden inip Mahir'in boynuna sarıldılar.

Mahir'in kendilerini aramasını beklemişlerdi. Bu kadar bekledikleri için sitemliydim. Acaba yeteri güveni mi vermemişlerdi? Mahir kaygılarının yersiz olduğunu belirtip aramama nedenini de alandaki askeri hareketlilik ve radyodan dinledikleri gözaltı haberleri olarak açıkladı. Selimlerin gözaltılardan haberleri yoktu ama Kürt üniversite öğrencilerine dönük gözaltı operasyonları sıklıkla olmuştu. "Gözümüz üzerinizde," imajı verilerek, hareket edemez durumda tutmak istiyorlardı. Söz ettikleri haberin kaynağı böyle bir gözaltı olabilirdi.

Ormanın içine girdiklerinde Şahin de yanlarına indi. Her biriyle tokalaşıp hal hatırlarını sordu. Üçü de çekingen ve kısa yanıtlar verirken, Selim'in gözleri bir şey aramış gibi dönüyordu. Şahin, Selim'in başka gelen olup olmayacağını merak ettiğini fark etti.

"Hep böyle kulağı kırışte mi beklersiniz?" diye sordu.

Selim, Sadık ve Dursun birbirlerine bakıp utangaç bir tebessümle;

"Yooo!" diyerek yanıtladılar Şahin'i.

"Ne bileyim, sanki gözlerinizin önünde bir perde var da perdenin arkasından her an birileri çıkacakmış gibi bir beklenti var sizde. Baksanıza Selim'in gözlerinde hâlâ o perdenin desenleri var," deyip şaka yollu takılınca gülüşmeler oldu.

Şahin üzerlerindeki çekingenliği kırmak, rahat davranmalarını sağlamak istiyordu. Kendilerinden etkilendiklerini görüyordu. Kendisinin cana yakın, esprili yaklaşımı kaygılarını hızla aşmalarını sağlıyordu. Bu kısacık anda güvenebileceğini sezdi. Mahir'in anlatımlarıyla davranışlarını birlikte düşünüp böyle bir kanıya varıyordu. Mahir'i görür görmez çalışma istemlerini dillendirmeleri zaten bir arayışın ifadesiydi. Yeni yeni kök salmaya çalıştıkları bir alanda bu bulunmaz bir fırsattı. Ancak, çoğu zaman duygusal yanı ağır basan, gelip geçici heyecana kapılanlar olurdu. Zor koşullara göğüs gerecek iradeye sahip, kalıcı bir ilişkiye dönüştürmek istiyorlardı. Şahin bu zemini de gençlerde görüyordu. Böylelikle yapacakları sohbetin çerçevesini kafasında çiziyordu.

Bu arada Dursun, Mahir'i dürtüyordu.

“Ula oğlum ne susuyorsun, niye hiç konuşmuyorsun?” diye sordu.

Alçak sesle sormuştu ama hepsi de duymuştu. Mahir kulaklarına kadar kızardı. Selim, Dursun’a öfkeli bir bakış fırlattı. “Böyle mi konuşmuştuk” der gibiydi. Son günlerde, devrimcilerin yaşam tarzları, üslupları üzerine sohbetleri olmuştu. Dursun, Mahir’in kızarmasını Selim’in sert bakışından önce fark etti. Aslında hitabının ortama uygun düşmediğini, Mahir’i mahcup ettiğini düşündü. Şahin ne derdi bu işe? İstifini bozmadan elini Dursun’un omzuna atıp kendine doğru çekti. Başını göğsüne bastırdı. “Olur böyle şeyler, önemli değil,” der gibi kirpi dikenini andıran sert saçlarını okşadı. Şahin rahat davransınlar istiyordu. Onun için onlara takılmış, espri yapmıştı. Bir anda kaynaşmışlardı. Dursun bu rahatlıkla hareket etmişti. Bu dil, günlük hayatının bir parçasıydı. Birkaç saatte değiştirecek değildi.

Ormanın sık bir yerine gelip durdular. Sinan ile Kemal birlikte kalmışlardı. Kemal ilk bulunduğu yeri terk etmeyecek, Sinan da Şahin ile birlikte etrafı gözetledikleri tepede kalacaktı.

Şahin ile Mahir, gençlerle ormanın derinliğinde halka şeklinde oturup sohbete koyuldular. Şahin yürürlerken daldan dala kayan sohbeti, sistemin dayattığı yaşam alışkanlıkları üzerine odakladı. Ajitatif yanı ağır basan bir konuşmaydı. Sistem egemenlerin çıkarlarına göre işleyen bir mekanizmaydı. Her şey daha fazla kâra göre ayarlanmıştı. Kâr için sürekli tüketim gerekliydi. Onun için de her şey metalaştırılıp pazara sürülüyordu. Bu da ahlaki erozyonu, yozlaşmayı beraberinde getiriyordu. Kadının toplumdaki konumu ve doğa üzerindeki tahribatı bunun açık göstergeleriydi. Milyarlarca insan açlıktan kırılırken, bir avuç azınlığın tüketimde sınır tanımaması vicdanlara sığmamalıydı. Ama sistem, ciddi bir itirazla karşılaşmıyordu. Çünkü isyan dinamiği olan gençliğin kolu kanadı kırılıyordu. Aileden okula, stattan sinemaya, medyadan eğlenceye tüm çarklar gençliğin isyan-kâr ruhunu öldürmek için dönüyordu. Gençlik, sistem içinde mevki kapmaya ve tüketime programlanıyordu. Gençlik, bu çarkın dışına çıkabilmeliydi. Kendileri bunun için vardı.

Şahin güncel örneklerle desteklediği anlatımını mücadelelerinin hedefine kaydırdı. Özgürlük mücadeleleri sadece Kürtleri kapsamıyordu. Türkiye’deki halkların özgürlük kavgasını veriyorlardı. Saflarında her halktan devrimci vardı.

Şahin’in konuşmasını gençler can kulağı ile dinliyorlardı. Kendilerini kimi boyutlarıyla sorguluyorlardı. Dursun maddi durumu iyi bir aileden geliyordu. Ama Şahin’in bahsettiği yoksulluğa, açlığa tanık olmuştu. Adaletsizliğe öfkeliydi ama bugüne kadar pek bir şey yapmamıştı. Harekete geçmek için ne bekliyordu? En doğrusu Şahinlere katılmaktı.

Selim zaten az çok aşınaydı Şahin’in anlattıklarına. Mahir’i gördüğünden beri katılım planları yapıyordu. Artık bunu ertelemenin anlamı yoktu.

Sadık’ın ruh hali de farklı değildi. Nedense ter içinde kalmıştı. “Biz de sizi arıyorduk” dercesine,

“Buralara gelmekte niye bu kadar geciktiniz?” diye sordu.

Dursun ile Selim adeta, “Arkadaşın konuşmasını niye kesiyorsun” der gibi Sadık’a birer keskin bakış fırlattılar. Sadık elindeki peçeteyle yüzünü silerken Şahin’in yanıtını bekliyordu. Mahir, Sadık’ın ter içinde kalan halini yeni fark etti. Hava soğuk değilse de bu denli terletecek sıcaklar da yoktu. Mahir elini Sadık’ın alnına götürerek;

“Bir şeyin yok ya, hasta falan değilsin değil mi?” diye merakla sordu.

Selim ile Dursun, Mahir’in telaşlı haline güldüler. Sadık;

“Yok canım ne hastalığı! Ter bezlerimde sorun var, fazla terliyorum. Çok da ciddi bir sorun değil.”

Selim ile Dursun ağız birliğiyle araya girdiler.

“Harareti fazla harareti. Şimdi yine iyi sayılır. Bazen buz gibi havada saunadaymışçasına ter atar.”

“Yok daha neler,” dedi utangaç bir edayla.

Sadık’ın bu hali gülüşmelere neden oldu. Şahin de tebessüm etti. Ama daha çok Sadık’ın sorusunu düşünüyordu. Daha geçenlerde Ekrem de sormuştu. Bir yanıtı da vardı. Sorun bunu genç-

lere nasıl anlatacağıydı. Karadeniz’e geç açılımının nedeni hareketin içinden kaynaklanıyordu. Daha 90’ların başında hareket içinde tartışılmış ve karara bağlanmıştı. 1994’te ilk keşif grupları da yollanmıştı. Kimi daha ulaşmadan tasfiye olmuştu. Sonra, Şemdin Sakık’ın savaş pratiği ve taziri süreci tıkatmıştı. Devlet de böyle bir açılımın kendisini zorlayacağını görmüş, tüm gücüyle yüklenmişti. Onun için 90’ların sonlarına geldiklerinde çok zorlanmışlardı. Şimdi daha da zordu. Osman, Botan tasfiyesinin tahribatlarına, rağmen buralara ulaşmışlardı. Bırak buralara gelmeyi, mücadeleyi engellemeye çalışmışlardı. Bunları uzun uzadıya gençlere anlatacak hali yoktu. Bu aşamada anlatsa bile yarardan çok kafa karışıklığına yol açabilirdi.

“Doğru söylüyorsun Sadık arkadaş, gelip yerleşmemiz zaman aldı,” demekle yetindi.

Sadık;

“Daha önce gelseydiniz...”

Şahin, elini omzuna atarak;

“Beraber çok çalışarak, omuz omuza vererek bu gecikmeyi telafi edebiliriz,” deyip biraz da sen konuş der gibi Mahir’e baktı. Mahir sohbeti Türkiye’nin genel sorunlarına kaydırıldı. Yakından bildiği Karadeniz halkının nasıl sömürüldüğünü anlattıktan sonra buna karşı muhalefetin cılız kaldığına değindi. Karadeniz’de ciddi bir mücadele dinamiği olduğunu, devletin de bunu bildiğini, önlem olarak şovenizmi geliştirerek duygu ve bilinç çarpıtmasıyla etkisizleştirilmeye çalışmakla kalmayıp, devrimci dinamiği bastırmada yedeğine aldığını anlattı. Buna özel savaş demişti. Karadeniz’de önlerini kesmek için bu savaş tarzı etkili kullanılıyordu. Ama aşacaklardı.

Mahir’in anlattıklarından sonra Şahin misafirlerine ne düşündüklerini sordu. İlk sözü Selim aldı.

“Bir kitapta okumuştum. İnsanın en kötü hali bireyin kendini bilmez ve yönetemez hale gelmesiymiş. Halk olarak, birey olarak durumumuz bu. Dediğiniz gibi birlikte aşarız.”

Mahir ile Şahin bakıştılar. Selim’in yaklaşımı hoşlarına gitmişti.

Şahin;

“Çok doğru,” diye Selim’i onayladı. “İnsan özgür yaşam tercihini yapabilmelidir. Şeyh Bedrettin deyimiyle, kişi niteliklerini kendisi yaratmalıdır. Bu bilinç ve örgütlülükle mümkündür. Görüyorsunuz, bilinç çarpıtıldıkça insanlar iktidarların yörüngesine girip kul köle oluyorlar. Sanırsınız ilerde bunları daha ayrıntılı tartışma imkânımız da olur.”

Selim, elbette anlamında başıyla Şahin’i onayladı.

Dursun;

“Katılmak istiyoruz, bizi ne zaman almayı düşünüyorsunuz?”

Sadık ve Selim de, Dursun’un sorusunu sormuşlar gibi Şahin’e baktılar.

Mahir daha önce de bu istemlerini Şahin’e aktarmıştı. Yeniden gündeme getireceklerini tahmin ettiklerinden yaklaşımlarını belirlemişlerdi. Şahin;

“Kararınıza saygı duyuyoruz. Bizim için çok anlamlı ve değerlidir. Mahir arkadaşına da konuyu açmıştınız. Bize yardımcı olmayı kabul etseniz, inanın direkt katılmanızdan daha yararlı olacaktır.”

Selim:

“Sadık ile Dursun dediğiniz gibi yardımcı olsa, ben kalsam,” diye araya girdi.

“Bizce beraber yardımcı olmanız daha uygundur. Amaç iş yapmaktır. Yapacağınız çok iş var.”

Selim daha fazla diretmedi. Ancak kararlılıkları Şahin ile Mahir’e oldukça moral vermişti. Önemli bir sorunlarını aşıyorlardı. Şahin dikkat edilmesi gereken hususları hatırlattı. Gizlilik çok önemliydi. Yaşadıkları çevre hal hareketlerinde bir değişim gözlememeli, şüpheli davranışlardan kaçınmalıydılar. Daha sonra Mahir ile birlikte hazırladıkları şifreleri Selim’e verdiler. Telefon görüşmelerini bu şifrelerle yapacaklardı. Bu hususlarda anlaşılmayan bir şey olup olmadığını sordu. Üçü de gülererek birbirine baktı. Her şeyin incelikle ölçülüp biçildiğini belirterek, bu kadar hassasiyetle tedbir almalarına şaşırdıklarını ve buna sevindiklerini belirttiler. En sonunda hazırladıkları erzak listesini verdiler. Selim;

“Erzakları hazır bilin. Ne zaman haber verirsiniz istediğiniz yere getiririz,” dedi.

Şahin;

“Güvenimiz tamdır,” diye gülümseyerek Selim’e karşılık verdi.

İkinci vakti olmuştu. Üç saate yakındı sohbet ediyorlardı. Ay-rılma vakti gelmişti. Şahin ile Mahir üçüyle kucaklaşıp başarı di-lekleriyle yolcu ettiler. Mahir onları çeşmeye kadar geçirecekti. Bu arada Dursun bir fırsatını bulup patavatsızlığı için Mahir’den özür diledi. Mahir önemli olmadığını, canını sıkıkmaması gerektiğini be-lirtip Dursun’u rahatlatmıştı. Çeşmenin yanına varınca Toros marka taksilerine binip gözden yittiler.

Misafirlerini uğurladıktan sonra Kemal ile Sinan da nöbet yerini bıraktılar. Sinan getirilen erzaklarla akşam sofrasını hazırladı. Günler sonra zengin bir sofraya kurabilmeyi. Peynirden zeytine, kaynatılmış yumurtadan konserveye kadar birçok yiyecek getirmişlerdi. Eksik olan çemendi. Onu da, Mahir, Haki ile Deniz’in şahadetinden sonra çemen yemediklerini söylediği için getirmemişlerdi.

Yemeklerini yerken Şahin ile Mahir sohbetleri hakkında Sinan ile Kemal’i bilgilendirdi. Üçünün de yardıma hazır olduklarını ve güven verdiklerini anlattılar. Bu sevindirici durum iştahlarını daha da açtı.

Güneş batmaya onlar da toparlanıp nokta değiştirmeye hazır-lanıyorlardı. İçinde bulundukları sık orman karanlığa kucak açmış gibiydi. Yolun kıyısına kadar gelip havanın biraz daha kararmasını beklediler. Güneş bulundukları yerin tam karşısında kızılımsı ışın-larını yüksek çıplak sırtlara vurup koruyan otlara turuncu bir renk veriyordu. Şahin bu manzaraya bakarken, “Geldiğimiz yerden mi gidelim?” diye kendi kendine mırıldandı. Yani başında duran Ke-mal’e kadar sesi gelmişti. Kemal tam anlamasa da Şahin’in ne dü-şündüğünü tahmin etti:

“Bence bu sefer alttan gidelim. Hem çevreyi de görür, tanımış oluruz,” dedi.

Şahin, gülümseyerek Kemal’e baktı.

“Diğer arkadaşlar ne diyor peki?”

Mahir alttan gitmeye dünden hazırmış gibi kararlı ve kesin bir ifadeyle:

“Altan gitmemiz daha iyi olur,” dedi.

Sinan’ın itirazı vardı.

“Üstten gitmemiz güvenlik açısından daha doğrudur. Sakindir, daha rahat yol alırız. Ama alttan gidersek köylere, araziye serpilmış evlere, çobanlara denk gelme ihtimalimiz var. Çobanların köpekleri var, yollar işlek. O açıdan risklidir, görüntü verebiliriz.”

Şahin, biraz düşündükten sonra;

“Sinan arkadaşın dediği doğrudur. Altan gitmenin riskleri vardır. Ama araziye görme ve tanıma açısından alttan gitsek iyi olur. Hepsini toplu dört kişiyiz. Dikkat edersek sorun olmaz sanırım... Operasyonlar da çekilmiş zaten, onun için alttan gidelim.”

Karanlıkla birlikte harekete geçtiler. Balık çiftliğine giden yola girmeden durmak zorunda kaldılar. Hemen ötede ağaçlar seyrekleşiyor, görüntü verme ihtimali doğuyordu. Balık çiftliğinin girişinde kadınlı-erkekli bir grup geziniyordu. Birilerini bekler gibi halleri vardı. Mahir dürbünle onları gözetledi. Burun buruna yürüyen biri kısa boylu şişman, diğeri uzun boylu zayıf ikili gözüne çarptı. Uzun boylu olanı fırtınaya tutulmuş yelkenli gibi yalpalaya yalpalaya yürüyordu. Mahir’in gözü bir yerden ısıırıyordu ama nereden? Hafızasını yokladı, çıkaramadı. Dürbünün menziline, öndeki iki adama ayarladı. Mahir gayriihtiyari kıkırdadı. Şahin sebebini sorunca önce “Hiç,” dedi. Yanıtın tatminkâr olmadığını fark edip gördüğü kadını halasına benzettğini, babasıyla takılmalarını hatırladığını söyledi. Dar alınlı halasının yusuvarlak, küçücük gözleri varmış. Burnu ise göze çarpacak kadar uzunmuş, buna karşın kendini oldukça güzel sanırmış. Babası ona kuş kafalı diye takılmış.

Mahir’in bu kısa anekdotundan sonra bir sessizlik oluştu. Adeta tüm sesler birdenbire yutulmuştu. Dört kişilik grup da öylece bekledi. Şahin bir anlığına hiçbir endişe duymadan, hiçbir şey düşünmeden öylece kendini sessizliğe verdi. Kemal, “Gitmeyelim mi?” diye kendisini dürttüğünde uykudan uyanmış gibi irkildi. Daha ka-

ranlık koyulaşıp, gökyüzü suratını asmadan ay yükseliyordu. Daha fazla beklememeliydiler. Şahin etrafına baktıktan sonra;

“Gidelim,” dedi.

Henüz yerinden doğrulmamıştı ki bir taksi gelip hizalarında yavaşladı. Sonra yoldan saparak, ağaçsız düz alana yönelip durdu. Kontağı kapatıp farları söndürüldü. Henüz yükselmekte olan dolunay sayesinde hemen yanı başlarında park edilmiş olan taksiyi rahatlıkla görebiliyorlardı. Aksilik bu ya tam da gitmeye hazırlanıyorken, bu da neyin nesiydi? Niye durmuştu, kimler vardı içinde? Türlü çıkarsamalar yapıp beklerlerken taksiden ses seda gelmiyordu. Ne kapı tıkırtısı, ne inen ne de binen vardı. Bir süre öyle bekledikten sonra son çare olarak Şahin yerinden doğrulup önündeki ağu ağaçlarını hafif aralayarak taksiye baktı. Kaldıkları yer taksiye oranla yüksek olduğundan adeta bir pencereden bakıyormuş gibi taksi görünüyordu. Arabanın içi karanlıktı. Ama birbirine adeta yapışmış iki kafa silüetini seçmek zor değildi. Taksi bir beşik gibi usul usul sallanıyordu. Şahin bir arabaya bir arkadaşlarına baktıktan sonra son derece doğal bir tavırla eğilip;

“Gidelim mi arkadaşlar?” diye fısıldadı.

Mahir eliyle taksiyi işaret edip aynı fısıltıyla;

“Kapısı açılıyor,” deyince Şahin yerine çömeldi. Dördü tek göz olup, dikkatlice baktılar. Arabanın ön sol kapısından bir adam, ardından kadın çıktı. Birkaç adım uzaklaştıktan sonra adam kadını kolları arasına aldı. Sonra dudakları buluştu. Şahin, “Hoppala, bir bu eksikti,” diye söylendi kendi kendine. Mahir;

“İki aşık, niyetleri de belli. Gitmeyelim mi?”

Şahin sinirli bir şekilde:

“Durup izleyecek halimiz yok herhalde! Senin bu memleketinin insanları bir tuhaf yahu... Ses çıkarmadan gidelim yavaş yavaş.”

Kâh orman yoluna kah patıkaya girip yol aldılar. Köpekleri havlamasın diye köylerden uzak durdular. Orman denizinde rotalarını Naraç köyüne çevirdiler. Ay ışığının yordamıyla uzun ve meşakkatli bir yürüyüşünün sonunda, sabaha karşı Naraç köyünün güney yamacına vardılar.

KARADENİZ'DE TUTUNMAK

Şahin hava aydınlanmadan sabah gözetlemesi için uyandığında Mahir ile Sinan'ın mışıl mışıl uyuduğunu, Kemal'in ise sırtını altında uyuduğu çam ağacına dayayıp sigara içtiğini gördü. Dürbünü alıp etrafı kolaçan etmeye giderken, Kemal'deki değişmeyi düşündü. Haki ve Deniz'in şahadetini kendi tedbirsizliğine bağlayan, Naraç köyü eyleminden sonra kendini toparlayan Kemal'in her şeyden biraz kısmış hali vardı. Daha az konuşuyor, daha az gülüyor, daha az yiyip daha az uyuyordu. Bir sigarayı artırmıştı. Bir de dalıp dalıp gitmeleri. Çalışmalara kılı kırk yaran bir titizlikle yaklaşır olmuştu. Son dönemde Şahin ile Haki'nin günlüğünden okuduğu bölümleri paylaşıp tartışması toparlanmasına yardımcı oluyordu. Şahin'in anlatılan süreçlere dair tanıklıkları vardı. Günlükte ismi geçenlerde tanındıkları vardı. Çoğu şehit düşmüştü. Şahin "Hangi zorlukları aşarak, ne tür emek ve fedakârlıklarla buralara geldiğimizi unutmazsak; bunun omuzlarımıza yüklediği sorumlulukları bilince çıkarıp ciddi yaklaşırsak aşamayacağımız sorun, engel yoktur," diyordu. Kemal'i bu hususlarda yoğunlaşmaya teşvik ediyordu. Bu alanda tutunmalıydılar. Bu, hareketi mücadeleden düşürmek isteyen sağ tasfiyeci anlayışa en güçlü yanıt olacaktı. Şehit geri adım atmamanın, vazgeçmemenin, başarıyı sonuna kadar zorlamanın gerekçesi değil miydi? Haki ve Deniz'in istediği de yas değil, kendini harap etmek değil, bu alanda kök salmaktır. Kemal, Şahin'e hak veriyordu. Ama duygularına söz geçiremediği oluyordu. Vicdan muhasebesini tamamlamamıştı henüz.

Şahin etrafı gözetleyip döndüğünde Kemal de kafayı vurmuş yatıyordu. Boynundan çıkardığı gece dürbününü çantanın cebine yerleştirirken Sinan uyandı. Fısıltıyla birbirine “Rojbash!” çektiler. Şahin etrafı gözetlediğini, güvenlik açısından kaygılanacak bir durumun olmadığını belirterek yerine geçip uzandı. Sinan kahvaltıyı hazırlayınca kadar dinlenecekti.

Sinan ilk iş olarak ağa ağacının o kuru, sert dallarını topladı. Odunları gerilla ateşi usulüyle yaktı. Çantasındaki dolu pet şişedeki suyu katran karası çaydanlığa döktü ve kalın bir ağaçla ateşin üstüne tuttu. Tüp alevi gibi mavimsi ateşin yalımları yükseldikçe, kızılılaşıp çaydanlığın altına vuruyordu. Çaydanlığa kerkese ikişer bardak düşecek biçimde su koyduğundan kaşla göz arasında kaynamaya başladı. Demini attıktan sonra çaydanlığı korlaşan ateşin yanına bıraktı. Yerinden doğrulup kendisine ait küçük dürbünü alarak etrafa bakmak için uzaklaştı...

Görünürde sis mis yoktu, hatta sisin s’si bile yoktu. Yine de çok uzaklardaki belli belirsiz donukluk, insanda sis izlemini bırakıyordu. Gökyüzü pek bulutlu sayılmazdı. Ne var ki, durmaksızın yükselen yoğun buğu demetleri havayı öyle kalın ve karamsar bir örtüye sarmalamıştı ki, güneş bir türlü örtüyü yırtıp yeryüzüne sızamıyordu. Her tarafa sessizlik hâkimdi. Adeta in cin top oynuyordu.

Sinan dürbünü boynuna astı ve geldi. Çay tam demini almış, kıvamına kavuşmuştu. Yarım bardak şekeri de içine atıp kopardığı yabancı fındık dalıyla karıştırdı çayı. Gerilla usulü çayda şeker de demliğin içine atılırdı. Öyle herkesin kendine göre şeker kullanma adeti yoktu onlarda.

Selimgilin randevuya gelirken beraberlerinde getirdikleri kahvaltılık yiyeceklerin yarısından fazlası kalmıştı. Sadece Sinan’ın çantasından çıkardığı yiyecek malzemesi bir değil beş kahvaltıya bile yeterdi. Zeytin ezmesi ve birkaç açık fırın ekmegiyle sofrayı bir güzel hazırladı ve arkadaşlarını uyandırdı.

Uykudan uyanan her biri naif çocukların o masum bakışlarıyla bir Sinan’a bir hazırlanan sofraya bakıp bakıp gözünü ovdu. “Spas heval,” deyip yemeğe oturdular.

Gerillada böyleydi. Bazen denk gelir, imkân olur lüks sofraları bile geçer, bazen de aylarca bir dal sigara, bir parça kuru ekmek bulunmaz. Amiyane deyimle karaborsaya düşerdi.

Kahvaltı üzerindeyken Şahin'in telefonu durmaksızın çalmaya başladı. Şahin telefonu cebinden çıkardı. Ağzındaki lokmayı hızlı hızlı çiğneyip yuttu. Cevap verdi. Telefonun diğer ucunda Ekrem vardı. Randevu istiyordu. Sesi net ve sevinçliydi. Şahin bunu olumluya yordu ve sevindi. Merakı da depreşmişti. Aynı zamanda, "Neydi Ekrem'i böyle mutlu kılan?" diye düşünmeye başlamıştı. Hemen randevu verdi. Telefonu kapatınca arkadaşlarına söyledi. Onlarda sevinip meraklandılar.

Kahvaltudan sonra eşyalarını toplayıp çantalarına yerleştirdiler. Her nokta değişiminde olduğu gibi özene bezene çevreyi temizleyip kamufle ederek eski doğal haline getirdiler. Kaldıkları yerde ne bir yiyecek kırıntısı ne sigara izmariti ne de yaktıkları ateşin külü kalmıştı geriye. Karanlıkta el yordamıyla, yattıkları yeri bile eski doğal haline getirmişlerdi.

Çantalarını sırtlayıp giderlerken, geriye dönüp de bakan birine birkaç saat önce oranın kullandıkları yer olduğunu söyletmek için bin şahit gerekiyordu. Bir yerde konaklayıp da terk ettiklerinde öyle bir hassasiyet ve titizlikle eski doğal hale getiriyorlardı ki, orayı kullandıkları kimsenin aklının kenarından bile geçmezdi. En duyarlı yaklaştıkları temel kurallardan biriydi bu...

Ekrem'le randevulaştıkları yerin üstündeki tepeye geldiklerinde durdular. Şahin elinde taşıdığı ve yürüyüş boyunca yer yer ihtiyaç duyduğu zaman kullandığı dürbünü gözlerine yanaştırdı. Önce etrafa şöyle bir baktı. Uzakta belli belirsiz bir arabanın yolda normal bir hızla geldiğini fark etti. Araba yaklaştıkça, dürbünün ayarını yakına ayarlayıp dikkatlice bakmaya çalıştı. "Evet, bu odur," dedi duyulur bir sesle.

Ekrem randevu yerinde geldiğinde yoldan saparak arabanın gidebileceği yere kadar ormanın içine doğru sürdü.

Şahin kaldıkları tepenin çevreyi rahat görebilecek bir yer olması dolayısıyla, orada kalmalarının güvenlik açısından daha uygun

olduğunu söyledi. Diğerleri de onu onayladı. Kemal ile Mahir, Ekrem'i karşılayıp getirmeye giderlerken Şahin ile Sinan da tepede kaldılar.

Şahin bir an olsun dürbünü gözünün önünden indirmemişti. Dürbünün görüş mesafesine giren çevreyi en ayrıntısına kadar kontrol ediyordu. Adeta kaybettiği önemli bir eşyasını bulmaya çalışırcasına bakıyordu. Çevrede insanı kuşkuya düşürecek tek bir emare bulamadı. Her taraf sessizdi. Güneş gök maviliğinin enginliğinde hakikatlice davrandığını göstermek istercesine ışık huzmelerini eşit paydada dört bir yana serpiştiriyordu. Güz mevsiminin sarı rengine inat, kızıl yüzünü tüm cömertliğiyle gösteriyordu. Yeri ısıtan sıcaklığı geceden kalan nemi buharlaştırıp ince bir buğu tabakası oluşturarak hafif puslu kılsa da çok geçmeden o bulanık havanın direncini de kırarak, berraklaştırmıştı her yanı. Güz mevsiminde coğrafyanın böylesi yüksekliklerinde çok nadiren güneşli, berrak günler oluyordu. Hava durumuna dair tahlilleri yaver gidiyordu.

Ayaklarının altında kırılan kuru çalı çırpıların çıkardığı kırt kırt seslerini Şahin ile Sinan rahatlıkla duyuyordu. Bu, gelenlerin yakınlaştığına işaretledi. Ağaçların ötesine gidip aşağıya doğru baktıklarında, Kemal önde, hemen yanında Ekrem ve arkada onları zorlukla takip eden Mahir'in omzunda bir çuvalla tırmandıklarını gördü. Labirentli dar sokakları andıran derenin tam içinden geliyorlardı.

Ekrem ile Kemal'in tırmanmaktan yorulmuş oldukları her hallerinden belliydi. Ellerindeki poşetleri yere bıraktılar. Ekrem'in yüzü terden parlıyordu. Derin bir soluk alarak;

“Oh! Keyif sizin keyfiniz valla. Kartal yuvası gibi bir yerde durmuş, bu güzel doğanın tadını çıkarıyorsunuz,” diyerek Şahin'le tokalaştı, kucaklayıp öptü. Aynı şekilde Sinan'ı da kucakladı. Merhabalaşma selamlaşma faslından sonra elini Şahin'in omzuna atan Ekrem gülerек;

“Nasılsınız?” dediğinde gözlerinin içi gülüyordu.

Şahin mutlu bir tebessümle,

“İyiyiz, gördüğünüz gibi, sağ olsun. Sizi sormalı,” diyerek omzunun üzerine attığı kefiyei çıkardı. Yere sererek Ekrem'in otur-

masını istedi. Ekrem, yere serilen kefiyeyi özenle kaldırıp, ‘buna gerek yok’ dercesine kenara bırakarak, sırtını ağacın gövdesine yayacak biçimde oturdu. Mahir de o esnada yanlarına geldi. Ama tepeden tırnağa terlemiş, ağır olduğu her halinden belli olan çuvalın altında helak olmuş gibi bir hali vardı. Şahin, arkadaşlarına şöyle bir baktı. Sinan’ın Mahir’i karşılamaya gittiğini sanmıştı. Oysa etrafı kolaçan etmek için nöbete çıkmıştı. Bunu fark etseydi kendisi gidip Mahir’i karşılardı. Çünkü ilk bakışta yükün ağırlığı altında bacaklarının titrediğini görmüştü. Terini silmek için yanında taşıdığı eşarba benzer bezi Mahir’e uzattı. Mahir itirazsız bezi alıp yüzündeki teri sildi. Gür saçlarının altında boncuk boncuk biriken ter alnına, şakaklarına, boynuna doğru süzülüyordu. Yüzü kulaklarına kadar kıpkırmızı olmuştu. Şahin dayanamayıp Ekrem’e sordu:

“Çuvalı bu kadar ağır kılan ne?”

Ekrem, Mahir’in yorulduğunu anlamıştı. Sormasını da normal karşılıyordu. İşi şakaya vurarak;

“Birkaç parça elbisedir hepsi canım.”

Mahir kendini tutamadı:

“Valla elbise olmasına elbisedir belki ama...” diyerek terini sildi.

Ekrem gülererek:

“Ahmet’in özel olarak sizin için aldığı elbiselerdir.”

“Valla Ahmet almışsa kesin hepsi kurşun geçirmez çelik yeledir!” dedi Şahin.

Şahin, Mahir ve Kemal buna katıla katıla gülerken;

Ekrem;

“Çelik yeleklerdir, çelik yeleklerdir,” dedi.

Şahin;

“Yok canım,” deyip konuyu değiştirmek istedi. İlkın İbrahim’in durumunu sordu.

Ekrem yol boyu taşıdığı korku ve kaygıları ardında bırakmanın rahatlığıyla kendini ağırdan almaya niyetliydi.

“Önce elbiselerden başlayalım diyorum. Ağırlığı oluşturan elbiseler değil, elbiselerin içindeki malzemelerdir. Nedir malzemeler diye merak ediyorsunuz, biliyorum. Ahmet size sürpriz yapmak istediği

için önceden haber vermedi. Aslında ben de size sürpriz yapmak istiyordum ama fırsat bulamadım. Açıkçası en büyük sürprizi ben yapacaktım size!.. Neyse söyleyeyim, beş bin tane keleş mermisi, otuz tane Rus yapımı el bombası, her birinize de birer tabanca hediye etmiş ayrıca! Evet, yanlış duymadınız, tam beş bin keleş mermisi, otuz ol bombası,” diyerek büyük bir başarının altına imzasını atmış gibi mutlu bir yüzle gülümsemeye başladı vakur bir edayla...

Teninde hâlâ ter boncukları süzölmekte olan Mahir yorgunluğunu bir anda unuttu. Çuvala baktı, bakarken ter boncukları birden mutluluk göstergesi olmuşçasına yüzünü sevinçten ıslıl ıslıl kılmıştı. Kemal’in durumu da farklı değildi.

Şahin kendini tutamamış, eli çuvalın içinde geziniyordu bile. Sonra elbiseleri çuvaldan çıkardı. Ekrem’in tarifi üzerine mermileri de çıkardılar. Beş kalın parkenin her birisine ustalıkla bin mermi yerleştirilmişti. Parkelerin astarını maket bıçakla kesip kesip çıkarıyorlardı mermileri... Beş bin mermiyi önüne koyarken, geride bölük pörçük beş parke kalmıştı yanı başlarında... Olsun... Görevini tamamladıktan sonra varsın çöplük malzemesi olsun. Kemal yerdeki yırtık pırtık hale gelmiş parke parçalarını topladı. Sonra bir yerde gömmek için yan tarafa bıraktı şimdilik.

Sıra çuvaldaki üç çift uzun sarı çizmeye gelmişti. Her bir tekinin içine beş el bombasını çıkardılar tek tek... Ardından köylülerin kullandıkları şapkaları çıkarıp, her birisinin içine yerleştirilmiş olan tabancaları da çıkardılar. Bu tabancalar çoğunlukla özel timlerin kullandığı Ruger marka 9 mm’lik kaliteli tabancalardı. M-16 gibi silahla aynı metale sahipti. Tam da Karadeniz’in o nemli havasına göre idi. Diğer silahların metalleri nemli havaya yenik düşüyordu. İstedikçe kadar yağla, sil... Eninde sonunda paslanmaktan kurtulamazdı. Alana gelen ilk grupların keleşlerinin başına bu gelmişti. Sonraki gruplar M-16 silahları kullanıyordu.

Mermiler, tabancalar, bombalar yanlarında dizili dururken, adeta ele geçirilip de kamuoyuna gösteriliyormuş gibi bir tablo oluşuvermişti.

Kemal ile Mahir definecilerin altın bulmalarının o tarifsiz se-

vinci gibi bomba ile mermileri bez parçalarına ve poşetlere koyup paket haline getirerek çantalara eşit yerleştiriyordu.

Elini torbanın dibinde kalan birkaç parçaya daldıran Şahin şaka yollu Ekrem'e takılarak;

"Bunların içinde de bir şey yok mu?" diyerek onları da çıkardı.

Ekrem Şahin'i kendine doğru çekti. Elini sıkı ve kıkır kıkır gülererek;

"Olabilir tabii! İyicene bak tank da çıkabilir," dedi.

Şahin sigara paketinden ikram ederken;

"Bu sevindirici sürpriz bizim dikkatimizi dağıtıyor sanki! İbrahim'im durumu nasıl acaba?" diye üsteledi.

Ekrem söze başlama hazırlığını yaparken Kemal, Şahin, Mahir meraktan ağızları kulaklarında, Ekrem'e odakladılar gözlerini...

Ekrem, bu meraklı bakışlara cevap olabilmekten kıvanç duyarcasına kendine has o tatlı tebessümüyle torbadan çıkarılan elbiseleri işaret ederek;

"Bunlar da özel yapmış yağmurluklardır! İçinde elyaf var, sıcakta tutuyor aynı zamanda insanı. Tulum gibidirler. Giy, karın üzerinde yat. Böyle bir özelliğe sahip ama topladığında küçük bir çanta oluyor."

Unuttukları bir konuyu hatırlatırcasına sürdürdü konuşmasını.

"İbrahim arkadaşın durumuna gelmeden önce müsaadenizle Çayan'ın durumunu anlatayım. Bana onun kaçtığını anlattığınız gün hiçbir yerde beklemeden soluğu İstanbul'da aldım. Ne yalan söyleyeyim, az kaygılanmadım hani. Belli mi olur işi. Atalarımız boşuna insanoğlu çiğ süt emmiş dememişler yani! Hem zaten iradesinde güçlü, kararında tavizsiz ve yürümede net olsaydı ayrılmazdı değil mi? Adam 'Teslim olmayacağım,' dese de sonuçta iradesine yenik düşmüş ve pes eden bir duruma sürüklenmiş. Tedbirimi almalıydım. Yani anlayacağınız yüreğim ağızımda vardım İstanbul'a. Durumu olduğu gibi Ahmet'e anlattım. Soğukkanlılığını yitirmeden ailesinden tanıdığım olup olmadığını sordu. Tanıdığım eski solculardan bir ağabeyi vardı. Ahmet yanıma iki adam verdi. Nasıl adamlar ama bir görseniz. Cin gözlü, mangal yürekli. Gittik, aile çevresini gözlem altına aldık. Günlerce takip sürdü. Çayan'a

dair hiçbir işaret bulamadık. Sanki yer yarılmış da içine girmiş herif! Sonra Ahmet'in adamları tam da ağabeyi yanımızdan geçerken tabancaları kafasına dayayıp, onu sürükleye sürükleye arabaya bindirdiler. Zavallı adamcağız, neye uğradığını şaşırmişti. O şaşkınlıkla, korku dolu gözlerle yardım diler gibi etrafına nasıl da bakınıyordu. Ama kafasına dayanmış o soğuk metalin onu her an ölümün kucağına atabileceğini anlamış, gıkını bile çıkaramıyordu.

Onu arabaya bindirdikten sonra direkt Ahmet'in yanına gittiler. Ahmet, kelimeleri eğip bükme ihtiyacı duymadan keskin bir sesle tek bir soru sordu: 'Kardeşin Çayan nerede?' diye.

Bir ara muhabbetimiz olduğundan ve son dönemlerde size yardımcı olduğumu da anladığından olmalı ki bakışını üzerime çevirdi o esnada. Sonra bir konuda emin olmak istercesine Ahmet'e, 'Siz Çayan'ın eski arkadaşları mısınız?' diye sordu. Ahmet, adama gök gürültüsünü andıran bir sesle gürledi. 'Ulan soruya soruyla karşılık verme lan Sorduğum soruya cevap ver çabuk!' Adam soğukkanlılığını yitirmeden sakın sakın 'Rica ederim, benimki soru değil, sadece öğrenmek istiyorum,' dedi. Ahmet anlayış gösterip yumuşadı. Çayan'ın eski arkadaşı olduğumuzdan emin olmasını istedi. Adam Çayan'ın yanına geldiğini, geri dönmesi için ikna etmek istediğini, ikna edemeyince Yunanistan'a çıkardığını söyledi. Ahmet, işi sağlama bağlamadan durur mu hiç! Çayan'a telefon açtırdı. Abisinin anlattıkları doğru çıkınca Ahmet gönlünü almayı da ihmal etmedi. 'Birçok insanın güvenliği söz konusu olduğundan biraz kaba davranmış olabiliriz. Kusura bakma,' falan dedi. Bir baktım karşılıklı sohbe başlamışlar. Ahmet'le huyu suyu uyuşmasın mı? Arkadaş oldular. Dün ben gelirken de Ahmet'in ofisindeydi."

Ekrem durup bir nefes aldı. Şahin niye duruyorsun der gibi; "İbrahim?" diye yineledi.

"İbrahim'in durumuna gelirsem. Tedavisini tamamladı, özel kliniklerde. Sadece sol tarafında uyuşukluk kalmıştı. Bunun da ilerde kalıcı bir hasara dönüşmemesi için doktorların tavsiyesi ile Ahmet onu Almanya'ya yolladı. Şu an orada fizik tedavisi görüyor. İbrahim bu! Yerinde durur mu hiç! O cevval Ahmet'in yeğeni ye-

rinde durur mu hiç? Bir gün Ahmet o davudi sesiyle beni çağırdı. Balkona çıkmıştım o esnada... İÇeriye girdiğimde ne göreyim sizce? Evet, MED TV’de gösterilen bir mitingde, İbrahim en önde yerini almış, sanki eyleme gidiyor gibi de yan gözlerle etrafına bakınıyordu. İşte İbrahim’in durumu da böyle,” dedi.

İbrahim’in bir gece yol yürüyüşünde gruba öncülük yaparken onları nasıl da uçurumdan yuvarlattığını kafasında tasavvur eden Mahir bastı kakhahayı. Şahin’e bakarak o yol yürüyüşünü hatırlatıp, “Bizim İbrahim heval, milleti Ren nehrine indirmesin mi?” deyince, Kemal ile Şahin de aynı gülme tufanına katıldılar. Ekrem neye güldüklerini tam anlamamıştı. Anlamak istercesine bakıp bakıp gülümsüyordu. Şahin meseleyi ona da anlatınca o da bastı kakhahayı...

Çayan’ın zarar verebilme ihtimalinin tümünden ortadan kalkmış olması, her an istedikleri eylemi yapabilecek kadar cephaneye kavuşmaları ve de her daim içten içe merak ettikleri İbrahim’in sağlık durumunun iyiye gitmiş olması... Hepsinin üst üste gelmesi onları histeri duygularla coşturmuştu.

Yediler içtiler, alana ve faaliyetlere dair türlü konularla sohbeti şenlendirdiler.

Ekrem vedalaşıp ayrılırken, güneş de o kızıl ve turuncu renk tonlarıyla gökyüzünde asılı olan öbek öbek bulutları renkten renge dönüştürmüş, insanın dikkatini üzerine çekiyordu.

Omuzlarından ağır bir yükü indirmişçesine evin yolunu tutan Ekrem son derece rahat ve vakurdu.

Şahin, Kemal, Mahir ve Sinan da nokta değiştirmek için çantalarını sırtlarına vurdular. Sevinçleri ayaklarına damlıyordu.

Ne dizleri boşalıyor ne göğsü daralıyor ne de yorulmak kimse- nin aklına geliyordu.

Adımları daha sert, kararlı ve sağlam yere basıyordu... İçinde taşıdıkları bu coşkunun ritminde halaya tutulmuş gibiydi adımları...

**Temmuz 2009, Elbistan Cezaevi
YÜCEL BALYECİ**

